

KOMÜNAR

SOSYALİZMDEN KUŞKU DUYSUN İNSANDAN KUŞKU DUYSUN

TEMMUZ-2006 YIL: 1 SAYI: 8 ABDULLAH ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

14 TEMMUZ DİRENİŞ KARARI BUGÜN HER ZAMANKİNDEN DAHA FAZLA ZAFERE ULAŞTIRACAK BİR PARTİ KARARI, BİR HALK KARARI, BİR SAVAŞ KARARIDIR

14 Temmuz Direnişçilerinin anısına bağlı kalabilmek çok büyük bir meseledir. Parti yoldaşlığı, dava arkadaşlığı, eğer kendi en temel direnişçilerinin gerçeğini bütün yönleriyle kavrayamıyorsa, o zaman kendilerine en büyük kötülüğü ediyor demektir.

Şunu çok açıkça söyleyebiliriz ki, partimiz içinde büyük direniş şehitlerimizin anısına layık olamama, onu kendi her türlü yetmezliğine perde yapma, onun üzerinde ucuz yaşamak isteme, onunla her türlü geriliğini bekleme, direniş şehitlerinin büyük bir çağrı anlamına gelen bu büyük gün kararlarını bir türlü kavrayamama, kavransa bile gereklerini yerine getirememesi ve sanki bu normal kabul edilebilecek bir yaşamış gibi davranma, büyük direniş şehitlerinin özellikle yaşamlarını daraltma, giderek sanki anıları silinmiş gibi hafıza kaybı içine girme, şehitlerin anısıyla kendini güçlendirme şurada kalsın, onun

mirasıyla geçinip gitme durumları vardır. Eğer işler böylesi bir noktaya, aşamaya gelmişse, bilmeliyiz ki o parti ve o yol arkadaşlığı en tehlikeli bir durumla karşı karşıya demektir.

Biz her zaman şunu söyledik; eğer görevlerimize biraz böyle bağlı kalabilmissek ve eğer halen direnişten vazgeçmiyorsak, burada rol oynayan en temel husus; kesinlikle bütün direnişçilerin ve özellikle de direniş şehitlerinin anısına gösterdiğimiz bağlılıktır. Mümkün olduğu ölçüde kendimizde onu hissetmek ve ona helal getirilmeden başarıyla yaşatılmasına güç getirebilmektir.

Yaptığımız bütün değerlendirmeler şunu gösteriyor; hâlihazırda partinin görevlerini, partinin savaşım silahlarını eline alanlar, direniş şehitlerinin anılarının emrettiği karşılığı vermekten çok uzaktırlar. En yaygınca yaşanan tehlike; direniş şehitlerinin anılarına göre kişiliğini hazırlama, ona göre silaha sarılma, ona göre görevlerin üzerine yürüme değil, biraz daha mirası kemirme, bu mirasın korunması uğruna sarf edilen çabaları kendi bireyciliğine yontma ve kendi sefil kişiliğini bununla ayakta tutmadır. En son şahadete erişeni de dahil, bütün direniş şehitlerinin anısına verilen bu karşılık, gerçek bir tehlikedir ve yaygındır.

Ben sürekli şunu vurguladım; her türlü yetmezliğin altında kendi değerlerine doğru yaklaşamama, bu gücü gösterememe vardır. Büyük namussuzluk, büyük soysuzluk, mirasyedicilik buradadır. Biz, bu noktada, gerekirse kavgayı daha da şiddetlendireceğiz. Bunu anlamak zorundasınız, düzen sizi ne hale getirmiş olursa olsun, yine de anlamak zorundasınız. Bireycilik hastalığı sizi ne kadar etkisi altına almış olursa olsun, en yüksek emek değeri olan devrimci mirasımızı, bu anlayış ve tutuma çiğnetmeyiz.

Sizin de kendinizi sorumlu hissedeceğiniz değerler var. Ben ısrarla, neden kendinizi çok güçlü ve yeterli eğitmek zorundasınız diyorum? Neden bütün görevlere asgari düzeyde başarıyla karşılık vermek durumundasınız? İşte o direniş şehitlerini ve bütün direnişçileri biraz daha fazla anlayabilmek ve biraz onlara saygılı olabilmek içindir. Siz yaşayanların bu konudaki en temel görevi, bu saygıyı gerçek bir devrimci pratik uygulama gücüne, başarı gücüne dönüştürerek karşılık verebilmek olabilir. Bunun yerine halen ağzınız açılırsa ve size fırsat verilirse, bu yüce değerleri ne hale getireceğiniz ve nasıl kullanacağınız ortadayken, doğru-dürüst kendine yönelmeme ve bildiğini okuma, sanıldığından daha fazla bu tür tehlikelerin temelidir ve her türlü sapmanın, savrulmanın özüdür.

Görebildiğimiz kadarıyla partimizde çok büyük direniş değerleri olmasına rağmen, belki de bir kişiyi bir defa, yüz bin defa güçlendirecek kahramanlık değerleri olmasına rağmen, onlarla bütünleşmemek hastalığı vardır. Tam tersine, onların mirası üzerinde ucuz yaşama hesapları yapılmaktadır. Bu büyük bir alçaklıktır, büyük bir sorumsuzluktur. Maalesef başta savaş cepheleleri olmak üzere birçok alanda bu vardır. Halbuki ölümle burun buruna yaşanıyor ve buna rağmen bir çok alandakiler *"bir gün bile yaşayacaksa paşa gibi yaşayalım"* diyorlar. Kariyerizm mi olur, erkenden iktidar hastalığı mı olur, bir birimin üzerinde bir günlük ağalık mı olur, bir demli çay mı olur, bir ucuz ahbap-çavuşluk mu olur; *"bunları yapalım da ne olursa olsun"* diyorlar. Yani düşkünlük var. Yaşama gösterdiğiniz büyük saygısızlık, devrimci direnişçilerin anısına büyük saygısızlık, yetmezlik, gaflet buradadır. Büyüyememenizin en temel nedenlerinden birisi de budur.

Hemen her devrimin de başına geldiği gibi, yanı başınızda amansız bir katliamla birlikte, peş peşe büyük acılar yaşanırken, bazılarının sürekli bireyciliğini esas alması, onu daha da güçlendirmesi ve hiç emek harcamadan bunu yapmak istemesi en lanetli ve tehlikeli yaşamlardan birisidir ve bu tehlike sizin yakınınızdadır. Siyasi tecrübenin olmayışı, hatta kendi kişiliğinize saygının bile doğru değerlendirilemeyişi, çok tehlikeli iktidar anlayışı ve bireysel yaşam anlayışı ki, buna düzenin günlük etkileme gücünü de ekleyelim, yine çok sakat iktidarlaşma heveslerinizi de ekleyelim; bütün bunlar sizi,

devrimci değerlerle büyük çelişkiyi yaşayan, kabul edilemez sınırları çoktan aşmış ve bir suç pratiğinin sahibi olarak her an kafasını bir duvara, taşa çarpıp yüz geri olacak bir konuma getirmektedir. Bu, çok kötü bir durumdur, en temel bir göreve bile layıkıyla karşılık verememdir.

Bu kadar büyük direniş değerlerinin anısına neler yapılamaz ki? Buna rağmen basit bir gerilla eylemini bile düzenleyememe, bir örgütlenmeyi geliştiremememe, bir propaganda kampanyasına girişememe, bir örgüt toplantısına bile hakkını verememe ve hep kendi hastalıklarıyla ortalığı meşgul etme tutumu, en aşağılık tutumdur ve her türlü çıkar hesabını içerir. Bu durum, küçük-burjuvazinin, bizim topluluğun çok düşmüş, her şeye razı, eline ne geçerse ona yatmış kişiliğinin kendini dayatmasıdır. Yine kendi değerleri etrafında kendini terbiye edememe, bu değerlerin önüne her türlü bireyciliğini koyma, ya da bir intihardan öteye gitmeyen bir fedakarlık anlayışıdır bu. bir anlamda da, bu değerlerle dalga geçmektir.

Bu anlayışlar kişiyi hiçbir yere götürmez. Ne yapıp yapıp direniş şehitlerinin ve halihazırdaki tüm soylu direnişçilerin yaşamını, kendi yaşamınızdan öne almalısınız. Önce onların yaşamı, sonra bizim yaşamımız gelmelidir. Yoksa başka türlü çok aşağılık olursunuz.

Ben aylardır haykırıyorum; sizlerin şahsında bütün bu durumları yaşayanlara sesleniyorum: Siz ne sanıyorsunuz büyük direnişçiliği? Benim bile takatim yetmiyor onların anısını karşılamaya, çok zorlanarak sürdürmeye çalışıyorum. Görmüyor musunuz? Bir yandan teorik gelişme yaratmaya, diğer yandan pratik olanakları son takatimize kadar geliştirmeye çalışıyoruz. Peki siz ne yapıyorsunuz? Kendi eğitiminizi bile belirlenen bir süre içinde yapamıyorsunuz.

Yaratılan değerler var. Bu değerler büyük direniş şehitlerinin mirasıdır. Çünkü çok şehit verildi, çok büyük direnildi ve değerler de büyüyor. Anlaşılmayacak hiçbir yönü yok bunun. Fakat bütün bunlar size peşkeş çekilmek için değildir. Bunun içinde yeni bir insanlığı yaratmak vardır; bunun içinde bir halkın kesin bağımsızlığını sağlamak vardır; bunun içinde özgürlüğün ve emeğin karşılığını vermek vardır. Değerler bunun değerleridir. Devrimci teori, ondan kaynaklanan politika, her türlü kural ve yaşam gücü bunun içindir.

Tüm bunlara rağmen, halen yaygınca yaşanan, yetkilerle nasıl oynanır, bir alanın olanağı nasıl çarçur edilir, kendinizi nasıl kaybettiğiniz, olanakları nasıl kapıp götürdüğünüz gibi tutumlar oluyor. Açıkça söylüyorum; bunun bu büyük direniş değerleriyle ne alakası var? Bu saygısızlık niye bu kadar derinliğine işlenmek istendi? En sorumlu düzeyde, her gün savaş cepheleriyle tartışıyoruz; *“değerlendirmedik, göremedik, kendimizi yaşadık, erken iktidar hevesine kapıldık veya bunu engelleyemedik”* diyorlar. Peki bir devrimcinin ağzına alacağı sözler mi bunlar? Yine bu sözleri ağzından çıkarmayan tek bir kişi var mı? İşte gelişmeyen kişilik! İşte politikada, örgütlenmede ve askerlikte kendisiyle alay eden kişilik! Bilmem nasıl yaşatabiliriz veya siz nasıl yaşatacaksınız bu kişiliği?

Siz büyük değerleri ne sanıyorsunuz? Onların anısına bağlı kalmayı nasıl biliyorsunuz? Onların değerlerine nasıl göz-kulak oluyorsunuz? Bu sorulara doğru bir cevabınız olmalı. Bu kadar değer düşkün, değer çarçurcusu, değer gafili olmamalısınız. Hatta bir çok yönüyle koyuverseniz bile, bu değerlerin yaşamsal diriliği ve egemen olması söz konusu olduğunda kıyamet koparmalısınız. Çünkü halkımızın varı-yoğu buradadır. Buna sahip çıkma gücünü biraz göstermelisiniz.

İnsan sizin yüzünüze bakıyor, bütünüyle gözünüzü aşağıya dikmişsiniz, *“basitliğimi nasıl kurtarırım, nasıl düşerim, düşürürüm”* diyorsunuz. Bu tutum değerleri nasıl yükseltir? Sizde *“bu değerleri dağa-taşa nasıl nakşederim, nasıl büyük bir başarıya dönüştürürüm”* hesabı var mı? Pratik bunun tersini gösteriyor. İşte örgüt biraz üzerine geldi mi *“nasıl ağlar-sızlarım”* diyor. Biraz iş istenildi mi, *“nasıl bahaneler ararım”* deniliyor. Ağırıklı olarak sığındığınız durumlar bunlar oluyor.

Bakın bütün çalışanların değerlendirmelerine, raporlarına kusurlu ve yetmez! Peki kendini kurtaran birisi böyle mi olmalıydı? Vatanı kurtarmayı göze alan, bir imhayla karşı karşıya olan, halkın özgürlüğünü ve imhanın önlenmesini görev belleyen siz değil miydiniz? Öyle olmanız gerekmiyor muydu? Bakın pratiğinize, buna mı yol açtırıyor, yoksa kayıp mı ettiriyor? Bu soruyu kendinize hiç sormayacak mısınız?

Benim, direniş değerlerine birinci sırada bağlılığım vardır ve asla çiğnetmem. Fakat yalnız başıma benim bu değerleri çiğnetmemem yetmiyor. Tepeden tırnağa kadar bütün partililerin, savaşçıların aynı tutum içerisinde olması gerekiyor. Çok gençsiniz, başarı hanenizde fazla bir şey de yok. Bu durum karşısında *"ben mutlaka bir başarı için yaşamak zorundayım, benim bu yaşamıma bazı başarılar sığdırılmak zorundadır"* demeyecek misiniz? Sıradan bir insan bile olsanız, bu soruyu kendinize sormanız gerekmez mi? Böyle bir çirkef içinde bulunduğunuzu söylemeyecek misiniz? Sürekli *"yetki gasp ettik"*, sürekli *"bastırmacılık yaptık"*, sürekli *"emeğin üstünde kendimizi etkili, görevli veya güçlü gösterdik"* diyorsunuz. Bu tutum affedilebilir mi? Bir kişi kendisini buna kaptırmışsa, ondan her türlü lanetli sorun çıkmaz mı?

Terbiyeli olmak demek; değerlere layıkıyla bağlı kalmayı, emekle bağlı kalmayı, başarıyla bağlı kalmayı bilmek demektir. Demek ki, bu büyük terbiyesizliği, saygısızlığı aşmak zorundayız. Bu da nereden geçer? Bir görev karşısında az-çok bir değer ifade etmeyi, onu yürütmeyi, hiç olmazsa kötü bir kaybın sahibi olmamayı gerektirir. Bu konuda biraz vicdanınız harekete geçmeli.

Devrimimiz için en büyük tehlike tam da bu noktada ortaya çıkıyor. Biraz değer var, her şey onun üzerinde odaklaşıyor. Ne de olsa teorik görüşler çok hazır, o zaman fazla düşüncemizi geliştirmeye gerek yok; maddi değerler çok hazır, o zaman fazla arttırmaya veya dikkatli kullanmaya gerek yok deniyor. Eskiden bir sigaraya, bir tas çorbaya takla atan, şimdi PKK görevlisi olduğunda kendine en değme memurdan, köy ağasından daha fazla yer tutabilir görüyor ve hızla bunu ele geçirmeye çalışıyor. Kavgayı en tehlikeli bir biçimde anlamadır bu; yetkiyi en kötü bir tarzda kullanmaktır. Ve gerçek tehlike işte buradadır.

Biz, bütün gücümüzle çalışarak durumları biraz ilerletmek istiyoruz. En başta eğitimi geliştirmeye ve beraberinde her türlü örgütsel bağları ve eylemsel olanakları ortaya çıkartmaya çalışıyoruz. Fakat eğitimden ve eylemden en fazla sorumlu olması gerekenler ise, *"ne de olsa yapılıyor, kendini daha fazla yoğunlaştırmanın ne gereği var"* diyor. Peki nerede başarı, nerede bir görevin üzerine doğru yürüme? O zaman da *"ne de olsa genel yapıyor, herkesin başarısına ben de ortak oluyorum, biraz da kendimi kamufle eder, başka türlü gösterip idare ederim"* diyor. Ancak iyi bilelim ki, bu tür yaklaşımlar ve hesaplar adamı iflah etmez, hiç kimse bu tarzda kendini kanıtlayamaz.

Nitekim görüyorsunuz ki, buna karşı benim büyük yönelimim vardır. Düşmanı bir tarafa bıraktık, bu anlayış ve tutuma karşı savaş geliştiriyoruz. Bu konuda kül yutmayacağımızı herkes bilmek zorundadır. Ben kalkıp da bu kadar büyük bir direnişin, başta şehitleri olmak üzere kanıtlanmış değerlerine saygısız yaklaşımı kabul edemem. En zafer kazanılacak alanlara oturmuş ama, doğru-dürüst bir örgütlenme yapamıyor; binlerin eğitim ve örgütlenme imkanını yakalamış, ama doğru-dürüst bir toplantı bile geliştiremiyor; çok rahatlıkla ordu kurabilecek koşulları elde etmiş ama, varolanı bile dağıtıyor; biz bunu kabul edemeyiz!

Direniş değerlerine sağ yaklaşanlar, soysuz ve çıkarıcı olanlar şunu demeye getiriyor; biz yolumuzu incelterek sürdürebiliriz. Fakat PKK tarihi de farklı bir şeyi ispatlıyor; bunu diyenler kötü kaybediyorlar, böyle yaşadığını sananlar en kötüyü yaşıyorlar. Bunu kesinlikle bir tutum olarak mahkum etmeliyiz ve hiç birimize yakıştırmamalıyız!

İşte böylesine büyük günlerin direnişçilerinin anısına verilecek tek karşılık bu olmalıdır. Biz, sizi bu kadar uyarmamalıyız. Bu büyük direniş şehitlerinin anısı zaten kendiliğinden büyük bir çağrıdır. Biraz insanlık borcu olduğunu söyleyen, biraz kendini bu değerlerin sahibiyim gören herkes, bu çağrıyı zaten iliklerine kadar hisseder. Bir düşünün, kimdiler bunlar, nasıl başladılar bu direnişe? Bunlar direnişin doruk noktalarıdır. Her doruktan diğer doruğa kadar da binlerce küçük doruk vardır. İyi düşünün, bu zincir halkası nasıl örülmüştür? Bunu bilmeyen, PKK tarihini bilir mi, bunu bilmeyen direnişin tarihini anlar mı? Bunu bilmeyen asker olabilir mi, bunu bilmeyen genel doğruyu bir savaşa yatırır mı?

Ben kolay yanılmam ve boş yere de konuşmam. Bir eksikliği görmeden asla abartmam da. Büyük değerler söz konusu edildiğinde söylenmesi gereken sözü söylememek ve gereken davranışı göstermemek, bizim kendimize yapabileceğimiz en büyük kötülüktür. Biz örgütün bazı olanaklarını sağlam tuttuk diye ve bazıları halen yaşama imkanını sürdürüyor diye bir çok alan sıradan bir yaşamın içinde olamaz, sıradan bir duygu ve düşünceye sahip olamaz, sıradan bir pratikle ve hele hele başarısızlığı apaçık belli olan bir pratikle yetinemez. Aksi halde, bütün varlık nedeninizi, devrimci olma gereklerinizi ayaklar altında çiğnemiş olursunuz.

Siz neyi ifade ediyorsunuz? Bireycilik, çıkarıcılık yetki hastalığı, başkalarının emekleri üzerine, olanaklar üzerine göz dikmek, yoldaşına karşı saygılı olmamak, yoldaşını ve partiyi güçlendirmemek; bütün yaşamınızda sergilenen bunlar oluyor.

Bir de büyük direniş şehitlerinin anısına bakalım: Peki onlar neyi kanıtladılar? Hiç kendini düşünmeyeceksin, dava emrettiği zaman canını en amansız bir şekilde adayacaksın! 14 Temmuz direnişçilerinin vücutlarına bakın; bir deri bir kemik kalmadılar mı? *"Gidelim rahat koşullarda yaşayalım, yetkiyle yaşayalım"* demek nerede kalıyor? Bu mudur onların anısına bağlılık? Kendini sıkmayan, yormayan tutumlarınızla mı sahip çıkacaksınız bu değerlere? Vicdanınız kaldırıyor mu bunu? Ama kendi yaşamınıza, pratiğinize bir bakın, bir de doğruları görün; siz işte buradan kaybediyorsunuz.

Ben bu değerler söz konusu olduğunda, kendini yeterli partileştirmemekten, ordulaştırmamaktan bahseden adamın en büyük şerefsiz olduğunu söylüyorum. Bunlar küçük değerler midir? Bu çağrılar rahatlıkla bir tarafa itilecek çağrılar mıydı? Bir kez daha canlandı Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin önderlik ettiği direnişin anıları! Hatta en son Ronahilerin kendilerini ateşe vermeleri var. Bir de kendinize bakın; bunlara ne kadar cevapsınız? Onlar bir PKK'li siz farklı PKK'li veya onlar böyle, siz başka türlü yaşarsanız, bu çelişkiyi rahat bir şekilde sineye oturtabilir miyiz? Onlar parti için böyle giderken, sizin bu tarzda yaşamınıza göz yumabilir miyiz? Direniş kalelerimizin, görev saharlarımızın böyle sıradan geçiştirilmesine onay verebilir miyiz? Sizin sıradan yaşamınıza *"iyidir"* diyebilir miyiz? Hayır, hayır, hayır!

Gerçekten esas olan, hiçbir harekete nasip olmadığı kadar büyük direnişçilerin anısının emrettiklerine bağlı kalmaktır. Bu bizim için büyük bir sorundur. Ne yapıp edip bütün halkımızı ve başta da partiyi ve orduyu bu direniş değerlerine göre canlandıracağız. Şimdi siz bunu yaptınız mı, yapıyor musunuz? Bu soruyu sormadan bu kutsal günleri, 14 Temmuz'u karşılayamazsınız.

Çok ağır kayıplar, başarısızlık, sıradan bir görevin üzerine bile doğru yürümeme; gerçekten sizin kara yüzlü olmanız anlamına gelir. Direniş değerlerinin, direniş şehitlerinin karşısında bir hiç olduğunuz anlamına gelir. Neden böylesiniz, gafletten mi? Değerler birikimi olarak kendinizi yenileyememekten, kendinizi yeniden kazanamamaktan ötürü mü böylesiniz? Kendi basitliğinize *"geleneksel yaşamdır, düzen etkilidir"* diyorsunuz, *"parti çizgisine ve onun her türlü zorlu pratiğine gerektiği kadar yer verememedir"* diyorsunuz. Sonuçta böyle yüzü kara olma, ciddi bir sınav söz konusu olduğunda, lafazanlıktan öteye gidememe gerçeği var.

Halen böyle bir çoğu suçlu durumdadır. Bunlar PKK adına böyle nasıl yaşıyorlar sormuyorlar mı kendilerine? Bu kadar sorumluluk vardı, ama ne yaptılar? En başta beynini çalıştırmamış. Taktik dışı kalmayan öge mi kaldı? Doğru bir askeri yaşama gelen mi var? Bir de yaşadığınızı sanacaksınız, sanabilirsiniz de. Ama her zaman bir şamar gibi yüzünüze indirilecektir. *“Siz büyük direniş yaşamı karşısında bir alçaksınız, bir hiçsiniz”* denilecektir. Görevlerin altından başarıyla kalkılmadıkça, bu her zaman söylenecektir. Ben de dahil bu böyledir. Eğer başaramasaydım, benim ne yerin altında, ne yerin üstünde yerim olmayacaktı. Eğer biraz yaşıyorsam, halen bu direnişçilerin anısına biraz bağlı kalmayı ve onlara yaşamsal bir değer vermeyi becerdiğimdir.

Zaten bütün çabalarım biraz bunun içindir ve beni biraz yaşatıyor da. Bu sizin için de çok yakıcıdır. Eğer gerçekten önemli direniş günlerine anlam verecekseniz, bu söylenenlerin ışığında kendi durumunuza yeniden anlam vermek zorundasınız. Böyle günler karşısında yeriniz neresidir, bugünü karşılama gücünüz nedir, bugünler nasıl karşılanır, veya bu tür günler bu anlamda size neyi yükler? Bunu sadece bilince çıkarmak değil, kesin bir görev anlayışına, çalışma tarzına, temposuna dönüştürebilmek gerekir. Tek çareniz budur. Bunun dışında affedileceğinizi sanmayın. Ne tarih, ne düşman, ne parti, ne şehitler, ne de yaşayan değerler sizi affetmez. Akıllı olmalısınız, lafazanlıkla hiçbir işin başarılamayacağını bilmelisiniz.

Görev adamı olacaksınız, parti çizgisi temelinde asker olacaksınız, gerillacı olacaksınız. Bunun bütün esaslarına kendinizi amansız verdiniz mi, yaşamınızın tek doğru yolunu benimsemiş olursunuz. Aksi halde, ölünüz bile işe yaramaz. Yani bu doğru yolda olmayan her şey boştur.

14 Temmuz’u anıyoruz. Bugün, bir grup zindan direnişçisi kendi şahıslarında, bir halkın bütün özgürlük umutlarını son kırıntısına kadar yok etmek isteyen düşmana karşı, kendilerinde somutlaştırdıkları PKK direnişçiliğini gösterdiler. Bu, tartışmasız bir gerçektir. En zor dönemde, 1980’lerin başlarında, ayakta olan ne varsa tümüyle imha eden ve kasıtlı olarak bir daha yeşermemesi için bütün tedbirleri arkasına alarak yüklenen bir imha politikasına karşı, gereken her türlü direniş gösterildikten sonra, en son direniş olarak kendi bedenlerini eriterek, kendi nefeslerini o biçimde tüketerek son yolu deniyor, en güçlü direniş eylemine karar veriyorlar.

Aslında en büyük mücadeleyi vermek isteyen yoldaşlardır. Hayrileri, Kemalleri biz çok iyi tanıyoruz. Mücadele tutkusuyla dolu olan arkadaşlarımızdır. Devrimci pratik, onlar için yaşamın kendisidir. Hayri, nefes nefese örgüt çalışmalarını, propagandasını yaşayan, bunun dışında tek bir boş günü bile olmayan büyük bir kişiliktir. Kemal, tepeden tırnağa kadar her şeyini partinin hizmetine sunmuş, her şeyi ile partinin mücadele çizgisini yaşayan, yine partinin yaşam tarzını nefes nefese götüren bir kişiliktir. Bu konuda çok şey söylendi, daha bir çok şey de söylenebilir ve söylenecektir de.

Kendini, partimizin gerçeğinde, en zor koşullarda ve olanaksızlıklar içinde oldukça yetiştirebilmiş, bundan vazgeçmemeye en büyük direnişle karşılık vermiş yoldaşlarımızdır. Bunu defalarca kanıtlamış kişiliklerdir. Böylesi bir direniş kararlılığına, bu kişilikler önderlik etmiştir. Burayı çok iyi anlamak gerekir.

Bir direnişçi nasıl yaşar? Onlar, o amansız Diyarbakır zindan direnişçiliğinin birkaç yönünü, tüm işkencelere göğüs gererek yaşadılar. Onun her dakikası bile bir yıl kadar uzun ve kahredicidir. Sizin zift bağlamış yüreğinize söylüyorum bunu; gerçekten her dakikası bir yıl kadar kahredicidir. Partinin adını biraz daha söyleyebilmek ve mücadelesini biraz daha uygun koşullarda sürdürebilmek için, birkaç yıl süren bu anları böyle değerlendiriyorlar.

Mazlum'un kibrit çöpüyle eylem düzenlediğini biliyoruz. Newroz ateşini yaktı. Bunları yeniden neden hatırlatıyorum? Çünkü, zafer kazanacak silahlar var elinizde, zafer için her şeyi sunan özgür dağlar var, ordu gücümüz var. Fakat bunları halen nasıl savaşa süremediğiniz, nasıl çarçur ettiğiniz ortada. İçinizde böyle yapan komutan az mı? Bunların vicdan denilen nesneden veya moral değerden biraz haberi varsa, iyi düşünmeli ki, bu çizginin direnişi için kimler ne yaptı? Bir kibrit çöpünden direniş imkanını ortaya çıkaran ve can bedenini eriterek direnişi sürdürmek isteyen kimdir, bunun karşısında en büyük savaşım değerlerini kullanamayan kimdir?

Bu direnişler karşısında, sizin bu şekilde yaşamanıza izin vermemem gerekiyor. Özellikle de özgürlük dağlarında yüzlerce silahı düşmana kaptıran, yüzlerce savaştırmadan tasfiye ettiren ve halen de direniş önderliği olduğunu söyleyenlere bu haktır. Peki hiç böyle olur mu, sizde vicdan denen olay hiç yok mu? Bize *"hazırlanamamıştık, eğitememiştik"* diyorlar. Peki nasıl yaşıyorsunuz siz? Biz, yıllardır sizi eğitmeye çalışmıyor muyuz?

Tekrar söyleyeyim ki; gençler de dahil, hepiniz büyük suçlusunuz bu konuda. Ben artık ağır kelimeler kullanacağım. Hızla eğitip sıyrın kendinizi bu durumun içinden. PKK'nin değerleri büyüktür. Sizi zorlayarak yaklaştırmak istemiyoruz, vicdanınız sizi bu değerlere yaklaştırmalı.

Tekrar soruyorum; onlar direnişi nasıl bir sanat bellediler? Hangi koşullarda ve neyle gerçekleştirdiler. Siz, büyük savaşım olanaklarını, düşmandan hesap sorma imkanlarını görebiliyor musunuz? Bir kibrit çöpünü hatırlayın deyince, canınız biraz sıkılıyor. Değil erimek, çoğu yerde kendinizi şişiriyorsunuz değil mi? Hazır silahı paslandırıyorsunuz. Mazlum ise, iki sözcük yazabileceği bir kağıt parçası bulunca, onu çok büyük bir mücadele aracı olarak değerlendiriyor. Sizlere ciltler dolusu kitap verildi, peki ne kadar kullandınız? Doğru-dürüst bir cevabınız olmayacak, tam tersine, bir yığın kayıp nedeni sıralayacaksınız, ondan sonra da *"PKK'liyiz, mücadeleye varız"* diyeceksiniz; insan kendine saygıyı bu kadar yitirmemeli!

Biz değerlerimize karşı saygıyı yitiremeyiz, onlardan vazgeçemeyiz. Düşkünlüğünüzü teorileştiremem! Anlayışlı olun. Parti içinde bu tür şeyleri kabul edemem! Özellikle savaş değerlerine böyle yaklaşımınızı kesinlikle kabul edemem! Bin defa dayatsanız da kendinizi, her yönetime başvursanız da, ben yine karşısında direneceğim.

Bu değerlerin savaşım emri bellidir. Bu değerlere biraz saygınız varsa, her türlü örgüt ve ordu değerlerine, yetkiye nasıl karşılık vermeniz gerektiği bellidir. Biz bunu çığnetemeyiz. Köylü anlayışımı, aydın lafazanlığıymış, yeni yetmeymiş, 12 Eylül etkisiymiş, geleneklerin etkisiymiş, gaflet ve yanılğı durumuymuş. Peki ne zamana kadar, niçin ve hangi gerekçeyle bunlar sürdürülecek? Size kim belletti bu yaşamı? 12 Eylül belletmişse nedir 12 Eylül gerçeği? Bu büyük direniş değerlerimize ne yaptı? Hafızanız tümüyle mi yitik? Köhnemiş, direnemeyen, boyun eğen toplumsal değerler neyi yaşıyor, neyi savunuyor? Mahalli etkilermiş, ahbap-çavuşluklarmış; peki bunlar neyi kurtarıyor?

Direniş değerleri karşısında utanmıyor musunuz? Sözü mü olur bunların? Hazırlanamamış, kıymet bilememiş, silah patlatamıyormuş, yetkiyi kullanamıyormuş; bunlar söylenecek sözler mi? Hiç mi bu değerlerden biraz nasibinizi alamayacaksınız? Görmemem ve değerleri göstermemem için, neredeyse gözümün içine amansız saplanacaksınız. Ne cesaretle böyle yapıyorsunuz, kimden gelmesiniz? Hangi ordunun askerlerisiniz? En önemlisi de, asker kişiliğinden, görev kişiliğinden başka her şeye benzeyen kişilikleriniz var; hantal mı hantal, gafil mi gafil, örgütsüz mü örgütsüz. Peki bu kişilik kimden gelme ve kime zemin oluyor? Hiç bu kişilikle, bu direniş değerleri saygıyla karşılanabilir mi?

Bir kere daha 14 Temmuz Direnişçiliğinden çıkarılacak bir anlam olacaksa, bu sadece zindan direnişçileri için değil, sadece bir örgüt için de değil; direnişçilerin şahsında parti ve bütün bir halk için öngörülen

imha politikalarına, toptan silme planına karşı geliştiğindedir. İyi biliyoruz ki, düşmanın planı budur ve bunu ayrıntıyla anlatmıştım. Bütünüyle tarihin karanlıklarına gömülmek istenen bir halkın kimliği ve PKK'de temsil edilen bir direniş olanağıdır. PKK direnişçiliği de eşittir; bir halkı mümkünse yeniden tarih sahnesinde özgürce yaşatmaktır. Bu anlamda ezilen zindan direnişçiliği ve ezilen PKK; tümüyle bir halkın ezilmesi ve tarih sahnesinden gitmesi olur. Bu kesin bir gerçektir de. O zaman ne Güney Kürdistan'ı kalırdı, ne Kuzeyi, ne Doğusu, ne Batısı. Bu direnişçilik biterse halk da biter. Bunun böyle olduğunu tarih şimdiden söylüyor. PKK'nin direnişçiliği bugünkü durumuyla da bunu herkese kabul ettirmiştir.

Tam böyle bir noktada *"direnmek yaşamaktır"* sloganını, şiarını kendilerine tatbik edenler ortaya çıkıyor. Bu, tamamen bir halkın en soylu umudu oluyor, yaşam çağrısı oluyor. *"Umuttan vazgeçilemez, partiden vazgeçilemez, kendimizi eritiriz ve yaşama çeviririz"* deniyor. İşte Mazlumların Newroz direnişçiliği, işte 14 Temmuz direnişçilerinin kararı, işte Ferhatların kendilerini meşale etmeleri tamamı tamamına böyledir.

Onlar, bir halkı aydınlatan meşale, yaşam umudu, yaşam tarzı oldular. Bunu iyi anlayacaksınız. En az olanla nasıl savaşıldığını, en zor koşullarda ve zeminde nasıl savaşıldığını göreceksiniz. Bir mezar kadar bile olamayan hücrede direndiler. Siz o büyük özgürlük dağlarına mı sığamadınız? Tek kişilik hücrelerde eylem yürütülebilirken, o dağlarda mı eylem düzenleyemiyorsunuz? Nefes alınamayacak yerde tek başına zafer görevini yürütenler varken, binlerin bulunduğu ortamda mı görev yürütemiyorsunuz? Onlar bir zaferi kesinlikle barındıran eylemi düzenliyorlar, siz bu kadar olanaklarla sıradan bir başarıyı mı düzenleyemeyeceksiniz? O zaman bu büyük direniş şehitlerinin anısına bağlı olduğunuzu nasıl söyleyebilirsiniz?

Kuşkusuz, bu büyük direnişin içinde büyük anlamlar var. Sorumluluk anlayışı, partiye sahip çıkma anlayışı en yüksek düzeyde temsil ediliyor. Dikkat edin; düşman *"her şey bitmiş, her şeyden vazgeç ve yaşa"* diyor. Onlar bütün bunları reddediyorlar ve umudun en az olduğu, olanağın en az olduğu yerde *"kendimizi kahramanca adarız"* diyorlar. Onların bu gerçeğine bakın ve bir de kendinize bakın; bu kadar direniş ve savaşım değerleriyle siz sonuna kadar savaştınız mı, kendinizi sonuna kadar verebildiniz mi? O zaman bu çağrıya, bu büyük karara ters düşmüş olmuyor musunuz?

Bir direniş gününe karşılık vermek demek; böyle bir çağrıya uyum gücü göstermek demektir. Sonuna kadar partiye sahip çıkma, sonuna kadar göreve bağlı kalma ve gerekirse kendini katik ederek zaferi kesinleştirmedir. Bu koşullarda zafer budur ve bu sağlanmıştır.

Eğer en iyi savaş olanaklarına sahipsek ve kurtarılmış bir karış vatan parçasını yaratacak donanımlı savaş birlikleri içinde bulunuyorsak, bunun anlamı zaferi daha da kesin kılmak değil midir? Varsa direniş değerlerine bağlılık, onun gereği bu değil midir? Direniş değerlerini çarçur etmek doğru karşılık olabilir mi? Sonuna kadar kullanabildin mi silahı? Sonuna kadar birimi, gerilla savaşının gereklerine göre yürüttün mü? Sonuna kadar partili gibi yaşamayı sağlayabildin mi? Eğer sağlayamadıysan, o zaman daha ne geziyorsun?

Mevkicilikmiş, olanakların üzerinde yaşamakmış. Hepinizi şimdi tek tek ayağa kaldırsam, ne hesap vereceksiniz? Yani yarın bu ülkeyi kazandık ve bu halkı biraz yetki ve sorumluluk sahibi yapabildik diyelim; peki siz nasıl karşılık vereceksiniz buna? Düşünüyor musunuz bugünleri? Biz işleri idare ederiz, biz sorumlu insanız. Ama yarın *"kalk, sorumluluklarının gereklerini söyle"* dediğimizde ne diyeceksiniz? Bir vicdan korkunuz olmayacak mı? Hep ağlayarak mı geçiştireceksiniz? Hep yalanı incelterek mi söyleyeceksiniz? Artık yutulur mu bunlar? Biz de hiç hesap soracak durumda olmayabiliriz. Bir vicdan denilen olay vardır ve onun gereği yerine getirilir.

Bu kadar büyük direniş değerimiz var ve onlara saygılı olmayı bileceğiz. Bir tarafınıza tokat atılsa, bunu mesele yaparsınız. Fakat binlerce büyük direnişle, bunların adıyla başladınız yaşama, o halde bunlara karşı söyleyeceğiniz bir sözünüz olacak ve o sözünüz de mutlaka yeterli olmalıdır.

Bütün bunlar ne anlama geliyor? Büyük günler, büyük karar günleri sıradan geçirilemez; kesin kavranılmayı, özümseilmeyi ve emir olarak günlük işleme tabi tutulmayı ister. 14 Temmuz direniş kararı, demek ki parti ve halk olarak varolma kararını verebilmek, yine en zor mücadele aracını, yani kendini eriterek bu kararı hayata geçirebilmek, bu anlamda tarihin belki en son imha edici gücüne karşı yenilmemek ve teslim olmamaksa, bundan çıkan çok önemli diğer bir sonuç; ölümden zaferi yaratmak, yani yaşayanları kesinkes direniş içinde tutmaktır. Bu direnişten çıkan "*direnmek yaşamaktır*" şiarı; en zor direnerek en iyi yaşayabilirsin demektir. Bu kararı ortaya çıkarmıştır. Yani bizim savaş tarzımızı, yaşam tarzımızı ortaya çıkarmıştır.

Biz, aylardır savaş ve yaşam tarzı üzerine değerlendirmeler yapıyoruz. En son bugünkü çalışmalarını da, bu büyük direniş kararlılığının anısına küçük bir karşılık verebilmek için yapıyoruz. Onlar böyle bir yaşam ve savaş için ancak bu direniş eylemini başlatabilirlerdi. Biz de layık olmak istiyorsak, ancak yaşamı ve savaşı bu biçimde geliştirerek layık olabiliriz.

Biz yaşayanlar, her zaman zayıflıklarla dolu yaşarız ama, neden tam başaramadık gibi gerekçelere kesinlikle sığınmadan elden geleni ortaya koyarak çalışmanın sonucu PKK gerçekliğidir, savaşın gerçekliğidir. Onlar böyle direnerek partiyi bize devretmeye çalıştılar, biz de böyle koruyarak ve geliştirerek yürütmeye çalıştık. Onların eylemi bu, bizim karşılığımız bu.

14 Temmuz'un kararlılığı karşısında sizler nasıl sonuç çıkaracaksınız? En çarpıcı soru budur. Özellikle parti için onlar bize vasiyet ettiler, biz de biraz tattuk. Peki siz yaşayan militanlar nasıl karşılık vereceksiniz? Sizin için bu soru çok yakıcı! Mutlaka bir devrimci yaşamda ve savaşında yeriniz olmalı, bir başarınız olmalı. Onlar boşuna bu karara uyararak altmış gün kendilerini yaşatmadılar. Direnerek yaşamayı öyle gösterdiler. Peki savaşarak yaşamayı siz nasıl göstereceksiniz? Onlar o halde direnerek ve savaşarak yaşadılarsa; siz olanaklarla oynayarak ve her türlü başarısızlığa yol açarak mı yaşadığınızı sanacaksınız? Bu temelde kendinizi affettirmeniz mümkün mü? Gerçekler ortada, direndiler, kendilerini erittiler ve "*yaşam budur*" dediler. Savaşla yaşam arasındaki bağı böyle ortaya koydular. Size düşense bu gerçeğe saygılı olup hayata geçirmektir.

Şimdiye kadar ben ne yaptım? Hiç olmazsa kimsenin fazla itiraz edemeyeceği bir PKK gerçekliğini bu savaşım düzeyinde tattım. Bu benim görevimdir. Çalışma tarzım, tempom bütünüyle bunun içindir. Fakat bir militan için de görevler vardır. Bıraktılar diye ve yine biz bunu biraz geliştirdik diye, hepimizi biraz yaşatacak duruma getirdik diye, siz bunun üzerine ne sağ-tasfiyeci, ne sol-sekter, ne gerisinde, ne de farklı yaklaşım gösteremezsiniz! Her türlü kariyer, yetki mevki anlayışıyla, her türlü mirasımızı ve yaşamsal değerlerimizi karşılayamazsınız. Büyük yanılgı, bu değerler bambaşka elde edildiği halde, siz çok farklı sevdalarla yaklaşıyorsunuz. Bireyciliğin, erken iktidar hastalığının ne alakası var bizim bu mirasımızla, bunun korunma savaşıyla ne alakası var?

Sizin için de çözüm; kesin onlar gibi katılabilmektir. Çünkü halen imha siyaseti var üzerimizde. Aynı siyaset ve aynı tehlike söz konusu. Biz burada niye kendimizi adeta bir anlamda eritiyoruz? Siz rahat edesiniz diye mi, aşiret üyeleri biraz rahatlasın diye mi? Hayır! Karşınızda böyle baba yok, bir reis yok! Tamamen bir mücadele arkadaşlığı var. Herkes eriyerek çalışır. Bunun tartışması da olmaz! Bunun ilkesi, kuralı böyledir. Böyle taşıyacaksınız ve böyle yaşayacaksınız. Bu büyük karar gününün ve benzeri bütün

kararların anlamı budur. En yüksek, en yoğun pratikleşme bu kararın gereğidir. Halen bu böyledir ve böyle sürüp gidecektir.

Bu halkın bir savaşımı var ve mutlaka başarıyla yürütülmelidir. Bu halkın üzerinde büyük bir imha siyaseti var ve mutlaka boşa çıkarılmalıdır. Buna PKK öncülük etmiştir ve mutlaka başarıyla götürmelidir. Bu, ancak ordu savaşımıyla hal edilebilir ve sonuna kadar ordulaşarak karşılık verilmelidir. Başka türlü bir yaşamı yaşam belleyemeyiz. Atın bu tür yanılğı ve yetmezliklerinizi, bu bir karardır ve her an geçerli olan bir karardır. Sadece 14 Temmuz 1982'de olan değil, her an yürürlükte olan bir talimattır. Çalışma tarzını belirleyen, temposunu tutan bu talimattır. PKK'nin, ordulaşmanın öz talimatıdır, ruhu ve temel çağrısıdır.

Kesinlikle, *"bu çağrı duyulamaz, bu çağrı çoktan unutuldu gitti"* diyemezsiniz, böyle diyen karşımızda duramaz, partimizin silahına sarılamaz. Bu büyük karar verilmiştir, yaşama geçirilecektir. Tek geçerli karardır bu ve bunu anlayacaksınız. Tekrar uyarıyorum; her yerde ve her zaman bu kararı anlayacaksınız. Bu, ömür boyu geçerli bir karardır; bir zafer karardır. İnsan soyunun çıkarabileceği en son ve en zor karardır. Yaşam gerçeğiniz buna uymaktan ve gereklerini yerine getirmekten başka ne ifade edebilir? Onun bir parça başarısı olmaktan başka ne ifade edebilir?

Bir kez daha kendinizi gözden geçirin. Ne kadar bu karara uygunsunuz? An be an pratiğınızı, yaşamınızı gözden geçirin. Siz gözden geçiremezseniz, biz geçirmesini biliriz. Yoldaşlıkta zorlama yok ama, büyük kararımızı zorlamaya da hiç kimsenin hakkı yoktur. Bu karar aynı zamanda direnerek yaşama ve yaşamda zafer çizgisinde yürüme karardır. Bunu çok iyi anlayacaktınız. Sadece anlama da değil, bütün yaşamınız bunun başarılarıyla dolu olacaktı. Nasıl anlayamadınız? Bir değil, böyle bin kararımız var. Bir değil, böyle bin çağrımız var. Nasıl kulak ardı ettiniz, nasıl yürek dışı ettiniz bunları? Ne cesaretle *"PKK gerçekliğindeyiz, ordu ve savaş çizgisindeyiz"* diyorsunuz. Böyle bir durumunuz olmadığı halde, yaşamınızın kabul görmesi gerektiğini nasıl iddia ediyorsunuz? Gerekçeniz ne, kendinizi nasıl savunabilirsiniz? Görülüyor ki, yok edildi bütün gerekçeler.

Bu partide ve onun savaşım çizgisinde yer almak, kayıtsız ve koşulsuz olarak dönem ve yaş farkı göz önüne getirmeden karar gereği neyse ona kendini katmaktır. İlk anda da bunu yapacaktınız, son nefsinize kadar da yapılması gereken budur. Şimdi bu büyük bir halk karardır, bir halkın kimlik karardır, öncülük karardır, direniş karardır. Asla çığnetilemez, hiçbir yetersizlikle sağa-sola çekiştirilemez, imhaya götürülemez, sıradanlığa indirgenemez, bireyciliğe hiç mi hiç kurban edilemez! Çözümlemelerde çokça dile getirdik, neredeyse düşmanlığa vardırılmış tavırlara ve her türlü kocakarılığa dökülemez. Ayılın ve kendinize gelin! Kararın gereği neyse, adam gibi yerine getireceksiniz. Başka tartışma, başka serzeniş, başka bir yaşam kabul etmiyorum!

Ne kadar zorlandığınızı gözlemlerinizle gördünüz. Siz kimsiniz, gücünüz nedir? Bu şehitler son vasiyetlerini bana yaptılar ve ben buna dayanarak konuşabilirim, peki siz neye dayanarak konuşabilirsiniz? Ancak başarılarınıza dayanarak konuşabilirsiniz, başka türlü hiçbir konuşma gerekçeniz yok. Farklı yaşamlarmış, duygularmış, sağcılıkmış, kendini yaşamamış, farklı anlayışlarmış... Bunlar en küstahça ve soysuzca şarlatanlıklardır. Ben, PKK içinde bir kişinin bile böyle olmasını istemem ve olanları da kabul etmem. Bu da, bu vasiyetlere bağlı olmanın, bu kararlara fiilen ve resmen sahip çıkmanın ben de yarattığı bir görev anlayışıdır. Bunu çığneyemezler, çığnetemeyiz, çığneyemezsiniz, çığnetemezsiniz.

Kendinizi bağlı kalmaktan alıkoyamazsınız, tam gereklerini kavramakta aldatamazsınız. Böyle büyük direniş kararlarına sahip olmayı bilenleri kolay kolay kendinize uyarlayamazsınız. Ben şimdiye kadar bu kararlara bağlı kalmayı becerdiğime inanıyorum. Bu halkı da, bu kararların gerçek özüne vardırduğımıza

ve sınırlı da olsa bağlı yaşattığımızı inanıyorum. Yine partiyi de bu kararların ışığında sınırlı da olsa yaşattığımızı ve savaştığımızı inanıyorum. Burada bizim kurtardığımız, bu vasiyetlerin sıradan gerekleridir. Daha büyük hedeflerini, kesin zafer gereklerini yerine getirmek için tüm gücümü ortaya koyuyorum. İçte ve dışta bunu engelleyen ne varsa, büyük bir kapsamla ve vurguyla üzerine yürüyorum.

Tüm bunların bir anlamı olsa gerek. Bu bir halk gerçeği, savaş gerçeğidir. Tamamen kendini kanıtlamış bir öncülük gerçeği ve en vurucu tarzıyla ordu gerçeğidir. Akıllı olan ve sorumluluk duygusunu oldukça ciddiye alan için, bundan alınacak çok ders ve büyük güç vardır. Ama şu alınmaz; olanaklar fazla kendini sıkıya gelmez. Kendini atıl bırak, verimsiz bırak, kolay silahını kaybettir, imkan eldeyken savaşı görme. Hayır! Hiçbir gerekçeyle böyle bir sonuç çıkaramazsınız. Partiye ve halka böyle mal olmuş bu kararların ışığında yaklaşım göstermemek, herhalde içine girilecek en lanetli durumu ifade eder.

Özellikle bu günün hatırasına karşılık olarak neden kendinizi yeniden yapmanız gerektiğini, böylece bir kez daha açıklığa kavuşturmuş olduk. Bütün günlerimiz bu tarihi karar günlerinin bir halkası gibi ardi sıra eklenerek gelmiştir. Bunu size taşıyoruz ve iyi anlayacaksınız. Biz biraz bunun için varız. Bazılarınız yaşamaya bağlı kalmayı bilmelisiniz. En başta bu kanıtlanmış değerlere ve mümkünse biraz da bize bağlılığınızı, başarı temelinde ve bunu gerçekten an be an eyleme yansıtarak gösterebilmelisiniz. Öyleyseniz, sizlerle mücadele arkadaşlığı yapılabilir. Ve böyleleriyle mücadele arkadaşlığı yapmalısınız, böyle olmayanlara tenezzül etmeyin.

Bir diğer eksikliğinizi; değerlerle çok açık oynanıyorken, alet oluyorsunuz. Ne kadar alet olduğunuz belli. Her türlü değer sağa savrulup tasfiye edilirken veya sola, intihar çizgisine çekilirken, çarçur edilirken kılınızı bile kıpırdatmadığınız çokça görüldü. Ben halen ufak bir maddi imkan gitti mi, bir fişek boşa harcandı mı azap duyuyorum. Siz kendi sorumluluğunuz altında bu kadar kaybettiniz.

Çok büyük bir eksiklik içindesiniz ve en önemlisi de bütün bunlar suç ortaklığı şebekesi biçiminde geliyor. Bu durumda olan biri, parti militanı olamaz. Böyle bir tutum, asla partinin ruhuna ve özüne bağlı kalmanın bir gereği olamaz. Bunu aşmalısınız. Bu günlere verilecek en önemli yanıt; hiçbir yetersizliğin en temel değerlerle oynayan kişiliklerin anlayış ve tutumların şerikçisi, suç ortağı olmamaktır. Başarıyı sadece kendiniz için değil, bütün parti için istemelisiniz. Bir militanın temel bir görevi de budur. Bu partiyi böyle anlamak durumundasınız. Bunun dışında başka türlü PKK kavranışı yaşanması olamaz.

Umarım sizlerin de böylesi günlere verebileceğiniz bir karşılık olacaktır. Bugünler büyük savaşım günleridir. Böylesi günler her kişiye, gırtlığına kadar kire batmış olsa da kendisini temizletme imkanını verir. Yüzyılların lanetli yaşamını bir çırpıda silip götürme günleridir. Bu büyük bir şanstır. Özellikle sizler özgürlük silahlarıyla düşmanın ulaşamayacağı ve kolay fethedemeyeceği ülkemizin zafer vaat eden doruklarında direnişçiliği sürdürme imkanı var ise, o zaman daha da fazla olarak yüzyılların hesabını görebilirsiniz.

Bütün bir geleceğin en sağlıklı yorumunu yapabilirsiniz. Çünkü en özgür durumdasınız. En özgür olan en iyi düşünür. Yoksa *"iyi bir yaşam şansı verildi"* deyip de üzerine yanlış hesap yapmayın. Yanlış hesaplar belki zindanda olur ama, bakın bu yoldaşlar hiç yaptılar mı? Yanlış hesap belki yurtdışında olur, ama bakın biz yanlış hesap yaptık mı? Yaşam imkanı var diye üzerine oturduk mu? Tempomuzu ve tarzımızı, zafer ve başarı dışında en ufak bir kaydırma içinde tuttuk mu?

Kesin zaferden başka hiçbir şeye fırsat vermemesi gereken özgürlük alanlarında, dağlarında niye öyle yapıyorsunuz? Vicdan bunun neresinde? İnsan değil misiniz? Yani zindanda direniliyor, buralarda bir şeyler yapılıyor da, orada niye yapılamıyor? Doğru mu bu? Her türlü yoldaşlık duygularının aşındığından

bahsediyorsun, doğru mu bu? Düşman günlük olarak özel savaşı zindan da uyguluyor, peki bu yoldaşlar aşındırdılar mı? Yurtdışında belki aşınma çok yoğun olur, peki biz aşındırdık mı? Peki siz zafer çizgisinde yürüyenler, hem de onun pratikleşmesini en şanslı bir biçimde yakalayanlar nasıl tersi sonuçlar çıkarabilir?

Bireysel tasarruf, savaş dışı, taktik dışı kalma çok tehlikeli ve bir daha kendisi ve çevresi için, hiç kimsenin asla, hiçbir gerekçeyle girmemesi gereken, yaşatılmaması gereken, savunulmaması gereken tutum ve davranışlardır. Kesinlikle kendinizi böyle başlatmalısınız. Başka türlü sizi yaşatmayız diyorum.

Yanlış hesap yapmayın! Boşuna bu karara sahiplik etmiyorum. Boşuna bu gücü ortaya çıkarmıyorum. Çocukluk dinlemem, yarenlik eş-dost, akraba-sülale dinlemem. Benim tek bir ilkem var, o da yaşamı yüceltmedir. Beni böyle anlayanların, kendini böyle yatıranların bağlılıkları doğrudur. Hiç kimse bizden başka türlü ilgi ve bağlılık beklemesin. Ben buyum, beni değiştiremezsiniz! Varsanız böyle bir yaşama, böyle bir savaşa, sonuna kadar sizinleyim, hatta sizden daha fazla sizinleyim. Yoksanız en büyük öfkeyle karşınızdayım.

Söz ve katılım, karar ve eylem 14 Temmuz Direnişçileri anısına bir kez daha bu temelde veriliyor. Şimdiye kadar çok söz verildi, çok karar geliştirildi. Bu her zamankinden daha fazla bir parti kararı, bir halk kararı, bir savaş kararıdır. Bu karar her zamankinden daha fazla başarıyla ve bütün gerekleriyle yerine getirilmelidir. Her zamankinden daha fazla iç ve dış engelleyicilere karşı büyük bir sabır ve inatla yürütülmeli, yaşama geçirilmelidir. Bu karar, her zamankinden daha fazla zafere ulaştıracak bir karardır.

Bir kez daha bu büyük direniş davasının sahiplerine ve giderek çığ gibi gelişen bütün direnişçilerin en başta da şehitlerin kararına, bu temelde şahadetlerine, yaşamlarına, savaşımalarına bağlılığımızı gösteriyoruz.

En başta gerilla savaşı olmak üzere, bütün görev sahalarımızda başarıyı kesinleştiren çözümlere derinliği kadar, uygulama ustalığıyla da işlerlik kazandırıyoruz. Ve bu kesin başarıya götürecektir.

Bu yürüyüş, her zamankinden daha fazla zafer yürüyüşü olacaktır.

Parti Önderliği

14 Temmuz 1994

14 TEMMUZ ŞEHİTLERİNİ TANIMAK BAŞKAN APO'YU ANLAMAKTIR

14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Kürdistan ve Kürt halkının tarihinde başkaca benzeri olmayan bir eylemdir. Kürt halkının iradesinin, umudunun oluşmasında, zafer kazanma inancının gelişmesinde yaşama iddiası kazanmasında, Kürt olarak kendi ulusal değerlerini yaşatma gücüne ulaşmasında 14 Temmuz Direnişinin belirleyici bir yeri vardır.

Kürdistan tarihinde 14 Temmuz ilktir ve belki de sondur. Kürt halkının tarihinde 14 Temmuz'a kadar ölüm orucu diye bir direniş biçimi yoktur. Kürt halk önderlerinin kendi fiziki varlıklarına dönük olarak geliştirdiği ve bununla böyle büyük siyasi sonuçlar yarattıkları bir başka eylem yoktur. Kürdistan tarihinde kuşkusuz daha önce de sürgünler, ayaklanmalar, direnişler, bastırmalar, tutuklanmalar yaşanmıştır ama, hiç birinde de bu düzeyde bir zindan direnişçiliğine rastlamak mümkün değildir.

12 Eylülün zulmü altında Türkiye ve Kürdistan'da yaprak kıpırdamazken 14 Temmuz onun bütün insanlık dışı özelliklerini bütün çıplaklığı ile gün ışığına çıkartmış ve insanlığın gözleri önüne sermiştir. Herkesin bu konuda ciddi bir aydınlanma yaşamasını sağlamıştır.

14 Temmuz Direnişi aynı zamanda 12 Eylülün Generaller cuntasına karşı geliştirilen en büyük siyasi eylemdir. Ve 14 Temmuz 12 Eylül Generallerine boyun eğdiren, onlara geri adım attıran, onları masaya ve muhataplığa çeken tek eylemdir. 14 Temmuz Direnişiyle 12 Eylül Generalleri dize gelmiştir Cuntacılar zindandaki PKK tutsaklarının ayağına gelmiştir ve bu eylemin sonuçlandırılması için pazarlık masasına oturmuştur.

O dönemde Avrupa Parlamentosu 12 Eylül rejiminin uygulamaları karşısında peş peşe çeşitli yaptırım kararları almakta ve onu eleştirmekteydi. Yine birçok uluslararası platformlarda, tek, tek ülkelerde böylesine kararlar geliştirirken 12 Eylül cuntacı Generalleri hiç birini dikkate almazken, PKK'nin önder kadroları ilk defa 14 Temmuz Direnişiyle kendi iradelerini kabul ettirmişlerdir. Onları pazarlık masasına çekme gücü gösteren tek güç PKK'nin önder kadroları olmuştur.

14 Temmuz, ağır tutsaklık koşullarında direnerek kazanma, yaşama ve yaşatma, bir halkın umutlarını yeniden yeşertme, devlete boyun eğdirme geleneğini yaratan ilk eylem olmuştur. Yani 14 Temmuz bir gelenektir. Ve bu geleneğin yaratıcıları vardır.

14 Temmuz gibi bu kadar büyük siyasi, insani sonuçlara yol açan bir geleneği her hangi birilerinin yaratabilmesi mümkün değildir. 14 Temmuz gibi böylesine eşsiz bir eylemi, ancak büyük dava adamları gerçekleştirebilirlerdi. Eğer 14 Temmuz bu kadar büyük siyasi sonuçlara yol açabilmişse, bunda bu eylemi gerçekleştiren bu insanların niteliği belirleyici yer tutar.

Yine eğer 14 Temmuz gerçekleştiren o büyük siyasi bilinç sahibi önderler olmasaydı; ne 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu olurdu, ne böylesine büyük bir siyasal gelişmeye yol açabilmek mümkün olurdu, ne de 12 Eylül Generallerine boyun eğdirilebilirdi. Eğer 12 Eylül Generalleri boyun eğmişse, bu direnişçileri muhatap olarak görmüşse, bunlarla masaya oturmuşsa ve onların eylemlerinin karşısında iradesi kırılmışsa, 14 Temmuz yaratıcılarıyla bunun çok yakından ve doğrudan bağlantısı vardır. 14 Temmuz geleneğini yaratan bu kahraman kişilikleri biraz daha yakından incelediğimizde bu daha iyi anlaşılacaktır.

14 Temmuz Kürt halkının tarihinde her hangi bir gün olmaktan çıkartıp, onu tarihi bir gün haline getiren bu kahramanlardan birisi Mehmet Hayri DURMUŞ yoldaştır.

Mehmet Hayri DURMUŞ

Hayri yoldaş Bingöl'ün Kiğı ilçesine bağlı Qumik köyünde 1957 yılında hayata gözlerini açmış. Ailesi orta halli bir ailedir. Babası sağlık memurudur. Oğlu Hayri'nin okuyup doktor olması onun en büyük düşüdür. Hayri yoldaş ilkokul, orta ve lisede zeki ve başarılı bir öğrenci olduğunu kanıtlamıştır. Ve çevresi tarafından örnek olarak gösterilmektedir. Hayri yoldaş gerçekten de son derece çalışkan, disiplinli, zeki, kavrayış gücü yüksek bir insandır. İlk okulda, orta okulda, lisede başarılıdır; üniversite seçme sınavlarında da tıbbi kazanmıştır. Ankara Hacettepe Tıp Fakültesi bölümüne kayıt yaptırmıştır ve öğrenimine devam etmektedir. Öğrenimine devam ederken Parti Önderliğiyle tanışmış guruba katılmaya karar vermiştir. Ve partimizin ideolojik gurup aşamasında Parti Önderliğiyle ilk yola çıkan sınırlı sayıdaki arkadaşlardan birisi de kendisi olmuştur.

Gruba katıldıktan sonra memleketine ilk döndüğünde babası, Onun artık bir devrimci olduğunu bilmektedir. Hayri yoldaşın okuyup doktor olmasını çok isteyen baba Onu devrimcilikten vazgeçirmek için, *"oğlum bırak şu siyaset işlerini, doktor ol, doktorluk daha kutsal bir meslektir"* deyince Hayri yoldaş;

“Baba ben bütün Kürdistan halkının doktoru olmaya, onu kölelik hastalığından kurtarmaya, özgürlüğünü kazandırmaya karar verdim.” cevabını verecektir. Babası bu tartışmadan sonra ikna olacak ve artık bir daha Hayri yoldaşa benzer bir dayatmada bulunmayacaktır.

Hayri yoldaşın Başkan Apo sayesinde kazandığı yüksek bilinci, büyük ikna gücü, çekici uslubu, yapıcılığı, alçak gönüllüğü, insanları incitmeyen, kırmayan yaklaşımları, olgunluğu, ciddiyeti, sağlam karakter yapısı karşısında, sadece babası ikna olmakla kalmaz, bütün ailenin Apocu sempatizan olmasını sağlar. Hayri yoldaşın devrimi önce ailede yapmak gerekir anlayışıyla yürüttüğü çabalar sonucunda kardeşi Hüseyin DURMUŞ profesyonel devrimci olmaya karar verecek, partimizin çok nitelikli öncü kadrolarından birisi seviyesine yükselecek, devrim ve halk için en verimli olmaya başladığı dönemde de kahramanca direnerek şehit düşecektir.

Hayri arkadaş gurup döneminden başlayarak şahadet anına kadar son derece heybetli, ciddi, istikrarlı, sağlam, güçlü ve yaratıcı bir yürüyüşün sahibi olmuştur. Mütevazılığıyla, çalışkanlığıyla, çalışma disipliniyle, çizgi ve örgüt kaygılarıyla, ideolojik sağlamlığı, önderliğe bağlılığı ve yaratıcılığıyla gerçekten de göz kamaştırıcı bir arkadaşır. Partimizin en ciddi örgütlenme çalışmalarını yürüten, örgütlenmede son derece yaratıcı olan, kendi yeteneklerini açığa çıkartıp ayaklandırarak halkın ve devrimin hizmetine hesapsızca sunan önder bir arkadaşır.

Grubun ülkeye dönüş kararını aldığı 1976 yılında o Ankara’da Başkan Apo tarafından en sağlam yedek olarak tutulacaktır. Ülkeye ilk giden grubun biçilme tehlikesi büyüktür. Eğer böyle büyük bir darbe alınırsa, yeni çıkışı Hayri yoldaş gibi çok güçlü bir kadronun öncülüğünde gerçekleştirmeyi düşünmektedir. Ülkeye ilk girişi yapan grubu tutunmasının, sınırlı da olsa kendilerine çevre yaratmasının ardından Hayri yoldaş da ülkeye dönecektir.

Hayri arkadaş Kürdistan’da Apocu düşüncenin yayılması, gerici, teslimiyetsi, reformist ve sosyal-şoven ideolojilerin geriletilmesi, devrimci-yurtsever düşüncelerin halka ve gençliğe mal edilmesi, onların içinden en ileri öğelerin eğitilerek kadrolaştırılması doğrultusunda yürütülen ideolojik, çalışmalarda büyük başarı gösterecektir. Aynı şekilde örgütlenme çalışmasında da öncülük rolü oynayacak ve bu halkı verebileceği büyük şeyleri olduğu kanıtlayacaktır. Her gittiği yerde Apocu guruplar yaratacak, onları eğitecek ve onları kadrolaştırarak örgütler yaratacaktır.

Olgunluğu, ciddiyeti, mütevazılığı, sıcaklığı, samimiyeti ve insan sevgisi herkesle bütünleşebilmesini ve herkesin ilgisini çekebilmesini sağlamaktadır. Bu özellikleriyle birleşen ideolojik, politik ve örgütsel gücü, Onu kusursuz bir halk önderi yapmıştır. Gittiği her yerde, halk tarafından sevilmiş ve tutulmuştur. Halkla hızla kaynaşıp bütünleşen, herkesle çok rahat diyalog kurabilen ve çevresine güven veren duruşuyla, O, kendisiyle tanışma şansına nail olan herkesin sevgisini, saygısını, bağlılığını ve güvenini kazanmıştır. Onca yüksek bilincine ve büyük çabasına eşlik eden o büyük mütevazılığı herkesi kendine aşık etmiştir.

Hayri yoldaş 1979 yılının sonbaharında üstlendiği Kızıl Tepe’de esir düşmüştür. Esir düştüğünde parti sırlarını düşmana vermemeyi, partisini, yoldaşlarını ve halkı zor durumda bırakmamayı ilke edinmiş ve bir halk önderine yakışan devrimci direnişi göstermiştir. İşkenceciler ona çok acımasız ve ağır işkenceler yapmışlardır. Onun partiye, sosyalizm davasına, yoldaşlarına ve halka zarar vermesini sağlamak için her yonteme başvurmuşlardır. Ama O her şeye rağmen parti sırlarını değerli bir hazine gibi korumuş, sosyalizm davasına, halka ve yoldaşlara ölümüne bağlı olduğunu kanıtlamıştır. Şahin Dönmez itiraflarıyla Hayri yoldaşın konumunu ve partimizin durumunu, sırlarını ortaya sermiş olmasına rağmen O, bu bilgileri boşa çıkartan, düşmanı yanılta, onu çelişkiye düşüren bir taktik-politik yaklaşım geliştirmiştir.

Hayri yoldaş dışarıda olduğu gibi, cezaevinde de önderliksel duruşunu ve konumunu devam ettirdi. Gerçekten de bütün arkadaşlar içinde en büyük saygı ve sevgiyi gören Hayri arkadaştı. Herkes onun karşısında muazzam bir saygılı duruşun sahibiydi. En ipe sapa gelmez insanlar bile onun karşısında en küçük bir terbiyesizlik, ya da kurlsızlık yapamazdı. Oysa Hayri arkadaşın gerçekten de öyle sert bir uslubu yoktu; kural, disiplin dayatan, öyle kişilerin üstüne giden bir tutumu yoktu. Acı bir tebessümle bile en değme sorunlu kişiliklerin şiddetle sarsılmasını, kendisini görmesini sağlayabilmekteydi. O insanlara içine girdikleri eksikliği kavratmada büyük bir yöntem zenginliğine ve yaratıcılığa sahipti. Bir mimik hareketiyle dahi insanları öz eleştirel tutuma çekebiliyordu. Bir kaç cümlelik konuşmasıyla en ağır ve çözülmez gibi görünen sorunları çözüme kavuşturabilen bir arkadaştı. Saygınlığı ve mütevazı otoritesi onun karşısında hiç kimsenin hayır demesine fırsat vermezdi.

12 Eylül askeri faşist darbesinden hemen sonra zindanda cuntacıların yöneldiği ilk arkadaş Hayri arkadaş olmuştur. Parti yapımızı, kadrolarımızı, taraftar, sempatizan ve kitlemizi öncüsünden kopararak önderliksiz bırakma amaçlı yönelimlerinde ilk tecrit edilen ve hücreye alınan arkadaş Hayri arkadaş olmuştur. Çünkü düşman onun gücünü, yeteneklerini, yapımız içindeki yerini ve konumunu çok iyi biliyordu. Yani Hayri arkadaşın zindandaki parti yapısından tecrit edilmesi bir tesadüf değildi. Tamamen PKK'nin zindandaki örgütlülüğünü dağıtmaya yöneltilen ciddi bir saldırı idi.

Ancak Mehmet Hayri Durmuş yoldaş, zindanın neresinde olursa olsun, ister hücrede, ister koğuşlarda, ister yapının içinde, ister tecrit edilmiş olsun rolünü her zaman ve her koşul altında oynamaya devam etmiştir. Atıldığı hücre bölümü direnişin merkez üssü haline gelmiştir. Bütün direnişçi arkadaşlar parça, parça hücreye gelerek Onun, Kemal PİR'in ve Mazlum DOĞAN yoldaşların etrafında toplanıp birleşmiştir.

Hayri arkadaş zindanda da öncülük rolünü oynamaya kesintisiz olarak devam etmiş, 1981 direnişinde ve '81 direnişinde Mart ayında başlatılan ilk ölüm orucu eyleminin de ilk fedaisi kendisi olmuştur. Hayri yoldaş her zaman olduğu gibi yine en ön saflardadır.

12 Eylül faşizminin PKK'lileri teslim alma, itirafçılaştırarak partiye, halka ve sosyalizm davasına ihanet ettirme politikasını en akıl almaz, en vahşi ve barbar işkence yöntemleriyle hayata geçirme çabasını boşa çıkartmayı kendisi için varlık yokluk meselesi yapan yoldaşların arasında ve başında yine Hayri yoldaş bulunmaktadır.

1981 martında başlayan birinci ölüm orucu 44 gün sonra Kemal PİR'in örgüt kararı gereği yaptığı anlaşmayla sonuçlandırılmıştı. Ancak 12 Eylülcü Generallerin Amed zindanına atadıkları Esat Oktay YILDIRAN verdiği şeref, namus ve asker sözünün gereğini yerine getirmeyecek ve verdikleri sözleri tutmayarak tükürüklerini yalayacaklardır. PKK'li tutsaklar başta olmak üzere bütün siyasi tutsaklara işkence yapmaya devam edecekler teslim alma ve ihanet ettirme politikasına kaldıkları yerden devam edeceklerdir.

Verilen sözlerin başında doğal insani yaşam ihtiyaçların tutsaklara karşı silah olarak kullanılmaması, siyasi savunma yapma hakkının, olanak ve araçlarının sağlanması gelmekteydi. 12 Eylül faşizmi bunların hiçbirinin de gereğini yerine getirmemiş ve teslim alma ihanet ettirme politikasına kazandırmada ısrar etmekteydi. Tutsaklar kurallara uymasına rağmen, o bu amaçlarına ulaşmak için eskisinden çok daha ağır ve şiddetli işkence yöntemleri geliştirmekteydi. Öyle ki Amed zindanında yaşamın her anı, her saniyesi tümüyle işkence haline getirilmişti. Tutsaklar ölümü muyla arıyorlardı, ama aradıkları ölümü bile bulamıyorlardı.

Hayri arkadaş savunmanın büyük tarihi önemini en iyi kavrayan arkadaştı. Mahkeme kürsülerinden partiyi, parti çizgisini, halkı, sosyalizm davasını, Önderliği savunma ve böylece tarihe büyük not

düşmenin anlam ve önemini çok iyi bilmekteydi. Bunun tarih yapma ve yazma, gelecek kuşaklara büyük miras bırakma olduğunu en yeterli düzeyde kavramış olan önder bir kişilikti. Zaten bunun için cezaevinde kurallara uyulabileceği düşüncesini ve tutumunu geliştirmişti.

Ancak 12 Eylül faşizmi buna fırsat vermemekte kararlıydı. O Kürtlük ve Kürdistan adına ne varsa hepsini tarihe gömmek istiyordu. Bunun için azgın işkenceler eşliğinde itirafçılığı ve pişmanlığı dayatmaktaydı. Tutsakların kutsal savunma hakkını kullanmalarını engelleyebilmek için elinden gelen hiçbir şeyi arkasına koymamaktaydı. Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde siyasi savunma yapabilmenin imkan ve olanakları giderek imkansız hale getirilmekteydi. İtirafçılık ve ihanet dayatması ayyuka çıkartılmıştı.

Bu durum karşısında Hayri, Mazlum ve Kemal yoldaşlar hemen yeniden bir çıkışın yapma çabasını başlamışlardır. Hayri yoldaş yeniden bir ölüm orucu başlatma fikrindeydi ve böyle bir karar da alınmıştı. Ancak mahkemelerde hala partiyi savunma imkan ve olanaklarını zorlamak gerektiğine de inanıyordu. Davayı savunabilme imkanları tamamen ortadan kalkınca artık yaşamının da bir anlamı kalmayacaktı. Böylesi bir durum hızla gelişmekteydi. Ama bununla birlikte partiyi savunma görevi de bir o kadar önemini kazanmaktaydı. Çünkü itirafçılaştırma politikasıyla birçok insan itirafçı hale getirilmiş, mahkemelerde PKK'ye karşı saldırtılmaya başlanmıştı. Şahin DÖNMEZ'in başını çektiği bu itirafçılar PKK'ye, onun Önderliğine, Kürtlüğe, Kürdistan'a ve sosyalizm davasına azgınca saldırmaktaydı. Bu nedenle siyasi savunma yapma olayı en temel ve büyük bir tarihi görev haline gelmişti.

İtirafçılaştırma, ihanet ettirme ve böylece PKK'yi, Kürtlüğü ve Kürdistan'ı zindanda boğma, bitirip tasfiye etme politikasının giderek çok daha hız kazandığı bir dönemde, Mazlum Doğan yoldaşın 21 mart 1982 de geliştirdiği eylem bunun önüne nasıl geçilebileceğini gösteren bir ışık olmuştu.

Artık siyasi savunma yapabilmenin şartları, olanakları kalmamıştı. Esat Oktay Yıldırım siyasi savunmaların yasaklandığını merkezi hoparlörden resmen ilan etmişti. Hayri yoldaş için siyasi savunma imkanı yoksa yaşamının da bir anlamı kalmamış demektir. Bu olumsuz gidişi, teslimiyeti ve ihaneti durdurmak için ölümüne direnmekten başka çare yoktu. Ölümü öldürecek güçte siyasi direnişler olmadan bu gidişi durdurabilmek mümkün değildi. Mazlum DOĞAN ve ardından DÖRTLER gerçekleştirdikleri tüyler ürperten eylemlerle bu mesajı vermişlerdi.

Bu mesajı en doğru ve en erkenden alan Hayri arkadaş olmuştur. Ertelenen ölüm orucunu yeniden gündeme getiren de kendisi olmuştur. Ancak bunun zamanlaması çok önemlidir. Tutsakların bir birleriyle görüşebilmeleri imkansızdır. Çok katı bir tecrit altında tutulmaktadırlar. Bırakalım bir birleriyle haberleşebilmeyi, öksürmeleri, hapsirmaları, göz kırpmaları bile yasaktır. Böyle bir ortamda kuşkusuz ölüm orucu eyleminin sağlıklı olarak örgütlenebilmesi mümkün değildi. Ancak yinede sabırla bunun başarılması gerekiyordu. Bu büyük sabrı ve sabır dolu çabayı yürüten Hayri yoldaş, nihayet 14 Temmuz 1982 tarihinde Büyük Ölüm Orucunu mahkemede başlatmıştır.

Mahkeme heyetinden ısrarla söz isteyen Hayri arkadaş söz hakkını koparır koparmaz bu kararı açıklamıştır. Mahkeme Başkanı Emrullah Kaya'dan söz hakkını büyük bir ısrar sonucunda kopartan Hayri yoldaş mahkeme kürsüsünden; " Biz bugüne kadar cezaevindeki vahşete, işkenceye, insanlık dışı uygulamalara sabırla katlandık, göğüs gerdik, büyük bir tahammül gücüyle katlandık. Bunu sırf mahkemelerde partimizi, amaçlarımızı, eylemlerimizi, halkımızı savunabilmek için yaptık. Ama artık bu mümkün değil, çünkü artık savunma yapmamızın imkan, olanakları tamamen ortadan kaldırılmıştır. Bu konuda Mazlum DOĞAN haklıydı,, tarih Onun haklı olduğunu kanıtlamıştır. O savunma yapabilmemizin koşullarının hiç kalmadığı düşüncesindeydi. Ben ise bunun hala mümkün olduğunu düşünüyordum Ancak iki kez mahkemeye yazılı savunma hazırlayıp gönderdiğim halde hiçbirisi de mahkemeye

ulaşmadı. Cezaevi yönetimi el koydu veya imha etti. Bundan sonra şahsen bizim yaşamamızın da mahkemeye gelip gitmemizin de bir anlamı kalmamıştır. Bu benim katıldığım son duruşma olacaktır. Artık bundan sonra duruşmalara katılmayacağım. Çünkü bu andan itibaren ölüm orucuna başlıyorum” demiş ve 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucunu başlatmıştır. Yine son söz olarak “Şehit düşersem mezar taşıma bu adam bu dünyadan borçlu ayrıldı yazılsın.” demiştir.

Hayri yoldaş ölüm orucunda 12 Eylül faşizminin temsilcilerinin bütün dayatma ve baskılarına rağmen, her saniye dirhem, dirhem erimesine rağmen, her gün büyük acılar içinde kıvranmasına rağmen, önderlere yakışır büyük bir irade örneği göstererek eyleminin 62. gününde kahramanca şehit düşmüştür. Dünya devrimi, Kürdistan devrimi ve halkı Onunla ve Onun gibi büyük kahraman devrimci önderlerle çok şey kazanmış, kendisini diri tutmuş ve yaşatmaya devam etmiştir. Hala da bu böyle devam etmektedir. Ezilenler, sömürüye, inkar ve imhaya uğrayanlar Onunla ve Onlarla nefes alıp vermektedir. Kendi direnişlerinde Onları yaşatmaktadır. Başkan Apo ve partisi PKK hala Onlar için yaşamakta, çalışmakta ve Onlara layık olmaya çalışmaktadır. PKK şehitler kervanına katılmıştır.

Kemal PİR

Kemal PİR yoldaş 1952 yılında Gümüşhane'nin Torul ilçesinin Güzeloluk köyünde dünyaya gelmiştir. Babası Cemal PİR bir taş duvar ustasıdır. Yani ekmeğini taştan çıkartan yoksul bir aile çocuğudur Kemal yoldaş. Baba Cemal oğlu Kemal'i çok sevmektedir. En büyük amacı Kemal'i okutmak büyük adam yapmaktır. Bütün varını yoğunu Onun okuması için hasretmiştir. Bu nedenle ortanca oğul Kemal'i çok gözetir. Onun yaşamın yasalarını erkenden kavraması için her fırsatı değerlendirir. Onun kendisine yardımcı olması için zaman, zaman çalıştığı inşaatlara götürür. Ama onun ağır işler yapmasına izin vermez. Amacı daha çok ona hayatı tanıtmak, ekme kazanmanın zorluklarını kavratmak ve okumasının ne kadar önemli olduğunu göstermektir.

Kemal PİR ilk ve ortaokulu kendi ilçesinde okur. Hepsini de takıntısız başarıyla geçer. Çünkü son derece zeki ve başarılı bir öğrencidir. Liseyi okumak için Ordu iline gider ve orada bir gurup hemşehrilişyle beraber kiraladıkları bir pansiyon evde kalırlar ve orada lise öğrenimini yapar.

Kemal PİR lise öğrenimi için gittiği Ordu'da Haki KAREER yoldaşla tanışır. Haki yoldaş kendisinden birkaç sınıf öndedir. O dönemde Türkiye'deki Devrimci Demokratik Gençlik Hareketi büyük bir kabarış içindedir. Kemal PİR daha lise yıllarında 68 kuşağının gerçekleştirdiği büyük devrimci çıkışın ve yükselişin etkisi altına girer. Lise sona geldiğinde Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi büyük bir darbe alacak ve yenilecektir. Ama bu Kemal PİR'i olumsuz yönde değil, tam tersine olumlu yönde etkileyecek ve şehitlerin anılarına bağlı kalmayı ve amaçlarını gerçekleştirmeyi daha o zamandan kararlaştıracaktır. Bu dönemde okuduğu lisenin önünde köfte satan ve 68 Kuşağının bir çok önder kişiliği ile tanışmış olan ve kendisi de gözaltında işkence görmüş bulunan aydın bir seyyar satıcı ile tanışır. Bir çok genel doğru devrimci teoriyi bilen, kendisiyle yakın ilişki kuranlara bunları taşıran ve oldukça çekici bir dili bulunan bu insan Kemal PİR'i oldukça etkiler. Ondan dinlediği devrimci düşünceler, anılar Kemal PİR'i çok etkiler.

Özellikle Haki KAREER yoldaşın Devrimci Gençlik Hareketine çok yakın duruşu Kemal'in erkenden devrimcilikte karar vermesinde ve netleşmesinde etkili olur.

Kemal PİR liseyi bitirdikten sonra, üniversite seçme sınavlarında başarılı olur. Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesini kazanmıştır. Ancak onun amacı üniversite okuyarak bireysel kurtuluşunu gerçekleştirmek değildir. Onun amacı Ankara'daki Fakülteye kayıt yaptırarak devrimci gençlikle tanışmak ve devrimci mücadeleye katılmaktır. Çünkü o üniversiteyi siyasetin yapıldığı, devrimci gençlik hareketinin geliştiği bir mekan olarak görmektedir. Bundandır ki Ankara'ya büyük bir heyecan duyarak gelir.

Ankara siyasetin yapıldığı merkezdir. Ankara Türkiye'nin kalbinin attığı yerdir. Ankara Türkiye'nin idare edildiği ve yönetildiği merkezdir. Bütün hayati kurumlar, ülkeye hükmeden bütün kurumlar, Meclis, Bakanlıklar bu şehirde bulunmaktadır. Çünkü Ankara başkenttir.

Kemal Pir Ankara'ya geldikten sonra, Haki KARER ile burada da buluşun ve görüşür. Haki yoldaş Ondan önce Ankara'ya gelmiş ve üniversiteye girmiştir. Ve Ankara Yükseliş'te okumaktadır. Haki yoldaş Kemal'i kısa süre sonra Başkan Apo ile tanıştırır. Başkan Apo Onunla yarım saatlik konuşma yapar ve Kemal PİR Başkan Apo ile yürümeye orada karar verir.

Okuduğu Dil Tarih Coğrafya Fakültesinde faşistlere karşı geliştirilen direnişte gerçek bir gençlik önderi olarak öncülük yapar. Ve faşistlerin okuldaki etkinliğinin kırılmasını sağlar. Onun faşistlere karşı atak, cesur, gözü pek mücadelesi kısa zamanda dikkatlerin üzerinde toplanmasına neden olacaktır. Hatta başına bela açacaktır. Türk miti ve polisi kısa zamanda onu mimleyecek, onu takip altına alacak ve bir kaç kez göz altına girip çıkacaktır. Ama O asla yılmayacak ve anti-faşist mücadeleye öncülük etmeye, okuduğu fakülteden faşistleri temizleme mücadelesini geliştirmeye devam edecektir.

Kemal PİR'in bu gözü pekliliği bir çok unsur tarafından, özellikle reformist teslimiyetçi çevreler tarafından alçakça çarpıtılacak ve bu çevreler Onun hakkında ajan-provokatör olabilir biçiminde kuşku yaratmaya bile kalkışacaklardır. Ancak O gerçek bir militandır. Bütün bu kara çalmaları hiç umursamayacak ve faşistlere karşı direnişte öncülüğü kimseye kaptırmayacaktır.

Kemal Pir 1975 yılında artık okul ile bağıını büyük oranda kopartmıştır. Onun bütün işi, gücü devrimcilik yapmak, devrimci mücadeleyi geliştirmektir. Çünkü o profesyonel bir devrimcidir. Aynı yılın baharında Ankara'da emekçilerin yaşadığı bir gecekondu mahallesi olan Tuzluçayır mahallesine yerleşecek ve burada Başkan Apo'dan öğrendiği doğruları devrimci gençliğe aşılayacaktır. Onu dinleyen herkes bir ömür Onunla yürümeye karar verecek ve onunla yoldaş olmanın büyük mutluluğunu yaşayacaktır. Çünkü Kemal PİR düşüncesiyle, eylemiyle, yaşamıyla, ilişkileriyle ve duruşuyla herkese güven, cesaret, umut, inanç moral ve güç vermektedir.

O kusursuz bir ajitatördür. Davudi ses tonu, düzgün ve çekici uslubu, son derece güçlü ideolojik birikimi, canlılığı, sempatikliği, inanç ve mantık yüklü konuşması, insanı hayran eden pratik zekası en ruhsuz insanları bile ayağa kaldıracak kadar güçlüdür. Onu dinleyip de, onunla ilişki kurupta, onunla sohbet edipte onun etkisi altına girmeyen ve arkasına takılmayan insan yok gibidir.

Apocular 1976 yılında Dikmen toplantısında Kürdistan'a dönüş kararı alınca, Kürdistan'a giden ilk grup içinde Kemal PİR'de yerini alacaktır. Kürdistan'da faşistlere, ajan yapı, kurum ve kişiliklere karşı geliştirilen devrimci mücadeleye öncülük edecektir. Kürdistan gençliğinin aydınlatılmasında, devrimci düşüncelerle tanışmasında ve örgütlenmesinde O öncülük rolünü hakkıyla oynayacaktır.

KEMAL PİR 1976 yılında, Tuzluçayır'a Başkan Apo'nun planladığı bir toplantı için gelirken Ankara Dikimevinde dolmuşta silahla yakalanacaktır. O dönem Türk Ceza Kanununda ruhsatsız silah taşımamanın cezası bir buçuk aydır. Ancak KEMAL PİR yakalattığı silah kirlidir. Balistik incelemesi hangi eylemde kullanıldığının açığa çıkacağı kesindir. Bu durumda O'nun bir de siyasal cinayet işlemekten ceza alması ve uzun yıllar cezaevinde kalması kaçınılmaz olacaktır. Onu ele geçiren polis ekibi Apocular gurubu üzerinde yoğunlaşan bir ekiptir. Polis bu silahın kirli olduğunu grubun içine sızdırmayı başardığı Pilot sayesinde bilmektedir. KEMAL PİR herşeye rağmen bu silah üstlenecektir. Ancak O cezaevinde yatmayı düşünmemektedir. Ankara Ulucanlar Kapalı Cezaevine girdikten kısa bir süre sonra, örgüt bazı ilişkilerini kullanarak Kemal PİR'in ilkin Kızılcahamam Cezaevine, daha sonra da Ordu Ulubey Cezaevine naklini yaptıracaktır. Kemal yoldaş gittiği Ulubey Cezaevinde üstün örgütlenme gücünü kullanarak bir hafta içinde

gardiyanları etkisi altına alacak ve onların güvenini kazanacak ve firar etmek için planlar yapacaktır. Esasta kendi çabasıyla ve dışardan da arkadaşların destek ve yardımıyla cezaevinden birinci firar eylemini gerçekleştirecektir.

KEMAL PİR cezaevinden firar ettikten sonra, devrimci faaliyetlerini ve mücadelesini daha büyük bir aşkla yürütmeye devam edecektir.

18 Mayıs 1977 yılında Haki KARER'in ajan-provokatör Sterka Sor örgütü tarafından katledilmesinin ardından devrimci intikam eylemini bizzat gerçekleştirmek için bu görevi kendisi üstlenecektir. Ve Sterka Sor ajan-provokatör hareketinin tescilli ajan olan lideri Alahattin KAPAN'ı devrimci bir eylemlilikle cezalandıracak ve Sterka Sor ajan-provokatör hareketini kökünden silecek, tasfiye edecektir.

Devrimci eylem ve çalışmalarını, kendisini Apocu gruba katan yoldaşı Haki'nin katlinden sonra daha büyük bir tempo ve daha koparıcı bir tarzda yürüten Kemal yoldaş 1978 yılında bir kez daha arabada ve bir kez daha silahıyla birlikte yakalanacaktır. Yakalandığında parti henüz kurulmamıştır. 1978'in henüz yazıdır. Kemal PİR işkenceye yabancı değildir. Yine tavizsiz bir direniş gösterecektir. Açığa çıkan eylemlerini dahi kabul etmeyecektir. Sadece üzerinde yamalanın silahını üstlenecektir. Yanında yakalananlardan bazıları çözülp ifade vermesini rağmen o hiçbir şey kabul etmeyecektir. Gösterdiği direniş karşısında, o dönemde Urfa emniyetinin ünlü işkenceci başı İddi Amin lakaplı Ali Ulvi AĞIÇ çılgına dönecek ve Onun iradesini kırabilmek için en ağır işkence yöntemlerine başvuracaktır. Ama hiçbir sonuç alamayacaktır.

Kemal PİR'in esareti, tutsaklığı kabul edebilecek, uzun yıllar cezaevi yatacak biri değildir. İçeriye girdiği ilk günden itibaren firar etmeyi düşünecektir. Ve 1979 yılının yazında Urfa cezaevindeyken yine kendi çabasıyla, içerde örgütlediği adli tutuklularla cezaevinden kaçış planı ve hazırlıkları yapacaktır. Dışardan da partinin güç ve destek vermesiyle ikinci kez devrimci firar eylemini gerçekleştirecek ve yeniden özgürlüğüne kavuşacaktır.

Kemal PİR cezaevinden çıkar çıkmaz Parti Önderliğinin yanına gidecektir. O dönemde Parti Önderliği Ortadoğu sahasına çıkmıştır. Partimiz için yeni bir saha olan ve tamamen Önderliğin açtığı Ortadoğu sahasında partimizin 30 kişilik bir kadro gücü burada askeri eğitimden geçmektedir. Bu gurubun ideolojik-politik eğitimini Kemal yoldaş üzerine alacak ve günlük olarak bu çalışmayı yürütecektir. O bu çalışmada da son derece başarılı olacaktır. Grubun bütün üyeleri Ondan büyük bir moral, güç, cesaret, ideolojik donanım, heyecan, coşku ve inanç alacaktır. Çünkü Kemal PİR bütün bu özelliklerin bir araya geldiği komple bir kişiliktir.

Eğitimini tamamlayan arkadaşlar gurup, gurup ülkeye dönmeye başlayacaktır. Kemal PİR'de ülkeye dönme kararındadır. O Ortadoğu'da kalma düşüncesinde değildir. Başkan Apo ise Kemal'in bu sahada kalmasını ve kendisine çalışmalarda destek sunmasını istemektedir. Ama buna rağmen, Kemal ülkeye dönmekte ısrar edecektir. Kuşkusuz Kemal yoldaşın ülkeye dönmekte bu kadar ısrarlı olmasının önemli bazı nedenleri vardı. Her şeyden önce ülkede devrimin, partinin çalışmaları iyiye gitmiyordu. Sürekli tutuklamalar ve bundan kaynaklanan ciddi örgütsel boşluklar vardı. İkincisi Sıkı Yönetimin o dönemdeki baskıları devrimci mücadelenin geliştirilmesini oldukça zorluyordu. Hilvan-Siverek mücadelesi belli bir noktaya gelmiş tikanıp kalmıştı. Çok daha önemlisi tikanan mücadelenin önünü açmaya kadir olan sadece gerilla idi. Kemal PİR'de zaten gerillayı oturtmak için ülkeye dönüşte ısrarlıydı. Kemal Kürdistan'da gerilla savaşını başlatmak bunun öncülüğünü yapmak istiyordu.

Kemal yoldaşın ülkeye dönmekteki ısrarının bir başka sebebi de Kesire YILDIRIM'dı. Fatma unsuru da o dönemde Ortadoğu sahasındaydı. Kemal yoldaş bu kişiliğin bir ajan-provokatör, bir karşı devrimci

olduğuna inanıyordu. Ve asla onun olduğu yerde yaşamak, bulunmak, çalışmak istemiyordu. Gerçekten de Kemal PİR bu kişilikten büyük bir nefret duyuyordu ve asla ona bir milim güvenmiyordu. Bütün bu nedenlerden ötürü O, Başkanın kalması yönündeki bütün ısrarına rağmen *“Hayır ben ülkeye döneceğim ve pratikte yapmam gereken devrimci görevleri, devrimci çalışmaları yürüteceğim. Benim yerim ülkedir, Kürdistan halkının yanındır. İsrar etmeyin ben burada kalamam”* diyecektir. Başkan Apo Kemal PİR'in bu kararlı ve ısrarlı tutumu karşısında, *“Tamam siz bilirsiniz Kemal arkadaş, madem bu kadar gitmekte ısrarlısınız, gidin. Ama ülkeye girdikten sonra çok dikkatli olun, bir daha yakalanmayın. Eğer bir daha yakalanırsanız, sizi kurtarmak mümkün olmayabilir. Arabaya falan da binme”* biçiminde uyarı ve hatırlatmalarda bulunacaktır.

Kemal PİR ülkeye giriş yapmak için geldiği sınırda kendisini uğurlamak için sınıra kadar kendisine eşlik eden Cemil BAYIK arkadaş da benzen bir hatırlatma ve uyarıda bulunacaktır. Vedalaşma anında Cemil BAYIK arkadaşın kendisine söylediği, *“Kemal dikkat et, bir daha sakın yakalanmayasın, arabaya binmeyisin”* sözleri Kemal PİR'in yüreğinde acı bir burkulmaya neden olur. Kendi deyimi ile Cuma arkadaşın bu sözü onun yüreğini *“kor bir ateş düşmüş gibi yakar ve içinde cızzz diye bir şeylerin yandığını ya da koptuğunu”* hisseder. Ve o anda eğer ülkeye girerse kesin olarak yakalanacağını yüreğinin derinliklerinde hisseder. Cuma arkadaşın son kez gel vazgeç önerisine rağmen O, -kendi değişiyle- *“erkeklik, yiğitlik belasına”* verdiği karardan geri dönmez ve ülkeye giriş yapmakta ısrar eder.

Kemal PİR bu hislerle, bu duygularla sınıra döşenmiş olan tel örgülerin altından geçerek Kürdistan'a giriş yapar. Ülkedeki bütün örgütsel, siyasal ve askeri çalışmalardan kendisi sorumludur. Tek, tek en temel çalışma alanlarını gezmeye, denetlemeye başlar. Toplantılar yapar, talimat ve perspektifler sunar, düzenlemeler yapar. Önce Mardin'in bazı alanlarını, ardından Siverek gibi alanlarda çalışmalarını tamamladıktan sonra biraz daha Kuzeye çıkar.

Kendisinin Ortadoğu'da eğittiği Mahsum KORKMAZ arkadaşla buluşur. Pek de gerekli ve zorunlu olmadığı halde buldukları köyden bir başka köye gitmeleri gündeme gelir. Agit arkadaşın on yıldır görmediği dayısı Avrupa'dan gelmiş ve ısrarla Onu görmek istemektedir. Kemal ve Agit arkadaşlar bu ziyaretin yapılmasından pek yana değildirler. Ancak M. Can Yüce unsurunun ve Agit arkadaşın ağabeyi Fahri'nin ısrarları üzerine gitmeye karar verirler. Yola çıkmadan önce Kemal PİR bir şart koşar: arabaya binilmeyecek. Ancak Agit arkadaşın büyük kardeşi gidecekleri yolun köy yolu ve patika toprak yol olduğu ve güvenlik sorunun çıkmayacağı, sadece çok kısa bir mesafe olarak asfalt yola çıkacaklarını ve yine köy yoluna vuracaklarını söyler. Kemal PİR *“Hayır arabaya binmeyeceğim üzerine partiye söz verdim. İki kez arabada yakalandım, bir daha arabaya binmeyeceğim”* der. Fakat ısrarlar karşısında bu doğru tercihinden ve inadından vazgeçer. Ve *“Çok evhamlı olmamak gerekir”* diyerek kabul eder.

En sonunda ikna edilen Kemal PİR ve yanındakiler yola çıkarlar. Sason-Batman yolu üzerinde sözü edilen kısa mesafeli asfalt yola çıkıp bir kaç yüz metrelik yol aldıktan sonra, yol üstünde nokta nöbeti tutan bir askeri devriyeye rast gelirler. Kendileri pikap arabanın arka kasasında oturmaktadırlar. Arabadan atlamaya karar verirler. Bunu arabayı kullanan Fahri'ye söylerler. Ancak o kendi bildiğini okumaktan, gaza basıp germekten yanadır. Agit'in verdiği *yavaşla atlayacağız* talimatına karşılık, *“Siz arabanın içinde yatın ben gazlayıp geçeceğim”* der. Ancak Agit onu duymaz. Ve arkadaşlar tam da atlamak için ayağa kalktıkları anda şoförün gaz pedalına basmasıyla Kemal PİR ve Agit arkadaşlar ile M. Can Yüce unsuru asfalt yola çakılırlar. Kemal kafa üstü düşmüş ve bayılmıştır. Agit ayak üstü düşmüş, yaralanmış ama olay yerinden hızla uzaklaşmıştır. M. Can Yüce ise Kemal PİR'in değişiyle korkusundan yerinden kalkıp kaçmamıştır. Ve boylu boyunca Kemal PİR'in yanında yatmayı yeğlemiştir. Kısa bir süre sonra devriyeleri değiştirmek için gelen askeri araç ve içindeki askerler, sırt çantaları, silah ve bombalarıyla yol üstünde

hala baygın olan Kemal PİR'i ve M. Can Yüce unsurunu tutsak alacak ve hemen, hızla karakola, oradan da Diyarbakır'a götürmek için yola çıkartacaklardır.

Kemal PİR Diyarbakır yolunda, bir askerin kasketiyle yüzüne su dökmesi üzerine kısa bir an için kendisine gelir gibi olacak ve yeniden bayılacaktır. Bu sahneyi daha sonra hayal mayal hatırladığını yoldaşlarına söyleyecektir.

Kemal'i yakalayanlar Onun çok önemli birisi olduğunu anlamışlardır. Çünkü taşıdığı çantada PKK'ye ait olduğu belli olan çok önemli örgütsel dokümanlar, tüfek, bomba gibi askeri teçhizat bulunmaktadır. Bu nedenle acilen Diyarbakır'a naklederler.

Onu askerlerden teslim alan siyasi polis önce Kemal PİR'i tanıyamaz. Kemal'de kendi kimliğini gizler. Teyzesinin oğlunun kimliğine bürünür. Üzerinde yakalanan askeri malzemeleri ve örgütsel dokümanları reddeder ve ısrarla kendisine ait olmadığını, bunun bir oyun olduğunu söyler. Ancak Kemal'in yanında Onun direnişini boşa çıkartma görevini üstlenen biri vardır: M. Can YÜCE.

Kemal'in kimliğini, M. Can YÜCE açığa çıkartır. Hiçbir işkence görmediği halde işkence korkusundan polise kendisini kabul ettirme ve yaranma telaşına kapılan bu kişilik Kemal'in karşısına çıkarak; "Neden yalan söylüyorsun, sen Kemal PİR değil misin? Kızıltepe'de sana sorduğumda Kemal PİR olduğunu bana söylememiş miydin" diyecektir.

Kimliği açığa çıkan Kemal PİR, kendi kimliğini reddetmesinin hiçbir anlamı kalmaması üzerine, polislere; "*Kemal Pirsem Kemal Pirim ne olacak*" diyecektir. Onun gerçek kimliğini öğrenen işkenceciler daha azgınca işkence yapacaklardır. Ama O bütün bu ağır işkencelere rağmen, kendi kimliği dışında hiçbir şey kabul etmeyecektir. Üstünde yakalanan silahları, çantayı ve içindeki dokümanları, partiyle ilişkilerini, örgütsel konumunu ve görevlerini reddedecektir. Yakalanan malzemeler için, "*Hepside sizindir, o silahlar, o çanta benim değildir*" diyecektir.

O gerçek bir Apocu militan ve gerçek bir önder kişilik olarak düşmanına hesap vermeyi kabul etmeyecektir. Parti sırlarını, partiyi, halkı ve yoldaşlarını koruyacak; partinin ve sosyalizmin itibarını zedeleyecek en küçük tavır içine girmemek için her şeyini ortaya koyacaktır. Onun bu direnişçiliği karşısında işkenceciler bir kez daha yenik düşecek, zavallılaşacak, ondan özür dileyecek ve ona saygı duymak zorunda kalacaklardır.

Sorgucular karşısında hiçbir taviz vermeyen Kemal PİR zindana gelecek ve zindanda da bir önder olarak direnişlerde öncülük rolünü hakkıyla oynamaya devam edecektir.

Kemal PİR hiç kimsenin olamayacağı kadar mütevazı bir sosyalist devrimcidir. Cezaevi örgütünün merkezinde görev verilmek istenmesi karşısında buna gerek olmadığını söyleyecek ve yapının içinde yaşamayı tercih edecektir. Hayri ve Mazlum arkadaşların bu görevi hakkıyla yapacak güce sahip olduklarını ve kendisine ihtiyaç olmadığını söyleyecek ve yapı içinde kalacaktır. Kemal Pir yapıya güç vermek, onların eğitimine katkı sunmak ve moral vermek için koşullarda kalacaktır. Ve kaldığı koşu arkadaşlar için büyük bir coşku, cesaret ve moral kaynağı olacaktır. Son derece esprici, her zaman neşeli ve morallidir. Hiçbir şey onun moralini bozacak güçte değildir. Arkadaşları onun bu özelliğinden büyük bir güç alacak ve hep onunla olmak isteyeceklerdir. Kemal PİR hani lakın deşişle kendisinde şeytan tüyü olan bir kişiliğe sahiptir. Düşmanları bile onu tanıyınca sevecek, onunla bir iki kelime de olsa sohbet edebilmek için can atacaktadırlar.

Kemal PİR'in en temel özelliklerinden birisi de; çocukla çocuk, büyükle büyük olacak kadar kapsayıcı bir mütevazılığa sahip olmasıdır. Onun mütevazılığını tarif etmek bile imkansızdır. Onun yüreğindeki

sevencilik, alçak gönüllülük ve sevgisi gerçekten de sınırsızdır. En küçük bir kibri, kompleksi olmayan, peygamber gibi tertemiz bir yaşama sahip olan yüce bir kişiliğe sahiptir. Asla kimsenin eskiliğine-yeniliğine; ideolojik-politik formasyonunun düşüklüğüne yüksekliğine bakmaz. Onun için ölçü dürüstlüktür, cesaretli olmaktır, açık sözlülüktür, direnişçiliktir. İnsan diğerlerini sonradan da edinebilir.

O asla kendisine büyük eylemlerin, direnişlerin altına imza atmış biri gibi bakmaz İdeolojik-politik-örgütsel donanımını ve konumunu diğer arkadaşlar karşısında asla bir ayrıcalık olarak, üstünlük olarak görmez. Asla yaptığı eylemlerin çokluğundan veya niteliğinden dolayı kendisini üstün birisi olarak görmez. Tam tersine bütün bunları, her devrimcinin yapması gereken görevler, sahip olması gereken meziyetler olarak görür. Ve kesinlikle *“ben şöyle üne, şana kavuşayım, ya da kendi ağırlığımı şöyle bir duruşla veya böyle bir duruşla hissettireyim”* demez, böyle bir yaklaşım içine asla girmez. Ve asla bu türden yaklaşımları kendisine yakıştırmaz.

Kemal PİR bütün bu özelliklerinden dolayı herkese kendini sevdirmeyi hiç zorlanmadan, hiçbir özel çaba göstermeden başarabilen, son derece doğal bir önderdir. Kiminle merhabalaşsa, bir kaç kelime sohbet yapsa o insan bir tılsıma yakalanmış gibi Kemal'i etkisi altına girmekten, ona bağlanmaktan ve onu sevmekten kendisini alıkoyamaz. Bu bir gerçektir. Yaşayanlar bilir.

Kemal PİR Amed zindanında 2 Ocak 1981 tarihinde başlatılan açlık grevinin hemen ardından Hayri DURMUŞ arkadaştan sonra hücreye götürülecektir. Hücredeki bütün yapı için büyük bir güç ve cesaret kaynağı olacaktır. İşkenceci başı Esat Oktay YILDIRAN ve ekibinin gelmesinden sonra başlatılan vahşet dönemine ilk cevap olan birinci ölüm orucunda yerini alacaktır. 44 gün süren ölüm orucunun ardından Generaller cuntasının temsilcileriyle PKK'yi temsilcisi olarak anlaşma masasına da O oturacaktır. Ancak 12 Eylül cuntacılarının kendi şeref sözlerini çiğnemişlerdir. Kemal PİR vahşet döneminde geliştirilmek istenen teslimiyet ve ihanet dayatmasını durdurabilmek için başlatılan arayışa da öncülük etmiştir.

Esat Oktay YILDIRAN başta olmak üzere Amed zindanın en acımasız işkencecileri dahi Ona karşı her zaman saygılı olmuşlardır. Kendilerini Onun karşısında hep ezik, zavallı ve küçük görmekten kendilerini alamamışlardır. Kemal yoldaş onlarda dahi büyük saygı uyandırmıştır.

Zindanda PKK'yi bitirme, Kürdistan halkının özgürlük umutlarını bitirme, sosyalizm idealini itibardan düşürme, bu amaçla teslim alma, itirafçılaştırarak ihanet ettirme dayatma ve politikasını boşa çıkartmak için O tavrını çok net olarak ortaya koyacaktır. Düşmanın kendisiyle oynamaya kalkışması karşısında, *“Ben Kemal PİR'im. Kemal PİR asla ihanet etmez”* diyecektir.

14 Temmuz tarihli PKK duruşmasında Hayri DURMUŞ yoldaşın ilanını yaptığı ikinci büyük ölüm orucu eyleminin öncüsü de olan Kemal PİR parti militanlarımıza, sempatizanlarımıza ve kendisine dayatılan teslimiyet ve ihanet politikasına en görkemli, en cesur ve en büyük fedakarlıklar isteyen o büyük cevabı verecektir.

Hayri yoldaşın 14 Temmuz duruşmasında mahkemede ölüm orucunu başlatması ardından söz alan Kemal yoldaş, *“Bende ölüm orucuna giriyorum, ALİ ÇİÇEK arkadaşın söylediği gibi PKK bize teslimiyeti değil, direnişi öğretti”* diyecektir.

Kemal Pir ölüm orucunun 35. günlerinde ilkin gözlerini kaybedecektir. Daha sonra gözü geçici olarak yeniden açılacak ve 50. günlerinde yeniden gözünü kaybedecek, görme yeteneğini tümüyle yitirecek ve şehit düştüğü güne kadar bir daha etrafındaki hiçbir şeyi göremeyecektir.

Ölüm orucunda her saniye, her dakika milim, milim erimesine, büyük acılar çekmesine rağmen moralini hep en üst düzeyde tutacak ve bütün ölüm orucu direnişçileri için son ana kadar moral ve güç kaynağı olmaya devam edecektir.

12 Eylülün omuzları apoletli temsilcilerinin bütün dayatma, baskı ve eylemden vazgeçirmeye dönük telkinleri karşısında Kemal PİR bir dağ gibi duracaktır. Onların “*Kemal vazgeç şu ölüm orucundan bak gözünü yitirdin, yarın felç olacaksın, öbür gün öleceksin. Hiç bir şey ölmeye değmez, herşeye rağmen yaşamak gerekir*” dayatmaları karşısında O, “***Biz yaşamı, uğrunda ölecek kadar seviyoruz***” diyecektir. Ve bu büyük sözün üstünden bir kaç gün geçtikten sonra, uğrunda ölecek kadar sevdiği hayata gözlerini yumacaktır. Ve Kürdistan halkının özgürlük, eşitlik, demokrasi, barış ve kardeşliği kazanma mücadelesinde şehit düşecektir. Bir Türk ve Türkiyeli olarak Türkiye halkının en seçkin evlatlarından birisi olarak halklarımız arasındaki kardeşliği ve özgür birliği daha o günlerde kendi yaşamını feda ederek kuracaktır. Kemal PİR kazanan, inkarcı ve imhacılar kaybeden olacaktır.

Akif YILMAZ

Kars ilinin Ardahan ilçesinin Beşiktaş köyünde 1956 yılında dünyaya gelmiş bir emekçi çocuğudur. Emekle çok küçük yaşta tanışır. Apocu hareketin 1976 yılında ülkeye dönüş kararı alarak Kars’a da çalışmalar için kadrolarını göndermesinin ardından başlatılan propaganda-ajitasyon ve örgütlenme çalışmaları sırasında Kars’ta harekete katılmıştır. Akif yoldaş Kars’ta gruba katılan ilk arkadaşlardan birisidir. Serhat Eyaletinin çıkarttığı göz dolduran kadrolardan birisidir.

Akif YILMAZ gurupla tanışır tanışmaz Apocuların etkisi altına girer. Onların dünya görüşünü benimser ve Apocu dünya görüşünü kavrayıp özümseyebilmek için büyük bir çaba sarf eder. Yürütülen eğitim çalışmalarına büyük bir istekle ve bütün gücüyle katılır. Büyük bir yoğunlaşma içine girer ve hızla ideolojik olarak gelişir. Kısa zamanda nitelikli, tutarlı, ilkeli bir kadro düzeyine ulaşır. Ve çalışmalara kendisini katar. Öğrenimini yarım bırakır, tamamlamaz. Artık onun gözü muhtemel bir kişisel kurtuluşa değildir. O artık halkın, ülkesinin özgürlüğü ve kurtuluşu için mücadele etmeye karar vermiştir. Kendi bireysel kurtuluşunu bütün toplumun kurtuluşunun önüne çıkartmayı çok aşağılık bir durum olarak görmektedir. İkincisini birincisinin karşısında çok daha değerli bulmuş ve okulunu terk etmiştir. Böyle bir kararlaşmanın ardından kendisini bütünüyle devrimin çalışmalarına verir.

Akif yoldaş Kars’taki bazı örgütsel sorunlardan ve çalışmalarından dolayı deşifre olur ve bu alanda çalışamaz hale gelir. Çünkü buradaki bir çok çalışmaya, eyleme imzasını atmıştır. Artık Kars’ta kalabilmesi, barınabilmesi ve çalışabilmesi imkansız hale gelmiştir. Bu nedenle parti onu o Orta eyaletimizin Diyarbakır bölgesine gönderir. Akif bu bölgede devrimci çalışmalarını ara vermeden devam eder. Kendisini çalışmalara en etkili bir biçimde katmaya çalışır.

O, Diyarbakır’da faaliyetlerini Sıkı Yönetim koşullarında yürütmek durumundadır. Daha çok illegalite, daha çok tedbir gerektiren koşullar altındadır. Nitekim yoğun tutuklamaların yaşandığı takibatın, koğuşturmanın hızla geliştiği bir süreçten geçilmektedir.

Özellikle askeri sıkı yönetimin PKK’nin üzerine yoğunca geldiği bir dönemde Akif yoldaş Diyarbakır’a gelmiştir. Çalışmalarında illegal tarzı muazzam geliştirmek durumundadır. Çünkü kendisinin üstlendiği görev Bölge Askeri Sorumluluğudur. Akif arkadaşın yönetimi ve emri altında bir çok başarılı eylem yapılır. Ancak Onun önüne yeni bir görev konulur. Bu görev diğer eylemlerinden çok daha büyük ve parti açısından çok daha önemlidir.

Bu görev Mazlum DOĞAN yoldaşın zindandan kaçırılması eyleminin gerçekleştirilmesidir. Bu görevi başarıyla yerine getirebilmek için içerden gelen bilgiler ve talimatlar doğrultusunda ciddi bir hazırlık yapar. Ancak Mazlum DOĞAN arkadaş birinci randevuya gelemmez. Çünkü Mazlum yoldaşın planlandığı gibi çöp bidonuna gidebilmesi ve bu biçimde cezaevinden çıkabilmesi için uygun ortam bulunamamıştır.

Ardından zindandan ikinci bir talimat daha almıştır. Hayri ve Mazlum yoldaşların gönderdiği ikinci talimatta yazıldığı gibi Mazlum arkadaş dışarıya çıkar. Onun içinde bulunduğu çöp varilini askeri araca yerleştiren silahsız askerler, olup biten her şeyden habersiz şehir dışında bulunan ve askeriyenin de çöpünü döktüğü şehir çöplüğüne doğru yola çıkarlar.

Akif arkadaşın görevlendirdiği silahlı militanlar ise kent çöplüğüne giden yolun üzerindeki köprüde bir taksi içinde park etmiş vaziyette beklerler. Kafalarında ikinci kez yeniden bir erteleme mümkün olabileceği fikri ve yapılan hazırlıkları deşifre etme endişesi bulunmaktadır. Çünkü Akif yoldaş böyle bir durum karşısında üçüncü bir denemenin imkansız hale geleceğini ve Mazlum arkadaşın özgürlük eyleminin tümüyle suya düşeceğini hesaplamaktadır. Bu nedenle askerlerine bu konuda dikkatli olmaları gerektiğini söylemiştir.

Köprü başında uzaktan askeri aracı takibe alan militanlar “*çıkış yine gerçekleşmemiş olabilir*” endişesiyle askeri araca fazla yaklaşmazlar. Uzaktan izlemeyi yeğlerler.

Askerin aracı uzaktan izledikleri için hiçbir şeyi fark etmezler. Oysa Mazlum DOĞAN dışarıya çıkmıştır, ordadır, arabanın taşıdığı çöp varillerinden birisinin içindedir. Ancak gece saat ikiden üçten buyana hep diz çökerek daracık bir bidonun içinde beklediği için kan dolaşımı yetersizliğinden bütün kasları ve eklemleri tutulmuştur. Ancak Onu kaçırmaya gelenler Mazlum’un hareket kabiliyetini koruyamayacağını hesaplamamışlardır. Mazlum DOĞAN kan dolaşımı yetersizliğinden ve hareketsiz kalmasından dolayı uyuşmuştur. Organlarını, ayaklarını, ellerini oynatacak durumda değildir. Sabırla beklemektedir, askerler çöpü döktüklerinde Onu görürler ve önce kaçırlar ve sonra gelip kendisini yakalayıp yüksek askeri arabanın torpido gözünün altına bastırarak koyarlar ve geri dönerler.

Uzaktan askerle izleyen militanlar ise askerlerin koşuşturmasını, onların kendi aralarında şaka yaptıklarına yorarlar. Hedeften uzakta oldukları için Mazlum’u göremezler. Ve hiçbir müdahalede bulunmadan geri dönerler.

Eylem başarısız olmuştur.

Akif YIMAZ bu başarısız eylemden dolayı çok büyük vicdan azabı duymuştur. Ancak yapılabilecek bir şey de yoktur.

12 Eylülün hemen öncesindeki aylarda Diyarbakır’da PKK’ye yönelik olarak geliştirilen operasyonlar sonucunda Akif yoldaşa yakalanmış ve gözaltına alınmıştır. On beş günlük bir sorgu sürecinden sonra tutuklanıp cezaevine gelmiştir.

Mazlum arkadaşın kaçırılması eyleminde yaşanan başarısızlığı dışarıda olduğu gibi cezaevinde de büyük bir eziklik meselesi yapmıştır. Vicdan azabından uykusuz pek çok gece geçirmiştir. Gerçekten de Akif yoldaş çok hassas, çok duyarlı, çok duygulu bir arkadaştı. Bu olaydan dolayı çektiği aç gerçekten de çok büyüktü. Oysa bu başarısız eylemin sorumluluğu kendisinden daha bu eylemi bizzat geliştirmesi gereken militanlarımıza aitti. Ama O buna rağmen, askeri sorumlu kendisi olduğu için, yaşanan başarısızlıktan birinci dereceden hep kendisini sorumlu tutmuş ve kendisini suçlamıştır.

Akif yoldaş dışarıda olduğu gibi cezaevinde de mütevazılığı, olgunluğu, sıcak yoldaşlığı ve emekçi özellikleriyle bütün arkadaş yapısı tarafından büyük bir saygı ve sevgi görmüştür. Tutsak düşmesinin ardından bir kaç ay geçtikten sonra 12 Eylül askeri darbesi gerçekleşmiş ve Akif arkadaş da hücelere atılan ilk grupların içinde yer almıştır. Gerçek bir PKK militanı olarak 12 Eylül faşizminin tutsakları teslim alma ve itirafçılaştırarak ihanet ettirme politikasına karşı büyük bir direniş sergilemiştir. 1981 Direnişinde, en fazla işkence gören arkadaşlardan birisi de kendisi olmasına rağmen göz dolduran bir direniş pratiğinin sahibi olmuştur. Onun pek çok tutsaktan daha fazla işkence görmesinin nedeni hem direnişçi bir militan olmasından, hem de kendi köyüne komşu olan bir köyden Şerafettin isimindeki faşist bir askerin köydeki evinin yakılmasından Akif yoldaş sorumlu tutmasındandır. Her gelen geçen asker, “asker yuvası yakan adam” diyerek Akif yoldaşa özel işkence yapacaktır.

1981 direnişinin devam ettiği süreçte bir gece yarısı içkili bir vaziyette kırk hücreden ibaret bir tecritlik yer olan ve direnişçilerin tıka basa doldurulduğu 35. koğuşa gelen Cezaevi İç Güvenlik Amiri, Binbaşı Birol ŞEN, Akif yoldaşa, tam bir lümpen ağzıyla, küçümseyen ve hor gören bir edayla “Sen nesin” demiştir. Akif arkadaş Binbaşığı küçümseyen bir edayla misillemesini yaparak “Kürdüm” cevabını verecektir. Sinirlenen binbaşı “Kürt dediğin nedir” biçiminde ikinci sorusunu yöneltince Akif arkadaş onu şöyle bir süzmüş ve ardından da başını dikleştirerek “İnsan” demiştir. Akif yoldaşın bu soylu davranışından çılgına dönen binbaşı hücrenin kapısını açtırıp dışarıya çıkartacak ve Ona ağır işkenceler yapacak ve teslimiyete zorlayacaktır.

Akif yoldaş her zaman olduğu gibi direnişçi tavrından, direnişçilerin onuruna sahip çıkmıştır. O sadece direniş günlerinde böyle değildir. Cezaevinde teslimiyetin yaygınlaşıp genelleştiği dönemde de Akif arkadaş ciddi bir duruşun sahibi olmuştur. Mahkemelerde parti üyesi sıfatıyla siyasi savunma yapmıştır. PKK'ye, onun ideallerine, yoldaşlarına, sosyalizme ve halka saldıran Hıdır AKBALIK gibi itirafçılar karşısında, PKK'yi, onun eylemlerini, çizgisini, ilkelerini, amaçlarını, yaşam tarzını; yoldaşlarını, halkı ve sosyalizm davasını büyük bir cesaret ve inançla savunmuştur.

Akif arkadaş 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu eyleminin başlatıldığı gün mahkemede hazır değildir. O gün Akif arkadaş cezaevinde hücrededir. Yani 35. koğuş birinci kat sekizinci hücrede bulunmaktadır. Mahkemeye giden arkadaşlar cezaevine döndüklerinde Ona ölüm orucu eyleminin başladığı müjdesini vereceklerdir. Akif arkadaş hiçbir tereddüt göstermeden anında gardişanı çağırarak ve kendisinin de hücredeki bir arkadaşıyla birlikte ölüm orucu eylemine başladıklarını açıklayacaktır. Böylece O ve arkadaşının katılımıyla ölüm orucu eylemcilerinin sayısı sekize yükselecektir.

Aslında Akif arkadaş daha önce hazırlığı yapılan ve bir türlü başlatılamayan ve ertelenen ölüm onucu eyleminin de gönüllülerindendir. Ancak eylem ertelenmesine rağmen o ruh ve düşünce olarak her an böyle bir eylem için kendisini hazırlıklı tutmaktadır. Eylem başlar başlamaz harekete geçmesinin ve katılmasının da temelinde bu motivasyonu bulunmaktadır.

Akif YILMAZ ölüm orucunda gerçekten de büyük bir irade göstererek, eyleminin disiplininden kopmadan onu sonuna kadar götürmüştür. O, yaşam gayesi olarak bildiği ülkesinin, Kürt halkının kölelikten kurtulması ve özgürlüğüne kavuşması için, sosyalizm davasının kazanması; bu topraklarda gerçek ve kalıcı bir barış ve gerçek bir demokrasi için kendi canını vermekte bir an bile tereddüt etmemiştir.

O gerçek bir Apocu militandı, büyük bir direnişçi kahramandı.. O bir halk önderiydi. Onun bütün bu sağlam kişilik özellikleri ölüm orucu eylemindeki günlük duruşunda da her şeye yansiyacaktır. Örneğin ölüm orucunun yaşamının son günlerine doğru hastahaneye kaldırılmıştır, ama O asla tedaviyi, müdahaleyi kabul etmeyecektir. Kemal PİR gibi O da gözlerini yitirmiştir. Görmediği ve ayağa

kalkamadığı için başında nöbet tutan askerden bir bardak su isteyecektir. Asker ona su yerine bir bardak üzüm hoşafının suyunu verecektir. Akif arkadaşın pek çok organı hissizleşmiştir. Ama dili hala tat alabilecek durumdadır ve bilinci hala son ana kadar açıktır. Kendisine verilenin su değil, üzüm suyu olduğunu anlar ve bardağı yere çalarak, *“Alçak herif ben senden üzüm suyu değil, su istedim. Ölüm orucunda su dışında bir şey almadığımızı bilmiyor musun. Sen hangi hakla bana bunu yapmaya kalkışabilirsin”* diyecektir. O kendi eyleminin kurallarına, ölçülerine, disiplinine son nefesine kadar bağlı kalacak kadar büyük ölçü adamıdır. Asla eyleminin kabul etmediği bir duruş, davranış içine girmeyi kendisine yakıştırmaz. Ona üzüm suyunu veren asker belki de iyi niyetle bunu yapmıştır, belkide merhametinden, insafından böyle davranmıştır. Ama Akif yılmaz bir militandır. Onun eyleminin bir kuralı, disiplini vardır, eyleminin emrettiği ölçüler vardır. Ve bütün bunlar Onun için çiğnenemez hükümlerdir. Bunların bir milim dahi dışına sapmayı kabul etmez.

O son nefesini vermek üzereyken bile, kendisini ölüme götüren eylemin kurallarını harfiyen yerine getirecek kadar büyük bir iradeye, dirayete ve sağlam kişiliğe sahibi bir halk önderidir.

Akif yoldaş nihayet ölüm orucu eyleminin 63. gününde şehit düşecek, şehitler kervanına katılacak ve tarihteki o büyük yerini alacaktır.

İşte 14 Temmuz 14 Temmuz yapan militan kişiliklerden olan Akif YILMAZ yoldaş da böyle bir görkemli ölümün üstüne yürüyüşle ölümsüzlüğe ulaşacaktır.

Ali ÇİÇEK

14 Temmuz Büyük Ölüm Orucunun yaşayan yaratıcı kahramanlarından birisi de Ali ÇİÇEK yoldaştır. Cezaevindeki yoldaşları ona Kızıl Yıldız Ali ismini layık görmüşlerdir. O gerçekten de bir kızıl yıldızdır. Yıldız gibi ışıltılı parlayan ve asla sönmeyen bir yıldızdır Ali ÇİÇEK.

Bir yıldız gibi göz alıcı parlaklığa sahip olan Ali ÇİÇEK Urfa'nın Hilvan ilçesinin Kabahaydar köyünde, 1961 yılında doğmuştur. Partiyle henüz çocuk yaşlarında tanışır ve katılma kararı verir. Yaşına göre oldukça olgun, oturaklı ve ciddi bir kişilik yapısına sahiptir. Katılımı da son derece ciddidir. Bir heves veya Apoculuk bir moda olduğu için gelip gruba katılmaz. O bu davanın sahiplerinin yaşamına, ilişkilerine bakar ve bunda büyük bir ciddiyet, saygınlık, olgunluk, sorumluluk görür ve bundan etkilenir. Bu ilişkileri, yaşam tarzını çekici bulur ve kendisine yakıştıır. Bunun için gelir. Hızla kendisini eğitmeye bakar. Ülkesine, halkına karşı görevlerinin neler olduğunu ve elinden nelerin gelebileceğini netleştirmeye çalışır.

Duruşuyla, ilişki ve yaşamıyla, yoldaşlarına ve örgüte yaklaşımıyla herkese güven verir. Ve partide ilk görevini ailesinin göçüp geldiği Urfa'da alır. Bu görevlerinden en önemlilerinden bir tanesi de Kemal PİR yoldaşın Urfa E Tipi Cezaevinden kaçırılması eylemidir. Ali arkadaş bu eylemde Kemal PİR'e kılavuzluk ve korumalık yapacak ve onun sağ selamet Urfa dışına çıkışına yardımcı olacaktır. Ali arkadaş bu görevini başarıyla yerine getirir.

Hilvan-Siverek mücadelesinin yükselişe geçtiği 1979-80 yılları arasında O savaşın kızıştığı bu sahaya yönelir. Ve Hilvan-Siverek silahlı mücadelesine bir savaşçı olarak katılır. Partimizin Urfa bölge örgütünün 1980 yılında büyük bir darbe almasının ve yoğun tutuklanmaların yaşanmasının ardından Ali yoldaş tekrar Urfa'ya döner. Tutuklamalardan oluşan boşluğun doldurulmasında, alınan darbeden cesaret bularak ortama egemen olmak isteyen faşistlerin ve işbirlikçi ajanların geriletilmesinde üzerine düşen bütün görevleri ustalıkla ve cesaretle yerine getirmek için büyük çaba sarf eder. O bir militandır. Urfa'daki askeri sorumluluğu üstlenir ve görevlerine yüklenir. PKK'ye karşı savaş yürüten, PKK'yi imha

etmek isteyen, PKK'lileri tutuklamak için çalışan ve tutuklanan PKK'lilere işkence yapan ispiyoncuları, ihbarcılarını, ajanları, işkenceci polisleri, faşistleri etkisizleştirmek için bütün enerjisini ortaya koyar. PKK'nin düşmanlarına göz açtırmaz. Çok kısa bir süre içinde pek çok nitelikli eylem geliştirir. O zaten Urfa'ya düşman hedefleri bertaraf etmek için gelmiştir.

Bir çok başarılı eyleme imzasını atan Ali yoldaş Urfa'nın en ünlü ispiyoncu-ajanı olan Tüpçü Alo'yu cezalandırmak için kent merkezindeki kahveye baskın eylemi yapmak ister, ancak harekete geçmeden silahıyla birlikte ele geçecektir. İşkenceci polislerin eline esir düşen Ali arkadaş soğukkanlılığından hiçbir şey yitirmez. Sorguda belinde yakalanan silahta dahil her şeyi reddeder. İşkenceciler Onu iki ay boyunca sorguda işkence altında tutacaklar ve kimseye uygulamadıkları işkence yöntemlerini Onun üstünde deneyeceklerdir. Ama Kızıl Yıldız Ali Nuh diyecek peygamber demeyecektir. Partiyle ilişkileri başta olmak üzere her şeyi inkar edecek, karşısına çıkıp ifade verenleri, yoldaşlarının hiçbirini tanımayacaktır. Düşmanlarına ifade vermeyecektir. Sadece kendi gerçek kimlik bilgisini verecektir. Bir kaç satırlık bir kimlik bildirimini dışında ifade vermeyecektir.

Gerçekten de atmış aymış beş gün gibi uzun bir süre göz altında tutulmasına, ağır işkence görmesine rağmen Kızıl Yıldız ALİ sonuna kadar tavizsiz bir tutum sergileyecektir.

İşkenceci polisler, ondan hiçbir parti sırrı alamayacaklarını anlarlar. Direnişi karşısında ezilirler, yenilirler, bitikleşirler, küçülürler, birer zavallı durumuna düşerler. Ve Ona karşı büyük saygı gösterirler. Yaşının küçüklüğü ve buna tezat olarak direnişinin büyüklüğü karşısında, gerçekte şapka çıkartırlar. Artık Ona yapabileceği bir şey yoktur. Çünkü O özgür iradeli bir insandır. Her türlü acının geçici olduğunu bilmektedir. Ve O en büyük acının partisine ve yoldaşlarına zarar vermek olduğunu, bunun bir vicdan acısı ve sızısı olduğunu, bu acının da ömür boyu yürekten silinemeyeceğini bilmektedir.

Onun karşısında yenik düşen işkenceci polisler kendi yaşamları için korkuya kapılırlar. Her türlü ağır işkenceye rağmen ağzından tek kelime sır alamadıkları Ali arkadaştan şimdi artık bir tek şey öğrenmek istemektedirler. Acaba sıra hangilerine gelmişti. Kimin cezalandırılma sırasında olduğunu öğrenebilmek için Kızıl Yıldız adeta yalvarırlar. Onların sorgu dışında bireysel olarak "*sıra hangimizdeydi Ali bari bize bunu söyle*" biçimindeki soruları karşısında Kızıl Yıldız Ali, "Allah'ınızdaydı" diyecektir.

Ali ÇİÇEK işte böyle bir yiğittir. PKK'nin çekirdekten yetiştirdi böyle bir militandır. O cesur ve korkusuz bir militandır.

Ali arkadaş tutuklanıp cezaevine getirilecektir. O cezaevinde de önder kadrolarımızın, başını çektiği direniş saflarında yerini almıştır. Hücreye getirilen sınırlı sayıdaki arkadaşların içinde Ali ÇİÇEK'te bulunmaktadır. Koğuşlardan seçilerek getirilen gurupların içinde O da vardır.

37. koğuş denen, diğer hücre blokuna konulmuştur. Kemal PİR ile bir yıl aradan sonra hücrede tekrar buluşacaklardır. Birlikte Urfa cezaevinden firar günlerinin sohbetini yapacaklardır. O sohbetler Apocu militanların yoldaşlığının ne olduğunu, anlamak isteyenler için bulunmaz nimettir. Çünkü bu sohbet düşman karşısında bir milim boyun eğmeyen, bir milim geri adım atmayan, biri en eski, diğeri en yeni iki direnişçinin son derece moralli, çışkulu, ciddi ve bir o kadarda sevecen sohbetidir.

Ali ÇİÇEK 1981 direnişinde de yerini alacaktır. Genel teslimiyet döneminde, yenilgiyi içine sindirmeyen arkadaşların içinde yerini alacaktır. Öyle ki bir ara siyasi savunma yapan arkadaşların tecrit edilerek, 35. koğuşun birinci katının son dört hücresine yerleştirilmeleri karşısında, bunu protesto etmek için kendisini jiletle keserek bu tecrit politikasına karşı tepkisini ortaya koyacaktır. Ali yoldaş işte bu kadar, yoldaşlarına bağlı, yoldaşlarını seven ve kendisinden çok onları düşünen bir militandır.

O henüz 18'indeki bir delikanlıdır. Gözleri ışıl ışıl, gencecik, bıyıkları yeni terleyen ve gerçekten de erkek güzeli diyebileceğimiz kadar yakışıklı bir arkadaşı. Hem fiziki olarak, hem ruhi olarak son derece güzel, son derece olgun, canlı, atak ve son derece zeki bir arkadaşı.

14 Temmuz eylemi mahkemede ilan edildiğinde Hayri DURMUŞ arkadaşın arkasından Kızıl Yıldız Ali ilk el kaldıranlardan birisi olacaktır. Ölüm orucuna katılma kararını hemen oracıkta verecektir. Çünkü O her zaman, her an, her saniye direniş eylemine katılmaya hazır bir militandır. Ve onun gözü önderlerindedir. Önderleri 14 Temmuz ölüm orucunu başlattığında onu yerinde tutabilmek artık mümkün değildir. Mahkeme başkanı Emrullah KAYA'dan söz hakkı alabilmek için ısrar edecek ve sonunda bunu başaracaktır. Söz hakkını koparan Kızıl Yıldız Ali, daha önce poliste ve savcılıkta reddettiği bütün eylemlerini bir bir sayacak ve bunların kendisine ait eylemler olduğunu, kendisinin gerçekleştirdiği bu eylemlerden yargılanan insanların suçsuz olduğunu, tarihe böylesi yanlış kayıtların düşülmesinin önüne geçmek ve kendisinin yaptığı eylemlerden başkalarının ceza almasını engellemek isteğini belirttikten sonra ölüm orucu eylemine başladığını ilan edecektir. Son söz olarak da, "*PKK bize teslimiyeti değil, direnişi öğretti. Biz de direnmeye devam edeceğiz*" diyecektir.

Kızıl Yıldız Ali ölüm orucunun başından, sonuna kadar büyük bir kararlılık gösterecek, ölümü büyük bir irade ile yenmesini bilecektir. Ve Kürdistan'ın yakın tarihinde büyük gelişimlere yol açan 14 Temmuz ölüm orucu direnişinin yaratılması olayında büyük bir çabanın, emeğin ve fedakarlığın sahibi olacaktır.

Bizler 14 Temmuz ölüm orucu şehitlerine çok şey borçluyuz. Bugünleri, kazandığımız herşeyi onlara borçluyuz. 15 Ağustos Atılımını onlara ve onları yaratan Başkan Apo'ya borçluyuz; gerilla savaşıyla kazanılan bütün mevzileri onlara borçluyuz. Eğer bugün seyredebileceğimiz bir televizyonumuz, okuyabileceğimiz gazetelerimiz, dergilerimiz varsa; eğer bugün sürgünde de olsa, Ulusal Kongremiz varsa; eğer bugün hemen, hemen her ülkede bir temsilciliğimiz varsa; ve eğer bugün ülkede HADEP gibi legal bir partimiz, MKM gibi kültür kurumlarımız varsa bütün bunlar 14 Temmuz şehitlerimiz başta olmak üzere şehitlerimiz sayesinde kazanılmıştır.

Ve eğer bunların kıymetini bilmezsek, bunlara doğru karşılık vermezsek, eğer bu büyük direnişçilerin, bu kahraman kişiliklerin amaçlarını gerçekleştiremezsek, biz tarihin asla affetmeyeceği, lanetli, nankör insanlar olmaktan kurtulamayız.

Onların amacı özgürlüktü, demokrasydi, eşitlikti, barıştı. Şimdi bize düşen görev de onların bu amaçlarını gerçekleştirmektir.

30 Temmuz 2001

Metin Arslan/ Mahmur

14 TEMMUZ KIZIL BİR ŞAFAKTIR KÜRDİSTAN'DA

Kürt halkının tarihe yolculuğu PKK ile başlar.

Kürt halkı güçlü dinamiklere sahip olmasına rağmen bu öz dinamiklerle devinim gücünü gösteremediği için tarihsel gelişiminin gerisinde seyretmiştir. En köklü kültürel değerlerin yaratımında rol oynamasına rağmen, başka halkların tarihinde dip not olarak kalması, tarihin ironisi olarak karşımız da durmaktadır.

Toplumsal gelişmenin belli bir ara aşamasından sonra yaşadığı bir diğer talihsizlik; tanrılarını, peygamberlerini, meleklerini, filozoflarını yaratıp yaşatamamıştır. Yine Tel xalaf kültürünün kendi özüne uygun başka bir toplumsal gerçekliğe büründürülemediği de diğer bir ironidir. Yaşanılan bu gerçeklik felsefik bir derinliği, ideolojik bir doğrultuyu ve ruhsal bir bütünlüğü, süreçlere uygun yakalayamaması ne Tel xalaf kültürünün devamını ve ya bir üst evresini yaşamasına yol açmış ne de uygarlıksal gerçeklikle uyum içerisinde tarihsel gelişimini sürdürebilmiştir. Yakın tarihe kadar katmerleşerek süren bu Kürt dramı, önderliksel bir ideoloji olan PKK'nın gün ışığına çıkmasıyla son bulmuştur. Bu nedenle Kürt halkının tarihe yolculuğu PKK ile başlar.

Tarih bilinci bir halkın kolektif belleğidir.

Demokratik bir ulus olarak şekillenen, Kürt halkının kolektif belleğinin oluşmasında, 14 Temmuz Direnişi bir dönüm noktasıdır. Özünde saklı duran felsefenin, ideolojinin ve ruhun açığa çıkıp yaşamsallaşmasıdır. Bu sadece Kürt halkı açısından değil, Ortadoğu gerçekliği bağlamında da geçerlidir. 14 Temmuz Direnişi başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu halklarının bölgede egemen sisteme karşı, özelde ise bunun en önemli bileşkesi Türkiye cumhuriyeti rejimine karşı; felsefik, ideolojik ve eylemsel çizginin ifadesidir.

PKK ve Kürt halkının bu tarihsel –toplumsal uyanışı özünde Ortadoğu halklarını uyanışıdır. Bu tarihi günümüze taşıma anlamına gelir. Sınıflı toplum uygarlığının en zalim, en despot temsilini yapan Türkiye Cumhuriyeti bu görkemli uyanışı, yeniden karanlığın kuytuluklarına gömmek amacıyla, 12 Eylül faşizmini örgütleyerek uygulamıştır. Amed zindanında en acımasız uygulanan bu zulme karşı 14 Temmuz Kürt halkının ve halkların zafer çizgisidir. Kemal pir yoldaşın 'Bu hareketin çizgisinde zaferi görüyorum.' Özdeyişi bu bitik topraklara serpilmiş yeni felsefe, ideoloji ve yaşamın öngörüsüdür. 14 Temmuz Amed zindanında yaşanan insanlıkla – zulmün kıyasıya mücadelesidir.

ABD Önderlikli egemen sistem içine girdiği derin sistemsel bunalımdan çıkmak için peş peşe faşist rejimler örgütledi. Filipinlerde Markos, Pakistan'da Ziya-ül Hak, Mısır'da Enver Sedat v.b diktatörlükleri iş başına getirmesi, halklara nefes aldırılmaz düzeyde olurken, bizzat kendisi panama v.s.yerleri işgal ederek egemenliğini pekiştirmek istedi. En önemlisi de İsrail'i Filistin halkına saldırtarak ve 12 Eylül faşizmini örgütleyerek büyük bir tehlike olarak gördüğü PKK şahsında Ortadoğu'nun doğuşunu engellemeye çalıştı. Dahası Emperyalizmin jandarmalığını bölgede üstlenen Türkiye Cumhuriyeti kendisini bir zulüm kalesi olarak yeniden örgütledi. PKK'nın halkların özü, ruhu ve görkemli direnişi olarak 14 Temmuz'un yaşamın da ve eyleminde açığa çıktığını görüyoruz.

14 Temmuz Direnişiyle bu gün daha iyi bilince çıkarttığımız halkların demokratik komünal değerlerin eşitlik ve özgürlük temelinde sürdürücülüğünün somutlaştırılmasıdır. Eğer bir vahşet timsali Türkiye Cumhuriyeti o günün koşullarında Amed zindan direnişçiliğini teslimiyet ve ihanete uğratma başarısını gösterebilseydi, bu gün Ortadoğu'da yaşanan büyük alt_üst oluşlar halklar lehine gerçekleşmeyebilir, tersine halkların ufkundaki zifiri karanlık daha da katmerleşebilirdi. İşte 14 Temmuz bu zifiri karanlığı dağıtan bir meşale olmuştur. Şayet bu gün Ortadoğu halklarının demokratik komünal değerleri ideolojik bir kimliğe kavuşmuşsa demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü bir toplumsal sistemin dinamikleri açığa çıkarıldıysa ve bunun bilinci felsefesi ve mücadele ruhu bir önderliğe erişmişse bunda 14 Temmuz direnişçiliğinin felsefik bakış açısını ideolojik ve ahlaksal duruşunu, ilkeli yaşam tarzını, amaçlara ve ideolojiye bağlılığın görkemli temsili yeti vardır. yine egemenlikli sistem derin bir kaos sürecini yaşıyorsa, halkların ufkunu karartan diktatörlüklerin vücut bulduğu ulus devletler, derin bir çıkmazı yaşayıp kimileri yıkılıp, kimileri derin bir krizle karşı karşıyaysa, 14 Temmuz direnişçiliğinin halk ve gerilla savaşında, bayraklaşıp halkların eşitlik ve özgürlük mücadelesinde yaşanmasındandır.

14 Temmuz kızıl bir şafaktır Kürdistan'da!

Bu kızıl şafakta beliren PKK'nın direniş ruhunun teslimiyet ve ihanete karşı zafer kazanması yaşamın ve mücadelenin her anında kanıtlanan bu direniş ruhunun bayraklaşarak zindan burçlarında dalgalanmasıdır. .

Başardık... Başardık... Altı kişiyle başardık..!

Başarılan neydi?

Mazlum Doğan yoldaşın "Teslimiyet ihanete, direniş zafere götürür.'şiarının karartılmak istenen tutsakların beyin ve yüreklerinde yankılanan ve anlam bulan öze dönüş çağrısıdır.

Başarılan neydi?

Ortadoğu'ya büyük hicreti gerçekleştiren Önderlik felsefesinin, ideolojisinin ve yaşam tarzının zindanda sürdürülmesi, yaşamsallaştırılması ve tarihselleştirilmesidir.

Başarılan neydi?

Ülkeye dönüş çağrısıydı.

14 temmuz ruhunun, 15 Ağustos direnişçiliğiyle özgürlüğün sembolü dağlarımızda, varlığımızın teminatı özgürlük ateşinin yakılması ve bu ateşin kuşak kuşak serhildanlara .dönüşmesidir.. Başarılan; Önderliğe, halka, devrime bağlılık, zafere olan inanç ve tarihi sorumluluk bilincidir.

Tarih içinde yaşanan andır. Günümüzdür ve gelecektir. 14 Temmuz bilinci ve bu bilincin pratikleşmesi tarihi canlandırıp güncelleştirdiği gibi bu eylemiği halkların yüreğinde be vicdanında tarihselleştirdi. Bu tarih her zaman yaşayacak bir miras olduğu gibi zaferinde teminatıdır.

14 Temmuz direnişçiliği PKK'nın felsefik bakış açısının bir sonucudur. Yarattığı ruhun vücut bulmasıdır. İdeolojik kimliğin militanca savunulmasıdır. Yine 14 Temmuz direnişçiliği tarihin akışı, çağın gereği demokratik kurtuluşun temsilli ve bilimsel sosyalizmin doğrultusudur. 14 Temmuz böyle anlaşılmalıdır bu gün yaratılan görkemli maddi ve manevi değerlerimizde yaşatılmaz.

Mezar sessizliğine karşı bir ışık, bir ses

12 Eylül faşizmi büyük bir vahşetle Kürdistan halkına yönelerek, devrimcilik yurtseverlik ve insanlık adına ne varsa belleklerden söküp atmayı amaçlıyordu. Bunun için PKK kadro sempatan ve taraftarlarını işkence tezgahlarından geçirerek zindanlara dolduruyordu. Zindana alınan sadece PKK değil insanlıktı. Ve zulüm insanlığı çiğniyordu.

İlk ışık ben olacağım:

Türkiye Cumhuriyeti zulmü akla hayallere durgunluk verecek düzeydeki uygulamalarının başat nedeni Amed zindanını bir ihanet bataklığı haline getirmektir. Bunun için analitik zekânın iktidarlaşma ürünü olan ve insanlık karşıtı, kullanılan tekniğin bütün araç ve gereçleri insanlık erdemlerini öğütmek için acımasızca kullanıyordu. Eğer direniş alt edilip zindan zindan bir ihanet bataklığına dönüştürülebilirse ihanet virüsleri tutsakları hücre hücre saracak ve oradan da Kürdistan'a yayılacaktı. Kürt halkı yeniden mezara gömülecekti. İtiraf edilecek olunursa vahşet umut ışıklarını gölgelemişti teslimiyet ve ihanet furyası estirilirdi. kendi gerçekliğinden kopmalar bir trajediye dönüşüyordu.

Konuşmanın, ortaklaşmanın, paylaşmanın hatta bireyin kendisi için düşünmenin dahi yasaklandığı her şeyin emir-komuta zincirine göre şekillendirilmeye çalışıldığı bir atmosfer yaratılmıştı. Kürt

gerçekliğinden kopartılmak istenen tutsaklar bilinmezliklere sürükleniyordu. Bilinçler köreltilmiş, yürekler korku kalesi haline getirilmişti adeta

Mazlum Doğan yoldaşın “Bu ülke, bu zindan, bu hücreler neden bir mezar kadar sessiz! ve neden zifiri karanlık gittikçe çoğalıyor. Bu zifiri karanlığa neden hiç kimse bir ışık olamıyor”.

“İlk ışık ben olacağım ve ateşimi elden ele dolaştıracağım. Nerede zulüm, nerede karanlık varsa ateşimi orada yakacağım “demesi kızışan Temmuzun ilk kıvılcımları oluyordu.

El ele halaya tutuşurcasına bedenlerini ateşe veren Dörtlerin “Ateşe su dökmeyin, ateşi gürleştirin, ateşi söndüren ihanetçidir.” Demeleri Temmuzun sıcağında dirhem dirhem erimenin inancı ve çağrısı oluyordu.

Savunma Hakkı kutsaldır, bu hakkı kullanmayan lanetlidir:

Temmuz’un bir sabahında tutsaklar zincire vurulmuş, köle pazarına götürülür gibi mahkeme salonuna götürülmüşlerdi. Her zaman ki gibi tutsaklar olacıklardan habersizdi. Bir kaç aydınlık ufuklu insan dışında Hayri durmuş yoldaş söz hakkını alıp konuştuğunda, bütün tutsaklar nefeslerini tutmuş onu dinliyorlardı. Mahkeme heyeti ve salondaki zebaniler afallamış vaziyetteydiler. “savunma hakkımızı kullanamıyoruz.! İşkenceli yaşam yaşanmaz durum da” diyen M. Hayri Durmuş sesi salonda yankılanırken tutsaklar bu sesin derin etkisine girmişti. “Kürdistan’da devrim yapmak isteyen her siyasi hareket, silahlı mücadeleyi esas almak zorundadır. yine ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşacağına inanıyorum” tutsakların beyninde ve vicdanın da yankılanıyordu. Heyetin ikna çabaları sonuçsuz kalmıştı. “Bu son mahkemem olacak” diyerek büyük ölüm orucu eylemini başlatan Hayri yoldaş takiben Kemal Pir yoldaş iradesini “Ben yaşamı uğruna ölecek kadar seviyorum” felsefesiyle bütünleştiriyordu. Kürdistan ‘ın genç kızıl yoldaşı, yıldızı Ali Çiçek “PKK bana teslimiyeti değil, direnişi öğretti. Buna layık olamadım.” Diyerek ölüm orucu kervanına katılıyordu. Söylenen her söz tutsakları sarıyor, duygu seline çeviriyor ve hıçkırıklar boğazlarda düğümleniyordu. İnaçsızlıktan ve devrime yoldaşlara bağlılığın zayıflığından değil ölüm orucu eylemliliğinden habersiz ve hazırsız olmamalarındandı.

Kemal Pir ölüm orucu kararını açıkladıktan sonra “oh be özgürlük ne güzel! Sizde kendinizi hazırlayın” deyişi karşısında yanında oturan bir arkadaş hıçkırıkları ile yutkunarak “tamam” derken, tüm tutsakların ortak tutkusu olan Kemal yoldaşın çağrısı karşısında “Temmuz sıcağında buz kesildim” demesi tüm tutsakların duygularını yansıtıyordu.

Yeni bir süreç başlıyordu:

Direnışçi tutsaklar sevinç ve üzüntüyü iç içe yaşıyordu. Bir yandan direnişin umut ve inancı yaşanırken bir yandan da zamanın da hazır olmamanın ezikliğı ve direniş önderlerini anı anına takip edememenin burukluğu yaşıyordu. Ama ortak paydalarında “artık bu yaşam kabul edilemez” bilinci vardı.

Her şeye rağmen kendini direnişe hazırlama, örülmek istenen teslimiyet belasından kurtulma, Mazlum’un direniş meşalesi, dörtlerin düşmana bile “Bu nasıl bir iradedir”. Dediten bağlılığını ve 14 Temmuz direnişi sorumluluk bilinciyle, o kör kuytudan kurtulmanın kararlılığı şekilleniyordu. Tutsakların belleğinde.

Bu yaşanan gerçeklikle PKK’nın amaç ideallere olan bağlılığı ideolojinin yaşamsallaşması, ilkelere göre yaşamı ve düşman bilincinin derinliğini görmek çıkarılması gereken yaşamsal derslerden biri oluyordu. Mahkeme dönüşünde büyük bir telaşa kapılan düşman, büyük ölüm orucu eylemcilerini tutsaklardan

ayırıldı. Ve işkenceci başı Esat Oktay'ın yanına götürüldüğünde Esat'ın ilk sözü "Kemal bu kez ölmelisin" diyordu.(Mart 81 ölüm orucunu kastederek) Kemal'in gururla, inanç dolu cevabı şu olmuştu: "Hiçbir güç beni artık bu yaşama döndüremeyecektir",sözü ölüm orucunun doğrultusunu belirtiyordu. Kemal Pir yoldaşın bu deyişi PKK 'nın felsefik ve ideolojik kişiliğinin nasıl bir yaşam içinde olması ve ya nasıl bir yaşamı kabul etmesi gerektiğinin özlü ifadesidir. Halende esas alınan, alınması zorunlu olan PKK 'lilik ve PKK yaşam anlayışı bu çerçevededir.

Teslimiyet ve ihanet ağının örülmeye çalışıldığı, insanın kendi özüyle karşı karşıya getirilmek istendiği ve özünün kirletildiği, doğal ve insani olan her şeyin irade kırma yönünde kullanıldığı adeta can ve onur pazarı haline getirilen Amed zindanın da büyük ölüm orucunun tek talebi vardı. Mahkemelerde siyasi savunma hakkının tanınması

Tarih boyunca tarihsiz ve talihsiz bırakılan Kürt halkının geldiği bu kavşakta PKK militanları önemli bir tarihsel sınavla karşı karşıyadırlar. Ve tek bir görevleri vardı. Kürt halkını çağdaş anlamda bir direniş tarihine kavuşturmak ve bunu yaratmaktı. Bu da ancak düşman mahkemelerinde düşmanı Kürdistan'daki uygulamaları nedeniyle yargılamaktı. Bu da ancak Kürt halkının şahsında somutlaşan Ortadoğu halklarının demokratik kurtuluş bilinciyle sağlanabilirdi. Nitekim büyük ölüm orucu direnişçilerinin başarısı da buydu. Onlar yüzünü ufuklara çevirip sonsuzluğa eriştiğinde aralarında çağlayan yürekli ve işleyen bellekleriyle yüzlerce militan bıraktılar.

Birbirinden kopartılıp birer kişi olarak ve aralıklarla hücrelere konulan direnişçilerin iradesini kırmak için bütün yol yöntemler kullanıldı. Öyle ki, insanı insan yapan temel değer yargılarıyla oynandı. Vahşet derecesinde uygulanan işkencelere karşı umut ve inançlarıyla direnen büyük ölüm orucu eylemcileri yeni yaşamı hücre hücre dokuyorlardı.Ve "Direnmek yaşamaktır."şiarıyla yükselttikleri mücadele geleneğini yeni nesillere armağan ediyorlardı.

Temmuzun kavurucu sıcağında dördüncü katta tek başına daracık bir hücreye konulmuştu. Sadece bir battaniye parçası verilmişti. Bilinçli olarak su verilmiyordu. Çıplak ve kuru beton üzerinde dirhem dirhem erimesine rağmen, durumunu arkadaşlarına hissettirmiyordu. Düşman sevinmesin, yoldaşlar üzülmesin diye, büyük bir sabırla direniyordu. Hayri yoldaşın bu insanüstü sabrı ve metaneti peygambersel bir duruşu yansıtıyordu. Kürtler şayet peygambersel çıkışların yaşandığı bir süreci yaşıyor olsalardı. Hz. Eyüp örmeği olan duruşu ile yeni bir felsefe ve yeni bir yaşam etrafında beklide çok ileri bir çıkış gerçekleştirebileceklerdi.

Ölüm orucu direnişi tutsakların kabesi haline gelmişti:

" Bu insan çılgınlıklarını unutmayın... Kürdistan Vietnamlaşıyor."özdeyişi tutsak vicdanlarında yer edinmiş eyleme çağrı niteliğindedi ölüm orucuna katılacakların listesi uzadıkça uzamış,direniş safları kabarmıştı.kaldığı hücrede bir deri bir kemik kalan Hayri yoldaş battaniye içinde hastaneye kaldırıldığında bile metanet dolu tebessümünü koruyordu.

Ölüm gelip onu bulmamıştı:

O onurlu yaşamın ölümsüzlüğündeydi her zaman.

Son nefesini vermeden önce ölüm orucu eylemcisi Mustafa karasu arkadaşı yanına çağırarak "Benim artık yaşama ihtimalim kalmadı, sorumluluğu sana devrediyorum" derken partiye, halka, devrime ve önderliğe bağlılığını bir kez daha sergiliyordu ve daha önce dile getirdiği "ölürsem mezar taşıma borçlu yazın"özeleştirisel yaklaşımıyla nasıl bir sorumluluk bilinciyle yaşama ve mücadeleye baktığını ideolojik ve ahlaki duruşuyla göstermiştir.

Yaşamın ve mücadelenin her alanında PKK, direnişinin sembolü, umudun, yiğitliğin ve cesaretin timsali, sadeliğin ve yoldaşlığa bağlılığın abidesi, halklar arası kardeşliğe yüreğini bilincini köprü yapan güzel insan, kemal pir yoldaş zindan direnişinin ve ölüm orucunun dinamosuydu.

Onun adı kavgaydı, direnişti; dağda, zindanda ve en umutsuz yüreklerde...

Hücresinde geleceği kazanmanın kavgasıydı Kemal pir. Teslimiyet ve ihanet zebanisi Esat Oktay hücrenin önüne gelip "kemal ben artık küçük balıklarla uğraşmıyorum, sıra büyük balıklardadır" Sözünü hiç duraksamadan filozofça "büyük balığın kılıçığıda büyük olur, dikkat et boğazında kalır" şeklinde cevaplamıştı.

Bir keresinde, de bir Türk gazetesiyle Kemal Pir arkadaşın hücresinin önün seyreden Esat Oktay "Kemal, Abdullah Öcalan'ı, da yakaladık bak gazete yazıyor onu da buraya getiriyoruz deyince Kemal arkadaş gür sesiyle hikaye hikaye onu yakalayamazsınız yakalasanız da onu çözemezsiniz demişti" Önderliği en iyi anlatan ve pratikleştiren kemal pir yoldaş önderliğe bağlılığın en güzel temsilini yaşamıştır. Düşmana karşı öyle büyük bir öfkeyle doluydu ki tıpkı Hayri arkadaş gibi "Düşman sevinmesin, yoldaşlar üzülmesin" anlayışıyla ölüm orucunun ellili günlerinde gözlerini yitirmesine rağmen günlerce bunu kimseye söylemediği gibi sezdirmemek için çaba göstermiştir.

Yine başka bir gün Esat Oktay Kemal yoldaşa yönelik "Kemal sen öleceksin" deyince Kemal yoldaşta Kemalce cevap vermiştir, her zamanki gibi "Evet ben öleceğim. Ben öldüğümde sende burada olmayacak! ve sende mutlaka bir gün PKK kurşunuyla öleceksin" cevabını vermiştir.

Kemal arkadaş nasıl bir PKK yaratıldığını iyi biliyordu. Ölümsüzlüğe giderken bile halkların kardeşliğine ve özgürlüğüne olan inancını hep korumuştur.

Ölüm orucu direnişinin PKK mücadelesi içerisindeki yeri ve önemi güncel olduğu gibi dönemsel, dönemsel olduğu kadar tarihsel, tarihsel olduğu kadar yaşamsaldır. Ve PKK mücadelesini süreklileştiren ve zaferden zafere taçlandıran büyük bir irade ve bilinç bileşkesidir.

Yenilmeyen zafer kişiliğidir. 14 Temmuzun direnişçiliği parti önderliği büyük tarihsel hicretini gerçekleştirdiği bir dönemde 14 Temmuz ve zindan direnişi önderlik çizgisini sadece mücadele sürdürücülüğü biçiminde değil, kadroların mücadeleye bağlanmasında bir köprü rolü oynamıştır.

Yine yurtseverliğin bir daha ülke topraklarında sökülüp atılmamacasına kök salmasında önemli bir rol oynamıştır.

Gerilla savaşımının ilk kurşun felsefesinin gerçek tetikleyicisi önderlik öğretisiyle dopdolu olan 14 Temmuz direnişçileri olmuştur.

Tarihi yargılama gücüne erişenler ancak tarihi yargılayabilirler. Onlar tarihi yargılama gücü ve bilinci oldular.

Onlar demokratik kurtuluş ve insanlık mücadelesinde ılık bir ırmak gibi akmasını bildiler. Ve kanlarıyla eşitlik ve özgürlük ideallerini yeşerttiler.

Yaşasın 14 Temmuz Direniş Ruhu!

HAYRİ AMED-CUMA TAK

ÖNDER APO'NUN ÖZGÜRLÜĞÜNÜN GÜVENCESİ OLMAK

Her halde dünyanın en zor yaşamını sürdüren insanlar devrimcilerdir. Devrimci mücadeleler tarihte her zaman baskıcı, sömürücü, hiyerarşik devletler, sistemler tarafından zorla ve şiddetle bastırılmak istendiği için bu mücadele sürecinde birçok devrimci yaşamını kaybetmektedir. Devrimcilerin ortak amacı, ortak duygusu ve ortak yaşam birliği olan insanlar oldukları düşünüldüğünde, insan sevgisinin devrimciler arasında olduğu kadar yüksek olduğu başka bir ilişki biçimi söz konusu olamaz. Dolayısıyla bir yoldaşını, birkaç yoldaşını şehit vermek, onların ölüm haberini almak gerçekte insanlar için kaldırılamayacak düzeyde büyüktür. Eğer bu yük kaldırılabilir, bu yoldaşların acısı, anıları bir devrimci olarak insanları yürütebiliyorsa bunun en temel nedeni söz konusu yoldaşların güzel yaşam ve değerli bir yaşam için canlarını bilerek vermeleridir. “Uğruna ölünecek kadar” bir yaşam yaratmak için canlarını verdiklerinden, bu durum ister istemez acılarımızı hafifletmese bile katlanır hale getirmektedir. Bir annenin, bir babanın çocuğunu kaybettiğinde yıllarca bunun nasıl acısını çektiği düşünülürse; devrimcilerin onlarca, yüzlerce hatta binlerce yoldaşın acısını yüreğinde ve beyninde taşımasının yaratacağı duygu yoğunluğunu anlamak mümkündür. Önderliğimiz bizlere bu acılara nasıl cevap olunması gerektiğinin öz bilincini taşımıştır. Eğer milyonlarca insanımızın özgürlük umudu, özlemi bizlerin omzunda olmasaydı, bu özlemlerin ve umutların gerçekleşmesi sorumluluğu bizlere yüklenmeseydi, böyle bir yükü taşıdığımızın, böyle bir görevi yürüttüğümüzün farkında olmasaydık, bu acı altında kalmamız mümkün olamazdı. Bu sorumluk ve şehitlere karşı olan görevlerimiz her an yüreğimizde taşıdığımız acılarına katlanma gücünü yaratmıştır. Bu acılara katlanmanın en doğru ifadesi de ancak mücadeleyi daha fazla geliştirme, görevleri daha iyi sahiplenme ve geliştirmeye mümkün olduğunu, mümkün olacağını Önderlik ve şehitler gerçeği bizlere göstermiştir.

Daha birkaç gün önce yanımızda olan Hasan ve Şervan arkadaşların, şahadetini duyunca, biran önce bu acıları nasıl kaldıracağımızı, bu acılar altından nasıl kalkacağımızı düşünmeye başladım. Gerçekte çok zor. Daha düne kadar gülüşüyle, sevinciyle, coşkusuyla, heyecanıyla, önderliğine, halka ve partisine bağlılığıyla ve güzel amaçlar için yaşamının verdiği coşkuyla canlı canlı yeni bir göreve gitmenin heyecanıyla yaşayan arkadaşlarımızı kaybetmek, şahadetlerini duymak, böyle dışarıdan görüldüğü, bilindiği gibi kolay bir olgu değildir. Tüm yoldaşlar bu şahadetlerin ağırlığını, acısını, öfkesini, bu şahadetlerin yarattığı öfkenin düzeyini yeterince yaşamaktadırlar, acı duymaktadırlar. Büyük bir özlemle onları anmaktadırlar. Ama o acılarının, üzüntülerinin nasıl hafifletileceği konusunda belki fazla derin değildirler. Ama herkes şunu bilmeli ki yoldaş sevgisi içinde olan arkadaşların, yoldaşların kaybedilmesine duydukları acı gerçekte çok derindir. Bu gün hala dağlarımızda, ovalarımızda yoldaşlarımız şehit düşüyorsa bunun en temel nedeni daha önce şehit düşen yoldaşlara duyulan sevgi, bağlılık ve onların anısının tazeliğini sürekli yüreklerinde ve beyinlerinde taşımalarıdır. Hasan ve Şervan yoldaşlarda daha önce şehit düşen yoldaşlarının sevincini, özlemini, paylaşılan ortak değerleri ve günleri beyinlerinde ve yüreklerinde taşıdıklarından dolayı mücadelenin en zor alanına sevinçle koşmuşlardır.

Hasan yoldaşın daha dün gibi yanımızda olduğunu düşünüyoruz. PKK eğitim devresinin platformlarında, divanda yan yana durduğumuzu, kendisine Heval belirteceğin bir şey var mı dediğimde, çoğu zamanda “arkadaşlar söyleyeceklerimi belirtir, ekleyeceğim bir şey yok” diyerek sakince cevap verişini hatırlıyorum. Derslerde platformlarda kalkıp her konuştuğunda sanki binlerce yıllık tarihin derinliklerinden gelen bir bilinçle bir olgunlukla kelimeler, cümleler ağızdan dökülüyordu. Artık bunu çok bilinçli, planlı bir üslup kullanmasından çok, PKK’li olmanın, PKK okulunda bulunmanın ve bu ortamda sorumluluk taşımının verdiği ağırlık ister istemez Hasan yoldaşı sözcükler ve cümleler kullanırken dikkatli ve derinden gelen bir üsluba taşıyıp aktarmasını sağlıyordu. Üslubu tarihten,

derinden gelen bir biçimde kendini dışa vururken aynı zamanda duruşu da sanki yirmi yıldır parti içindeymiş gibi bir izlenim verirdi. Zaten onu ilk gördüğümde, herhalde 1990'nın başlarında katılmış bir arkadaştır diye düşünmüş, daha sonra 1999 yılında katıldığını öğrenince şaşırılmışım. Bu durum bir yönüyle de mücadelenin en yoğun olduğu Botan'da doğup büyümek, Botan'daki yurtseverliğin, mücadeleye bağlılığın yarattığı etkiyle, Türkiye metropollerinin çelişkili ortamının da verdiği etkiyle ülkeye, partiye özlemle birleşince Hasan yoldaşın kişiliği olgun bir partili olarak şekillenmişti.

Hasan arkadaşın kişiliğinin en önemli özelliklerinden biri kendine olan güven duygusuydu. Kürt halk gerçeği düşünüldüğünde kendisine bu kadar güven duymak çok önemli bir kişilik kazanımı olmaktadır. Şehit Hasan kişilik gerçekliği Kürdistan'ın dağlık alanlarından gelen, şehir yaşamıyla çok fazla tanışmamış Goyi aşiretinden bir gencin mücadelemiz koşullarından geldiği düzeyi ifade etme açısından da oldukça anlamlıdır. Goyi aşiretinden PKK'ye katılan gençlerin Kürdistan özgürlük mücadelesine çok büyük emek verdikleri tartışmasızdır. Özellikle savaşçılıkları, yiğitlikleri ve savaş içinde kahramanca yer almaları, savaşa kattıkları güç gerçekten çok büyüktür. Şehit Hasan şahsında hem bu aşiretin savaşçılığını, militanlığını görebilmek mümkündür. Savaşçılığı ve militanlığını düşünce gücüyle birleştirebilen bir kişiliktir. Önderliğe bağlılığı çok yüksekti. Özellikle Önderliğin esaret altında bulunduğu koşullarda, Önderliğe yüce duygularla bağlıydı. Önderliğin özgürlüğü için mücadele etmeyi bir vicdan borcu, bir namus borcu, en önemlisi de gerçek bir devrimci sorumluluk olarak görüyordu. Kürt halkına, insanına bu kadar değer katan, Kürt halkını demokratik ve özgür iradeli bir toplum haline getiren Önderlik için bu halkın bir genci olarak vefa borcunu ödemek istiyordu. Bu nedenle de Önderlikle ilgili konular, tartışmalar en fazla dikkatini çeken hususlar oluyordu. Özellikle Önderliğin görüşme notları geldiğinde mutlaka görüş belirtir, düşüncesini açıklar, örgütün bu konuda bir şeyler yapması gerektiği düşüncesini sürekli dile getirirdi. Önderlik esaret altında kaldığı müddetçe konuşmaktan çok pratikte mücadele yürütmek gerektiğini önemle vurgulardı. Bu açıdan da Önderliğin özgürlüğü, Önderliğin ortaya koyduğu özgürlük çizgisinin pratikleşmesi için bir an önce kendisini çalışmalara katmayı ahlaki bir zorunluluk olarak sürekli hissediyordu. Nitekim eğitimin erken bitmesini ve kısa sürede HPG'ye giderek meşru savunma güçlerine katılmayı, meşru savunma güçlerinde yer alarak da Önderliğin özgürlüğünün güvencesi olmayı kendisine temel amaç edinmişti.

PKK eğitim devresinin sonunda gerek düzenlemeler öncesinde gerekse düzenlemeler sırasında sürekli HPG'ye gitme isteğini dile getiriyordu. HPG dışında başka bir yere gitmek istemiyordu. Bu konuda oldukça ısrarlıydı. Sanki binlerce yıllık özlemini, beklentisini HPG saflarına katılarak giderecekti. HPG'ye olan özlemini ve gitme isteğini PKK yeniden inşa okulundaki diğer tüm arkadaşları da çok iyi bilmektedirler. Ancak düzenlemeler yapıldıktan sonra örgütün ihtiyacı doğrultusunda Kelareşe savaşçı alımı için gönderilmek istenince kendisi gitmek istemediğini söylemişti. Düzenlemesi kendisine aktarıldıktan sonra yanımıza gelip bizden ısrarla bu düzenlemenin değiştirilmesini, Kelareşe gitmek istemediğini, HPG'ye giderek Botanda meşru savunma güçleri içinde yer almak istediğini vurguladı. Gerçekten de bu isteminde oldukça ısrarlıydı. İsrarının fazla olması nedeniyle "Cemal arkadaş nasıl oluyor bir PKK'li eğitimden hemen sonra bu kadar ısrarlı oluyor, neden böyle yapıyor" diyerek şikayette bulunmuştu. Tabii Hasan yoldaşın HPG'ye gitme ısrarını negatif durum olarak değil, hatta olumlu bir durum olarak görmüştü, ancak örgütün ihtiyaçları karşısında bu kadar ısrarlı olmasının da doğru olmadığını belirtmişti.

Hasan yoldaş hem daha önce İran-Türkiye sınırındaki çalışmalarda bulunduğu, oradaki çalışmalarında da başarılı olduğu için hem de örgütün ihtiyaçlarından dolayı oraya gönderilmek istenmiştir. Daha önce orada birlikte çalıştığı arkadaşlarda Hasan arkadaşın mutlaka orada çalışması gerektiğini belirtiyorlardı.

Böyle olunca da HPG'ye, Botana önerisi ret edilmiş, sınır çalışmaları için İran'a gönderilmiştir. Tabi ki İran'daki çalışmalar da HPG çalışmaları kadar zor ve sıkıntılıdır. Oradaki sınır çalışmalarında da birçok arkadaşın şehit düştüğü bilinmektedir. Ama Hasan yoldaş yine de HPG güçlerinde, esas görevi meşru savunma olan bir çalışma içinde yer almak istiyordu. Bundan da anlaşılacaktır ki Önderliğe ve halkımıza en fazla nasıl hizmet edilecekse, saçından tırnağına kadar var olan yaşamını nasıl hizmete koşturacaksa bunu yapmak istediğinden böyle bir düzenleme isteği ve ısrarı vardı.

Dolayısıyla hem kendi birikimi, tecrübesi açısından hem de örgütün ihtiyaçları açısından isabetli bir düzenleme yapılmıştı. Ne var ki şahadetini duyduktan sonra, keşke Hasan arkadaşın ısrarını kabul ederek daha zor bir mücadele alanı olan HPG'ye ve Kürdistan'ın içlerine kadar gitme isteğini kabul etseydik, düşüncesine girdik. Belki her şahadetten sonra, bu şahadetleri kabullenemediğimizden çoğu zaman böyle hislere, düşüncelere kapılırız. Bu defada kısa sürede şehit düşüşünü kabul etmediğimiz için neden onun dediğini yapmadık diyerek bir pişmanlık içine girdik.

PKK yeniden inşa okulunda bir yıla yakın eğitim gördü. Bu eğitim sürecinde algılama düzeyi de, parti karşısında duruşu da önemli düzeyde gelişti. Bu açıdan hareket olarak da çok önemli bir kadro kaybı yaşadık. Hasan arkadaş gerçekten de PKK'nin yeniden inşasında rol alabilecek, sorumluluk üstlenebilecek bir arkadaştı. Aylarca eğitim ortamında birlikte olduk. Düşüncelerini açık, seçik söylemesi temel bir özelliğiydi. Tabii ki Hasan'la Şervan arkadaşlar, yine PKK'nin yeniden inşasına katılan diğer şehit yoldaşlarımız özgürlük tarihimizde sorumluluk altına girme gücünü gösteren arkadaşlarımızdı. Bütün arkadaşlar mücadele açısından sorumluluk duyuyor, emek veriyorlar ama bu arkadaşlar daha fazla sorumluluk duymada, tarih ve Önderliğimiz karşısında, şehitler karşısında sorumluluk altına girmede hiç tereddüt etmediler. Ş. Viyan, Ş. Sorxwin, Ş. Yıldız, Ş. Zagros arkadaşlarda da olduğu gibi Hasan ve Şervan arkadaşlar da mücadelenin bu zor koşullarında, biz herkesten daha fazla yük kaldıracamız, herkesten daha fazla sorumluluk alacağız, bütün gücümüzle bu mücadelenin bir parçası olacağız, diyebilmiş yoldaşlardır. Her zaman temsili zor olan Önderliğimizin en iyi uygulayıcıları, sahipleri olmak iddiasıyla yola çıkan arkadaşlarımız olmuşlardır. Bu yönüyle duruşları, kararları saygıya değer ve bütün yoldaşlar açısından örnek alınması gereken bir düzeydedir.

Şervan yoldaşta eski bir arkadaştı. Daha çok HPG'de kalan, pratiği genelde orada geçen bir arkadaştı. Eğitime katılımı da bir asker gibi az, öz ve net konuşan bir arkadaştı. Eğitimde az konuşurdu ama konuştuğu zamanda ciddi bir yoğunlaşma içinde olduğunu değerlendirmelerinden anlaşılıyordu. Özellikle platformlarda ki değerlendirmeleri arkadaşları tanıma, arkadaşlar hakkında değerlendirme düzeyi yoğunlaşmalarının güçlü olduğunu ortaya koyuyordu. Bundan da anlaşılıyordu ki eğitim ortamından daha fazla eğitim ortamı dışında arkadaşlarla alıp veren bir özelliğe sahipti. Hep bir mağrur duruşu vardı. Şakacı özellikleriyle birlikte ilkeli ve ölçülü bir arkadaştı. Eğitimlerde az konuştuğu ve diyaloglarımızda çok fazla olmadığı için Şervan arkadaşın bazı yönlerini bilemedik. Bu aslında genel eğitim çalışmalarında yaşadığımız eksikliğin Şervan arkadaş şahsında dışa vurumu olarak da değerlendirilebilir. Şervan arkadaş eğitim sürecinde duruşumda kararlıyım, örgüt hangi görevi verirse ben bu göreve hazırım mesajını veriyordu. Bu nedenle bu değerlendirmeyi yaptığımız bu günlerde hep 14 Temmuz şehitlerinden bazı yönleriyle Akif Yılmaz'ı hatırlattığını söyleyebilirim. Tabii ki Akif Yılmaz Şervan arkadaş kadar sessiz değildi, yaşama daha aktif katılan bir arkadaştı. Ancak o da parti bana ne görev verirse yaparım, parti bana öl derse ölürüm, biçimindeki Akif Yılmaz'ın militanlık tarzını Şervan arkadaşta da görebiliyorduk. Bu yönüyle Şervan yoldaş örgütsel, toplumsal ve halk değerlerini önemli gören, bunlara bağlı yaşamayı bir kişilik tarzı haline getiren bir yoldaş olarak değerlendirmek doğrudur.

Düzenlemeler yapılırken her göreve gidebilecek nitelikte biri olarak görüldü. HPG'ye de gidebilirdi, PYD çalışmalarına gidebilirdi. Ancak Hasan arkadaşın İran'a gönderilmesi gerekçesinde belirttiğimiz gibi, sınır çalışmalarında ihtiyaç çok fazla olduğu için HPG'den gelmiş, kararlı, güvenilir olan bir arkadaşı bu çalışmalara vermek doğru bir düzenlemeydi. Zaten kendisi benim düzenlememi şuraya yapın, buraya yapmayın gibi biçiminde her hangi bir yaklaşımı yoktu. Ancak onun da Hasan arkadaş gibi birinci tercihi olarak HPG'ye gitme istemi vardı. Dışarıdan görünüşü tam bir askeri görünüştü. Bir gerilla savaşçısı, komutanı olmanın fiziki ve ruhi hazırlığını taşıyan bir yoldaşımızdı. Son karşılaşmamız platformlarda oldu. Platformlarda ne zaman elini kaldırırsa söz vermek istiyordum. Çünkü hem kısa hem de açık ve net konuşuyordu.

Şervan arkadaşın eğitimlerde sessizce dinleyişi, platformlarda da söz alarak açık ve net konuşması hatırımızda kalacaktır. Tabii ki okuldaki arkadaşları Hasan arkadaş açısından olduğu gibi Şervan arkadaş açısından da daha somut kişiliklerinin ve özelliklerinin derinliklerine inen bilgiler verecek ve değerlendirmelerinde bulunacaklardır. Bu açıdan biz kişilik değerlendirmesinden çok PKK'nin yeniden inşasının çağrısına katılma kararlılığını anlamlı buluyoruz. PKK'nin yeniden inşasına katılan ve şehit düşen arkadaşlarımızı 1970'lerin başında ortaya çıkan APO'cu hareketin ilk şehitlerinin degeriyle, duruşuyla karşılaştırmak gerekiyor. Özellikle Önderliğimizin ve PKK'nin tasfiye edilmek istendiği, ortaya çıkan tasfiyeciliğin PKK'yi dağıtarak ideolojik çizgimizi, örgütsel duruşumuzu ve militan özelliklerimizi tasfiye etmek istediği bir süreçte böyle bir sorumluluk altına girmek bu arkadaşlarımızın kişiliğini, kimliğini halka, ülkeye ve partiye ne vermek istediklerini ortaya koymada yeterlidir.

Hasan ve Şervan arkadaşların şehit düşmesinin en fazla da yan yana yaşadıkları ve uzun süre birlikte eğitim gördükleri yoldaşları tarafından unutulmayacak, her zaman boşlukları yüreklerinde ve beyinlerinde hissedilecek arkadaşlardır. PKK'nin yeniden inşasına coşkuyla katılmak bu kişiliği bütün örgüt ortamına yayma iddiasında olmak, ama ne var ki böyle bir çalışmayı çok fazla yapamadan şahadete ulaşmak tabii ki şehit düşen arkadaşlarımız için de, bizler için de acı vericidir. Her halde bu arkadaşlar da şehit düşmelerinden çok, çabuk şehit düşmelerine hayıflanmışlardır. Düşmanla karşılaştıklarında, şehit düşeceklerini akıllarından geçirdiklerinde bu kadar eğitimden sonra ve bu düzeyde önemli görevler önlerinde dururken kısa sürede şehit olmalarını her halde kendileri açısından büyük bir yetersizlik olarak da görmüşlerdir. Bu nedenle bu arkadaşlara bağlılığımızı, bu arkadaşların anısını yaşatmamızı bir de bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Onlar şehit düşmeden önce ne düşündüler, şehit düşmeden önce hangi duyguları yaşadılar, yaşadıkları anıları nasıl hatırladılar bunların hepsini gözlerimizin önüne getirilmesi gerekiyor. Onlar mutlaka kısa sürede şehit düşmelerini kendi eksiklikleri olarak gördüler. Mutlaka şahadet öncesi özeleştirisel bir yaklaşım içine girdiler. Çünkü onlar Önderlik tarzını, üslubunu, yöntemini benimsemişlerdi. Bunun için de Önderliğin çabuk şehit düşmeyi hata ve yetmezliklerden şehit düşmeleri kabul etmediğini biliyorlardı. Bu nedenle Önderliğe en fazla bağlı kalmak isteyen ve bunun için PKK'nin yeniden inşasına katılan arkadaşlar olarak bu tarz bir eksikliği bir öz eleştiri konusu yapmışlardır. Bu açıdan bu şahadetlerden çıkaracağımız sonuç da bu arkadaşların şehit düşmeden önce yaşadıkları eksikliği, verdikleri özeleştiriyi PKK'nin yeniden inşasında ve özgürlük mücadelesinin her alanında bir daha yaşatmamak ve bunları aşmak görevimiz vardır. Hasan ve Şervan arkadaşlara bağlılığımızı bir de bu yönüyle ortaya koymamız ve anlamamız gerekecektir.

14 Temmuz şehitlerini andığımız bir günde Hasan ve Şervan yoldaşların anısına verebileceğimiz en iyi cevap onların özlemlerini yaşamda pratikleştirmektir. Onların şahadetiyle birlikte onlarla yan yana yaşayan yoldaşları artık yaşam bizlere ait değildir, bu şehitlere aittir diyebilmelidir. Eğer PKK'liler olarak,

Önderliğe bağlı kadro olarak tanıdığımız arkadaşların şahadeti, ya da yanımızda şehit düşen arkadaşların şahadetleri bizlere artık yaşam bize değil bu arkadaşlara aittir dedirtebiliyorsa o hepimiz açısından Önderliğimize ve şehitlerimize bağlılığın gereklerini yerini getirecektir demektir. Bu nedenle biz bir daha Ş. Hasan ve Ş. Şervan yoldaşların anılarına bağlı kalacağımıza, bundan sonra ki yaşamımızın, tüm nefes alış verişlerimizin onlara ait olacağına, onların özlemlerini gerçekleşmesine ait olacağına bir daha halka, Önderliğe ve partiye bağlılığımız temelinde söz veriyoruz.

Mustafa Karasu-PKK Meclis Üyesi

İDEOLOJİ-AHLAK

Toplumsal Ahlakı Esas Almayan Duruşlar İdeolojik Değildir. Dolayısıyla İdeolojik Olan Duruş Ahlakı Olan Duruştur.

Önderliğin yeni paradigmada ortaya koyduğu tezler içerisinde toplumsal var oluşun en temel düşünüş ve davranış biçimlerinin formülasyonu olarak ahlakı ortaya koyması, ideolojik mücadelede köklü bir yaklaşım değişikliğini beraberinde getirdi. Kavram ya da toplumsal bir olgu olarak ahlak, genelde toplumun geleneksel değer yargıları olarak algılandığından çoğunlukla devrimci hareketler açısından aşılması gereken düşünüş ve davranış biçimleri olarak algılanırdı. Onların yerine yeni bir toplumsal düşünüş biçiminin ve değer yargılarının yaratılması en devrimci yaklaşım olarak ortaya konulup ona göre yaklaşıldı. Bu noktada yaşanan eksiklik ve yetersizlikler hem içinde bulunduğumuz çağ ve toplum çözümlemesi noktasında, hem de yürütülen mücadelenin istenilen sonuca ulaştırılmasında büyük yetersizlik ve tahribatlara neden olmuştur. Özellikle Marksist diyalektik-tarihsel materyalist kavrayışın kaba yorumundan kaynaklanan toplumu kaba maddi- ekonomik ilişkiler bütünü olarak algılayıp ,ona göre çözümleyen ve toplumsal yeniden inşayı da onun üzerine oturtan yaklaşımlar açısından, toplumun manevi ve moral değer yargıları olarak adlandırılan ahlaki ve etik değer yargıları istenilen önemde ve ağırlığına denk ele alınmadığından hem sorunların kavranışı, hem de sorunların çözümü noktasında ciddi sorunlar yaşandı.Önderliğin özellikle Marks'ı, Marksist düşünce tarzını eleştirdiği nokta, toplumsal değişim -dönüşüm ve gelişimde moral değerlerin önemine gereken ağırlığı vermediği yönündeki eleştiri ve değerlendirmeleridir.

Yeni bir toplumsal oluşuma gidilirken, bu toplumsal oluşumun üzerine oturacağı temel tarihsel değerler bütünü ortaya konulurken, toplumu toplum yapan temel değer yargılarının neler olduğunun iyi tespit edilmesi gerekir. Toplum bir maddi ilişkiler bütünü olarak ele alınıp değerlendirildiğinde, hem toplumun algılanışı, hem de kurulacak yeni toplumun temelleri daha çok toplumun maddi ilişkileri üzerine oturtulur. Oysa **toplumsallık, insanın bir arada olmasının farkındalığı ve bu biraradallığın kural ve yasalarını oluşturabilme gücü** anlamına geliyor. Aksi takdirde toplumsallık bilinçsiz ve kendiliğinden bir var oluş olarak ele alınırdı. Oysa insana ilişkin yapılan bütün felsefi ve bilimsel tanımlamalar, insanın temel yönünün kendi eyleminin bilincinde olması olarak ortaya konuluyor. Nitekim Marksist harekette de insanın kendi varlığının farkında olmasının onun temel ayırt edici özelliklerinin başında geldiği yaklaşımı esas alınır. Ancak belirttiğimiz bu yaklaşıma rağmen, toplumun kendi var oluşunu düşünsel planda yasalara bağlayan ve süreklileştiren değer yargılarının gücü, hem sürekliliği, hem de toplumsal değişim- dönüşümdeki rolü itibariyle yeterince görülemediği. Bu görülmediği içindir ki, toplumsallığı en çok parçalayan, toplumsallığı dağıtan ve toplum gerçeğini yok olma tehlikesiyle karşı karşıya getiren kapitalist sistemin, toplumsal örgüyü parçalama, toplumsal bünyeyi dağıtma noktasındaki yönelimleri

hep devrimci olarak değerlendirilmiştir. Örneğin feodalizmin değer yargıları olarak adlandırılan ve algılanan ahlaki var oluş, kapitalizm tarafından parçalanırken, Marks bunu en büyük devrimcilik olarak adlandırıyordu.

Hareket olarak toplumun değer yargılarına her zaman için saygılı bir yaklaşımımız söz konusu oldu. Ancak bu, sadece ve tamamen toplumsal ahlakın temel ideolojik, felsefi ve teorik ilkelerimizde ki yerinden kaynaklı bir yaklaşım değildi. Temel ideolojik, felsefi ve teorik ilkelerimizle kısmen bağlantısı olmakla birlikte, daha çok psiko-sosyal yaklaşımın bir sonucuydu. Pratik olarak psiko-sosyal yaklaşımların taktik bir anlamı olabilir, ancak temel ideolojik, felsefi ve teorik yaklaşımdaki yetersizlik stratejik düzeyde yanlışlar yaratabilmekteydi. Öyle ki bu stratejik yanlış, tarihsel-toplumsal perspektifte kaymalara yol açabilecek düzeydedir. Gerek dinin, gerek gelenek ve göreneklerin toplumsallığın var oluşundaki rolünü yeterince tespit edememek, toplumu toplum yapan temel değer yargılarının aşılması, parçalanması ve dağıtılmasını devrimci bir yaklaşım olarak algılanmasına yol açtı. Hatta bu yaklaşımlar yaşam ölçülerimizde bile önemli bir yere sahip oldu. Elbette ki bu yaklaşımların temelinde dar sınıf bakış açısı vardır. Yani toplumu sınıf karakterleriyle izah eden bir yaklaşım ve bu sınıfsallık içerisinde kendini bir sınıfa dayandıran bir ideolojik perspektif, ister- istemez genel toplumsal ahlakı esas almak yerine, bir sınıfın ahlakını esas almak durumunda kalıyordu. Bu konuda gerçekten bütün toplumsal birikimlerin yaratmış olduğu değer yargılarının esası olan ahlak olgusunu doğru çözümlediğimiz ve gerekli anlamı yüklediğimiz de söylenemez. Yine bu çerçevede ideoloji ile ahlak arasında ciddi bir ilişki kurma çabası, ciddi bir yaklaşım arayışı olduğu da çok fazla söylenemez. Bu yönüyle ele alındığında, devrimci hareketlerin en temel zaaflarından birisi, ahlak olgusuna yaklaşım noktasında karşımıza çıkmaktadır. Eğer ideolojinin toplumsal gücünü, toplumun kendi kökleri üzerinde doğru bir ilişki içerisinde ele alacaksak, öncelikle ahlak olgusuna yaklaşımlardaki eksiklik ve yetersizliklerimizi doğru tespit etmemiz gerekiyor. Klasik Marksist yaklaşımda belirttiğimiz dar sınıf bakış açısından kaynaklı yaklaşım, proleter ahlakı esas alan dar bir yaklaşımdı. Bu konuda Lenin'in formülasyonu bu yaklaşımın darlığını çok çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır. Lenin, proletaryanın çıkarına olan her şey proletaryanın ahlakıdır; proletaryanın çıkarına olmayan hiçbir şey proletaryanın ahlakı da olamaz tarzında bunu formüle ediyordu. Bu yönüyle ele alındığında toplumun binlerce, on binlerce yıllık birikimi aslında kapitalizmi üreten, kapitalizmin üretilmesinde başat rolü oynayan bir sınıfın çıkarlarına hapseden bir yaklaşımla ele almayı beraberinde getiriyordu. Bu temel yaklaşım, özünde politik bir yaklaşımdı. Ve 20. yüzyılın bütün devrimci hareketlerine bu noktada önemli etkilerde bulunmuş bir yaklaşımdı.

İlk olarak dar sınıf bakış açısına dayanan, sınıf çıkarlarını esas alan yaklaşım ve bunun üzerine oturtulmuş ideolojik formülasyonlar, toplumu kendi tarihsel kökleri üzerine oturtan değer yargılarıyla ele alma yerine, daha çok konjektürel ihtiyaçlara göre ele almayı beraberinde getirdi. **İkincisi ve esas önemli olanı ise, toplumsal gerçeği özüne uygun olarak daha komünal ve demokratik bir tarzda örgütleyecek bir perspektif yerine, bunu daha da parçalayan, daha da çatıştıran bir perspektif oluşturmasına neden oldu. Bu yönüyle de yaşanan pratikler kapitalizmin toplumu çözmek ve dağıtmak isteyen ve bunun için de ahlakını yok etmek isteyen yaklaşımlarına önemli oranda güç verdi.** Tüm bunların en önemli sonucu ise, bu yaklaşımların sistemi soldan besleyen en güçlü mezhepler haline gelmeleri oldu. Mezhepleşen bu yaklaşımların sistem tarafından yedeklenmesi, sistemin ömrünü uzatmasının temel nedenlerinden birisi oldu. Bunu basit strateji, taktik hatalarından ya da ekonomik örgütlenmelerdeki yetersizliklerden ya da aşırı silahlanmadan kaynaklı olduğunu söylemek çok fazla gerçekçi ve doğru olmaz. Sorunun ve yaklaşımın özünde bir yanlışlık vardı. Bunun iyi ortaya konması gerekiyordu. Bu noktada ideolojik yaklaşımlardaki temel yetersizlik ya da boşluk diyebileceğimiz yön,

toplumsallığın üzerine oturduğu temel değer yargılarının ifadesi olarak ahlakın, toplumsallığın oluşumunda, dönüşümünde ve gelişiminde nasıl bir role sahip olduğunun görülmemesi yatmaktadır. Bu anlamıyla toplumsallığın tanımlanması zaten yanlış ve eksikti. Toplumu eksik tanımlamak, çözümleyememek, toplumsallığın daha da geliştirilmesi, bir üst boyutta yeniden üretilmesi amacını içeren sosyalist ideoloji ve bu ideoloji adına hareket eden oluşumların bu amaç ve hedeflerine ulaşma noktasında istenilen sonuçları alamamalarına da yol açtı. Mevcut parçalanmış toplumsal yapıyı özüne uygun olarak sosyalize etmenin bilimi olarak sosyalizmi hedefleyen hareketlerin, bu hedeflerini gerçekleştirememelerinin temelinde toplumsallığın özünü doğru çözememe vardır. Ya da şöyle demek daha doğru olur: Toplumsallığı tek yönlü ele alma yaklaşımları buna yol açtı.

Ahlak olgusunu eğer toplumsallık açısından ele alacaksak toplumsallığın esasını oluşturan bir olgu olarak ele almak en doğrusu olacaktır. Bu yüzden de hem toplumsallığın anlaşılması, hem de mevcut toplumsal gerçekliğin iyi çözümlenmesi, daha üst bir toplumsallığın yeniden üretilmesi noktasında ahlakı neden esas almamız gerektiğini bize daha açık ve net gösterecektir. Önderlik, ahlakı toplumun özgürlük bilinci olarak formüle etti. Toplumun özgürlük bilinci olarak ahlak ile bu bilincin ifadesi olan sosyalizmin yeni bir toplumsallığı üretme amacı için benimsediği araçlar arasında bir bütünlük gerçekleşmeyince, reel sosyalizm somutunda görüldüğü gibi kendi karşıtı doğuracak sonuçları da beraberinde getirdi. Örneğin zihniyetteki iktidarcı anlayışı, yine toplumsallığı zor ve devlet araçlarıyla yaratma yaklaşımı, aslında toplumsal ahlaka karşı olan bu zihniyet ve kurumların daha da güçlendirilmesi ve derinleşerek toplumu parçalaması, toplumun özgürlük eğilimini zayıflatması anlamına geliyordu. Burada ideolojik öze tamamen çelişen pratik bir yaklaşım söz konusudur. Oysa ideolojik öz, toplumsallığı kendi kökleri üzerinde daha gelişkin ve daha güçlü kurmayı öngörmektedir. O halde toplumsallığı üzerine oturtmayı düşündüğümüz temel değer yargılarının ifadesi olan ahlakı ideolojinin içerisinde nasıl bir yere oturtacağız, ya da ideoloji ve ahlak ilişkisini nasıl kuracağız sorularına cevap vermeden önce, ahlakın toplumsal gelişmedeki rolü ve önemine ilişkin bazı değerlendirmelere gitmek gerekecek.

Bugüne kadar ahlak kavramı hep amiyane anlamında kullanıldı. Bunun öncelikle aşılması gerekiyor. Günlük yaşam dilinde kullanmış olduğumuz ahlak, ahlakilik, kavramları en dar anlamda kullanılan kavramlardır. Oysa Önderlik ahlakiliği ideolojinin ya da parti zihniyeti olarak tanımladığı ideolojik yaklaşımın esasına oturtmaktadır. Bu kavram üzerine ciddi teorik, felsefi, zihinsel ve ideolojik bir bakış oluşturmadan günlük pratiklerimizin kendi kendisiyle çelişmemesi, ideolojinin karşıtı bir pozisyona düşmemesi mümkün değildir. Nitekim günümüzde aslında toplumsallığı en güçlü bir biçimde günlük olarak üretebileceğimiz bir felsefi bakış açısı, paradigmalar algılayış ve ideolojik bir formasyona ulaşmış olduğumuzu ifade etmemize rağmen, kendi içimizde demokratik ve komünal yönlerimizin sürekli aşındığını da dile getiriyoruz. Çoğunlukla PKK ahlak ve yaşam tarzında yaşanan aşınmalar olarak dile getirdiğimiz ve demokratik-komünal yaşam ve kültürü üretmemizi engelleyen tüm bu pratiklerimizi(farkında olalım ya da olmayalım) yine de getirip ahlakilikle izah ederiz. Pratik yaşam ve günlük davranışlara ilişkin bu izah doğru olsa da, ahlakilikle izah edilen bu aşınmaların ideoloji ile bağına kuramamak, bu tür yaklaşımlara karşı ideolojik mücadele vermeyi zorlaştırmaktadır. Örneğin sosyallik, feodalizm karşıtlığı adı altında geliştirilen bazı küçük burjuva yaşam alışkanlıkları ve davranışlarını kapitalizminden-sistemden kaynaklı yaklaşımlar olarak niteleyip çoğunlukla da ahlaksızlık olarak adlandırmamıza rağmen, bunun karşısında verdiğimiz mücadele, çoğunlukla tepki ya da geleneksel ahlaki davranış kalıplarına sarılma biçiminde pratikleşiyor. Bu yaklaşım elbette ideolojik bir yaklaşım değildir. Oysa İdeolojik yaklaşım, bu tarz yaklaşımları sistemin ideolojik gerçeğini gözeterek çözümlenmek ve bunun toplumsallık karşıtı yönlerini ortaya koyduktan sonra da toplumsallığı geliştiren bir ahlaki

tutumla bunun karşısında ilkeli bir tavır geliştirmekle mümkün olabilir. Bu anlamda ele aldığımızda aslında örgüt içerisinde yürütülen ideolojik mücadelenin esası ahlaki mücadeledir. Toplumsal ahlakla uyumlu olmayan yaklaşım ve davranışların mahkûm edilerek, onun yerine toplumsal ahlaka en uygun olan düşünüş ve davranış biçimlerini açığa çıkarma mücadelesidir. Zaten yaratılmak istenen demokratik komünal toplum gerçeği de, toplumun özgürlük bilinci ve eğilimi olarak gelenekler içerisinde yaşayan ve kalıntı biçiminde varlığını devam ettiren anıların canlandırılarak, gelişen bilimsel -teknik düzey ve zihniyet düzeyi ile de bütünleştirilip, toplumun bir üst düzeyde yeniden örgütlenmesini hedefleyen bir ideolojik bakış açısı ile mümkündür. Yoksa daha önceki kaba materyalist yaklaşımlardan hareketle yeni bir ahlak yaratma, yeni bir gelenek yaratma biçiminde bir yaklaşım köksüz bir yaklaşım olurdu. Özellikle nihilizmle ilgili değerlendirmelerimizde daha geniş açacağımız bu yaklaşımlar, toplumsallığı yaratmaktan çok yok eden yaklaşımlardır. Bu anlamıyla söz konusu yaklaşımların felsefi arka planının olduğunu da görmemiz gerekir. Belirtilen çerçevede ele alındığında ahlaka yaklaşım, özünde ideolojiye yaklaşımdır. Ahlakı doğru kavramak, doğru çözümlenmek ve sağlıklı bir ahlaki duruşa sahip olmak militan için en temel ölçü ve kriterdir.

Bu konuda genel felsefi yaklaşım nedir? Ahlak kavramı toplumsallık açısından neyi ifade ediyor? Bunları kısaca teorik yönleriyle ortaya koyup izah etmek gerekiyor. Yine Önderliğin bu konudaki yaklaşımları nelerdir? Bunları da ortaya koyup bunların ideolojik kimlik içerisindeki yerini netleştirmek, ideolojik mücadelenin sağlıklı yürütülmesi açısından hayati öneme sahiptir.

Öncelikle teorik ve felsefi açıdan ahlak ne anlama geliyor? Sorusuna cevap vermek gerekiyor. Bu konuda en kapsamlı ve bütünlüklü değerlendirmelerden birisi **Sarp Ek Ulaş**'ın Felsefe Sözlüğü'nden bazı tanımlamaları buraya aktararak teorik bir çerçeve oluşturmaya çalışacağız. Bu konuda elbette daha derinlikli, daha bütünlüklü kapsamlı araştırmaların da yapılması gerekiyor. Bu başlı başına bir çalışma konusudur. Ancak Önderliğin bu konudaki yaklaşımlarını, oluşturacağımız bu teorik çerçevenin üzerine oturtmak daha bütünlüklü bir kavrayış için gerekli olacaktır.

Sadece tanım boyutu ile alacağımız ahlak olgusu felsefe sözlüğünde oldukça kapsamlı bir biçimde ortaya konulmuş. Buna göre:

*“**AHLAK:** insanların gerek yaşam ilgileri, gerek metafizik bağlanımları, gerekse değer yönelimleri bakımından kendisine göre yaşamakla yükümlü olduklarını duyumsadıkları temelli dünya görüşü; saltık anlamda iyi olduğu düşünülen bir yaşam görüşünde yapılanıp yerleşiklik kazanan, gelenekler ile görenekler yoluyla taşınan, yazılı ya da yazılı olmayan davranış kuralları; yaşam ülküsü olarak bilinçli ya da bilinçsiz olarak seçilen yaşama değerleri, erekleri ile tasarları; belli bir toplum içinde yaşayan insanların kendileriyle, birbirleriyle, kurumlarla ilişkilerini düzenleyen ilkeler, değerler, kurallar, töreler bütünü; bir ulustan bir başka ulusa, bir dönemden bir başka döneme, bir yaşam dünyasından bir başka yaşam dünyasına hem kapsam hem de içerik bakımından değişiklik gösterdiği söylenen ahlaksal değerlemeler alın; iyi nitelikleri ile kötü alışkanlıkları bağlamında kişinin karakter sağlamlığını oluşturan tutumlar, eğilimler ya da davranışlar; ahlaksal değerlerin yaşama geçirilişinde birinci dereceden bağlayıcı olan yaratılış, doğa, huy, tıynet; tek bir kişi ya da bir grup kişi tarafından doğruluğu onaylanmış, sonuna dek uyulması gerektiği düşünülen kurallarca oluşturulmuş kavramsal ahlak görüşleri dizgisi; yaşamdaki eylemlere, karşılaşılan yaşam sorunlarına ilişkin açıklamaların sunulduğu ahlak öğretileri düzlemi; ahlaksal inançlar ile değerler üzerine yürütülen felsefe düşünmesi.”*

Ahlak ile ilgili kavramsal tanımlama bu biçimde formüle ediliyor. Görüldüğü gibi oldukça kapsamlı ve zengin bir içeriği olan bir formülasyon. Ancak Türkçede kullanılan ahlak kavramı Latince moral

kavramına karşılık gelmektedir. Bu yönüyle de daha çok bireysel yönü ve birey toplum ilişkileri bağlamında formüle edilen bir içeriğe sahip. Bir de bununla birlikte esas olarak ahlak kavramı ile çoğu zaman aynı anlamda kullanılan bir diğer kavram da **etik** kavramıdır. Etik kavramı Önderliğin kullandığı içerik itibariyle ahlak kavramına daha yakın bir anlamdadır. Bu açıdan etik kavramının tanımını da burada kısaca yapmak gerekiyor.

“ETİK : en genel anlamıyla ‘İyi’nin, iyi olanın, iyi davranışların doğasını, özünü ve kaynaklarını araştıran; ‘insan için iyi bir yaşam ne tür bir yaşamdır?’, ‘Nasıl bir yaşam yaşamaya değerdir?’, ‘Doğru bir yaşam sürmek için hangi seçimlerin yapılması gereklidir?’ türünden birbirini bütünleyen sorular eşliğinde ‘Nasıl yaşamalı?’ sorusuna yanıt arayan geleneksel felsefe dalı. İnsanın dünyadaki var oluş amacına odaklanarak insan doğası için iyi olanla kötü olanın neler olduğunu belirginleştiren; insanın gerek kişisel gerekse toplumsal yaşamında karşılaştığı sorunları bütün yönleriyle enine boyuna ele alıp çözüm önerileri getiren; temelleri ele alan yasalar başta olmak üzere, değere konu bütün bir yaşam alanını her yönüyle inceleyen; her durumda var oluşla ilgili doğru ilke ve bilgilere ulaşarak yeni etik anlayışları önermek amacıyla yürütülen ussal ve eleştirel sorgulama biçimi. İnsanın ahlaksal sorumlulukları ile toplumsal yükümlülüklerinin neler olduğunu ortaya koyan, sunduğu gerekçelerle bunları tek tek kanıtlayan; hem eylemlerin, hem de eyleyenlerin etik ya da ahlaksal değerlerini belirleyen; eyleyenlerin eylemlerini ve birbirleriyle girdikleri etkileşimleri yol açtığı sonuçlarıyla birlikte değerlendiren; insanın tanrısal yönelimleri ile doğaötesi bağlanımları karşısındaki konumunu tanımlayan; iyi ve güzel bir yaşam yolunda mutluluğa ulaşmak için nelerin yapılması gerektiği sorusu bağlamında insan eylemlerinin değerlendirilmesine yönelik köklü yaklaşımlar sunan değişik değer öğretileri bütünü. Yerleşik felsefe dilindeki daha özel anlamlarıyla, fizikselinden tinseline insan doğasını içerdiği bütün öğeleriyle birlikte bir bütün olarak kavramaya çalışan; bir yanda iyinin kökenlerini, kaynağını ve temellerini araştırırken, öbür yanda iyi davranışları kötü davranışlardan ayırmaya yönelik bir takım sınamalar, yöntemler ve yöntem bilgileri geliştiren; eylem üstüne ‘iyi’ ya da ‘kötü’ yargularını verirken başvurulacak ‘etik ölçüler’i saptayan; genelde eylemlerin, daha özeldiyse eylemlere ilişkin olarak verilen etik yargularının felsefi bakımdan geçerliliklerini irdeleyip denetleyen, ‘ödev’, ‘erdem’, ‘sorumluluk’, ‘en yüksek iyi’ türünden belli başlı ahlak kavramlarının anlamlarını çözümleyen; tek tek değerler ile değerler arası ilişkilere yoğunlaşarak erdemli yaşamının anlama yetisi üstündeki içerimlerini ortaya çıkaran; deneyimlerin içeriklerini, öğeleri ile bileşenlerinden hiçbirini atlamaksızın inceleyip belirginleştiren; ‘kaygı duyma’dan ‘kıskanma’ya, ‘anımsama’dan ‘imgeleme’ye çeşitli duygu ve yetilere odaklanarak bunların ‘iyi bir yaşam’ üzerindeki sınırlamalarını ve olanaklarını ortaya çıkaran; ‘anlama yetisi’nden beş duyu organıyla gerçekleştirilen ‘algılama’ya, ‘konuşma’dan ‘acı çekme’ye bütün bilinç yaşantılarının olmaları ile işleyişlerini betimleyen; başta genel felsefe anlayışımız üstündeki içerimleri olmak üzere, yaşamı dizgeli bir biçimde bütün yönleriyle soruşturan felsefenin olmazsa olmaz bölümü.”

Bu uzun alıntılara, hem kavramların günlük yaşamdaki kullanımlarının çok ötesinde içerdikleri anlamlarının anlaşılması ,hem de bu kavramlara neden bu kadar çok vurgu yapıldığının anlaşılması açısından gerek duyduk. Zira Önderlik, ideoloji ile bağlantılı olarak kullandığı kavramlara yeni anlamlar yüklemek ile birlikte, kavramları içeriklerine en uygun bir tarzda kullanmayı esas almaya özellikle dikkat etmektedir. Kullandığı kavramlar bizim günlük yaşamda kullandığımız tarzda rasgele kullanılan kavramlar değildir. Özellikle kavram olarak ahlak olgusunu toplumsallığın temeline oturtması, kavramın kapsamının genişliği ve toplumsal yaşamda çok büyük etkiye sahip olması ile doğrudan bağlantılıdır. Kaldı ki günlük yaşamdaki kullanımın itibariyle bile böyledir. Ahlaklı ya da ahlaksız olmak insani özellikler açısından sıkça kullanılan belirgin tanımlamalardandır. Dolayısıyla insanların birbirlerine

ilişkin en keskin tanımlamaları bu kavram üzerinden geliştiği gibi, ilişkilerinde temel ölçülerin ve yasaların onda ifadeye kavuştuğu kavram da ahlak kavramıdır. Binlerce yıllık toplumsal yaşamın aslında bütün birikimlerinin gelip içinde toplandığı ve bu açıdan da bütün dillerde büyük ve güçlü anlamlara sahip bir kavram olarak ele alıp değerlendirilmesi gerekiyor. İdeolojik perspektif olarak toplumsallığı en güçlü bir biçimde vurgulayan bir bakış açısının, toplumsal yaşamda bu kadar etkileyici bir yere sahip bu kavramı rasgele kullanması ve kendi öğretisi içerisinde bu kadar güçlü vurgulamaması beklenemez.

Nitekim Önderlik de böyle yapmamaktadır. Bu açıdan da felsefe, zihniyet, ideoloji gibi kavramları ele alıp değerlendirirken, bunların hepsine ahlak kavramını da içermektedir. Bu teorik olarak yaptığı çözümlerinde böyle olduğu gibi, bu düşüncelerin hayata geçirilmesinin pratik boyutu olan örgütsellik ve eylemsellik alanında da aynı tarzda ifadeye kavuşturulmaktadır. Önderlik ahlakın genel toplumsal yaşamdaki rolünü ortaya koyduktan sonra, ideolojik mücadelenin pratik ve örgütsel sahası olan partinin ahlaka yaklaşımının nasıl olması gerektiği yaklaşımını da savunmalarda şöyle ortaya koyuyor; *“Ahlak da parti zihniyetinin ayrılmaz bir parçası olmak durumundadır. Ahlak aslında toplumsal özgürlüğün gelenekselleşmiş biçimidir. Son tahlilde bilinçtir. Ahlakı kalmamış toplumun özgürlüğü de bitmiş demektir. Ahlaksız toplum bitmiş toplumdur. O halde toplumu dönüştürme çabalarında ahlakı esas almak, ahlaksız olmamak vazgeçilmez bir ilkedir. Ahlaka yer vermeyen sosyal akımların kalıcı olmaları beklenemez. Toplumunu dönüştürme kararlılığı olanların özgürlük ahlakıyla bağlarını asla yitirmemeleri gerekir.”* Genel anlamda ahlakın parti zihniyetinde ki teorik- ideolojik yerini böyle ortaya koyduktan sonra, zihniyetin pratik boyutta kendisini yaşamsallaştırırken dikkat etmesi gereken diğer yönlerine de ayrıca vurgu yapmaktadır. Bu noktada yapmış olduğu değerlendirme ve tespitlerin en çarpıcısı, kapitalist sistemin toplum karşıtı yönünü ortaya koyarken yapmış olduğu vurgulardır. Bu temel bakış açısını kapitalist sistemin çözümlemesine vurduğunda kapitalizmin toplum için en büyük tehlike olmasının nedeninin toplumun ahlaki örgüsünü çözmeyele ele almaktadır. Ancak burada dikkat çekmeye çalıştığımız nokta, ahlak olgusunun ideolojik mücadele içerisinde temel vazgeçilmez bir olgu olduğu, ahlaki yaklaşımın sonuç itibarıyla mücadelenin toplumsallaştırıcı mı, dağıtıcı mı olacağına belirleyici bir yeri olduğuna vurgu yapmaktı. Bu açıdan Önderliğin ideolojik yaklaşımlarında temel aldığı kavramları bizim rasgele kullanmamamız gerektiğine tekrar tekrar dikkat çekmek istedik. Ahlaki yaklaşımın esas alınmadığı pratiklerin, sonuç itibarıyla yaratmış olduğu tahribatları göz önünde bulundurmamak gerekir. Bu toplumsal mücadeleler tarihinde olduğu kadar, kendi pratik gerçekliğimiz açısından da böyledir. Hatta birey-insanın yaşamsal etkinliği açısından bile böyledir. Ahlaki bir duruşa sahip olmanın, bu anlamda toplumla bütünlüklü ve uyumlu bir duruşa sahip olmanın, toplumsallık üzerindeki etkisini PKK'nin öncü kadrolarının duruşlarında çok rahatlıkla görebiliyoruz. Bazı pratik işlerin yerine getirilmesi anlamında önem arz eden kimi durumlarda bile ilkeli ve ahlaki yaklaşımın bir gereği olarak hayatı pahasına da olsa, ahlakiliği esas almak, PKK kadrosunun en büyük erdemi ve temel karakteri olmuştur. PKK kadrosunun en büyük özelliklerinden birisi her zaman için ahlaki duruşu olmuştur. Zaten toplum içerisinde de PKK militanı ve kadrosu tanımlanırken, daha çok onun ahlaklı olması gerçeğine vurgu yapılmakta ve yine toplum tarafından kabul edilen öncülüğü de çoğunlukla bu özelliği üzerinden gelişmektedir.

Hareketimiz içinde özellikle son yıllarda çoğunlukla günlük yaşam ilişkilerimiz ve genel anlamıyla toplumsal ilişkilerimiz bağlamında toplumsal yasaların esasını oluşturan ahlaki yasa ve ilkelerin yerine, özellikle sistemin toplumu yönetme, bir arada tutma biçimi olan hukukun fazla ön plana çıkarılması noktalarındaki dayatmalar, ahlaki yaklaşımın belirtilen özünü kavramamakla doğrudan bağlantılıdır. Bundan hukuk kurallarına ve hukuka en azından konjektürel düzeyde de olsa karşı olmak gibi yorum çıkarılamaz. Toplumsallık elbette hukuk ve yasalarla da güçlendirilebilir, yürütülebilir; bu anlamda

topluma biçim de verilebilir. Ama toplumun var oluşunda belirleyici yasalar onun ahlak yasalarıdır. Bu ahlak yasalarını ortadan kaldırdıktan sonra pozitif hukuk ve onun yasalarıyla toplumu yürütmeye çalışmak, toplumsallığı ve toplumsal ilişkileri özünden uzak ele alarak, ona yabancılaşmayı dayatmak anlamına gelir. Geliştirmek istediğimiz sosyalitenin, toplumsallığın özü olan ahlaki ilkeye dayanması ve buna dayalı daha gelişkin bir düzeyin yaratılması hedefi doğru ve gerçekçi bir hedeftir. Bunu gerçekleştirmeye çalışırken, buna dayalı bir hukukun yaratılması, yaratılan bu hukuk kuralları ile yaşamın düzenlenmesi ve bunun gerekliliklerine uyulması da elbette ki gerekli bir yaklaşımdır. Bu, örgütselliğin gereğidir. Dağıtılmış, kendi iradesine ve özgürlük bilincine yabancılaşmış bir toplumsal gerçekliğin, yeniden, kendi ahlaki ilkeleri üzerine oturtulabilmesinin mücadelesini yürüten bir topluluğun, kendisini bu anlamda hukuk kuralları ile bir biçime kavuşturması, ilişkilerini bunun üzerinde geliştirmeye çalışması da bir gerekliliktir. **Ama eğer gerçekten yaratmak istediğimiz toplumun doğal demokratik- komünal bir toplum karakterinde olmasını istiyorsak, hukukun geçiciliği, ahlakın kalıcılığı, hukukun etkileyiciliği, ahlakın belirleyiciliği noktalarını çok önemli ideolojik bir ilke olarak benimseyip, yaşama geçirmemiz gerekiyor.** Bu noktada ahlakilik adı altında hukuksuzluğu, kuralsızlığı ve giderek örgütsüzlüğü dayatan yaklaşımların bütünüyle doğal toplumun dayatmaları, ya da doğal toplumun gerekliliklerine uyum olarak algılamamak kadar kabul etmemek de gerekiyor. Zira Önderlik, kapitalizm koşullarında yaşıyoruz diyor. Kapitalizm koşullarında yaşayan bir toplumsal gerçeklik içerisinde ahlaki örgünün ne kadar parçalandığı, toplumun ve bireyin ne kadar ahlaksızlaştırıldığı ve bizim de bu toplumsallığın içerisinden gelmemizden kaynaklı olarak ahlaki duruşta parçalı bir gerçekliği yaşadığımızı unutmadan, dayattığımız ve ahlaki olarak adlandırdığımız kimi yaklaşımların da özünde toplumsal ahlaka aykırı olduğunu görmemiz gerekiyor. Ahlakilik sadece feodal toplumun ya da kapitalist sistem içerisinde yetişmiş bireyin benimsediği doğruları uygulaması ve bu doğrular çerçevesinde yaşamı kurmaya çalışması değildir. **Ahlakiliğin doğal toplumla bağını tespit eden, ya da doğal toplum karakteri olup- olmadığını belirleyen ölçü, onun demokratik -komünal karakteridir.** Bu açıdan ele alındığında ölçü olarak neyi esas alacağımızın perspektifi, Önderliğin hem Kürt toplumu olarak tanımlayıp kendisini ona dayandırdığı toplumsal mirasın karakterine, hem de amaç ve hedef olarak yaratmak istediği toplumsallığın temel karakteristik özelliklerine uygun anlayış, yaklaşım ve davranışları kendi ahlakımız olarak benimsememiz gerektiğini belirtebiliriz.

Bu ahlakın toplumsal bir sisteme kavuşturulabilmesinin yol, yöntem ve araçlarından birisi de hukuktur. Bu anlamda ele alındığında yaratmak istediğimiz demokratik- konfederal sistemin hukuk anlayışı ahlaki yadsıyan, ahlak dışında bir hukuk olmayacaktır. Sorun, hukuk ve ahlak arasındaki ilişkiyi doğru kurabilmektir. Ahlakı parçalanmış, ahlaki değer yargıları dejenere edilmiş bir toplumsal gerçeklik, kendi ideolojik ölçülerine uygun bir ahlaki ilişki ve buna dayalı toplumsal bir sistem yaratabilmek için, elbette ki bu ilkeleri belli hukuksal kurumlara ve kurallara bağlayarak ve giderek bunu topluma yedirerek ahlaklı bir toplum yaratabilir. Kimi zaman hukuk adı altında toplumsal ilişkileri tamamen mekanikleştiren, hatta görevler yığınından ibaret gören yaklaşımlar, ilişkilerde bir yapaylığa yol açarken, kimi zaman da doğal ahlak adı altında her türlü keyfi dayatmanın ve kendine göre ölçülerin esas alınmasını istemenin ve dayatmanın geleneksellik olduğunu hiçbir zaman unutmamak gerekiyor. Geleneksel olan ile ahlaki olanın mutlak anlamda bir ve aynı olduğu yaklaşımı da yanlış bir yaklaşımdır. Ahlak'ın gelenek ile bağlantılı olduğu doğrudur. Ancak gelenek olarak bellediğimiz, algıladığımız ve pratikte esas alınmasını istediğimiz kimi yaklaşımlarımızın hem toplumsallıktan kaynaklı, hem de geçmiş mücadele pratiğimizin yaratmış olduğu tahribatlardan kaynaklı eksik ve yanlış yönleri vardır. Sorun şudur; ideolojik olarak ahlak ve hukuk arasında bir ilişki kurmaya çalışırken, bu hukukun doğal toplumun demokratik- komünal ahlaki değer yargılarıyla ne kadar uyduğu, ne kadar çeliştiği noktasında sorunları ele alıp tartışabilmektir.

Önderlik, demokratik -komünal toplumun ölçülerini savunmalarda en ince ayrıntısına kadar ortaya koydu. Dolayısıyla bu noktada doğal toplumun ahlakı nedir? Doğal topluma en yakın ahlaki ilkeler ve yasalar nelerdir? Bunların gelenek içerisinde anı ve kalıntı biçiminde temsil edilen yönleri nelerdir? Sorularına doğru cevaplar vermek, doğru bir ahlaki anlayışın geliştirilmesi için temel alınması gereken yaklaşımdır. Bunun hukuku ise, yaratmak istediğimiz ahlakın temel ilkelerinin yasallaştırılması ve kendi kurumları ile topluma mal edilmeye çalışılması biçiminde olabilir. **Bu bağlamda ele alındığında en ahlaki yaklaşım, ideolojik olarak önümüze koyduğumuz toplumsal perspektifin amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesine dönük gerekliliklere sonuna kadar bağlıdır. Bu gerekliliklere göre yaşamını düzenlemektir. Bu gerekliliklerle çelişen hiçbir yaklaşımın ahlaki olmadığını bilmektir.** Ahlakı tamamen bu ideolojik perspektifle yorumlamak ve pratiğimizi ona göre şekillendirmek, devrimciliğin, militan olmanın esası ve özüdür. İdeolojik perspektifle uyumlu olan yasalar giderek ahlaka dönüşeceğinden, bunlar karşısındaki keyfi yaklaşımlar da çok fazla ahlaki olmayacaktır.

Toplum -birey ilişkisi ele alınırken, bu ilişkilerde ne bireyin keyfi yaklaşımlarını toplumsal ihtiyaçların önüne koymasını, ne de toplumun kendi ihtiyaçlarını giderme adına bireyi boğmasını benimsemek gerekir. En ahlaki yaklaşım, toplum-birey ilişkisinde Önderliğin optimal denge dediği dengeyi yakalamaktır. Yine ideoloji, ahlak ve hukuku da bu bağlamda değerlendirmek gerekir. Bu konuda yürütülen tartışmalarda ya da geliştirilen kanun ve yasalarda sürekli çelişki yaratan, karşı karşıya koyan yaklaşımlar, toplumsal ahlakın esas alındığı, ön plana çıkarıldığı anlamına gelmez. Ya da hukuku dayatarak böylece bir ahlak yaratılabileceğini sanmak da tersinden yanlış bir yaklaşımdır. Bu noktada günlük yaşam ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir hukuk yaratma isteğimizi ahlak ilkeleri üzerine oturtulmuş bir toplumun yol, yöntem ve araçları olarak algılamalıyız. Bu hukukun, tarihsel- toplumsal birikimin ve geleneklerin yasalarından kopuk, onların temel ölçülerine dayanmadan köksüz bir tarzda geliştirilmesinin tehlikesini de sürekli göz önünde bulundurmalıyız.

Ahlak ve ideoloji arasında doğru bir bağ kurmaya çalışırken, ideoloji kavramının doğru tanımlanması kadar, ahlak kavramının da doğru tanımlanması, algılanması büyük öneme sahiptir. Bunun üzerine oturtulmuş bütünlüklü bir yaklaşım sorunu, temel ideolojik sorunlarımızdan birisidir. Toplumun ve toplumsallığın temel örgüsü olan ahlaki parçalayarak kendini var eden, süreklileştiren sistemin, bizim gibi toplumsal hareketlere bu yönlü dayatmaları her zaman olacaktır. Gerek PKK ahlakının, kültürünün toplumsal etki gücünde yaşanan aşınmaları gidermek açısından, gerekse de belirtilen dayatmalarla sistemin mezhebi olmamak açısından bu çerçevede ki ideolojik hassasiyetlerin sürekli canlı tutulması gerekir. Ahlaksızlaştırmak toplumu dağıtmanın diğer adıdır. Ahlaksızlaştırılmış toplum, Önderliğin de belirttiği gibi dağıtılmış toplumdur. Dağıtılmış toplum, pazara sunulmuş, satılığa çıkarılmış toplumdur. Dolayısıyla ahlaksızlığın kendisini dışa vurduğu en somut biçim, kendini pazara sunmadır. Bu yönüyle ele alındığında gerek kendi iç ilişkilerimizde, gerekse toplumla geliştirmiş olduğumuz ilişkilerde, pazar ve pazarlama yaklaşımlarının toplumsallığı dağıtan temel yaklaşımlar olduğunu görmek ve tavır sahibi olmak, sadece basit ahlaki bir duruş ve yaklaşım değil, ilkesel, ideolojik bir duruş ve yaklaşımdır. Çünkü pazara sunulmuş olan metalaştırılmış olandır. Metalaşma, Marksizm de olduğu gibi, bunu çok daha derinlikli ele alan ve çözümleyen önderlik ideolojisinde de iktidar olgusunun, dolayısıyla yabancılaşmanın da temel şifresidir. Bu şifrenin çözümünde yazılı olan ise, toplumun-toplumsallığın iç örgüsü olarak ahlakın parçalanmasıdır. Dolayısıyla ahlakilik, bu noktadaki tutarlılık, ideolojik duruşun esası ve özüdür. Bu ilkelere yaklaşım basit kuru bir geleneksel yaklaşım değil, ilkesel ve ideolojik yaklaşımdır. Dolayısıyla ahlak ve ideoloji arasındaki ilişki, ilkesel ve öze ilişkin bir ilişkidir. Önderlik bu

yüzden de ahlakı, özünde toplumun özgürlük bilinci ve iradesi olarak değerlendiriyor. **Toplumsal ahlaki esas almayan duruşlar ideolojik değildir. Dolayısıyla ideolojik olan duruş ahlaki olan duruştur.**

ÖRGÜTSEL SORUNLARIMIZ VE ÇÖZÜM YOLLARI

Hareketimiz Önder APO'nun Bir Halkı Savunmak kitabıyla geliştirdiği ideolojik mücadele ve 1 Haziran Atılımı temelinde tasfiyeciliği tasfiye ederek örgütsel toparlanmasını sağlamış; Koma Komalên Kürdistan'ın ilanı ile da kendisini yeniden yapılandırarak yeni bir örgütsel sistem kazanmıştır. Bunlar temelinde özellikle 2005 yılı baharından itibaren çok yönlü bir çalışma ve mücadele içerisine girmiştir. Bir yandan demokratik serhildan ve meşru savunma temelinde demokratik direnişi geliştirirken, diğer yandan bu mücadelenin yarattığı zemine dayanarak, başta kadınlar ve gençlik olmak üzere toplumun tüm emekçi kesimlerini ve en geniş halk kitlelerini örgütlemek üzere, giderek yoğunlaşan bir örgütsel çalışma süreci içerisine girmiştir. Bu temelde hareketimizin büyümekte ve gelişmekte olduğu bir gerçektir. Yürütülen mücadele siyasal gündem üzerinde çok ciddi bir etkiye bulunurken, Kürt sorununun demokratik çözümünü ilgili tüm siyasal güçlere dayatmış olup, örgütsel çalışmalarla da Kürdistan'ın dört parçasında ve yurtdışında halk kitlelerinin örgütlenmesi yönünde önemli adımlar atılmaya çalışılmaktadır. Bu temelde Demokratik Konfederalizmin inşasını gerçekleştirmek için her alanda yoğun bir tartışma, arayış ve pratikleşme çabaları sürmektedir. Bu temelde giderek kitleselleşme ve mücadelenin gelişimi açısından bir ilerleme ve büyümenin yaşandığı görülmektedir.

Ancak mücadelede ve kitleselleşmede bir gelişme ve büyüme olurken, kadrosal gelişmede ve kadro örgütlülüğünün gelişiminde aynı büyüme yaşanmamaktadır. Bu noktada ciddi bir zayıflığın var olduğu görülmektedir. Bu da hareketimizin geleceği açısından ciddi bir tehlikeye işaret etmektedir. Çünkü mücadele ve kitleselleşme ne kadar gelişirse gelişsin, eğer her dönemde ona öncülük edecek, onu yürütecek bir kadro örgütlülüğü yeterli ve görevlerini başaracak düzeyde olmazsa hareket etkili yürüyemez, mücadelenin ve kitleselleşmenin gelişme düzeyi ayakta tutulamaz. Tersine hızlı erimeler ve çözümler gündeme gelebilir. Bu bakımdan 1 Haziran Atılımı ve Koma Komalên Kürdistan'ın ilanı temelinde mücadele ve örgütlenmenin gelişimine ve büyümesine rağmen bunun yeterli olmadığı, aynı zamanda öncü parti örgütlülüğünün aynı düzeyde gelişmemesinden dolayı gelecek açısından ciddi tehlikeleri içinde taşıdığı bir gerçektir. Bu da genelde bir toparlanma, çalışmaya seferber olma ve gelişme yaratmakla birlikte, örgütsel bakımdan ciddi yetersizliklerimizin ve bunu ortaya çıkartan sorunlarımızın varlığına işaret etmektedir.

Mücadelemizin ve örgütlenmemizin gelişimini ve büyümesini engelleyen, onu zayıf bırakan ve yetersiz kılan örgütsel sorunlarımız nelerdir? Bu sorunları nasıl ele alıp çözmeliyiz? Bunların Önderlik çizgisi temelinde derin bir yoğunlaşma ile gerçekçi bir tarzda açığa çıkartılıp Apocu tarzla çözümlenmesi, hareketimizin başarılı bir yürüyüş sergileyebilmesi açısından gereklidir. Bu bakımdan örgüt çalışmalarımızın farklı alanlarda yarattığı gelişmelerden çok, biz esas olarak varolan sorunlarımızı kadrosal, sistemsal ve yönetsel alanlarda ele alarak değerlendirip çözüm yollarını bulmaya çalışacağız.

a- Kadrosal Sorunlar

Tasfiyeci dayatma sürecinde çok net bir biçimde gördük ki, Kürdistan'da öncü sosyalist bir parti olmadan özgürlükçü olmak ve demokratik gelişme yaratmak bir yana, onurlu bir insan olarak ayakta kalmak bile mümkün değildir. Nitekim tasfiyecilik her fırsatta partiye saldırmış, ölçülerini önce aşındırmaya ve sonra

yıkmaya çalışmış, en sonunda da PKK'nin feshini kararlaştırarak hareketi tasfiye etmeyi sonuca götürmek istemiştir. Bunun tersi olarak tasfiyeciliğin tasfiyesini geliştirebilmek de PKK'nin yeniden inşasını gündemleştirmek ve ilerletmekle mümkün olmuştur. Önder APO, uluslararası komplonun bir uzantısı biçiminde harekete içten dayatılan tasfiyeciliğin yarattığı tehlikeleri görerek, bunun ancak PKK'nin yeniden inşasıyla boşa çıkartılabileceğini değerlendirmiş ve bu temelde yeniden inşayı gündeme getirerek, yeni PKK'nin teorik, programsal, stratejik ve örgütsel ilkelerini Bir Halkı Savunmak kitabında ortaya koyarak yeniden inşa sürecini çok güçlü bir biçimde başlatmıştır. Sonuç PKK'nin yeniden inşası yönünde gelişme olmuş, tasfiyecilik tasfiye edilmiştir. PKK'lileşme geliştiği ölçüde tasfiyeciliğin köklü tasfiyesinin geliştiği söylenebilir.

Demek ki komplo, tasfiyecilik ve her türlü gerici saldırı karşısında ayakta kalabilmenin, onurlu insan olabilmenin, özgürlük ve demokrasi mücadelesini geliştirebilmenin en temel koşulu parti öncülüğüne sahip olmaktır. Partileşmek bütün bu bakımlardan hayati önem arz eden bir konumdur. Aynı şeyi günümüzde mücadelenin geliştirilmesi ve örgütlenmenin büyütülmesi sürecinde, yani pratikleşme sürecinde de görüyoruz. Son bir yıldır Önderliğin direktifi temelinde tüm yönetimlerimiz, bütün örgütümüz ve halkımız mücadeleye ve pratik çalışmaya seferber ediliyor. Fakat şu gerçeği bu noktada da açıkça görüyoruz: Partileşme olduğu ve PKK'lileşme geliştiği oranda pratiğe seferber olma, dolayısıyla mücadeleyi ve örgütlenmeyi geliştirme yaşanıyor. Partileşmenin zayıf kaldığı, geliştirilmediği, sağa sola saptırıldığı durumlarda da pratikleşme olmuyor ya da zayıf kalıyor. Yetersizlikler ortaya çıkıyor. Alınan kararlar, oluşturulan programlar ve yapılan planlar kâğıt üzerinde kalıp hayata geçmiyor.

Tasfiyeciliğin tasfiyesi açısından parti öncülüğü hayati önem arz ettiği gibi, devrimci demokratik görevlerin başarılması ve pratiğe seferber olma açısından da hayati önem arz ediyor. Buradan şu sonucu netçe çıkarıyoruz: **Öncü sosyalist parti olmadan, Kürdistan'da demokratik halk örgütü ve eylemi olamaz.** Bu, otuz üç yıllık PKK pratiğiyle defalarca kanıtlanan bir gerçek olduğu gibi, en son tasfiyecilik karşısında da kanıtlanan, yine günümüzde pratikleşme sürecinde de doğruluğunu bir kez daha gösteren bir gerçek olmaktadır. Parti olmadan Kürdistan'da demokrat olunamaz, demokrasi mücadelesi verilemez, özgürlükler geliştirilemez. Bu bakımdan parti öncülüğü her şeyin başında gelmektedir. Tüm bunlar da göstermektedir ki, Apocu çizgide şekillenmiş bir parti öncülüğünün yaratılması hayati bir zorunluluktur. Demek ki ekmekten, sudan, havadan daha önce Kürt halkı için öncü demokratik sosyalist bir parti gereklidir. Halkın örgütlenmesi, Demokratik Konfederalizmin inşası, demokratik eylemin geliştirilmesi ancak doğru ve etkili bir parti öncülüğüyle sağlanabilir.

Partinin birinci yanının da ideolojik-politik çizgi olduğunu, bir teori ve programa dayandığını biliyoruz. Güçlü bir anlam zihniyeti olmadan, kapsamlı bir teorik çözümlenmeye dayanmadan ve somut bir siyasi programa kavuşmadan, elbette bir öncü parti varolamaz.

Ancak bununla birlikte partinin diğer temel bir alanının da örgüt alanı olduğu, bunun da kadrolardan oluştuğu yine bildiğimiz bir gerçek olmaktadır. Yeterli ve amaca uygun düzenlenmiş bir parti örgütü olmadan ve böyle bir örgütü işletecek, çizgiyi özümsemiş ve parti iradesiyle bütünleşmiş bir kadrolar topluluğu bulunmadan, ne kadar kapsamlı teorik çözümlenme yaparsa yapsın, ne kadar doğru bir ideolojik-politik çizgiye sahip olursa olsun, bir parti varolamaz ve başarıyla yürüyemez. Doğru düşünceler, amaçlar ve ilkeler sadece güzel sözler ve talepler olarak kâğıt üzerinde kalmaya mahkum olur. Teori ve programı pratikleştiren, hayata geçiren, topluma taşıyarak toplum yaşamında etkili hale gelmesini sağlayan, parti örgütü ve onu oluşturan kadrolardır. Bir parti teorisi ve programına uygun, çizgi gereklerine göre yetişmiş kadrolar yetiştirdiği oranda ilke ve amaçlarını pratiğe geçirebilir. Dolayısıyla toplumsal yaşamda etkili olabilir. Toplumunu kendi çizgisi doğrultusunda dönüştürebilir ve eğitip

geliştirebilir. Demek ki, kadro sorunu partileşmenin en temel sorunudur. Devrimci demokratik bir hareketin geliştirilmesinin en temel ve önde gelen bir alanıdır.

Şimdi bu kadar önemli bir alanının, yani parti örgütü ve kadrolarını yaratmanın neresindeyiz? Kuşkusuz 33 yıllık PKK pratiği içerisinde şekillenip gelişmiş, ciddi bir birikim oluşturan bir kadrosal gelişme düzeyi vardır. Yine iki yıllık PKK'nin yeniden inşası sürecinde kadroların yeniden eğitimi ve örgütlendirilmesi yönünde belli bir çalışma yürütülmüştür. Ancak bütün bunlara rağmen, mücadeleyi ve halk örgütlülüğünü etkili bir biçimde geliştirecek, bütün bunlara yetkince ve yeterince öncülük edecek bir kadro ve örgüt düzeyinin bulunmadığı da ortadadır.

1 Haziran Atılımı, Koma Komalên Kürdistan'ın ilanı, PKK'nin yeniden inşası ve hareketimizin bu temelde yeniden yapılanması çerçevesinde örgütsel büyüme ve gelişme süreci içerisine girilmiştir. Bütün bunlar hem çok sayıda kadroya ihtiyaç duymakta, hem de bu kapsamlı görevleri başarıyla yürütecek, her alanda bu görevleri başarmada halka öncülük edecek iyi eğitilmiş kadrolara ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut mücadele ve örgütlenme süreci her zamankinden daha fazla kadro öncülüğüne ve örgütlülüğüne ihtiyaç duymaktadır.

Açıkça itiraf etmeliyiz ki, hareketimizin şu anda yaşadığı en temel sorun mücadeleyi ve demokratik örgütlülüğü geliştirmede halka öncülük edecek kadro gücü ve örgütlülüğünün zayıf olması, görev ve sorumluluklarının gereğini başarıyla yeterince yerine getirememesidir. Yoksa hareketimizin teorik, ideolojik sorunları yoktur. Bunlar Önder APO tarafından çözümlenmiştir. Yine hareketin programsal ve stratejik sorunları da yoktur. Bu da PKK Kongresiyle ortaya çıkartılmıştır. Önder APO'nun çözümlenmeleri temelinde hareket bir programa ve tüzüğe kavuşturulmuştur. Diğer yandan bir karar sorunu da yoktur. İçinde bulunduğumuz süreci değerlendirme ve böyle bir süreçte hangi görevleri, nerede, nasıl yerine getirmek gerektiği konusunda hareketimiz ciddi bir sıkıntı yaşamamaktadır. Önderlik çözümlenmeleri ve yönlendirmesi temelinde süreci değerlendirecek ve her türlü kararı zamanında alabilecek bir bilinç yoğunlaşmasına sahiptir. Diğer yandan halkın katılımında da bir sorun yoktur. Halk kendisine öncülük etmedeki bütün yetersizliklere rağmen, Önderlik etrafında en güçlü kenetlenmesini sağlayarak büyük bir cesaret ve fedakarlıkla demokrasi ve özgürlük mücadelesini yürütmektedir. Örgütsel öncülüğün yapılmamasına rağmen, kitlede ciddi bir daralma, düşüş yaşanmamaktadır. Bazı alanlarda bu görülse de, bazı alanlarda bunu fazlasıyla telafi edecek oranda bir genişleme ve kitlesel gelişme durumu vardır. Kitlenin cesareti ve fedakarlığında azalma değil, fedai çizgisinde bir artış söz konusudur.

Yine gerillanın direnişi de bütün eksikliklerine rağmen kahramancadır. HPG gerillanın kahramanlık çizgisini devralarak günümüzün stratejik ve taktik gerçeğine taşımış, üzerine düşen görevleri yerine getirmek için büyük bir cesaret ve fedakarlıkla direnen bir çizgiye ulaşmıştır. Bütün bunların çok güçlü bir eylem ve örgüt yaratması için hepsini birleştirecek ve koordine edecek bir öncü örgütlülüğe, kadro örgütlülüğüne ihtiyaç vardır.

İşte mücadelemizin tarihsel rolünü oynamadaki yetersizliği, aslında kadro ve onun örgütlenmesindeki zayıflıktan kaynaklanmaktadır. Dikkat edilirse, yetersizlik çizgi netleşmesinden kaynaklanmıyor, kitle katılımından kaynaklanmıyor, gerilladan kaynaklanmıyor. Bütün bunlar en etkili biçimde vardır, her türlü mücadeleyi yürütecek düzeyde vardır. Eksiklik ve yetersizlik işte bütün bunları birleştirecek ve mücadeleye kanalize edecek, bunlara öncülük yapacak kadro ve onun örgütlenmesinde vardır. Dolayısıyla kadro örgütlülüğü, kadro ihtiyacı günümüzde hareketimizin en temel ihtiyacı durumundadır. Hem nicel hem de nitelik bakımından bu konuda yetersizlik söz konusudur. Kadronun bugünkü düzeyi, büyüyen hareketin ihtiyacını karşılayacak düzeyde değildir.

Peki, bu neden böyledir? Bu yetersizlik durumu, hareketin bu kadar güçlü tarihsel geçmişine rağmen neden ortaya çıkmıştır? İşte burada kadro gerçeğinin anlaşılması, kadro tanımının doğru yapılması, kadro çalışmasına gereken önemin verilmesi gereği ortaya çıkıyor. Evet, 33 yıllık PKK pratiği bir kadrolaşma pratiği, bir örgütlenme pratiğidir. Kürdistan tarihinin en ciddi kadrosal birikimi PKK mücadelesiyle, Önder APO'nun çabaları temelinde ortaya çıkmıştır. Ancak buna rağmen günümüzün görevlerini başarıyla yerine getirmede yetersizliğin ve zayıflığın kaynağı da bu kadro ve onun örgütsel duruşu olmaktadır. İşte burada kadro tanımında bir yetersizlik olduğu, kadronun anlaşılmasında bir yetersizlik olduğu, kadrolaşmanın ele alınışında bir yetersizliğin olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Aslında kadronun tanımında teorik olarak bir eksiklik yoktur. Bir Halkı Savunmak kitabında Önder APO çok somut ve net bir biçimde kadro tanımını ortaya koymuştur. Yine kadronun örgüt tanımını, parti örgütlenmesi tanımını ortaya koymuştur. Kadroyu bütün özellikleriyle çok net bir biçimde tanımlamış ve partiyi demokratik halk hareketinin kurmay gücü olarak ifade etmiştir. Kadro da bu kurmay gücün elemanı demektir, onun ölçülerini ve özelliklerini taşıyan kişi demektir; felsefi, ideolojik, politik çizginin bütün ölçü ve özelliklerini ve ilkelerini kendi şahsında somutlaştırarak, bu temelde Apocu tarz, üslup ve tempoyla çalışan, mücadele eden, yaşayan ve kendisini pratikleştiren güç demektir. Yaşamda örnek, çalışmada öncü demektir. Net bir biçimde kadro ölçü ve özelliklerinin tanımlanmasına rağmen, aynı şekilde 33 yıllık mücadele içerisinde on beş bin civarındaki şehit gerçeğiyle bu ölçüler netlik kazanmış olmasına rağmen, yine de pratikte kadro ölçülerini tutturmada bir zayıflığın olduğu gözlemlenmektedir.

Açıkça ifade edelim ki, Önder APO'nun Bir Halkı Savunmak kitabında ortaya koyduğu ilkelerle kahraman şehitlerimizde somutlaşan kadro ölçüleri hazmedilememektedir. Sağa sola çekiştirilmekte, sahiplenilememekte, sulandırılıp bozulmaktadır. Bu oldukça ciddi ve tehlikeli bir duruma işaret ediyor. Önder APO'nun kadro özelliklerine ilişkin belirttikleri çok net olmasına, kendi kişiliğinde somutlaştırdığı özellikler ortada olmasına rağmen, yine şehitler gerçeğimiz en yakıcı gerçeklerimiz olarak her an, her saniye önümüzde bize doğruları gösteren konumda bulunmasına rağmen, PKK kadrosunun ölçülerinin sağa sola çekiştirilmesi, saptırılması, muğlaklaştırılması ve belirsiz kılınması gibi bir durum yaşanıyor. Aslında PKK kadrosu olmanın gerektirdiği cesaret ve fedakarlıktan kaçınmaya çalışılıyor. İşin özü budur. Ancak bu böyle açıktan söylenmiyor, net konmuyor. Çok değişik sıkıntılar, şikayetler ve rahatsızlıklar biçiminde ortaya konuyor. Ama işin özü aslında kadro olmanın gerektirdiği cesaret ve fedakarlıktan kaçınma, o çizgiye gelememe, o çizginin istediği ölçüleri kendi şahsında somutlaştıramama ve sürekli kılamama durumudur.

Burada ciddi bir durum söz konusudur. Önderliğimiz ve şehitlerimiz tarafından en çok netleştirilmiş alan olmasına rağmen, kadro tanımı pratikte yoğunca muğlaklaştırılmakta, belirsiz kılınmaya çalışılmakta, çok değişik ölçüler ortaya çıkartılmak istenmektedir. Kadronun kim olduğu, nasıl yaşayıp çalıştığı, hangi ölçü ve ilkelere sahip bulunduğu konularında kendi görelilik hat safhada yaşanmaktadır. Adeta partinin belirlediği, Önderliğimiz ve şehitlerimiz tarafından bunların ortaya konduğu, herkesin buna uymak zorunda olduğu gerçekleri görmezden gelinmek ya da ters yüz edilmek istenmektedir. Bu oldukça tehlikeli bir duruma işaret ediyor. Kadrosal gelişimin nicel ve nitel olarak zayıf kalmasının en temel nedeni aslında bu tanımdaki muğlaklaştırma oluyor. Yoksa potansiyel birikim bakımından günümüz görevlerine fazlasıyla yetecek kadar nicel kadro adayı mevcuttur. Yine 33 yıllık bir tecrübe, çok güçlü bir teorik yoğunlaşma ile güçlü bir nitel duruş da söz konusudur. Ancak kadro olmak istemede, partileşmeye yönelmede, parti ölçülerini özümseyerek ve bu temelde kendini eğiterek kendini nitelikli kılmada bir isteksizlik, zayıf yaklaşım, kendini geri çekme, işleri kendine göre ele alma durumları pratikte söz konusu

olmaktadır. Adeta farklı kadro ölçüleri ortaya çıkartılmaya çalışılmakta, farklı kadrolar tanımlanmakta, bunun içerisinde parti adeta eritilip yok sayılmakta, dışlanmaktadır.

Oysa demokratik Konfederalizm sisteminin felsefi, ideolojik öncülüğü partidir. Sistem parti çizgisi ve öncülüğü temelinde oluşmaktadır. Dolayısıyla sistemi tanımlayan, çözümleyen, doğrultu kazandıran, yön veren, sürükleyen partidir. Bütün bu görevleri ortaya çıkartarak Demokratik Konfederalizm sistemini inşa edip yürüten, sürükleyen partinin kadro gücüdür. Dolayısıyla parti ne kadar doğru ele alınır, ciddi bir kadrolaşma çalışması yürütülür, sisteme öncülük edecek ve onu sürükleyecek bir kadro gücü nicel ve nitel bakımdan ortaya çıkartılarak örgütlülüğe kavuşturulursa, işte o zaman çok güçlü yaygın bir demokratik halk örgütlülüğü ortaya çıkabilir, Demokratik Konfederalizm inşa edilebilir. Bu noktada kadrolaşmaya zayıf yaklaşan, kadrolaşmanın gerektirdiği cesareti ve fedakarlığı gösteremeyen, kendini parti iradesiyle bütünleştirme ve parti ilkelerini edinmede net ve kararlı kılamayan duruşlar partiyi muğlaklaştırmaya, kadro ölçülerini sağa sola çekiştirip belirsizleştirmeye, dolayısıyla yeni PKK'yi etkisizleştirmeye çalışmaktadırlar.

Bilerek veya bilmeyerek yürütülen bu çalışmalar en tehlikeli çalışmalardır; harekete en çok zarar veren en düşmanca olan tutumlardır. Dolayısıyla bu tehlikeli durumun mutlaka görülüp aşılması, bu durumda olanların netleştirilmesi, partinin kendi içinde, hareket içerisinde bu tür duruşlara, eğilimlere ve tutumlara izin vermemesi gerekir. Bu noktada kadroda öncü militan kadro ölçülerinden uzaklaşarak sıradan bir yaşama veya Demokratik Konfederalizm sisteminin bir kadrosu olmaya yönelik eğilim çok daha artmaktadır. Aslında bu bir geriye düşmedir, cesaret ve fedakarlıkta zayıflamadır, sosyalist bilincin azalmasıdır; özgürlük, eşitlik ve demokrasi ilkelerine bağlılığın zayıflamasıdır.

Partinin kitleler içerisinde erimesinden, sistemin diğer örgüt ve kurumları içerisinde erimesinden her zaman söz edilir. Ancak bu devrimci ölçüleri kaybedip sıradanlaşmak değil, herhangi bir ayrıcalık gözetmeksizin, en ileri cesaret ve fedakarlıkla görevleri üstlenip yürütmek anlamında böyledir. Oysa "kadrolar kitle içinde erimeli" sözünden yola çıkılarak, birçokları diğer örgüt ve kurumlarda ve halk içerisinde tümünden erimeyi, öncü militan parti ölçülerini terk ederek sıradan yurtseverlik ve demokratlık ölçüleriyle kalmayı öne çıkartmaktadır. Böyle bir geriye düşüş, aslında tasfiyeciliğin yapmak istediğinin ince bir tarzda gerçekleştirilmesi durumu yaşanmaktadır. Bu durum tasfiyeciliğin etkilerinin devam ettiği anlamına geliyor, o etkilerin daha tam aşılamadığını gösteriyor. Kitleler içerisinde daha çok sayıda kadro adayının ortaya çıkartılıp eğitilerek kadrolaştırılması değil de, varolan kadroların cesaret ve fedakarlık zayıflaması sonucunda kadro ölçülerinden uzaklaşarak kitle içerisinde eriyen, sıradanlaşan, sıradan bir yurtsever ve demokrat kişilik ölçüleriyle kendi bireysel yaşamını esas alan bir çizgiye düşmesi yaşanmaktadır. Bu bir geriye düşüştür. Kuşkusuz kadro olmak, parti ilkeleri temelinde kendini eğitip militanlaştırmak gönüllülük işidir, bir karar işidir. Ama kitleler içerisinde, yurtsever demokrat kesimler içerisinde bu tür kararı veren insanlar çıkartıldığı oranda, parti ve dolayısıyla genel hareket gelişme sağlayabilir. Bunun tersi olarak, parti içinde kadrodan düşüşler yaşanıyor. Sıradanlaşma, kitle içinde erime ortaya çıkıyorsa, bu bir geriye düşüştür, bir tür tasfiyeciliğin devam etmesidir. Bunun doğru anlaşılması ve mutlaka gerekli ideolojik ve örgütsel tutum takınılarak ve mücadele yürütülerek giderilip düzeltilmesi, sürekli parti öncülüğünü geliştiren, parti militanlığını öne çıkartan ve parti militan özelliklerine ulaşmak için herkesin yarıştığı bir sistemin yaratılması gereklidir.

Parti örgütlenmesini istediği düzeyde ve hızlı geliştirmeyen, kadrolaşmayı zayıflatan, kadro gücümüzü azaltan, içinde bulunduğumuz süreçle de bağlı olan çeşitli eğilimler vardır. Biz buna kadro hastalıkları diyebiliriz. Eğer kadrolaşma istendiği düzeyde gelişmiyor, dolayısıyla partileşme yetersiz kalıyor, örgütlenmeye ve mücadeleye öncülük edecek bir düzey kazanamıyorsa, bunda temel rolü bu kadro

hastalıkları oynamaktadır. Birçok bakımdan ele alınabilecek olan bu kadro hastalıklarını birkaç başlık halinde şöyle özetleyebiliriz:

Birincisi, Önderlik çizgisini özümsemede ciddi yöntem hataları içine düşülmekte ve bu çerçevede sorunlar yaşanmaktadır. Önderlik çizgisini doğrudan Önderlik değerlendirmelerinden öğrenmek, Önderlik çözümlerini inceleyip özümsemek, yine Önderlik pratiğine bakarak, Önderlik kişiliğini inceleyerek Önderlik gerçeğini bu temelde özümsemek yerine, kendi yargılarına dayanarak ya da dış etkilenmelerin altında kalarak öğrenme yaklaşımı gözükmektedir. Şunu iyi biliyoruz ki, Önderlik Savunmasını okuma ve incelemede kadrolar düzeyinde bile ciddi bir zayıflık yaşanmıştır. Bu, Önderliği ve çizgiyi Önderlikten öğrenmek yerine, kendi ön yargılarına dayanarak veya başka çevrelerin etkilemelerinden yola çıkarak öğrenme arayışı gibi bir durumu ortaya çıkarmıştır.

Diğer yandan bazı arkadaşlar Savunmaları okuyup incelemek ve Önderlik çizgisini bu temelde özümsemek yerine, Savunmalardan çok Önderliğin önerdiği kitapları okumaya ve öylece Önderlik çizgisini öğrenmeye çalışmaktadırlar. Bu yanlış bir yöntemdir. Kuşkusuz Önderliğin önerdiği kitaplar da yardımcı kitaplar olarak okunabilir, ama öncelikle Savunmaların esas alınması, okunup incelenmesi ve özümsemesi gelir. Ancak ona dayalı olarak yardımcı bilgiler düzeyinde diğer kitaplar incelenirse doğru bir yöntem izlenmiş olur. Savunmaları okuyup incelemek yerine ağırlığı diğer kitaplara vermek, bir de "Önderlik öneriyor, o zaman bu kitapların yazdığı her şey doğrudur" demek büyük bir yanlış olmaktadır. Önderliğin de ifade ettiği gibi, Önder APO sadece onlardan yararlanıyor. Ama onları birebir almıyor, her şeylerini doğru kabul etmiyor. Onlardan yararlanarak kendi felsefesini, ideolojik ilkelerini, siyasi çizgisini, yani teorisini yaratıyor. O bakımdan Önderlik çizgisini özümsemede doğru bir araştırma, inceleme ve okuma yöntemine sahip olmak gerekir. Apocu çizginin doğru ve yeterli özümsemesi açısından bu önem taşımaktadır.

İkinci olarak, yeni Önderlik çizgisinin yeterince benimsenmemesinden söz etmek gerekiyor. Şunu açıkça ifade edelim ki, yeni Önderlik paradigması sosyalizm ideolojisinin en ileri düzeyde geliştirilmesini ifade ediyor. Özgürlük, eşitlik ve demokrasi çizgisinde, 19. ve 20. yüzyıl pratiklerinin derslerini çıkartarak, teori ve pratik bütünlüğünü en ileri düzeyde sağlayan bir ideolojik gelişmeyi ve düzeltmeyi ifade ediyor. Bu bakımdan yeni Önderlik paradigması tarihin en devrimci, en özgürlükçü ve eşitlikçi, en demokratik düşünsel sisteminin ortaya konuluşudur. Bu temelde beş bin yıllık hiyerarşik devletçi toplum sistemine köklü bir eleştiri vardır. Devletçilikten doğan iktidarcılığa, savaşıcılığa, milliyetçiliğe, aileciliğe yöneltilmiş çok köklü eleştiriler ve onlardan kopuş söz konusudur. İşte karşıt sistemin, yani hiyerarşik devletçi sistemin ruhlarda, bilinçlerde, duygularda ve davranışlarda yarattığı çok yönlü etkilerin sonucu olacaktır ki, yeni Önderlik çizgisinin bunlara yönelttiği eleştiriler, bunlardan radikal bir tarzda kopuş herkes tarafından aynı düzeyde benimsenmemektedir. Kuşkusuz açıktan karşı çıkılmamakta, terk edilip gidilmemekte, ancak içten içe yeterince benimsememe ve hazmetmeme, dolayısıyla hiyerarşik devletçi sistemin iktidarcı, savaşçı, milliyetçi, aileci anlayışlarını da çeşitli biçimlerde kendi bilincinde yaşatma durumu söz konusu olmaktadır. Hem Önderlik çizgisi öğrenilmek ve esas alınmak istenmekte, hem de hiyerarşik devletçi sistemden, cinsiyetçi sınıflı toplum gerçeğinden kopuş gerçekleştirilememektedir. Bu da ciddi bir çelişkiyi, ikilemi, muğlaklığı ve dengesizliği yaratmaktadır. Nitekim kadronun yeterince net olamaması, kararlılaşamaması, en önemlisi de güçlü bir biçimde yeni çizgiyi teoride savunan, pratikte sahiplenilen ve güçlü bir tarzda eyleme dönüştüren bir konuma gelememesi buradan kaynaklanmaktadır.

Elbette hiç kimse "Ben Önderlik çizgisini benimsemiyorum" demiyor ve demez de. Ancak kim ki bu çizgiyi teoride ve pratikte güçlü bir biçimde savunmıyor, sahiplenmiyor ve eyleme dönüştürmüyorsa, büyük bir coşku ve heyecanla onu pratiğe aktarmaya çalışmıyorsa, bilelim ki onu yeterince benimsemiyordur; ona

karşı içten içe itirazlarını yaşatıyordu; farklı anlayışları ve karşıt sistem etkilenmelerini de kendi içinde taşıyordu. Pratikte zayıflık, yeterince kadrolaşmama, öncülük görevlerinin yeterince yerine getirilememesi gerçeği dikkate alınırca, o zaman kadrosal duruşumuzda Önderlik çizgisinin yeterince benimsenmediği, hazmedilmediği, yeni paradigmanın tam anlaşılıp özümsemediği, aynı zamanda özellikle milliyetçiliğe, devletçiliğe ve aileciliğe yönelttiği eleştirilerin tam benimsenmediği gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Üçüncü olarak, bazı kadro duruşlarında PKK'yi geri gören, PKK'nin değer ölçülerini bir yana iten bir tutum ve anlayışın varolduğu da gözlemlenmektedir. Özellikle PKK'nin 33 yıllık mücadeleye, Önderlik ve şehitler gerçeğiyle ortaya çıkardığı büyük özgürlükçü, eşitlikçi ve demokratik değerler fazla ciddiyetle sahiplenilmemektedir. Onlara burun kıvrılmakta, geri ve zayıf değerlermiş gibi yaklaşılmaktadır. Bunun en belirgin özelliği olarak kadroları beğenilmemektedir. Örneğin içinde bulunduğumuz süreçte adeta herkes birbirine karşı itiraz ediyor. Kimse yanındakini yeterli bulmuyor, kabul etmiyor, beğenmiyor. Adeta bir kadro beğenmezlik durumu var, yoldaş beğenmezlik durumu var. PKK kadrolarını geri ve zayıf görme, iş yapamaz bulma, ideolojik, siyasi ve örgütsel bakımdan zayıf ve geri görme durumu yaşanıyor. Bunlar Kongre olamaz, bunlar yönetim olamaz, bunlar komutan olamaz, bunlardan şu çalışma çıkmaz, bu çalışma çıkmaz, edebiyatçı olamaz, sanatçı olamaz gibi anlayış ve tutumlar bazen açıktan gösteriliyor, bazen de içten içe yaşatılıyor. Bu da bir tür inkârcı çizginin etkilerinin devam etmesi anlamına geliyor.

Önder APO bu tür eğilimler karşısında hep şunu söylüyordu: "PKK kadrolarıyla birleşemeyen ve iş yapamayan birisinin devrimciliği yalandır". Bütün eksikliklerine rağmen, PKK kadroları sadece Kürdistan'ın da değil, Ortadoğu'nun ve dünyanın en cesur, en fedakar, en militan topluluğudur. Onlarla birleşemeyen, onlarla anlaşamayan, onlarla iş çıkaramayan, onları beğenmeyen, başka birisiyle herhangi bir şey yapamaz. Bunlarla devrimci örgütü ve eylemi yaratamayan birisinin "Ben devrim yapacağım, militan örgüt kuracağım, halkı eyleme çekeceğim" biçimindeki iddiaları asılsız, gerçek dışı iddialar olmaktan öteye bir değer taşımaz. O nedenle bütün eksikliklerine ve hatalarına rağmen, PKK kadroları yine de en cesur, en fedakar, en militan topluluktur. PKK ölçüleri en güçlü ölçülerdir; en özgürlükçü, en eşitlikçi, en demokrat ölçülerdir. İnsanlığın ulaştığı en ileri düzeydeki insan sosyalitesini ifade etmektedir. Dolayısıyla aslında kendisi geri olan, bencil olan, insani ölçülere karşıt olan zihniyet, anlayış ve tutumların onları aşan ölçüleri geri diye tanımlaması, bir yerde kendi geriliğini gizleme tutumundan başka bir şey ifade etmemektedir.

Dördüncüsü, genelde olmasa bile, bazı kadrosal duruşlarda cesaret ve fedakarlıkta bir zayıflama durumu yaşanmaktadır. Cesaret ve fedakarlıkla işe yönelmek yerine, her fırsatta hak arayıcılığı içine girilmektedir. Görev ve sorumlulukların ne olacağı yerine, haklarının ne olacağı öne çıkartılmakta; adeta kadro ve bu temelde parti örgütü kadronun hakları üzerinde oluşturulmak istenmektedir. Oysa kadro cesaret ve fedakarlık üzerinde, görev ve sorumluluklar üzerinde oluşturulan bir gerçektir. Parti kadrolaşması da, parti örgütü de buna göre gelişir. Hak arayıcılığı en bayağı küçük burjuva eğilimden başka bir şey ifade etmez. Bu nedenle parti militanlığı bireysel hakların ne olduğundan çok, görev ve sorumlulukların neler olacak, nasıl bir cesaret ve fedakarlık içerisinde olacağım çizgisinde oluşmak durumundadır.

Beşinci olarak, ikinci tip bir kadro çizgisinin dayatılması çabasından söz etmemiz gerekiyor. Bu anlayış partinin genel çizgisi ve ölçülerine göre kendini hazırlamak ve şekillendirmek yerine, daha çok bir alana ve bir çalışmaya göre kendi şekillendirmeye dayanıyor. Yine bugün görev ve sorumlulukların en ilerisini alıp tüm gücünü mücadeleye seferber ederek günü başarıyla kazanma çizgisini esas almak yerine, görev ve sorumluluklardan kaçılarak hep geleceğe yönelik hazırlık yapma, gelecekte daha fazla iş yapabileceği

izlenimini verme tutumunu içeriyor. Bunlar elbette bireysel hesapçılık anlamına geliyor; PKK militanlığının geneli esas alan, tüm görev ve sorumluluklara göre kendini hazırlayan, komple bir militan kişilik olma ve tüm gücünü bugünün kazanılması temelinde harekete geçirme özelliğiyle elbette çelişiyor. Bu tür eğilimler tehlikelidir. İzin verilmemesi gerekiyor. Çünkü kadro ölçülerini bozuyor, muğlaklaştırıyor. İkinci bir tip şekillenmeyi ortaya çıkarıyor ki, bu ayrı bir parti anlamına geliyor. Dolayısıyla hiç kimsenin öyle bir duruşa sahip olmaması, partinin de ayrı bir kadro çizgisi dayatması anlamına gelen anlayış ve tutumlara fırsat vermemesi kesinlikle gereklidir.

Altıncısı, az da olsa, parti kadrolaşması içerisinde maddiyatçılığın izlerinin varlığından söz edebiliriz. Bu tabii kendisini basit şeylere tenezzül etme biçimde ortaya çıkartıyor. Fedai çizgisinde militanlaşan bir topluluk açısından bu durum tehlikelidir. Basit şeylere tenezzül eden kişilik, sağlam iradeli ve iddialı bir duruş sahibi olamaz. Düşman karşısında boyun eğmez bir direnişçiliği temsil edemez. Dolayısıyla küçük hesaplar, basit arayışlar içerisinde olur. Değerleri doğru koruyamaz, parti yaşamını ideolojik ve örgütsel temelde oturtamaz. Yaşam çizgisini bozar. Bu durum partinin özgürlükçü, eşitlikçi ve paylaşımcı ilkelerini zedeler. Aslında PKK militanlığında, yine gerillada böyle bir eğilim yoktu. PKK bu tür eğilimleri çok başarılı bir biçimde aşmıştı. Ancak son dönemlerde, özellikle tasfiyeciliğin etkileri sonucu kadrolar içerisine hiyerarşik devletçi sistemin, baskıcı ve sömürücü toplum yaşamının etkileri olarak bu tür basitlikler sızdırılmıştır. Bunların da görülmesi, açığa çıkartılması ve doğru sosyalist yaşam ölçüleri temelinde bu tür eğilimlerin mahkum edilip aşılması gerekmektedir.

Yedincisi, az da olsa kadro yapısı içerisinde bir tür lafazanlığın ve kendini beğenmişliğin var olduğu söylenebilir. Bol bol konuşuluyor, tartışılıyor. Hatta çok sayıda toplantı yapıp kararlar da alıyoruz. Dikkat edilirse, pratikleşme zayıftır. Bu anlamda bu zayıflığı gidermek için tüm kadroların seferber olması gerekirken, böyle yapmayan tutumlara rastlanıyor. Adeta ne yapan, ne de yapılanı beğenen bir duruş sergileniyor. Hep varolan geri görülüyor, gelişmeler inkâr ediliyor. Hep şikâyetle bulunuluyor, zayıflıklar ve gerilikler öne çıkartılıyor, gelişmeler ve ilerlemeler görülmek istenmiyor. Dolayısıyla oldukça karamsar, kötümser, umut ve güven kıran bir tutum ve anlayış kadro yapısı içerisinde bir dereceye kadar yaşatılıyor.

Tabii bu diğer yanıla kendini beğenmişlik oluyor. Öyle ki, böyleleri her şeyden şikâyet ediyorlar, hiç bir şeyi beğenmiyorlar, ama kendileri de hiç bir şey yapmıyorlar. Hiçbir şey yapmadıkları halde sadece kendilerini beğeniyorlar. Bu bir tür kendini kaybetme olarak görülebilir. Bunun karşısında günümüzün temel bir ilkesi olarak, 'Herkes yaptığı kadar konuşmalı ve söylediği her şeyi mutlaka yapmalı' ilkesini geliştirmeliyiz. Eğer söylüyor fakat yapmıyorsa, o sözlerinin hiçbir değerinin olmayacağı ve partinin de değer vermeyeceği biliniyor.

Bir de elbette geçmişten beri varolan ve her zaman mücadele ettiğimiz, günümüzde de etkisini sürdüren ve birçok alandaki çalışmalarımıza ciddi zararlar veren bireyci, grupçu, çekişmeci, didişmeci, eğilim ve tutumlardan söz etmemiz gerekir. Bu tür disiplinsiz yaklaşımlar birçok yerde varlığını sürdürüyor. Kötü bir bireycilik, bencillik ve onu kamufle etmek üzere de grupçuluk ortaya çıkartılıyor. Bu tabii didişmeye ve çekişmeye yol açıyor. Bunlar da parti dışı eğilimlerdir, kesinlikle PKK ilkeleriyle bağdaşmayan eğilimdir. Tamamını toplarsak, zaten bu tür anlayış ve tutumların, söz konusu ettiğimiz bütün eğilimlerin birer küçük burjuva eğilim olduğu, orta sınıfın izlerini taşıdığı, dolayısıyla kökeninde bireyciliğin bulunduğu, kapitalist devletçi sistemin bireycileştirme eğiliminin etkilerini taşıdığı bir gerçek oluyor. Dolayısıyla partileşmeyi geliştirmek için, kadro ve militan ölçülerini geliştirebilmek ve militanlaşmayı ortaya çıkarabilmek için bu orta sınıf eğilimlerine karşı çok güçlü bir ideolojik mücadeleyi her düzeyde yürütmek gereklidir. Her kadro kendi içinde eleştiri ve özeleştiriyi böyle bir ideolojik

mücadeleyi yürütebilmelidir. Parti içerisinde eleştiri-özeleştiri ilkesi her yerde etkili bir biçimde işletilerek bu tür parti dışı anlayış ve tutumların mahkûm edilmesi ve aşılması, onların yerine doğru Apocu militan kadro ölçülerinin geçirilmesi gerekmektedir.

Bu konuda son olarak doğru ve yeterli bir kadro politikası oluşturma ve izlemekten de söz etmemiz gerekiyor. Her şeyden önce bütünlüklü bir kadro politikasına ihtiyaç olduğu, tüm yönetimlerin uygulayacağı ortak bir kadro politikasının bulunması gerektiği bir gerçektir. Günümüz pratiğinde hareketimiz içerisinde böyle bütünlüklü bir kadro politikası izlenmemektedir. Bazen yeterli bir politika oluşturulmadığı gibi, birçok noktada da herkesin kendine göre, her yerin, her örgütün ve her bireyin kendine göre bir kadro anlayışı, kadro politikası ve bu temelde kadro yaklaşımı söz konusu olmaktadır. Tabii bu ciddi bir örgüt ve yönetim zafiyeti ortaya çıkartmakta, örgütü geliştirmede olduğu gibi kadroyu da eğitip geliştirememektedir.

Kadro politikasının en temel yanı kadronun eğitimi ve yetiştirilmesidir. Bu temelde yürüttüğümüz bir kadro eğitimi düzeyi vardır, partinin kadro yoğunlaşma okulu vardır. Çeşitli devreler biçiminde bu eğitim sürüyor. Ancak bu eğitimin tartışılarak daha yetkin ve yeterli hale getirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Hem nitelik olarak kadroyu daha çok geliştiren, yetkinleştiren, güçlü bir bilinç verdiği kadar kadroya Önderlik tarzını, üslubunu ve temposunu da kazandıran bir eğitim olduğu kadar, nicelik anlamda da hareketin ihtiyaç duyduğu sayıda kadroyu eğitip hazırlamaya güç getiren bir düzeye getirmesi gereklidir. Bu bakımdan eğitimimiz dar ve yetersiz kalmaktadır. Çok fazla kadro eğitimine ihtiyaç vardır. Dolayısıyla okul sistemini düzenli ve yeterli işletmek, nicelik olarak eğitilmiş kadro sayısını arttıran bir çalışma içerisinde olmak gereklidir. Aynı zamanda eğitim programını ve tarzını da nitelikli kadro eğitecek bir düzeyde yetkinleştirip geliştirmemiz zorunludur.

Yine ortak bir partinin kadrolarını yetiştirmek için merkezi eğitim okullarını oluşturup düzenli işletmek lazımdır. Ancak onunla birlikte değişik alanlarda özgün yoğunlaşma okulları geliştirilebilir. Böyle olursa eğitimler birbirini destekler. Ancak merkezi eğitim olmaz, ortak bir kadro eğitimi ve şekillendirilmesi yaşanmazsa, tek bir parti ortaya çıkmaz. Farklı kadro ölçüleri parti ölçülerinin farklılaşmasını ve dağılmasını ortaya çıkartır.

Yine kadro politikasının önemli bir yönü kadronun görevlendirilmesidir. Hazırlanıp eğitilen kadronun hazırlandığı işe göre görevlendirilmesi önem arz etmektedir. Kadroya göre iş bulma değil de, işe göre kadro hazırlama ve görevlendirme ilkesi Önderliğimizin esas aldığı bir ilke olmaktadır. Dolayısıyla hem görevsiz ve işsiz kadro bırakmamak, hem de görevin niteliğine ve içeriğine göre eğitip hazırlayarak kadroyu görevlendirmek, bu temelde işlevsel bir örgütlenme ve görevlendirme yapmak gerekmektedir. Kimi zaman pratikte kadrolara iş bulmak için düzenlemeler yapılmaktadır ki, bu tarz örgütlenme doğru olmamaktadır. Zaten bu pratikte bir düzen tutturma ve gelişme sağlamasına da yol açmamaktadır. En fazla yaptırılan iş düzenleme olmasına rağmen, kadroların düzensizliği sürüp gitmektedir. Çoğu kadro işlevsizdir veya doğru görevlendirilememiştir, dolayısıyla çok verimli olamamaktadır. Yine bazı görevlere göre kadro eğitimi zayıf olduğu için, o görevler yerine getirilememektedir. Kadronun görevlendirilmesi de en temel yönetim işlerinden birisidir. Bu, kadro politikasının en temel ayaklarından birisidir. Bunun da doğru ele alınıp yürütülmesi gerekmektedir.

Son olarak kadro politikasının denetim yönü üzerinde de durmamız gerekiyor. Eskiden Önderlik eğitip görevlendiriyor ve bu temelde güçlü bir denetim de uyguluyordu. Şimdi parti yönetimimizin zayıflığı eğitimde ve görevlendirmede kendisini gösterdiği gibi, denetimde çok daha fazla göstermektedir. Öyle ki, bazı yerlerde kadroların ne yaptığı bile bilinmemektedir. Yine kadrodan rapor alınmamakta, zamanında

gerekli perspektif ve talimatlar verilmemektedir. Yine kadrodan başarısızlığın hesabı sorulmamakta, başarı olursa o da yeterince değerlendirilmemektedir. Kısaca kadronun ne durumda olduğu yeterince izlenip denetlenerek görülememekte, eğitim gerekiyorsa eğitime alma, tayin-terfi gerekiyorsa onları yapma biçiminde bir yaklaşım gösterilememektedir. Yine rapor-talimat sistemini işletebilmek denetimin önemli bir unsurudur. Kısmen geliştirilmiş olsa da, bütün bu alanlarda varolan zayıflıkların aşılması önemlidir. Nitekim kadrolar da bundan rahatsızlık duymakta, raporlarına cevap almak istemektedir. Yine kendilerinin denetlenmesi ve destek verilerek daha verimli çalışabilir bir düzeye getirilmesi talebinde bulunmaktadırlar. Parti yönetimi bunları da değerlendirerek, kadroların denetimini pratik saha üzerinde çalışmaları çeşitli yöntemlerle izleyerek sağlamalıdır.

PKK Yeniden İnşa Komite üyesi ve YJA-STAR Komutanı olan Viyan yoldaşın, genelde kadro ve örgüt sorunlarımıza ilişkin son mektubunda yaptığı belirlemeler son derece çarpıcıdır. Viyan yoldaş bu mektubunda partileşme sorunlarımızı ve çözümünü şöyle ortaya koymaktadır:

“Partileşmenin sırrı, kadronun başarısı sadece tek bir şeydir; o da örgütün tüm eksiklik ve yetmezliklerine rağmen, örgüte karşı kendini sorumlu görmek ve kendini onun temel bir parçası olarak ele almak, aynı zamanda da onu eleştirebilmek ve gelişimi için canı gönülden çalışma yapmaktır. Onun için her ne kadar zorlanma ve kırılmalar yaşasak da, bu yaşamı ve örgütü kendi gözümüzden daha iyi korumalıyız. Çünkü bu örgüt devletlerin ya da egemen sınıfın bir örgütü olmadığı gibi, maddi ve manevi gücünü başka bir yerden alan bir örgüt de değildir. Bu örgüt emekçi halkın alın terinden, binlerce yürekli ve sevdalı kız ve erkeklerin tatlı ve berrak kanından yaratılmıştır. Bu nedenle örgüte sahip çıkmak, halka ve şehitlere sahip çıkmaktır.

“İster YJA-STAR içerisinde ister başka bir örgütlenme içerisinde olsun, her kadro kendini içten ve özlü bir şekilde örgütlemeli, bu esası kendine bir değer haline getirerek yüzeysel yaklaşım göstermemelidir. Bu görevden kaçan arkadaşlar ya yaşamlarına anlam vermiyor ya da özgürlükten kaçıp harekete anlam veremiyorlar. Çünkü biz Kürt kadını olarak gerilla safları içerisinde inancımızı, irademizi ve özümüzü ortaya çıkardık. Bugün bütün kadın örgütü insanlığın anası olan İstar'ın kucağında dünyaya geldi ve büyüdü. Hepimiz özgürlüğümüzün doğruluğunu arıyorsak, Başkan APO'ya kulak vermeliyiz ki, şöyle diyor: “Herkes dağdan kaçsa bile, kadın direnmeli ve özgürlüğünü aramalıdır.” Bu da bizim kendimizi kısa ve uzun zamanlı örgütleyebilmemiz ve sırtımızı basit yaşam tarzlarına dayamadan, hareketimizin temel taktiklerini anlayabilmemiz için başat bir konu olmaktadır. Ulusal sorunun çözüm yöntemlerini beklemeden, hepimiz sistemin içine karışsak bile, kadının öz savunma örgütlülüğünü şehirlerde geliştirmeli, kadının gücü ve savunması oluşturulmalıdır. Ancak dağları kendimize temel bir saha yaparak her yönüyle kendimizi hazırlamamız gerekmektedir. Nasıl ki dağlar Kürt halkının kendisini koruyabilmesi için mevzi olmuşsa, aynı biz Kürt kadınları da dağları savunma kalesi haline getirerek, bağımsızlık ve özgürlük çizgisinde öncülük yapmak ve bunu toplumdaki kadına vermek için bir Rönesans ve Aydınlanma merkezi haline getirmeliyiz. YJA-STAR ve uzun zamandır gönüllü olarak özgürlüğünü arayan kadınlar kadın özgürlük ideolojisinin korunmasında bir teminat olmalı ve egemen erkek sisteminin mezhebine girmemelidir. Eğer böyle olmazsa kesinlikle erkek egemenlikli sistemlerden kurtulamayız. Çünkü böylesi bir sistemde kadının hiçbir yeri yoktur.

“Ama şu da bir gerçek ki. biz kadro olarak geçmişte görevlerimizi tam olarak yerine getiremedik ve orta yolcu duruşumuzu aşamadık. Bundan dolayı bu eylemi gerçekleştirme kararlılığımızdaki amaç, söylediklerimize yeniden anlam kazandırmak ve kendini tekrarlayan sorunlardan kurtulmaktır. Elbette hiç yetersizlik olmasın demiyorum. ama tekrarlanması bir tehlikedir. Bu da kaynağını söylediklerimize inanmamak ve ikna olmamaktan almaktadır.

“Eylemim her şeyden önce Başkan APO ile yetersiz yoldaşlığımdan dolayı bir özeleştirmedir. Apocu Hareket içinde ve özellikle de kadın hareketi içinde zihin, vicdan ve ahlak devriminin geliştirilmesinde az da olsa rolümü oynamak istiyorum. Bu eylemimin güç kaynağını Başkan APO’nun Savunması ve PKK ruhunun yeniden doğuşundaki ilhamdan alıyorum. Aynı zamanda bu eylemim Başkan APO’ya, halka ve harekete yönelik topyekün saldırı ve komploya karşıdır. PKK’nin marjinalleştirilmesi siyaseti ve Başkan APO’suz Kürt sorununa çözüm yaklaşımının kabul edilmemesine dönük bir refleks olup, örgüt kadrosu ve Kürt militan kadınının direniş kültürünü yeniden göstermesidir.

“Her arkadaş bu doğruları iyi bildiği için çok fazla uzatmak istemiyorum. Yalnız eksik kalan, bilinçle her zaman hissetmektir. Yani bildiğimiz ve yaptıklarımız arasındaki his köprüsünü güçlü kuramamaktır.

“PKK’de söz en büyük eylemdir. Bilin ki, sözün anlamını yitirmesi büyük bir gaflet, vicdansızlık ve ahlaki çöküntüdür. Böyle bir durumun sonucu da şüphesiz ki ihanettir. Söz anlamını yitirdiğinde eylemin vakti gelir. Her eylem de söze yeniden anlam yüklemenin, sözün özgürlük umudunu güçlendirmenin yeniden dirilişidir.”

Sonuç olarak, Önder APO’nun eleştirdiği ve şehitler gerçeğimizde somutluk kazanan parti kadro ve militan tanımını esas almamız, Parti Meclisimizin böyle bir kadro ölçüsünde kesin netleşme sağlayarak bunu partinin kadro yapısına hakim kılması, bu temelde varolan parti dışı anlayış ve eğilimlere karşı ideolojik mücadele geliştirilerek, kadroların Önderlik çizgisinde güçlü bir eğitimini ve yenilenmesini sağlamak için çalışması, bu temelde doğru, etkili ve bütünlüklü bir kadro politikası oluşturup izlemesi gerekmektedir. Parti Meclisinin kadrosal alanda bu temelde yapacağı çalışmalar tüm hareketin örgütsel gelişimi ve mücadelenin ilerletilmesi açısından en büyük gelişmeyi sağlayacak, hareketin tümünün güçlü bir biçimde ilerletilmesine yol açacaktır. Bunun için Parti Meclisinin sağlam bir kadro duruşuna ulaşması, militan ölçüleri esas alması, anlayışta ve tarzda bütünlüklü bir duruşu sergilemesi önem taşımaktadır. Ancak kendi içinde böyle bir gelişme sağladığı ve böyle bir duruş kazandığı ölçüde, Parti Meclisinin kadroyla sorununu hızla ve ciddi biçimde çözüme kavuşturacağı, güçlü bir kadrolaşmayı ortaya çıkaracağı söylenebilir.

KÜRDİSTAN’DA ÖNDERLİKSEL DOĞUŞ VE TOPLUMSAL DİRİLİŞ

Ortadoğu toplumsal diyalektiğinde yaşanan gerçeklik, toplumların varlığıyla aynılaşmış olan değerler içerisinde tabulaşmış bazı soyut nesnelere, insan üzerinde aşılması güç etkiler oluşturmuş olmasıdır. Ortadoğu toplum geleneğinin bu yanı, gelişmelerin yavaş ilerlemesine neden olmaktadır. **Ortadoğu toplumlarında belli aralıklarla ciddi sorunlar yaşanmış, bunlara cevap olarak da yüzyılları kurtaracak nitelikte çözüm yöntemleri geliştirilmiştir.** Şimdiye kadar tespitli tarih içinde, Ortadoğu merkezli köklü toplumsal değişimlerin önderliksel tarzda yaşandığını göstermektedir. Önderliksel çıkışlar toplumun çok ciddi sorunlar yaşadığı, buna rağmen toplumu oluşturan kesimler ve tabakaların kendi görevlerini yapamadığı veya üyelerinin toplumdaki tabuların ağır baskısına karşı koyacak cesaret, güç ve yetenek gösteremedikleri, en son noktada toplumun umut kaynaklarının adeta bir insana ‘yürü ey insan’ dediği koşullarda gerçekleşir. Bu noktada önderlikler toplumun ‘yürü ya kulum’ ilkesini anladıkları ve ona göre yürümeye başladıkları için farklıdır. Bu duruma kadar düşmüş bir toplumda, bu ilke aslında herkesi çağırılmaktadır. Ancak herkeste tabulara karşı koyacak cesaret, güç ve yetenek olmadığı için, bu tarihsel dönemlerde önderler büyük bireyler olarak toplumu içine düşürüldüğü durumdan kurtarmak için ortaya çıkarlar.

Binlerce yıllık gelenek ve göreneklerin, milyonlarca insanı bir arada tutan eski ve sorun olmuş düşünce, inanç ve ahlakın neredeyse tümünü karşısına alan önderlikler, tek bir insan olarak yürümeye başlayarak, toplumun geri geleneklerini yıkıp yenisini inşa eden insanlardır. Hz. İbrahim'in put kırmayla, Hz. İsa'nın büyük Roma İmparatorluğuna ve yozlaşmış Yahudi kâhinlere karşı adalet isteyerek, Hz. Muhammet'in Kâbe putlarına saldırarak bu işe giriştikleri bilinmektedir. Tarihin bu belli başlı önder hareketlerinin neye muktedir oldukları, binlerce yıl geçmesine rağmen, onlardan geriye kalan zihniyet ve vicdandan bellidir. Önderliksel çıkışların yarattığı yenilikleri toplum yaşamını bir arada tutan tüm değer yargılarında gözlemek ve değerlendirmek zor değildir. Önderliksel çıkışlarda en zor hususlar, önder insanları zamanında tüm boyutlarıyla anlamaktır. Çünkü önderler sadece güncelde olması gerekenleri değil yıllar, sonrasında olacakları ve olması gerekenleri söyleyip yaşayan kişiliklerdir. Bunun için de onlar toplumun hemen her kesiminin taşıdığı geriliklere karşı savaşarak önder olurlar. Kendine en yakın yol arkadaşlarıyla bile belli bir mesafede yürüdükleri düşünülürse, **imana çağırdıkları** toplum için neyi ifade ettikleri daha iyi anlaşılır.

Önderliksel hareketlerde temel kurallardan biri de önderlerin her zaman en yakınında bir grubun olması ve halkın vicdanında güçlü hissedilmesidir. Önderler toplumda başlangıçta hissedilir ve giderek anlam gücüne dönüşerek yaşamın kendisi olurlar. Çünkü önderler toplumun vicdanında olan, ama kimsenin cesaret edip söyleyemediklerini haykırıp yeni bir toplum kurmayı esas alırlar. Önderler her zaman çıkmaz, herkes önder olamaz. Önderler yıkılması gerekenleri kendilerinde yıkan, yaratılması gerekenleri yaşayan insanlardır. Bu öyle bir gerçekliktir ki, uzun bir dönem önderlerin istediği gibi yaşamak bir yana, önderlerin söylediklerini doğru anlayabilmek bile güç ve yetenek ister. **Önderler toplumsal değişim ve dönüşüm dönemlerinde belirleyici bir toplumsal kategoridirler.** Toplumdaki ekonomi, sınıflar ve toplumun diğer etkin tabakaları gibi, önderler de toplum yaşamında bir olgudurlar. Önderlerin özgünlüğü, toplumsal kategori olarak diğer tüm bileşenleri düşünce ve eylem gücüyle aktifleştiren yönleridir. Onlar bir nevi toplumun yeni aklı ve vicdanıdır.

20. yüzyılın son çeyreğine doğru, Kürt toplumsal yapısındaki tüm göstergeler önderliksel bir çıkışı zorunlu kılmış gibidir. Kürdistan'da 1806 Babanzade ayaklanması ile başlayıp 1975'te Barzani hareketinin teslimiyeti ve tasfiyesi ile sonuçlanan tüm arayışlar sorunları daha da derinleştirmiştir. Halkın uluslaşma düzeyine çıkarılması için dönemin özelliklerine göre milli burjuva temelde hareketlerin ortaya çıkması geçer durum iken, Kürtlerde mirler ve beyler feodal istemleriyle ortaya çıkmışlardır. Ulusal bütünlüğün sağlanması gerekirken, aşiret reisleri, ağalar ve beylerin çağdışı yaklaşımları toplumu daha da parçalamıştır. Birlik sağlamak yerine, herkes çıktığı alanın ve bölgenin özelliklerine dayanarak, ancak çevresinde dar bir etki alanı yaratabilmiştir. Dönemin sosyoekonomik gelişmelerine cevap olacak düşüncelerin ulusal demokratik ya da sosyalist temelde bir arayışa yol açması yerine, feodal çağın ideolojisi olan dini argümanlar esas alınmıştır. Ne burjuva sınıfın ne de emekçi sınıfların çıkarlarını temel alan bir örgütlemeye mücadele yürütülememiş, bunun yerine mir, bey, şeyh, molla, tarikat başı ve ağa karışımı, geri ve çağdışı kalmış toplumsal olguların otoritelerini kullanmaya çalışan kişi ya da aileler kendi çapında halka öncülük etmek istemişlerdir. Bu kesimler mücadelelerinde ulusal ittifak yerine dış desteğe aşırı bel bağlayarak hareket etmişler, dış desteği sağlayan dengeler bozulunca da Kürdistan'da egemen devletlerle ilkesizce ilişkilmişler, böylelikle siyasal taktiklerde çaresiz kalıp tasfiye olmaktan kurtulamamışlardır. Bütün bu arayışların getirdiği yenilgilere 1950'lerden sonra kapitalist ekonomik ve siyasal baskılar da eklenince, toplumun durumu "Kürtler gerçekten bir halk mıdır?" tartışmasına zemin hazırlamıştır. Böylelikle toplumun temel dinamikleri parçalanmış, yenilgi, bitkinlik, yılgınlık ve kadercilik topluma egemen hale gelmiştir.

Kürt toplumsal dinamiklerinin son iki yüzyıldır en çok çatıştığı dış egemenlik, Türk egemen sınıfının inkâr ve imha siyasetidir. Halk olarak Türkler ve Kürtler arasında başlangıçta uzlaşma yanı ağır ilişkilenebilir. Ancak kapitalist etkilenmeyle birlikte Türk egemen sınıfının Türkiye Cumhuriyeti Devleti biçiminde kendisini sistemleştirmesiyle Kürtlere karşı geliştirdiği inkâr ve imha siyaseti temelinde Kürtleri kendi toplumsal gerçeği içinde eritmek ve yok etmek istemesi, Türk-Kürt ilişkilerinde yeni bir dönem açmıştır. Dolayısıyla bu durum Kuzey Kürdistan'da Kürt toplumsal sorunları ve çelişkilerinin Kürdistan'ın diğer parçalarından daha derin olmasına yol açmıştır. 20.yüzyılda Kürtlere uygulanan siyasetin ana kaynağı ve bu siyasetin öngördükleri esasta bu parçada uygulanmıştır. Bütün gelişmelere paralel olarak dayatılan uygulamaların yanında, Kuzey Kürdistan'ın sosyoekonomik ve coğrafik durumu, bu parçadaki Kürt toplumunun başarı ya da başarısızlığının Kürtler için stratejik olmasını ortaya çıkarmıştır. Bu parçadaki toplumsal gelişmenin diğer parçaları belirlemesi ve buradaki önderliğin ulusal çapta rol oynaması bu özelliklerden kaynaklanmaktadır. Bir başka anlamda, Kürt kördüğümünün atıldığı ve parçalanması gereken alan Kuzey Kürdistan'dır.

Bu koşullar içerisinde Önder APO'nun Kuzey Kürdistan'da ve özellikle Urfa'dan önderliksel doğuş yapması rastlantı değildir. Kürt toplumsal özelliklerinin tarihsel geçmişi, özgünlükleri ve içine düşürüldüğü durum kısmen belirtildi. Bu şartlar içine hapsolan bir toplum gerçeğinde, yöre olarak Urfa, geçmişi ve yaşadığı dönem itibariyle Kürt tarihinin adeta özetini yansıtmaktadır. Binlerce yıllık toplum tarihine bakıldığında, hemen hemen her sürecin bir yansımasını bu bölgede görmek mümkündür. Yöre neolitiğin ilk yaşam bulduğu alandır ve bu yaşamın kırsal köylerde etkisi halen devam etmektedir. Devletçi toplumun gelişmesiyle birlikte, Urfa her iki toplum biçiminin çelişkisinin en erkenden yaşandığı ve devletçi toplumun kolonileştirme girişimlerinin başladığı ilk yerdir. Bu kolonileştirme hareketine karşı ilk önderliksel tarzda çıkışı İbrahim peygamberle başlatan yer de Urfa yöresidir. Bütün tek tanrılı dinlerin kutsadığı ve içinde geliştiği kenttir. Kültürler arası geçiş yoludur. Ortadoğu'nun tüm dil, din, mezhep ve etnik yapılarının ortak yaşam bulduğu sahadır. Kısacası insanlık değerlerinin tümünü ve karşıtlıklarının hepsini şu ya da bu düzeyde yaşamda izini bıraktığı şehir olarak Urfa ve yöresi, tarih ile güncelin yan yana yaşandığı dünyanın ender yerlerinden birisidir. Geçmiş insanlık birikimlerinin güçlü geleneğinin özeti durumundaki yöre, kapitalizmin hakim olmaya başlamasıyla ne teslim olmak istemekte, ne de sentez yaratıp bütünleşmeyi sağlamaktadır. Tutuculaşıp adeta kas katı kesilerek öyle durmayı tercih etmektedir. Toplumsal literatürde bunun adı çürümek, yozlaşmak ve intihar etmek demektir.

Kürtlerin ağırlıkta yaşadığı Urfa'da, toplum olarak Kürtler özgünlükleri yanında, gün be gün teslimiyeti ve erimeyi de yaşamaktaydı. Bu bir toplumun kendi geçmiş değerlerine yabancılaşması ve onlara ihanet etmesi anlamına da gelmekteydi. Kapitalizmin giderek kendini hissettiren sosyoekonomik ağırlığı son darbeyi de vurmak için adım adım ilerlemekteydi. Bu yörede objektif olarak önderliksel çıkışa zemin hazırlayan koşullar bunlardı. Artık kim, nerede, nasıl ve ne zaman bu objektif şartların öngördüğü biçimde yeni bir İbrahimî çıkış yapabilir zamanına gelmişti. Dinsel veya tanrısal bir gelenek gibi görünse de, bu aslında işleyen toplumsal bir yasadır. Bu kez dinsel veya tanrısal değil, çağın düşüncesi bilimle bu iş gerçekleştirilecektir. İşte Önder APO, böylesi bir zamanın ve anlam ihtiyacının önderliği olarak böylesi, bir misyonla ortaya çıkacaktır.

Bir insanın çevre koşullarının etkisiyle şekillendiği bilimsel bir doğrudur. Yöre olarak Urfa, tarihi ile önderliksel çıkışlara imkân sunan bir geçmişe sahiptir. Gerisi bir insanın içinde doğup çevresini tanımaya başlayacağı ailesi, köyü veya kasabasının objektif koşulları olacaktır. Pratik, aile ve yetiştiği çevresinin de Önder APO'nun önderliksel çıkışına bu yönlü önemli katkılarının olduğunu göstermiştir.

Bir bireyin toplumsallığa hazırlanmasında annesinin belirleyici olduğu, genel olarak da ana olgusunun toplumsallaşmada temel belirleyen güç olarak rol oynadığı bilimsel olarak da giderek netleşen bir gerçekliktir. Dolayısıyla Önder APO'nun önderliksel tarzının şekillenmesinde yetiştiği çevre ve ortamdaki önce, ailesi ve özellikle annesinin etkisi belirleyicidir. Öyle ki, bu durum gelişim diyalektiğini açıklarken, Önder APO'nun bizzat kendisi tarafından da çokça vurgulanmıştır. Burada önemli olan Kürt toplumsallığının durumu, ana sorunları ve çözümünün nasıl geliştiğidir. Bunun için temel sosyolojik argümanları bu çerçeveden ele almak daha yararlı olacaktır.

Önderliksel çıkışın Önder APO'nun yaşadığı dar aile çevresiyle birebir ilişkisi olsa da, önderliksel doğuşun temelindeki nedenler Kürt toplumunun özüyle yaşadığı çelişkinin derinliğidir. Sistemli toplumsallığı, yerleşik yaşamı, tarım ve köy devriminin tüm yaratımlarını başlatmasına rağmen örgütsüz kalıp dağılmak, yine konuşulan en köklü ve en eski diline sahip olduğu halde dilsiz kalmak, toplum olgusunun Kürtlükte kaldıramayacağı bir durumdur. Üreterek besleyip doyuran bir kültürün işsiz ve aç kalması, bu kültürün yapılandığı toplum tarafından kaldırılmayacak bir realitedir. Önderliğin annesi ile başlayan aile içi çelişkinin temelinde toplumun bu kuralının Kürtçe'si işlemektedir. Ana neolitik toplum tanrıça kültürünün son kalıntısı olarak kendi toplumsallığını dayatmak istemektedir. Ancak günceldeki durum, elde imkân kalmadığı için tam bir çaresizliği ifade etmektedir. Önder APO'nun 'boğma denemeleri' dediği bu olgu ananın terbiye denemeleridir. Ana kendi toplumunu dayatmak istemektedir. Ekmek yedirmek için şart koşmalar, aile değerleri için intikam almaya zorlamalar, kavgalı aile çocukları ile arkadaşlık yapmamayı isteme biçiminde Üveys ana ile oğlu arasında olup bitenler, bir ananın çocuğunu yaşama hazırlama girişimleridir.

Önderliksel çıkış dediğimiz gerçeklik, önderliğin çocuk yaşta ananın bu istemlerine karşı koyup hayatı boyunca süreklileştirdiği, zaman ve mekân içerisinde derinleştirerek kendi toplumunu kurmaya götüren duruşu olmaktadır. Çocuk yaşta annesine "Bir tavuğun civcivleri üzerinde ne kadar hakkı varsa, senin de benim üzerimde o kadar hakkın vardır" demesi, Önder APO'nun kendi toplumunu kurmayı esas almasıdır. Bu durum giderek aile içinde ana ile bir zıtlığa götürmüş, ilerleyerek Önder APO'nun bildiği yolda ilerlemesindeki kararlılığını ortaya çıkarmış ve yavaş yavaş ana olgusunu aşmasını getirmiştir. Üveys ana yıllar sonra "Hep dizimin dibinde büyümek istedim, ama yapamadım" diyerek bu gerçekliği dile getirmiştir.

Bu durum o günün Kürt toplum gerçeğinde aşılması en zor tabulardandır. Annenin hakim olduğu bir köy yaşamında, küçük yaşta bir çocuğun ailesinin temel yasalarına rağmen kendi kurallarını koymasına ve sürdürmesine, herhangi bir toplum için bir şey ifade etmeyebilir. Ancak bu Kürt toplumu için ağır bir geleneği aşmak anlamına gelir. Çünkü Kürt toplumu yaşadığı çaresizlik içinde her şeyi ile aileye hapsolmuştur. Varlığı için elinde kalan sadece ailesidir. Kürt ailesindeki kurallar devlet ve din kuralları kadar etkili bir güce dönüşmüştür. Çünkü Kürt'ün yaşanan gerçeğinde din de, devlet de ailededir. Halen aile meclislerinde tecrit, tutuklama ve ölüm kararlarının alındığı ve uygulandığı bilinmektedir. Dolayısıyla kırk yıl öncesinin Kürt ailesinin kendi içindeki gücünü yadsınamak ve basite almamak gerekir.

Önderliğin çıkışının başlangıç dönemlerinde Kürt toplumunun kendini olumlu ve olumsuz özellikleriyle en iyi yansıttığı yer köyüdür. Toplumsal ahlak toplumun gücü olarak köyde en katı haliyle yaşanmaktadır. Aşılması aileden de daha zor olan, köy kurallarıdır. Köy toplumundaki kadın-erkek ilişkileri, dini dogmalara dayalı ezbercilik, evin ve köyün büyüklerinin otoriteleri ve özellikle baba olgusu, yaşam arayışları önündeki en ciddi engellerdir. Bu yaşamda kabul görmek için mutlak uyulması gereken şartlar vardır. Ancak kendini kabul ettirecek davranışlarda bulunurken, teslim olmamak ince bir

ayar gerektirir. Önderlik çalışkanlığı ve dürüst çocuk olması ile kendini kabul ettirirken, dine yaklaşımı bu durumu daha da güçlendirmektedir. Bu duruş, köy toplumunun kabul etmediği noktalardaki tavrını ortaya koymasında kendisine güç vermektedir. Köy meydanında babası ile kavgaya tutuşması, istediği gibi çalışmayan kardeşiyle çatışma bu eğilimin sonuçlarıdır. Bu durum giderek köyde kendine has olmaya doğru ilerlemesine yol açmaktadır. "Allah hiç kimsenin çocuğunu Ömer'in oğlu gibi yapmasın" sözleri bunun göstergesidir.

Ortadoğu toplumsal geleneğinin bir parçası olan Kürt toplumunda da yaşamın nasıl kurulacağı önceden bellidir. Her insanın kendi yaşının özgünlüğüne ve cinsine göre ileride ne yapması gerektiği kurullarla gösterilmektedir. Çocuğun kiminle oynayacağına, kiminle ilişkileneceğine ailesi karar verir. Önder APO'nun özellikle şehit **Hasan Bindal** ile çocukluk arkadaşlığı dikkate değer özelliكتedir. Onun ninesinin "Üveys, senin bu oğlun namussuz çıktı" sözlerine neden olan karşı koyuşu, aile kanunlarına rağmen 'düşman çocuğu' ile kendi ilişkisini geliştirmesidir. Bu tarz, kız çocuklarla ilişkilenemesine de yansımaktadır. Önder APO bu özelliğini "Elif'i evlendirileceği dönemde bile oyuna çekmek istedim" sözleriyle dile getirmiştir. O yaşta ailelere rağmen çocuk grupları oluşturmak, grubu bir arada tutmak için emek sarf etmek, çocuk grubunda doğal bir önder olmak temel bir özellik biçiminde ileriki siyasal yaşamında da örgüt kurmaya götürecektir.

Önderliksel doğuşun ilk hamlesi, köy toplumuna yenilmemektir. Çocuk aklı ve hayalleriyle binlerce yıllık yaşam tecrübeleri ve birikimlerinin toplandığı köy yaşamına kafa tutmak, doğru başlangıcın ilk adımıdır. Kendi toplumunu kurmanın prototipini buradaki arkadaş gruplarında denemektedir. Neyi nasıl reddedeceğinin ilk örnekleri buralarda şekil bulmaktadır. Arkadaşlarını bilinen arkadaşlık ölçülerinin dışında seçmektedir. Kız-erkek ayrımı yoktur. Emek vererek bir araya getirme ve kendine bağlama esastır. Köyün tekdüze gününbirlik yaşamının dışında arayışlarının gelişmesiyle dışa karşı bir ilgi gelişmektedir. Bunun bir sonraki adımı bu süreçle iç içe yaşanacak olan devletin resmi toplumu ile tanışma evresidir.

"Gılgamesh'teki Enkidu'yu anlamaya çalışırken, sonunda onun devlete ve şehre koşan herkes olduğunu fark ettim."

Önder Apo

Şehir tipi yerleşik yaşam ile kendini var eden devlet toplumunun Kürt toplumu üzerindeki karşıt etkisi oldukça ilginçtir. Tarihin ilk kahramanlık destanı olarak yazıya geçirilmiş Gılgamesh Destanında olayın merkezindeki Enkidu ve ormanlık alanda avlanan 'vahşi kabile' reisi Huvava'nın Kürt toplumunun prototipi olan kabileden olması güçlü bir ihtimaldir. Bu destanda Enkidu, şehrin fahişe kadını ve toplumu tarafından teslim alınan ilk insan, Huvava da ilk katledilendir. İşin daha da ilginç, şehir toplumunun kralı Gılgamesh, 'Huvava'yı öldürmeyelim' demesine rağmen, devşirme Enkidu'nun onu öldürmedeki ısrarıdır. Kürt'ün şehir toplumu karşısındaki trajedisi aslında böyle başlar.

Şehir toplumunun toplumsal gerçeklik açısından yarattığı sorunlar, bugün hemen herkesin gündemindeki sorunlardır. Ancak Kürtlerde şehir korkusu ya da şehir toplumuna cevap tarzları da kendine hastır. Kürt insanının şehri kendisine yabancı görmesi ve onun ilişkilerini öyle hissetmesi güçlüdür. Kuşkusuz burada reddedilen, şehir ya da onun toplum ve ilişkisi içindeki her şeyi değildir. Reddedilen, devlet diye ortaya çıkan ve insanlarda eşitsizlik, monotonluk, yabancılaşma ve çıkar ilişkileri ile buz gibi kâr hesapları temelinde sistem kazanan oluşumun işleyişi ve havasıdır. İnsanlığın manevi kırılmayı ve soyutlamayı önemli oranda şehirde yaşadığı bilinmektedir. İnsan en çok da şehir yaşamının üretim tarzı içinde çok yüzlüdür. Aile, sokak, işyeri, sosyal gruplar, tüketim alanları, akraba ve arkadaş

çevresi, teknik ilişkiler düzeyinde tanınan diğer insanların oluşturduğu bu alanların hepsi için şehirde bir davranış kalıbı vardır. İnsan özünün davranışlarda en çok gizlenme ihtiyacı duyduğu sosyal ilişkiler şehirdekilerdir. Şehir ilişkilerinde maddi çıkarların bencilce giderilmesi, bir ihtiyacın başka bir insan üzerinden karşılanması öndedir. Dolayısıyla şehir (devlet) toplumunda manevi bağlarını güçlendirme merkezli bir aradalıktan çok, kim kimin güçsüzlüğünden daha çok faydalanır mantığının yarattığı bir aradalık vardır. "Şehir insanı yutar, kirletir" denilirken de dile gelen budur.

Şehir toplumu ideolojik yoğunluklu bir toplumdur. Şehirde amaçsız ve plansız gelişmeye, kendi toplum ihtiyacı olmadan tek bir kurum ve kuruluşun güç olmasına izin verilmez. Şehir kültürü kır kültürünü her zaman geri görmektedir. Bu durum kırsal kökenli insanda bir eziklik olarak kendini hemen dışa vurur. Kürt için şehir, 'kıroluğunun' ve 'kuyrukluğunun' hissettirilmesiyle daha da ağır bir baskı oluşturur. Şehirleşmek için sadece kır kültüründeki komünal değerlerden kaynağını alan özelliklerden vazgeçmek yetmez. Bir de Kürt olmaktan çıkmak gerekir. Çünkü Kürtçe dilinin kendisi, şehirde 'kıro ve kuyruklu' olmanın nişanıdır. Kürtlerin özellikle yabancı şehirlerde dillerini erkenden unutmalarının temel sosyo-psikolojik nedenlerinden biri de budur. Kürt şehirde Türkçe, Arapça ve Farsça konuştuğunda, şehirleşmenin önemli bir aşamasını yaşadığını sanır. Bu sosyo-psikolojik baskının ilk hissedildiği mekân okuldur. Okul devlet toplumunun kendi zihniyetine göre insan yetiştirdiği en önemli mekândır. Türkçe, Arapça ve Farsça bilmeden okula başlayan hemen her Kürt çocuğunun okul ortamında yaşadığı yabancılaşma psikolojisi ve ezikliği, kişilikte ömür boyu kalıcı etkilere yol açmıştır. Kürt'ün teslim alındığı labirentlerin ilk odaları okullardaki sınıflardır.

Her Kürt çocuğu gibi Önder APO da kendi özgünlüğünde bu ilk çelişkiyi yaşadığını belirtir. Türklüğün Kürtlükten farklı olduğunu ilk defa okulda hissettiğini söyler. Köy toplumundan (Kürt toplumu) kurtulmanın ve toplumda güç olmanın okuldan geçtiğini fark eder. Bu fark ediş, okuldaki başarısına da yansır. Okuyup 'adam olmak, memur olmak' güç simgesi olduğu için, 'hava kuvvetleri komutanı olmak' biçiminde dışa vurulan hayaller, aslında kendi Kürt toplumundan uzaklaşma eğilimine verilen cevaplarıdır. Kürt için 'adam olmak' Kürt olmaktan çıkmak anlamına da geldiği için, köy yaşamındaki Kürtlük kırıntıları da peşini bırakmaz. Güç olmak için büyük arayış ve istem olduğu, bunun da Türkleşmekten ve Türk'ten daha çok Türk olmaktan geçtiği hissedildiği halde, içindeki Kürtlük kırıntılarının buna izin vermemesi en önemli özgünlüğüdür. Özellikle kapitalizmin gelişmesiyle birlikte Kürt toplumunda kendinden kaçış hızlanmıştır. Kuşkusuz Kürtlükteki ailecilikten, köyden, kabile ve aşiret ilişkilerinden, tarikat ortamlarından, bir bütün olarak toplumu çürüten çağdışı olgulardan kaçmak, beklenen ve olması gereken bir tavidir. Ancak Kürtlerin kaçışı yeni bir toplum düzenini geliştirmek ve onu esas almak biçimindeki bir kaçış ve karşı koyuş değil, başka bir toplum şekli olarak şehirlerde tükenmek olarak ortaya çıkmaktadır. Bu halen de tümüyle önü alınmamış bir gerçekliktir. Aslında hemen her Kürt, çocukluk hayallerinde Kürt'tür. Ruhunda kırıntılar düzeyinde de olsa Kürtlük vardır. Önder APO'nun farkı, "Hiçbir zaman çocukluk hayallerime ihanet etmedim. Ruhumu satmadım" ilkesiyle bir yaşam tarzına dönüşen özelliğidir.

İnsanın kendi özünü güçlendirmesi, hep insani özülle kalması ve bu özle yaşaması için ruhunu kirletmemesi, 'ruhunu satmaması' çok önemli bir ilkedir. Bu özellik sadece halk olarak Kürt kalmak için sergilenen bir tavır değildir; her şeyden önce kişinin kendi içindeki **bir tutam insanı** kaybetmemesi demektir. Sınıflı toplumun çarpık insan tipine karşı **her şeyiyle insan** kalmaya çalışmaktır.

Kürt toplumunda devşirilmiş bir tabaka olarak, 'ruhunu her an satanlardan' oluşmuş bir kesim vardır. Bunlar sadece Kürtlerin değil, devşirildikleri halkların rengini de bozduklarını her durumda göstermektedirler. Ruhunu satarak başkalaşıma uğramanın ne kadar çirkin ve biçimsiz bir şey olduğunu

en iyi bu 'Kürt tipinde' görmek mümkündür. Özellikle Türkiye Devleti içine yerleşmiş olanların Kürt sorununun çözümsüzlüğünü en çok isteyenler olduğunu göz önüne getirdiğimizde, 'her an ruhunu satanların' toplum içinde ne anlama geldikleri daha iyi görülür. Çünkü Kürt inkârının resmiyette ortadan kalkması, bu ruhu taşıyanların ölümü demektir. Bu tiplerin sosyo-psikolojik davranış halinden ötürü kraldan çok kralcı (Türk ten çok Türk) kesilmeleri de bundan kaynağını almaktadır.

Kürt insanında kırsal yaşamın komünal özellikleri vardır. Bu özellikler şehir toplumu içinde tümüyle erimese de, onu tanınmaz hale sokar. Şehrin devlet toplumuna karşı bilimsel demokratik ölçülerde kendi toplumunu yaratmadığı için de, her Kürt arayışının biçimsiz ve renksiz ayrı bir insan tipine dönüşmesi, her Kürt insanına şu ya da bu düzeyde kader gibi musallat olur. Kürt toplumunun yenilgileri sanıldığı gibi silahlı savaşlarda olmamıştır. Kürtler sınıflı toplumun özellikleri içinde zihinsel ve ruhsal olarak yenilmişlerdir. Şehir toplumuna tam yenilmemiş olanların başlattıkları yeni arayışlar da komünal yaşamın etkisinden dolayı bir yön kazanmıştır. Kürtlerdeki halk direniş geleneği kaynağını buradan almaktadır. Bu gelenekle Önder APO'nun kendi toplumsal gerçeğini nasıl yarattığı ve onun nasıl bir birey ya da Kürt tipi olduğu anlaşılacak isteniyorsa, ilk bilinmesi gereken "Çocukluk hayallerime ihanet etmedim; ruhumu satmadım" ilkesini anlamaktır. Köy toplumuna karşı ailede başlayan ve devlet toplumuna tam uymayı da engelleyen içindeki Kürt toplumsal özelliklerinin kırıntılarını nasıl büyüttüğünü ve her duygusunu nasıl kurumsaştırdığını önemli bir toplumsal gelişim diyalektiği olarak Önder APO'nun şahsında anlamak gerekir.

Önder APO burjuva toplumuna karşı gelişen tepkilerini ilkin din biçiminde yaşayarak ortaya koyar. Kürtlük yanını ise, o dönemde Kürt aydın küçük burjuva kesimlerin ifade düzeyi ile gidermek ister. '68 gençlik hareketiyle esen sosyalizm havası içinde dinden kopuşu erken gerçekleşir. Kişilik yapılanması, çelişkilerinin derinliği ve yapısındaki özgürlükçü eğilimler, siyasal arayışlarının o dönemin havası içinde erkenden parlamayı yok olmasını engeller.

O dönem Türkiye'sinin en önemli iki şehri İstanbul ve Ankara ortamında şehirleşmek için birçok insanın arayıp da bulamayacağı düzeyde imkânlarla sahiptir. 'Adam olmak' için gerekli okullar başarıyla tamamlanmıştır. 'Güçlü devlet adamı olmak' için her şey tamam gibidir. O koşullarda zengin olmak için hemen hemen tüm şartlar oluşmuşa benzemektedir.

Şehir toplumu adaletsizliğinden dolayı kendi muhalefetini yaratmada cömerttir. İstanbul ve Ankara Türkiye'de şehir toplumunun sosyal, ekonomik ve siyasal düzeyiyle şehir olarak tam birer çelişkiler yumağıdır. Bu iki şehir muhalif yaratmada cömert oldukları gibi, aynı muhaliflerini yiyip bitirmekte de şimdiye kadar cömert davranmışlardır. Şehirde sadece muhalif olarak kalmak değil, 'bir tutam insan özünü' korumak da zordur. Bu çelişkiler yumağı içinde bir halk önderliği olarak yenilmeden çıkabilmek için önderliksel duruşlara has özelliklerin olması gereklidir.

Çocukluktan itibaren kendine ait arayış yöntemleri ile hayallerindeki dünyasını arayan 'Amaralı çocuk'un işçilik, öğrencilik, memurluk, din, Kürtçülük ve sosyalist arayışları ile geçen gençlik yıllarında, içinde bulunduğu şehir yaşamında gördüklerinin tecrübesi temelinde hayatında adeta yol ağzına gelmiştir. Klan artığı köy yaşamı çocukluktan itibaren reddedilmiştir. Okul ile birlikte tanıştığı şehir ve devlet yaşamı güç olmanın imkânlarını vermektedir. Bunun için de kendisi olmaktan çıkması gerektiğinin farkındadır. Çünkü içindeki Kürtlük kırıntıları şehirleşmesine izin vermemektedir. Bu özelliği, peşini bırakmayan temel çelişkisidir. Şehir toplumu bunun için reddedilmektedir. Tepkisi dine yönelmekte, ancak bu da tatmin edici gelmemektedir. Zira Kürt'ün dinciliği kuru bir ezbercilikten öte bir

şey ifade etmemektedir. Kürtlük arayışı gelişmiş, ancak mevcut Kürtlüğün çapı klan artığı yaşamın üstüne şehir boyası sürülmüş düzeydedir. Bu ise ne çekici gelmekte, ne de tatmin edici olmaktadır.

Sosyalizm temel yöntem olarak kabul edilmiştir, ancak etrafta bulunan birçok sol sosyalist örgüt güven verecek olgunluğu gösterememektedir. En güvendiği kişi olan **Mahir Çayan**, erkenden devlet toplumunun tuzağında şehit düşmüştür. Ancak diğer yandan kişiliğinden kaynaklanan 'kriz karakterli' yapı, mutlaka bir şeylerin yapılması gerektiğini dayatmaktadır. Bu duruma cevap tarzı olarak gelişen şey, kimlik ve kişilik olarak bir halkın önderi olmada ilk pratik adımlarla 'karanlık bir ormanda yol almaya' benzer tarzda ilerlemektir. Bu aşamaya kadarki gelişmeler, bir bireyin kendini yapma arayışları olarak herkesle aynılaşmamak, eriyip bitmemek, kendisi olarak kalmak, yeni bir doğuşu hazırlamak anlamına gelir. Önder APO yıllar sonra buna **'ikinci doğuşum'** diyerek, kişilik düzeyindeki arayışlarını bir toplum yaratacak tarzda ideolojik-politik olarak adım adım gerçekleştirecektir.

"Bizim yürüyüşümüz karanlık bir ormanda yol almak gibidir. Bizim iş yapma tarzımız iğne ile kuyu kazma tarzı biçimindedir."

Önder Apo

1970'lerin ortalarına doğru Kürtler adına devrimci bir hareket başlatma kararı verilir. Böylece çocuklukta arkadaş gruplarını oluşturma tarzı bir önderliğin bilinçli eylemine dönüşmüştür. Daha önceki devrimci hareketlerin tasfiye edilmesinden, devlet denilen olgu karşısında ciddi olması gerektiğinin derslerini de almıştır. Köy toplumunun törelerine karşı kendini koruma ve arkadaşlarını buna rağmen seçerek bildiğini yapma eylemi, bu defa ideolojik amaçları için bir araya getirdiği arkadaşları için devlet toplumunun kanunlarına karşı verilecektir. İlk politik arkadaş grubu ile kendi toplumunu sistemin başkentinde kurmaya başlaması, tarihsel olarak da ilginç bir özgünlüktür. Kuracağı toplumun ilk sınırlarını beraber olacağı yoldaşlarına ifşa etmenin olgunluğuna da varmıştır.

20. yüzyılın sonuna kadar hâkim paradigmaya göre, ağır sorunlar yaşayan bir toplumun sorunlarını çözmek için kabul edilen yol, devrimin parti öncülüğünde, halk savaşı stratejisi ve gerilla mücadelesi yöntemine dayalı olan yoluydu. Dolayısıyla geçerli yollar arasında Kürdistan'a en uygun yol olarak bu seçilmiştir. Kürdistan'daki toplumsal alt üst oluşu sağlayacak iradenin bir model olarak şekil bulması gündeme geldiğinde, buna PKK adıyla cevap verilmiştir. PKK bir parti olmaktan öte, özünde APOcu bir topluluktur. Yaratılması hedeflenen toplumun ilerlemesini sağlayacak temel taşların döşendiği mekândır. Dolayısıyla PKK bir parti, bir eylem hareketi ve savaş örgütünden çok daha fazla, toplumunu kurmaya başlayan bir önderliğin özellikleri etrafında oluşan öncü bir topluluktur.

Önderliksel doğuşun ikinci adımı, ideolojik-politik gelişme dönemidir. Kürt toplumunun kırıntı düzeyindeki temel bazı özelliklerinin sosyalist dünya görüşünün etkisindeki bir Kürt gencinde ifade edilmesidir; bununla beş bin yıllık devlet-şehir toplumu ile mücadeleye başlamasıdır. Bir kişinin bireysel yetenekleri ile zamanı geçmiş bir toplumdan yeni bir toplum biçimini yaratması nadir de olsa gerçekleşmiş bir durumdur. Devrim denilen olaylar toplumu bir şekilde alt üst etme gerçeğidir. Ancak bir toplumda alt üst oluşların olabilmesi için de, o toplumun kendi içinde bu işi yapacak kaldıraçlara sahip olması gerekir. Örneğin toplumda en azından bir kesimin kendi mevcut halini kabullenmemesi ve buna tepki duyması gerekir ki, bu tepki onlarda kaldıraç olup alt üst oluşu gerçekleştirebilsin. Devrim mücadelesi bir toplum içinde yaşanması gerekenleri güçlendirerek yaşatma, çürüyen özellikleri de söküp atma kuralı ile ilerler. Bunun toplumsal ifadesi, ölü ve öldüren sosyal ilişkiler yerine, diriltiren ve yaşatan sosyal ilişki biçimlerini koymadır. Bu toplumsal ilerleme metodu ile Kürtlere gelindiğinde karşılaşılan zorluklar, PKK adı altındaki yeni toplum mücadelesinin bilinen klasik şekliyle olamayacağını

göstermiştir. Çünkü Kürtler toplumsal alt üst oluşu ihtiyaç görmeyecek kadar ağır sorunlar içerisinde bir tükenişi yaşamaktadır. Bu nedenle Kürtlerde yeni toplum kurma girişimi, halkı 'Yeni toplum biçimi altında yeniden düzenlenmek gerekir' fikrine inandırma ile başlamıştır.

Bu, doğal durumun altında bir seviyedir. Önder APO, 'Biz işleri sıfırın altından başlattık' derken, bu temel gerçeğe parmak basmaktadır. Dolayısıyla önder olarak Önder APO ve hareket olarak PKK, bilinen sol sosyalist hareketlerden ziyade, peygamber tarzında doğmuş ve gelişmiştir. Peygamberler ve hareketleri kendi halkını yaratan özellikte gelişirler. Bu bir tercih olayı değildir. İçinden çıktıkları toplumun ağır sorunları bu tarzı zorunlu kılmaktadır. Toplumsal bir kural gereği, bir topluluğun yaşadığı sorunlar ne kadar ağır ve çeşitli ise, önderlikleri de o kadar güçlü ve yaratıcı olmak zorundadırlar. Dolayısıyla önderleri büyüten, kendi topluluğunun zayıflıkları ve sorunların derinliğidir. Önder APO ile Kürt halkı arasında da işleyen bu yasadır. Bir topluluğun farklı olmasına yol açan ana özellikleri varsa ve bu ana özelliklere dayalı olarak bir çıkış yapılmak isteniyorsa, yeni durum için gidilip dayanılacak nokta o topluluğun kök hücreleridir. **Kök hücre** bulunduktan sonra, ondan yeni organlar yaratma eylemi gelişir. Asıl kuruluş ve kurtuluş da budur. Önderlerden başka kimsenin bulamayacağı, bulup ortaya çıkaramayacağı da yine budur. Bir topluluğun sorunları, kendi kültürel farkını yaratan temel değerlerinden uzaklaştığı kadardır. Bir önder de toplumun ana kuruluş ilkelerine, bunun içinde de kendi topluluğunun özgünlüklerine yakınlaştığı ve onlardan yeni toplum ve yaşamı yarattığı oranda büyüktür.

PKK adı altında ortaya çıkan önderliksel çıkış, daha 17. yüzyılda Ahmedê Xanê tarafından 'Ger me ji hebiya Serok û Önderek' sözleriyle başlayan Kürtlerin umut ve yakarışlarına karşılık düşmekte, önderlik sorununa cevap olmaktadır. Toplumların özellikle alt üst olma dönemlerinde sosyal bir kategori olarak önderlikler yol gösterici görevleri yerine getirir. Önderlikler toplumda felsefe, ideoloji ve siyaset alanlarının hakim güçleridir. Toplumun yol gösterici gücüdürler ve toplum yaratan bireyin görevlerini yerine getirirler. Başta bir çelişkiyi çözen anlam damlasının düşmesiyle başlayan önderliksel hareketler mücadeleleriyle giderek anlam seline dönüşürler.

Bir toplumda düşünsel ve yönetsel işlerle uğraşanların toplumu yönlendiren, karar aldırılan ve karar alan güç olma durumu halen de devam etmektedir. Geniş halk kesimlerinin büyük örgütsüzlüğünün tersten ifadesi olan bu durum, yönetici elidin çıkarlarını sürdürmesi için hem neden, hem de sonuçtur. Kürdistan'da bu kural sadece örgütsüzlüğü ifade etmez. Bu kural Kürdistan'da ulusal özellikler ve değerlerin bitirilmesini doğuran bir tarzda işler. Çünkü kendine 'Kürt yönetici sınıfı' diyenlerin ihanet etmekten başka bir özelliğe sahip olmamaları bu duruma özellikle yol açmıştır. PKK'nin Kürdistan ve Kürt toplumunun özünü kısmen bu gruplara ait ilişkileri dağıtarak başlatmasının doğruluğu bugün daha iyi anlaşılmaktadır.

PKK Önderliğinin toplum kuran özellikte bir hareket olması, ideolojik dogmalara çakılıp kalmamasından bellidir. Esas aldığı tarihsel materyalist dünya görüşü ve sosyalist ideolojinin PKK'de yaşadığı gelişme, çağın bilimsel düşüncesine yakın oluşunu gösterir. Bu özellik kültürünü esas aldığı toplumu ideolojinin her şeyine göre biçimlendirmekten çok, toplumun özgünlüğüne göre ideolojisi daha fazla nasıl yaratıcı uygulanabilir yöntemini esas almaya götürmüştür; Kürtler kimdir, nasıl bir halktır, gelişiminin temel dinamikleri nelerdir, temel sorunları nelerdir, bu halk hangi üslup ve yöntemle özgürleştirilir, yaşam kalıpları hangi model üzerine kurulmalıdır, kısacası nasıl yaşmalıdır sorularına verilen cevaplar temelinde gelişmiştir. Ayrıca bu toplumun kadın ve erkeği hangi bireysel özellikleri göstermelidir gibi birçok soru defalarca sorulup mücadele pratiği içinde cevap olunmaya çalışılmıştır. Bu sorular ideolojik kalıpları esas alan sorulardan çok, sosyolojik yanları ağırlıkta olan sorulardır. Mücadele tarzını buna göre belirleyen PKK, kendi insanını yeni toplumun modeli olacak insan olarak seçmiş, bunu geliştirmek için de

toplumsal geriliklere karşı eleştiri ve özeleştiriyi mükemmele yakın bir şekilde kullanmıştır. Özellikle pozitif düşüncede eleştiri, yenilikler yaratmanın başlıca yöntemi olarak esas alınmıştır. Fakat eleştiri ve özeleştiriyi insan gerçeğine uyarlamak diyalektik ustalık ister. Kürt toplumunda yaşanan son otuz yıllık gelişmelere bakıldığında, Önder APO'nun bilimsel bir önderliğe has ustalıkla bu yöntemle Kürt kişiliğinde büyük değişimler ortaya çıkardığı rahatlıkla görülebilir.

Toplumsal sahada değişmesi gereken insanın bizzat kendisi olduğu için, değişimin önünde engel oluşturan dış etkenlere eleştiri, bu etkenlerin her insanda yarattığı sonuçların giderilmesi için de özeleştirme temel değişim silahı olarak işlev görür.

"Eleştiri düşüncesi gelişmenin diyalektik işleviyle ilgilidir. Diyalektik işleyiş tarzı uygun olmayanı açığa çıkarıp gidermeyi amaçlar. Gelişmenin mecrasında olmasını, doğasına uygun akışını esas alır. Özeleştirme düşüncesi ise, gelişmenin öznesi -aktif sağlayıcı- durumunda olanın olması istenen, sağlanması gerekenle uyuşmayan, amaca taşımayan durumlara, olaylara, süreçlere yönelik düşünceyi ifade eder. Yani diyalektiksel gelişmeye denk düşmeyen başarısız düşünce, tasar, tavır ve hareketlere son verip doğru olan düşünce ve pratiğe bağlanmayı ifade eder."

PKK'nin kendisini eleştiri-özeleştirme hareketi olarak topluma müdahale eden bir güç biçiminde tanımlaması oldukça önemlidir. Önderliğinin tarzından dolayı bunu esas alan PKK Hareketi, ilk günden itibaren sorgulama temelinde ortaya çıkarak, neyi niçin ve nasıl kabul etmeyeceğini belirtmiştir. Çünkü topluma yeni sosyal ilişkiler dayatarak özgür bireyi ve toplumu ortaya çıkartmak için, eleştiri-özeleştirme, yeni yaşam ölçülerini yükseltme yöntemidir. Bu aynı zamanda yeni zihniyet ve vicdan yaratma yöntemi de olmaktadır.

İnsanın düşünce ve duyguda yaşadığı gelişmeler sonucunda anlam gücünü yükseltmesiyle maddi yaşamına yön vermesi de başlamıştır. Doğadaki olayların sırlarını çözmeye başlaması ve bunun yarattığı yenilikler insanı daha bir güçlendirmiştir. Zamanla bu yönlü değişimini devam ettiren insanda düşünce maddi bir güce dönüşmüştür. Maddi koşulların toplumsal yaşamı belirlemedeki etkisi giderek azalmış, insan kendi düşüncesinin gücü oranında maddi şartlara rağmen yaşamına belli bir oranda yön verebilecek düzeye gelmiştir. Bir insanın ya da toplumun bu temeldeki gücü, yani kendi yaşam standartlarına müdahalesi sorgulama düzeyi ile bağlantılıdır. PKK Hareketinden önce Kürt toplumunda hakim olan bilinç ve duygu, yok olmaya yol açan kadercilik biçimindedir. Yaşam tekdüze, geriye giden değişimler olarak yaşanmaktadır. Özellikle Kuzey Kürdistan'da 1950'lerden sonra Türkleştirme kapsamındaki asimilasyona bağlı olarak hızlı bir şekilde kendinden çıkma yaşanmaktadır. Buna karşı bir sorgulama ve rahatsızlık duyma yaşanmakla birlikte, bu gerçeklik Kürtlüğün mevcut durumuna duyulan tepki biçiminde kendisini dışa vurur, bir an önce Kürtlük ve Kürdistan'dan çıkmaya dönüşmüştü. Çok az topluluğun yaşamında görülen kendi kendini inkâr dönüşmüş sorgulama biçimi, neredeyse Kürtlerde hakim zihniyetti.

Bir topluluğun başka bir topluluk içinde sosyal ve kültürel olarak erimesi normal karşılanabilir. Özellikle gönüllü ve iç içe bir yaşamda yeni renklerin oluşmasına yol açan toplulukların birbiri içinde erimeleri toplumsal yaşamda imkân dâhilindeki bir durumdur. Kürt olgusunun tarihsel özellikleri itibarıyla özellikle göçebe ve dışarıdan aşırma yönü güçlü olan Türk kültürü içinde erimesinin doğal gelişmesi en azından bugün bile mümkün değildir. Kürt toplumuna dayatılan bilinçli eritme olduğu için, Kürtlerde ortaya çıkan durum prematüre çocuk gibi olmaktır. Ne Türk (Fars, Arap) ne de Kürt olmak açıktır ki, kökeninden kopmadan köksüz durmak gibi bir şeydir. Halen de Kürtleri 'terörist' gören yaklaşımla aslında zoraki asimilasyon yöntemi devam ettirilmek istenmektedir.

Eğer PKK'nin yeni bir toplum modeli olarak Kürdistan'da gerçekleştirdiği şey nedir diye sorulursa, buna verilecek en basit cevap, PKK'nin Kürtlerde yeni bir akıl çalıştırma yöntemi ortaya çıkardığıdır. Zaten elde olmayan ekonomik imkânlarına rağmen, PKK ekonomik olarak yeni üretim ve istihdam sahaları yaratmadığı halde, halkta ona karşı ortaya çıkan sahiplik etme, Kürt'ün bu yeni akıyla olmaktadır. Bu akılla Kürtler en azından elde avuçta ne varsa ona sahiplik ederek yaşamlarını daha da ilerleteceklerini anladıkları için, bu sahiplenme yeni bir örgütlülük ve toplumsallaşma düzeyi ortaya çıkarmaktadır.

PKK'den önce Kürdistan'da düşüncenin ve sözün fazla önemi yoktu. Dilin unutulmasında da görülen düşünce ve sözün anlam yitimi, bağlanacak çok fazla değer kalmadığını gösterir. Bu durum ve en genel anlamda değer yitimi, toplumu bir arada tutan ahlaki örgünün çözülmesi demektir. Kürtlerde ailecilik ve kadının sadece namus olarak görülmesi, toplumsal değerlerin kaybolması ile yakından bağlantılı durumlardır. Toplumda düşüncenin ve sözün anlam yitimi çürüme demektir. Bu çürümenin durdurulması için model olarak topluma öncülük eden PKK Hareketi söz ve eylem birliğini en önemli ilke haline getirdi. Toplumun kendi içinde sözlerine sahip çıkacak güç ve iradeyi göstermemesinden dolayı, PKK'de gerçekleşen pratikleşme tarzının toplum tarafından 'söylediklerini yapanlar' olarak anlaşılmasını sağladı. Bu da halkta inanç ve umut yaratarak, yeni Kürt toplumunda düşünce ve söze değer verme, bunun irade ve gücünü gösterme felsefesini geliştirdi.

Bir insanın ya da topluluğun bilimsel düşüncenin gücüyle çevresine, olay ve olgulara bakışında bir yenilik yaratılırsa, bu durum irade kazanmak anlamına gelir. İrade olmak, en sade tarifıyla tepki göstermeyi, buna göre bir şey yapabilme gücünü açığa çıkaracak düşünce ve pratik düzeyini ifade eder. Bireyde olduğu kadar, bunun genel yansıması biçiminde toplumun irade kazanması önemli bir varoluş tarzı olmaktadır. PKK'den önce ne Kürt bireyinde ne de toplumunda güçlü bir irade olmaktan bahsedilemez. PKK öncesinde üzerinde hesaplar yapılırken dahi, düşmanlarında hiçbir kaygı yaratmayacak kadar Kürtlerde bir irade boşluğu yaşanmaktaydı. Ayrıca Kürt siyasal yapılanmalarında da yansıyan bu irade gösterememe durumu, birçok örgüt Kürt sorununun ya zamanı gelmemiştir diyordu, ya da dış destek arayarak bu temelde siyasal strateji ve taktikler belirleyip dışa vuruyordu.

Toplumun aslında kendisini ortak irade ile somutlaştırabileceği, bunun için iradeli bireylere gerek olduğu tespitini erkenden yapan PKK ve Önderliği, en temel argümanlarından birini daha ilk günden **öz irade** ve kendine güven kavramları etrafında geliştirdi. Hareketin özellikle öncü kadrolarında bir yaşam tarzına dönüşen iradeli olma ve iradeli birey duruşu, hem devlet hem de toplumun gerilikleri karşısında varolan tabuların teker teker kırılmasına yol açtı. Daha yirmisinde gencecik insanların hiç tanımadıkları, hiçbir imkân ve ön hazırlığın olmadığı alanlara giderek örgütlülük geliştirmeleri ve kendilerine olan güvenlerinden güç alarak silaha sarılıp savaşa girişmeleri, irade olmanın ne olduğunun en çarpıcı gerçekleşmesiydi. Onlar Kürt'ün özgür iradeli bireylerinin nasıl gelişeceğini, topluma nasıl yol göstereceğini ve toplumun iradesini ortaya çıkaracağını yaşayarak gösterdiler. Türkiye rejiminin 1980 askeri darbesiyle yarattığı zulüm ve zorbalık ortamında esir düşüp direnen ve Amed zindanında zirveleşen devrimci tutsakların direnişi, özgür Kürt bireylerinin şahsında yeni Kürt kişiliğinin PKK toplumsallığıyla iradede zafer kazanmasıydı. Gelişen pratik süreçle bu öncülük yeni insanını da ortaya çıkararak adım adım topluma mal etti. Bu kişiliğin gelişim seyri içinde daha sonra **gerilla** olarak somutlaşan yaşam, aslında Kürt gençlerinin özgür irade ya da özgür birey olma arayışlarının gelişme imkanı bulup kendilerini yarattığı alan oldu. Bu gelişme giderek Kürt toplumunda çokça yeni değerler yarattı.

Kürt toplumunda sadece devlete karşı değil, ağaya ve beye karşı, hatta aileye karşı çıkmamanın bile çok güç olduğu bir düzeyden devlete, giderek devletlere, hatta bir bütün uluslararası sistemin baskısına karşı

duran kişilik, iradeli özgür Kürt bireyidir. Bu durum PKK toplum modelinde iradeleşerek özgür birey olma yolunda ilerleyen insanın temel duruşunda netleşmiştir. Bu tarzın doğruluğu yaşanan gelişmelerle kanıtlanmıştır. Demek ki, yeni Kürt insanında irade olmak, sisteme karşı başkaldırıyla başlamıştır. Ona karşı eyleme dönüşen bu başkaldırı ile bilinçlenip politikleşmiş ve adım adım bu tarzla toplumun dönüşümü sağlayarak yeni toplumsal sistemin kuruluşunu gerçekleştirme temelinde anlam bulmuştur. Bu özgür Kürt bireyi bugün Ortadoğu'nun en canlı, heyecanlı ve yaratıcı insanıdır. Bunu süreklileştirmesi, özelde Kürt bireyini, genelde de Kürt toplumunu Ortadoğu'da yeni toplum modeli yapma iddiasını pratikleştirecektir.

İradeli bireylerin özgürlüğe yakın duruşları, tüm zorluklara rağmen, PKK'de muazzam örnekler yaratarak önemli gelişmelere yol açmıştır. Bu ruh bugün tüm Kürdistan'da yediden yetmişe herkesi sarmıştır. On beşinde delikanlı Kürt gençlerinin hiçbir tereddüt göstermeden devletin güvenlik güçlerine karşı taş fırlatışı, aslında toplumda değişen duygu ve düşüncelerin yarattığı irade ve cesareti göstermektedir. Bu düzeye varmış bir halk özgür bir halktır. Özgür halk, kendi gücünün bilincinde bir halk olarak, toplum olmaktan gelen kolektif iradesiyle ortak çıkarlarını savunma ve geliştirmeyi esas alan bir halktır. Daha düne kadar kaderine razı olan Kürtler günümüzde her gün **serhildan** yürütüyorlarsa, bu irade kazanmış halk demektir. Toplumun daha güçlü örgütlenmesiyle bu değerleri siyasal kazanımlara dönüştürerek kalıcılaştırması, bu iradenin kendi toplumsal kavram ve kurumlarını yaratarak modelini ortaya çıkarmasını da beraberinde getirecektir.

Önder APO'nun önderliğinde yeni bir zihniyet ve irade kazanan Kürt toplumu, üzerindeki inkar ve imhayı kendi duygu ve düşüncesinde yenmiştir. Kürt insanının kendi duygu ve düşüncesindeki kazanımları, onu yeni arayışlara götüren en temel kazanımıdır. Kürt toplumu şu anda dünyanın en hareketli ve anı anına değişen toplumu olma özelliğini de göstermektedir. Eğer irade ve demokratik duruş kendi haklarını talep etmekten geçiyorsa, şu anda özellikle Ortadoğu toplumları içinde kolektif iradesini ve demokratik duruşunu pratiği ile yaşayarak gösteren toplum Kürt toplumdur. Bu noktadan hareketle denilebilir ki, Kürtler bu önderlikte ve bu tarzda ısrarlı olmaya devam eder ve mücadelelerini süreklileştirerek güçlü kurumlaşmalara dönüştürüp bilinçte derinleşmeyi sürdürürlerse, Avrupa toplumlarının yaşadığı Rönesans'ın daha kapsamlısına Ortadoğu'da öncülük edecek düzeye çıkma ihtimalini pratikleştirebilirler. Kapitalizm öncesi Avrupa'nın halk devrimleri dönemlerinde Fransız aydınlanmasından daha köklü bir Kürt aydınlanmasının tarihsel imkânlardan da kaynağını alarak Kürdistan'da yaşanması anı anına devam eden bir gelişmedir. Toplumlarda iş de, aş da böyle yaratılır. Bu giderek Kürtlerde maddi ve manevi zenginliği geliştirir. Daha önce kan davaları ve namus cinayetleri adı altında çok basit nedenlerle ölen ve öldüren Kürt'ten, kendi halkı ve ülkesi için yaşamaya ve bu yaşam için canını veren Kürt'e yükselmek tamı tamına bir sosyal devrimdir. Halkların birlik, beraberlik ve kardeşlik ülküsünü yaşayan bir öncülük durumu, bunun halkta gerçekleşen küçümsenmeyecek düzeyi ve Kürt toplumunda varolan özünün güncelleşmesi de çağımızın Kürt toplumsal gerçeğinde ortaya çıkan bir yenilenmedir.

Kürt toplumunun dirilişinde en rahat fark edilen olguların başında Kürt kadınında gelişen bilinç, irade ve örgütlenme düzeyi gelmektedir. Kürt Halk Önderliğini diğer tüm önderlerden ayıran en belirgin farklılık, kadın özgürlük ideolojisiyle ortaya çıkardığı teorik ve pratik düzeyidir. Hiçbir önderin cesaret edip üzerine eğilmediği, gelişen yaklaşımlarında hakim egemen devletçi toplum zihniyetini aşmadığı kadın olgusu, Önder APO'da toplumun özgürlüğünün öncüsü ve belirleyeni düzeyinde ele alınarak, kadının toplumsal gücünün ortaya çıkarılmasıyla büyük gelişmeler yaratmıştır. Toplumsallaşmanın ilk yaratıcısı ve tanrıçası olarak büyük bir anlama sahip olan kadın, özgür toplumun temel belirleyeni tarzında

yeniden tanımlanıp öncü güç düzeyine çıkarılmıştır. Önder APO'nun çocukluğunda annesiyle yaşadığı çelişkiler ve kız arkadaşlarına karşı gelişen ilgisi bilinmektedir. Daha sonra şehir toplumunda fahişeleştirilme gerçeğinde tanıdığı ve anlamaya çalıştığı kadın, bir önderlik olarak ikinci doğuş sürecinde tam bir savaş alanı olarak ele aldığı konu olmuştur. Bunda devletin bilinçli yönlendirmesi güçlü olan **Fatma** kişiliğinin önemli bir etkisi olduğu gerçeği inkar edilemez. Ancak sistemin düşürdüğü ve şehir toplumuna köle hazırlayan düzeyde köleleştirilmiş kadına yenilmemek, her erkeğin altından kalkamayacağı bir duruştur. Sadece kadına bir karşı cins olarak yenilmemek değil, bunun yanında 'kadının güçsüzlük ve basitliklerine' sabretmek ve bunlardan güç oluşturmaya yönelmek de, olması gereken önderliksel bir tarz olarak önder APO'da gelişmiştir. Bu iki temel nokta temelinde değerlendirilebilecek önderliksel tarz, kadının ve dolayısıyla toplumun özgürlüğü için Zeynep Kınacı (Zilan), Gülnaz Karataş (Beritan) ve en son Leyla Wali Hüseyin (Viyan) gibi çağdaş tanrıça kişilikler ortaya çıkarmıştır.

Toplumda söz hakkı dahi olmayan Kürt kadınları, bugün Kürt toplumunda özgürlük için en coşkulu ve mücadeleci kesimlerdir. Kürt kadınında giderek gelişen iradeli duruş, onu cinsel bir meta ve erkeğin namusu olmaktan önemli oranda çıkarmıştır. Özellikle Kürt erkeğinin güçsüzlük ve çaresizliğini arkasında gizlediği kadının bu gelişim diyalektiği erkeği de özgürleşmeye zorlamaktadır. Aile içinde feodal değer yargılarına dayanarak tutulan Kürt kadının, gerillada ve miting alanlarında boy göstermeye başlaması, toplumun demokratikleşmesinde devrim niteliğinde sonuçlara yol açmıştır. **Bilinçlenen Kürt kadını, değişim rotasına giren Kürdistan toplumdur.** Kadının özellikle çocuğu ile olan ilişkilerinde verdiği yurtsever bilinç, toplumda önü alınamaz yeniliklere yol açmaya başlamıştır. Bir toplumun en dipten değişim tarzı olan kadının çocuğunu ailede doğru eğitimi ve yetiştirmesi, Kürtlerde ilk defa bu düzeyde çağdaş bir yolda ilerlemektedir. Kürt toplumunun kaderini değiştirecek temel ilişki bu olduğu içindir ki, en son Türkiye Başbakanı "Kadın ve çocuk katliamlarının yapılması" gerektiği anlamına gelen tehditler savurmuştur. Çünkü herkes bilmektedir ki, toplum anne-çocuk ilişkilerinin temelleri üzerinden yükselmektedir.

Bütün bu gelişmelere rağmen, geçmişte olduğu gibi bugün de Kürt toplumunda en ciddi sorun yine de kadın sorunudur. Çünkü kadın sorununda toplumun kendisini yeniden kurmasının temel özellikleri gizlidir. Toplumsal yeniden kuruluş tamamıyla gerçekleşmeyinceye kadar toplumda kadın sorunu tümüyle ortadan kalkmaz. Kürdistan'da özellikle Sünni İslam'ın tarikat ve mezheplerinin Kürt aile yapısında hakim olmaya başlamasıyla dini feodal karakterde kadına dayatılanlar ve ardından gelişen intihar olayları bu sorunun ciddiyetini göstermektedir. Kürdistan'da giderek gelişen kadın bilinci ve iradesinin Kürdistan toplumsal gerçekliği içerisindeki aileye Kürt toplumsal özelliklerinin özünde bulunan Zerdüştü aile kültürünü dayatmaya başlaması, toplumsal özgürlüğün kuruluşunda önemli bir adım olarak öngörülebilir.

Kürt toplumunun ana özellikleri Kürt kadınında gizlidir. Kadının öz bilinci ve iradesiyle açığa çıkması, Kürt toplumsal özelliklerinin de daha fazla açığa çıkması anlamına gelecektir. Kürt toplumu ile kadını arasındaki bağ neolitik sistemin kuruluşundan ötürü böyledir. Diğer toplumlarda bu düzeyde güçlü olmayan bu durum, hem Kürt toplumu hem de Kürt kadını için tarihsel bir özgünlük olmaktadır.

Kürt toplumunda 20. yüzyılın son otuz yılı PKK öncülüklü hareketin damgasını taşır. Toplumun zihniyet alanında yaşadığı gelişmeler ve bunun pratik yaşama yansıttığı düzey PKK ile gerçekleşti. Önder APO, bunu kısaca 'diriliş tamamlandı' biçiminde ifade ederek, halkın yaşadığı baş aşağı gidişatı durdurduğunu ve kendini yeniden kurma aşamasına geldiğini ortaya koydu. Toplum bu süreçte çağdaş değerleri kendi özgünlüğüne uyarlayarak, kendi özellikleriyle gelişmeler yarattı. Artık birçok yerde yurtsever olmamak

ayıplanır olmuştur. Ailesinde halkın öncülüğünü yapan PKK'ye katılımın olmadığı kişilere karşı toplumsal baskı oluşmuştur. Bu, toplumsal yeniden kuruluşun yarattığı yaşama gelmemenin artık toplum içinde kabul görmeyeceği anlamına gelmektedir. Kadın üzerinde kurulan ayıp perdesi önemli oranda kaldırılmıştır. Toplumun kendi içindeki dinamikleri kendisini değişim ve dönüşüme uğratacak alanlara daha güçlü kanalize olmuştur. İlk defa arayış içinde olan insanların, özellikle gençliğin arayışlarını bulduğu ve sistemleştireceği bir ortam da -PKK safları- yaratılmıştır. Buna akış devam etmektedir. Daha önce sadece dört parçaya bölünmüşlük değil, parçalanmanın ailelere kadar indirgendiği bir toplum, ilk defa bir bütün ulus olarak güç ve iradesini aynı potada birleştirmektedir. Kürt halkı kendi tarihinde çok uzun bir aradan sonra ortak kabul ettiği, aynı duygu ve düşüncelerin etkisinde geliştirdiği değerlere kavuşmuştur. Toplumda ortak sevinilecek, üzülecek ve kutlanacak değerler gelişmiştir. Ülkeye ve ülkenin yeraltı ve yer üstü zenginliklerine sahiplik bugüne dek hiç bu kadar gelişmemiştir. Henüz resmîyette tam olarak aşılmamış da olsa, uluslararası alanda Kürtler üzerindeki inkar ve yok sayma fiiliyatta ortadan kaldırılmıştır. Kısacası, Kürt toplumu 21. yüzyıla geçmişine oranla çok büyük değişimler yaşayarak, oldukça bilinçli ve önemli bir örgütlülük düzeyiyle girmiş bulunmaktadır. Yığın olmaktan çıkıp bilinçli örgütlülüğü geliştiren bir düzeye yükselmek, ideolojik-politik alanda bir devrim demektir.

Daha da sıralanabilecek dirilişin temel biçimlerinin tümü PKK'nin mücadelesiyle geliştiği için, varolan yeniliklerin hemen hepsi üslup olarak PKK'nin rengini yansıtmaktadır. Kürtlerin gündelik yaşamlarına bakıldığında, rahatlıkla görülebilecek üslup ve hitabın PKK ile olan benzerliği, PKK ile Kürt toplumu arasındaki birlikteliğin gücünü gösterir. Her toplantı, yürüyüş ve mitingde atılan 'BİJİ SEROK APO' sloganı, Önderliğin halktaki gerçekleşme düzeyiyle bağlantılıdır. **BİJİ SEROK APO** sloganı, sosyolojik olarak, son otuz yılda halkın dirilişini sağlayan bilincin halktaki ifadesinin yarattığı coşku ve moral hep yaşasın anlamına gelmektedir. Bu sloganda Önderlik dirilişin kendisi olarak bilinçlerde yer aldığı için böyle haykırılmaktadır. Önderliğe sahiplik, özgür birey ve iradeli olmaya sahipliktir. Daha önce de belirtildiği gibi, sosyolojik bir kategori olarak önderlikler bir toplumun felsefi, ideolojik ve siyasal gücüdürler. Önderliklere bağlılık, sahip çıkmak ve yücelterek kabullenmek demek, toplumsal olarak yaşasın felsefemiz, ideolojimiz, siyasetimiz, kısacası yaşasın düşünce ve bilincimiz demektir. Ya da buna "Yaşasın yeni aklımız ve vicdanımız" demek gerekir. Bugün Kürt toplumunda hiçbir kurumda olmadığı kadar önderlik kurumu oturmuştur. Zaten önderlik kurumlaşmasının gücü diğer kurumlaşmaları belirlediği için, toplumsal gelişmelerde bu olması gereken bir şeydir. Önderlik kurumlaşmasına sahiplik edilmesi, özellikle toplumsal kuruluşta yerine getirilmesi gereken en temel görev olmaktadır. Önder APO'nun içerden ve dışarıdan hep hedef olmasını isteyen kesimlere bakıldığında, bunların hepsinin Kürt toplumunu inkar eden ve terörize etmek isteyenler olması, toplumsal kuruluşta önderlerin belirtilen gücünden ileri gelmektedir. Çünkü önderliklere düşmanlık, toplumu yenileyen düşünceye, bilince ve özgürleşmek isteyen iradeye düşmanlıktır.

Benzer değerlendirmeler PKK için de yapılabilir. PKK denilen olgu, Kürt toplumunun kendini diriltirken verdiği emek ve çabalarının biriktiği ve toplumsal yeniden kuruluş için topluma geri döndüğü toplumsal bir mekânizmadır. Toplum içinde her bireyin, grubun, kesimin ve tabakanın ayrı ayrı görevleri ve sorumlulukları vardır. Köylü, işçi ve memur, dernek ve sendika, kadın ve genç, hepsi nihayetinde sosyolojik birer olgu ve birimlerdir. Toplumda ideolojik siyasal birimler de birer olgudurlar. Bunun Kürt toplumu içindeki özgünlüğünü fazla açıklamaya gerek yoktur. Kürt toplumu diğer toplumlar gibi kendi iç yasalarıyla normal ilerleyen ya da gerileyen bir toplum olmadığı için, ideolojik ve siyasal kategorileri halen de belirleyiciliklerini yürütmek zorundadır. Ne zaman ki toplum normal rotasında kendi iç

işleyişine kavuşur, o zaman bu kategorinin etkinliğinde azalma olabilir. Toplumun kendisini devam ettirmesi için bazı toplumsal olguları kendisi için bir model olarak esas alması ihtiyacı her zaman vardır. PKK'nin kendi modelini toplum içinde geliştirme düzeyiyle bağlantılı olarak toplumda gördüğü bir kabullenme söz konusudur. Özellikle son dönemlerde daha çok haykırılan 'PKK Halktır' sloganı bütünleşmede bir düzey olduğunun göstergesiye de, bunun yetmediği Kürt sorununun çözüme kavuşturulmamasından belli olmaktadır.

Çokça belirtildiği üzere, PKK herkesin bildiği gibi bir parti değildir. PKK özünde sosyal devrim yapan ve bu devrimlerini devam ettiren bir partidir. Hayatın her alanında devrim gibi yeniliklerin yaratılması PKK'nin varlık gerekçesidir. Toplumsal yaşamın hemen tüm alanlarının toplumun kendisi tarafından yürütülebilecek düzeyde temelleri sağlam olarak atılıp geliştirilmeden PKK'nin görevleri bitmez. Toplumun kendi irade ve bilincinin içinde toplandığı alan olarak PKK, Önderliksel olarak üçüncü doğuşun, toplum nezdinde demokratik kurtuluş devriminin güç bileşkesi olmak gibi bir görev ve sorumlulukla karşı karşıyadır. Dolayısıyla PKK dediğimiz olgu ve bu olgunun örgütlenilip buna sahiplik edilmesi, demokratik kurtuluşun gerçekleşme istem ve düzeyi anlamına gelmektedir.

HER SİSTEM GELİŞTİRDİĞİ İNSAN TİPİ VE TOPLUM MODELİYLE BAŞARI KAZANIR

20.yy. hâkim değerlendirme anlayışı, sistemleri karşıtlıkları üzerinden ele alıyordu. Buna göre 2.Dünya savaşı sonrasında dünya düzeni iki kutuplu sistem üzerinde oturtulmuştu. Her şeye iki kutuplu dünya ya göre yaklaşıyordu. Tarihsel olduğu kadar güncel değerlendirmeler de buna göre yapılırdı. Doğal olarak pratik politikada da hâkim olan anlayış bu düalist karşıtlık ilkesiydi. Tüm güçler buna göre ekonomi politika üretir, mücadele güç ve imkân durumunu belirler, hareket ederdi. Oluşan tüm değerler sistemi her şeyi buna göre koşulluyordu.

Devletçi sosyalizmin çözülüşü ardından yıkılanın sadece iki kutuplu dünya sistemi değil, bunu koşullayan değerler sistemi olduğu anlaşıldı. Sınıf tarihinin yarattığı değerler, binlerce yıl hâkim bakış açısını oluşturarak felsefeden, politikaya, etikten, pozitif bilimlere kadar her şeye yön vermişti. İnsan ve doğa, birey ve toplum, erkek ve kadın, düşünce ve eylem, hatta insanın kendisi bile parçalandı. Düalizmin hâkim olduğu bir zihniyetle kendisini, doğayı, toplumu, bir bütünen hayatı karşıtlıklar üzerinde yorumladı, değiştirmeye çalıştı. Sınıf ve ulus savaşlarının tarihin motor gücü olarak değerlendirilmesi, tek belirleyen olarak esas alınması bu anlayışın ürünüdür. Sınıf mücadelesinde toplumun bir kesiminin diğer kesimi alt ederek devletleşmesi, adeta varlık kazanmanın temeli haline geldi. Özgürlük mücadelelerinin bu güne kadar denilebilir ki, tüm biçimlerinin özgürlüğü devlet gücüne bağlamasının nedeni budur. Toplumsal çelişkileri ve farklılıkları, özgürlük alanları oluşturarak demokrasiyi geliştirmenin zemini yapmak yerine, karşılaştırarak devleti güçlendirip özgürlüğün varlık koşulu sayma, sınıflı toplum tarihinin en temel çarpıtması olarak karşımıza çıkmaktadır.

17. yy'dan başlayarak 20. yy. sonuna kadar hâkim olan toplumsal form, ulus formudur. Ulusların özgürlüğü, ulusal devletlerin oluşumu ve güçlendirilmesiyle özdeşleştirilmiştir. 1. dünya savaşında Wilson prensiplerini en önemli maddesi ulusal özgürlüğün, ulus devlet formudur. Aynı yaklaşım kapitalizmi eleştiren devletçi sosyalizmde de geçerlidir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, ulusal devletin kazanılması olarak formüle edilmiştir. Sınıfsal ve ulusal kurtuluş- her ne kadar güçlü eleştiriler yöneltirse de- devletleşme biçiminde algılanmıştır. Kapitalist devlet eleştirisinde, sosyalist devletin

alternatif konulması özgürlük problemini çözdürmemiştir. Aksine devletin güçlenmesi, toplumsal demokrasiyi gerileterek kapitalist gelişimin yedeğine kadar düşürmüştür.

Önder Apo'nun belirttiği gibi ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tek biçimi devlet değildir. Özgürlük mücadelemizin ulusların kaderinin tayin hakkını ulus devlet olarak formüle etmeye başlaması tabii ki yanlış değildi. Özgürlük hareketinin geliştiği dönemlerde dünya ya hâkim olan sistem ve oluşmuş dengeler devlet formunu öne çıkarıyordu. Sistemin aşılma sürecine girmesi, devlet yerine demokrasiyi, devletli toplum yerine demokratik toplumun bir özgürlük seçeneği olarak öne çıkardı. Sınıfları yadsımadan yaşama yön verenin sadece sınıf çelişkisi olmadığı, devlet-toplum çelişkisinin daha esastan geliştiği, başta cins çelişkisi olmak üzere insan- doğa vb. birçok çelişkinin özgürlüğü koştulladığı anlaşıldı. Kuşkusuz 21. yy'a girerken pozitif bilimlerin yanı sıra, sosyal bilimlerde ve teknolojik alanda sağlanılan bir dizi gelişme de bu görüş ufkunu genişleterek derinleştirdi. Dolayısıyla çağı ve güncel siyasal dinamikleri değerlendirirken gelişmelere yön veren paradigmasal değişimleri esas almak gerekir. 20.yy değerler sistemi ile güncel gelişmeleri izah etmek, ufukları daraltarak devlet ve devletin günlük manipülasyonlarıyla sınırlı tutmaktadır.

Güncel politika değerlendirilirken devletlerin ve güçlerin sadece öne çıkan karşıtlıkları üzerinden çıkarsama yapmak, yanıltıcı sonuçlara yol açabilmektedir. Örneğin ABD'nin, devletçi sosyalizmin çözülüşünden sonra yükselen bir değer olarak öne çıkartılması, çağımızın sistemsel çözülüşünü yeterince izah etmekten uzaktır. Yine AB' nin liberal demokrasiyi geliştirerek devleti küçültme denemeleri de değişimi yeterince izah etmemektedir. Kuşkusuz başta ABD olmak üzere AB ve bölgesel güçlerin konumu ve yol açtığı gelişmelerin iz düşümlerini ve etki alanlarını, olası gelişmelerin açılarını tespit etmek önemlidir. Ancak bunu günöbirlik, karşıtlık politikasıyla izah etmek doğru sonuçlara götürmemektedir. Dolayısıyla kendi konumumuzu belirlemek ve ileriye doğru atacağımız en küçük adımı bile doğru hesaplamak istiyorsak, genel siyasal konjektörü değişen değerler sistemi içinde ele almamız ve sistemsel değişimlerin yönlerini ve etkilerini bütönlöklü değerlendirmemiz gerekir.

Emperyalizm klasik tanım olarak aşılış durumdadır. ABD' yi ulus devlete dayalı bir sermaye yayılcısı olarak ele almak yetersiz bir yaklaşımdır. Ulus üstü ekonomik ve siyasal oluşumlar 21.yy. girerken yeni hâkim güçler olmaktadır. Uluslar arası politikayı önemli oranda bu ulus üstü oluşumlar etkilemektedir. Başını ABD ve İngiltere' nin çektiği bu neo liberal yayılma daha çok imparatorluk biçiminde tanımlanmaktadır. Ancak iddia edileninin aksine imparatorluk, tek dünya düzeni değildir. Yine yükselen bir değer olarak yeniçağın temel dinamiği de değildir. Aksine imparatorluk, sınıflı toplum ve devlet sisteminin bir çözölüş formudur. ABD' nin dayandığı sistem, kriz halindedir. Ulus- devletin ve onun son biçimi olan emperyalizmin yaşadığı krizleri aşmak için 2. dünya savaşından bu yana restorasyon denemeleri yapmaktadır.1970' den itibaren ise bir gerileme süreci yaşadığı, kaos sürecine girdiği iddia edilmektedir. Kaos sürecinden çıkmaya çalışırken bir taraftan ulus- devletin tıkanmalarını, diğer taraftan sistemsel krizini, yeni 'demokratik' açılımlar yaparak aşmak istiyor. Bu temelde başta insan hakları olmak üzere, karma ekonomiye kadar birçok denemede bulunuyor. Kadın hakları, çocuk hakları, doğasal yaşam vb. birçok konuda sosyal güvenceler oluşturmaya çalışıyor. Yaşanan toplumsal çelişkileri, demokrasi formunu geniş tutarak, yine mevcut paradigmaları kapsayarak, bilgi ve teknolojiye dayanarak kendince sorunları çözmek istiyor. Körfez kriziyle başlayan ve ardından Irak müdahalesiyle somutlaşan Ortadoğu hamlesinin nedenlerini burada aramak gerekir. 20. yüzyılın uluslar arası sistemi bu temelde yeniden dizayn edilmektedir.

Kuşkusuz ABD' nin BOP' nu salt sistemsel krizle ifade etmek bize yeterli bir çerçeve sunmaz. ABD' nin imparatorluk denemeleri karşısında genel yaşanan sistemsel krizden çıkmak isteyen Çin, Japonya ve

Hindistan gibi güçler de söz konusudur. Ortadoğu'nun ve Hazar havzasının jeo-stratejik ve jeo-politik konumu, yeni yayılma biçimleri için 21. yüzyıla girişte de önemini korumaktadır. Enerji kaynaklarının yanında bölgede oluşturulan statik yapıların ve klasik ulus- devletlerin krizin temel nedenleri haline gelmesi, bilgi ve kültürel yayılmanın önüne engel oluşturması, dünya hâkimiyeti açısından daha stratejik önem kazanmaktadır.

Bu süreçte uluslar arası politikayı etkileyen diğer önemli bir faktör de, halen varlığını sürdüren ulus- devletler olmaktadır. Ulus- devletlerin toplumsallaşmış bir form olarak henüz etkisinin kırılmamış olması, birinci ve ikinci dünya savaşları gibi korkunç felaketlere yol açmasına rağmen, geçerli bir siyasal sistem olarak devam etmesi değişim sürecini stratejik düzeyde etkilemektedir. ABD, AB gibi görece demokrasiyi, sosyal devlet anlayışını geliştirmeye çalışan güç ve güç birlikleri yanında, 20. yüzyıl sistemini hala ayakta tutmaya çalışan başta Türkiye, İran, Suriye gibi ulus- devletler de kaos sürecini etkileyen ve etkileneni durumundadırlar. Ulus- devlet krizini derin yaşamalarına rağmen siyasal restorasyon ve yapılanma içine giremeyen bu güçler, içte ve dışta değişimin etkilerini daha yoğun yaşamaktadırlar. Ulus- devletler otoriter rejimleri altında ağırlaşan toplumsal sorunlara çözüm üretemedikleri oranda bir zayıflama ve aşılma karşı karşıya kalmaktadırlar.

Yaşanmakta olan değişim sürecini etkileyen diğer bir dinamik ise, imparatorluk güçleri ve ulus- devletler karşısın da içte ve dışta gelişen demokrasi mücadeleleridir. Küresel yayılma karşısın da dünyanın her yerinde yaygın olarak örgütlenen küresel demokrasi hareketleri cılız da olsa değişimin olumlu dinamiği olarak gelişmekte, yeni demokratik sistem denemeleriyle kaos sürecinden çıkmaya çalışmaktadırlar. Toplumcu demokrasi mücadelesi ulus- devletler ve neo -liberal yayılma karşısında güncel politikayı etkileyen önemli bir alternatif olmaktadır. Böylece kaba, sınıfsal ve ulusal çelişkileri aşan, başta devlet- toplum çelişkisi olmak üzere cins, kültür, doğa vb. çelişki ve çatışmalar öne çıkmakta, günümüzde yaşanan gelişmelere yön verebilmektedir.

ABD' nin Irak' a müdahalesiyle ortaya çıkan yeni durum, kaos sürecinden çıkma çabalarının giderek yeni sistemi oturtma mücadelesinde somutlaştığını göstermektedir. Bu mücadeledeki güçlerin yoğun çelişki ve çatışmaları hız kazanarak olası siyasal gelişmeleri ve temel dinamiklerini bu şekilde açığa çıkarmaktadır. Her yönüyle bir geçiş süreci yaşanmaktadır. Bu süreçte hangi gücün başarıyla çıkacağını kestirmek zordur. Kaos sürecinden çıkış yıllarca da sürebilir. Ulus- devletler tamamen aşıyor demek genel bir doğruyu ifade etse de gerçeği tam olarak karşılamaz. Ulus- devlet varlığını restorasyonla sürdürebilir. Nitekim Irak' a müdahale edildi, ama diğer ulus- devletler varlığını sürdürüyor. Aynı şey ABD'nin bölge politikaları içinde belirtilebilir. Ortadoğu projesini adım adım oturtmaya çalışsa da devlet krizini aşamıyor. Devlet krizine bağlı toplumsal sorunları da çözemiyor. Devlete dayalı geliştirdiği demokrasi modeli kalıcı çözüm üretmiyor. Ulus- devletin çıkmazlarını aşmaya çalışırken, devleti restore ederek sürdürmesi en temel handikabı olmaktadır. Yine bölge devletleri statik yapılarını bu çelişkiye dayandırarak koruyor.

Ulus- devletlerin değişime karşı ayak direnmesinin yanı sıra, toplumcu demokrasi mücadelesi de önemli bir faktör olarak öne çıkıyor. Ancak halklar seçeneğinin öne çıkıp şimdiden başarı kazanacağını söylemek de doğru değil. Alternatif sistem modeli ve mücadelesi güçlü örülmezse, özgürlüklerin çözümü de uzun bir sürece yayılabilir. Her şey çağı doğru okuma ve buna uygun mücadele seçeneklerini zamanında geliştirmeye bağlıdır. Ancak şurası bir gerçek ki, her ne kadar belirleyen bir güç durumuna gelmiş olmasa da, yaşanan çelişki ve çatışmalar toplumcu demokrasinin gelişmesi için uygun bir zemin sunmaktadır.

ABD' nin Irak' a müdahalesi sistemsel çıkış açısından bir dönüm noktası olarak değerlendirilebilir. Sorunun Irak'ta Baas rejimini devirmek olmadığı, 20.yüzyılın oturttuğu siyasal sistemin artık geçerliliğini yitirdiği, yeni küresel yayılmaya göre ulus- devletlerin yeniden restorasyona tabi tutulduğu anlaşıldı. Irak bu sürecin ilk halkalarından biri oldu. İsrail- Filistin sorununun çözüme götürülüşü, Şaron ve Arafat'ın devre dışı bırakılması, yine Suriye'nin iç politik entrikalarla etkisizleştirilmesi, BOP'un oturtulmasının diğer halkaları olmaktadır. Bu açıdan Irak' ta istikrarın sağlanması model oluşturma bakımından önem kazanmaktadır.

Ulus- devlet faktörlerinin canlı tutulması istikrarsızlığı derinleştirmektedir. İran ve Türkiye gibi köklü ulus- devletlerin statik yapılarını korumadaki ısrarı, ABD'nin bölge politikalarıyla çelişkiye düşürmektedir. Statükocu güçler objektif olarak ABD ile karşıt hale gelmektedir. Bu nedenledir ki, bölgede fundamentalizmi canlı tutarak ulus- devleti ayakta tutmaya çalışan İran, ABD'nin ikinci müdahale alanı haline gelmiştir. İran cumhuriyeti büyük olasılıkla aşılacaktır. İran'a müdahale için zemin hazırlanırken, Türkiye de konumunu sürdürmede bu çelişkiyi zemin yapmak istemektedir. Bir tarafta Amerikayla güç pazarına otururken, diğer taraftan İran' la gizli anlaşmalar yapmakta, toplumsal sorunlarını klasik yöntemlerle bastırarak rejim krizini aşmaya çalışmaktadır. Irak sınırına asker yığarak iç politikada şiddet argümanlarını öne çıkarması, İran' la ortak operasyonlar düzenlemesi bu nedenledir.

Dış dengelere ve çelişkilere dayanma, bu şekilde iç sorunlarını bastırma Türkiye cumhuriyetinin temel politikalarından biridir. 20. yy düzeni ile oluşan statik dengeler Türkiye de ulus- devleti ayakta tutan varlık nedenlerinden en önemlisidir. Bu varlık nedeninin zayıflaması Türkiye de rejim krizini derinleştiren temel bir etmen olmaktadır. Türkiye' nin ulus devlet de ısrarı, statik yapısını muhafaza ederek bölgedeki statükoyu koruması, ABD' nin güncel çıkarlarına ters düşmektedir. Bu nedenle ABD'nin bölge politikasını oturtmada Türkiye'nin klasik politikasını etkisizleştirme öncelikli hale gelebilmektedir.

Türkiye cumhuriyeti, 1920'de Fransa'nın üçüncü cumhuriyet, Bonapartizm ve Junker Alman modelleri esas alınarak kuruluyor. Fransa da beşinci cumhuriyet denemeleri yapılırken, dünya da ulus- devletler aşılırken, Türkiye' de halen 1920'de kurulan ulus- devlet modeli geçerlidir. Yeni bir sisteme doğru mücadelelerin yoğunlaştığı günümüzde, 1920'lerin cumhuriyet anlayışında ısrar, demokratik dönüşüm sağlayamama, Türkiye' de bir rejim krizine dönüşmüş durumdadır. Kuşkusuz krizin temel nedenini sadece dünyada yaşanan değişimle izah etmek doğru değildir. Önemlidir, ama tek başına yaşanan gerçeği izah etmez. Genelde yaşanan değişime paralel, toplumsal dinamiklerde yaşanan hareketlenmeler de önemli rol oynar. Genel çelişkileri özgün toplumsal şartlara olduğu gibi uyarlamak, mekanik bir tarih bakışının ürünüdür. Irak' ta yaşanan çelişkiler ile Türkiye de yaşanan çelişkiler birebir örtüşmez, aynı gerçek diğer ülkeler içinde geçerlidir. Dolayısıyla genelde yaşanan krizin yansımaları ve etkileri değişik toplumlarda, değişik karakterler ve özgünlükler kazanır. O toplumun tarihi, kültürü, toplumsal dinamikleri, siyasal biçimleri, rengini katarak farklılaştırır. Türkiye hem coğrafik siyasi harita, hem de tarihsel ve kültürel dokular bakımından çok daha özgün ele alınmayı gerektirir. Klasik ulusal kurtuluşçu çizginin toplumsal siyasal tahlilleri ve Türkiye şartlarına uyarlanması, sadece devleti güçlendirmiştir. Güncel siyaset ve çelişkiler, tarihi ve kültürel dokuyu olduğu gibi taşır. Bunu göz ardı eden bir yaklaşım, doğru tahlil yapamayacağı gibi toplumsal ve siyasal sorunlara da çözüm üretemez.

Türkiye de ulus devlet formu daha köklü esaslara dayanır. Cumhuriyetin kuruluşunda Kürt isyanlarının başlaması, demokratik bir muhalefetin açığa çıkmaması, uluslar arası ilişki ve müdahalelerin iç politikayı sürekli etkilemesi, ulus- devletin katı şekillenmesinde önemli bir rol oynamış ve karakter kazandırmıştır. Türkiye de milliyetçiliğin bu denli köklü olması, ulus- devletin oluşumunda aldığı karakterden dolayıdır. Kuşkusuz burada tarih ve kültürel dokular da karakter vermiştir. 20.yy'ın hâkim değerler sistemi gücünü

koruduğu sürece Türk cumhuriyetinin varlığını güçlendirmiştir. Başta Kürt halkının özgürlük mücadelesi olmak üzere demokrasi mücadelelerinin köklü sonuç alamamalarının bir nedeni de bu olmaktadır. Kuşkusuz Türkiye’de demokrasinin gelişmesi ve çelişkilerin yumaşmasında muhalefetin rolü hep olmuştur. Ama cumhuriyete demokratik bir karakter kazandıramadığı gibi toplumsal sorunları da çözmemiştir.

Özgürlük mücadelemizin son otuz yıldır yarattığı birikim, Türkiye de ilk defa köklü bir rejim tartışmasını başlatıyor. Son Kürt isyanının yenilgiye uğratılmaması, Ulus- devletin katı oluşumunu sorgulamaya itmiş, aynı oranda da değişik arayışların önünü açmıştır. En azından toplumsal sorunların çözümünde demokrasi alternatifini öne çıkarmıştır. Fakat ulus- devleti çözememiştir. Önder Apo, bunun temel nedenini dar ulusal kurtuluşçu çizginin devletçi perspektifiyle izah etmektedir. Dışta ve içte temel politik sistemde hâkim değerlerin devletçi karakter taşıması, karşıtlık üzerinden tarihi ve kültürel dokuyu ve toplumsal dinamikleri düzleştirmesi, sonuçta devleti ayakta tutmuştur, tutmaktadır.

Rejim tartışmasını daha somut bir zemine çeken diğer önemli bir etmen ise, 20. yy’ da geçerli değerler sisteminin aşılma ile yüz yüze olmasıdır. Yeni sisteme dönük politikaların bölgede giderek somut hale gelmesi, Türkiye’nin dayandığı sistemsel dengeleri zayıflatarak güçsüz düşürmektedir. Türkiye de özgürlük mücadelesi dışında demokrasiyi politikaya taşıyacak güçlü bir muhalefet bulunmamaktadır. Özal ile başlayan liberal denemeler, ağır milliyetçi baskı ve paradigmayla güdük bırakılmıştır. 12 Eylül’de biçilen sol muhalefet ulus ve sınıf çeperini aşamadığı için, devletin yedeğine düşmüş durumdadır.

Şimdi Türkiye siyasetini etkileyen üç güç mücadele halindedir. AKP hükümeti Türkiye’nin yaşadığı sorunları kısmen Özalcı çizgide, kısmen de ılımlı İslam’a dayanarak aşma çabasıdadır. Ancak iktidara dayalı çıkarıcı yaklaşımlarından dolayı tutarlı bir politika yürütemiyor. Başını CHP’nin çektiği kızıl elmacılar ise, 1920’nin cumhuriyet rejiminde ısrar ediyor. İçinde ulusalcı sol ile milliyetçi güçlerin – ki başını Büyükanıt’ın çektiği ordunun bir kısmı da dâhil – buluştuğu bu çizgi, her türlü değişimi cumhuriyet karşısında tehdit görerek, klasik inkâr ve bastırma yöntemini esas alıyor. Çözumsuz politikalarla ağırlaşan rejim krizinin devam etmesi, dar çıkarıcı iktidar mücadelesini açık hale getirmiş durumda. Bu mücadelede hangi güç kazanır belli değil. Ancak giderek daha iyi anlaşılıyor ki, dar çıkarıcı politikalarla da, milliyetçi ajitasyon ve komplolarla da artık toplumsal sorunların üstü örtülemiyor. Nitekim Şemdinli ve Danıştay saldırılarının hemen arkasında yaşananlar bu gerçeği göstermiştir.

Yaşanan iktidar kavgası, objektif olarak anti- demokratik cepheyi parçalarken, demokratik seçenekler için tarihsel bir ortam sunuyor. Keza kesinleşen İran müdahalesinin Kürtler için yarattığı olumlu koşullar, ittifakların önünü açıyor. İçine girmiş olduğumuz süreç bu açıdan oldukça yoğun ve olumlu gelişmelere gebe. Tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar, demokratik çözüm alternatifi olgunlaşmış durumdadır. Çözumsuzlüğün ve alternatifsizliğin zayıfladığı böylesi bir boşluğu, demokratik seçenekler, ittifaklar ve güç birlikleri ile doldurmak mümkündür. Bu sağlandığı takdirde Önderliğin özgürlüğü ve Kürt sorunun demokratik çözümü olanaklı hale gelebilir. Önümüzdeki aylar ve birkaç yıl bu açıdan tarihi önemdedir.

Bu anlamda Türkiye de gelişmekte olan üçüncü güç, demokratik seçenek olmaktadır. Demokratik seçeneğin gelişme zemini güçlüdür. Ancak, özgürlük mücadelemizin otuz yıllık birikimi ve yol açtığı gelişmelere rağmen, Türkiye de demokratik seçeneğe başarı kazandıracak ne örgütlü bir muhalefet, ne de bunu sağlayacak paradigmaya giriş vardır. Değişimi başarıya götürecektir paradigmasal bir dönüşüm sağlanamadığı için, devlet çeperi aşılammakta ya da toplumsal sorunlara radikal demokrasiyle yanıt verilememektedir. Bu durumda demokratik muhalefeti hem demokratik ekolojik paradigmaya göre

uyarlayacak, hem de yaratacağı aydınlanmayla güç birliğine götürecektir yeteneği, yine özgürlük hareketimiz göstermek durumundadır.

1 Haziran'da meşru savunmanın aktif hale gelmesiyle başlayan süreç, uluslar arası komployu birçok açıdan geriye itti. Genel olarak sürecin başarılı geçtiği söylenebilir. Önder Apo ve hareketimize karşı yürütülen birçok politika boşa çıkartıldı. Özellikle Amed serhıldaniyla birlikte yıl, Önderliğe özgürlük yılı ve Kürt sorununun demokratik çözüm yılı oldu. Ancak dolu dolu geçen bu sürecin çözümü getirecek bir boyutta olmadığı da açıktır. Geçmişin öne çıkardığı kazanımlar, zayıflıklarımızı örterse, ortaya çıkan gelişmeler tersine ciddi yenilgi ve zorlanmalara da götürebilir. Sormak gerekir, gerçekten tüm bu gelişmeleri yaratan sağlam bir örgütselliğimiz mi?.. Çalışma alanlarına dönüp bakılırsa, ürkütücü bir dağınıklığın halen sürdüğünü görebiliriz. Bu dağınıklığa rağmen dolu dolu geçen bir mücadele yılı yaşamışsak, elbette ki bunun nedeni genel hareketimizin kararlı duruşudur. Demokratik Konfederalizmin ilanı, Koma Komalan sistemine giriş itibariyle ÖYH, toplumcu siyasi partinin kuruluşu, gençlik ve kadın konfederalizm çalışmalarının başlatılması ve Önderliği takip etmedeki sınırlı kararlılık, bütün bu gelişmelere yol açabildi. Önderlik sisteminin başarı getirdiği doğrulandı. Bu sürecin kazanımlarını ise, Önderlik direnişinin sonuçları bakımından değerlendirmek daha doğru olur.

Sonuçları, kapsamlı gelişme potansiyeli taşıyan bir süreç yaşadık. Görüldü ki, Türkiye'de demokratik çözümü olanaklı kılan ve başarı sağlayan seçenek, Önderliğin demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması ve komalan sistemidir. Pratiğin doğruları karşısında ortaya çıkan diğer bir gerçek ise, bu paradigmaya ve sisteme girmeyen anlayış ve yaklaşımların geriye çekerek ciddi bir yenilgi potansiyeli taşıdığıdır. Sınırlı bir çabayla ve daha çok Önderliğin direnişiyle sağlanan gelişmeleri kazanım hanesine kaydedip, yaşadığımız gerçekliği göremezsek, önümüzdeki sürecin ağırlığını kaldıramayacağımız kesindir. Geline aşamada son iki yıllık mücadele deneyimine dayanarak, her açıdan kendimizi gözden geçirerek, sürecin ihtiyaçlarına uygun bir düzeltme hareketi başlatmamız gerekmektedir. Bu açıdan son iki yıllık pratiği Önderlik sistemine girişte bir deneme-sınama pratiği olarak değerlendirebiliriz. Ancak önümüzdeki süreci de aynı tarzla yürütemeyeceğimiz anlaşılmıştır.

Mücadele yürütüyor oluşumuz, birçok kurumsal ve örgütsel yapımızın yürüyor olması bizi yanıltmamalıdır. Geçmişte de görüldüğü gibi kazanımlar amaç ve hedeflere uygun bir örgütsellikle tamamlanmaz ve sürdürülebilir bir öz yeterliliğe getirilmezse, kayıp haline dönüşebilir. Kaldı ki halen en önemli siyasi ve toplumsal sorunlarımız çözülmüş değil. Önderliğin esareti sürüyor ve biraz geriletilmiş gibi görülsede, imha konsepti geçerliliğini koruyor. Önder Apo'nun şahsında demokratik seçenek boğdurulmak isteniyor. Rejimin derin bir kriz içinde güç ve destek yitimine gitmesi de yanıltmamalıdır. Rejim krizi ve Amerikan projesinden demokratik bir çözüm çıkmaz. Demokratik seçeneği kendimiz geliştireceğiz. Düşünsel, siyasi ve toplumsal bir sistem oluşturdukça çözüm gelişir. Genelde anlaşılmayan husus da, bu olmaktadır. Mücadele örgütlerine sahip olmak, mücadele eder bir konumda olmak, çözüm için yeter sayılabiliyor. Oysa iş, 'nasıl olacak?' sorusuna gelirse, yaşanan durumun hiç de sanıldığı gibi yürümediği anlaşılır. Kurumsal yapılarımızın ne kadar mücadele örgütleri olduğu, demokratik- ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasını hayata geçirecek yeterliliğe ulaştığı tartışmalıdır. Aynı şey mücadele kadroları içinde geçerlidir.

Dıştan bir görünüşle hemen her soruna karşılık kurulmuş bir kurumumuz var. Yine azımsamayacak sayıda kadro ve sempatizan gücüne de sahibiz. Kaba anlamda birkaç defa devrim yaptırarak bir gücümüzün olduğu söylenebilir. Ama önemli olan ne kadar çok kurum ve kadro gücümüzün olduğu değil, bunların ihtiyaçlara ne kadar karşılık verdiği, nitelik kazandığı, bir sistem içinde yürütülüyor oluşudur. Dünyanın en büyük gücüne de sahip olabilirsiniz, ama doğru işlevlendirilmemişse hiçbir işe yaramaz.

Hatta tersine döner. Toplumdan ve toplumcu paradigmadan koştukları için, birçok devasa gücün nasıl çürüyüp dağıldığını, kazanımların nasıl trajik kayıplara dönüştüğünü biliyoruz. Devletçi sosyalizmin çözülüşü bu açıdan öğretici derslerle doludur. Sorun, stratejik doğrultu kazanmak kadar, taktik uygulama gücüne ulaşmada öz gücümüzün yetip yetmediğidir. Genel olarak bu aşamada yenilmeyecek kadar bir gücümüz var. Ancak özgürlüğümüzü ne kadar kazandırır, demokratik seçeneği ne oranda geliştirir, demokratik- ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasını hayata geçirir bilemiyoruz. Yaşadığımız sürecin ihtiyaçları da göz önünde bulundurulursa, mevcut durumumuzun her bakımdan ele alınarak gerçekten yapısal bir dönüşüme tabi tutulmasına ihtiyaç var. Yani sürekli tekrar edilen ama somutlaştırılmamış bir cümle olarak yeniden yapılandırmayı sonuca götürmemiz gerekir.

Yenilenme, yapılanma, değişim gibi kavramları çok sık kullandık, kullanıyoruz. Her kavramsal oluşumun hayat karşısında belirleyici bir yeri var. Manevi üretim en az maddi üretim kadar yaşamı belirler. Kavramlar manevi üretimin yaşam karşılıklarıdır. Kavramlar oluşturup kullanmaya başladığımızda yaşamı harekete geçirmemişse, tersine dönerek üretimimizi durdurur. Kavramlarımızın içinin boşaltılması, yaşam içindeki anlam ve etkilerinin zayıflatılması tek kelimeyle çürütüyor. Son yıllarda hareketimize dayatılan çürütme politikasını başka bir yerde değil, burada aramak gerekir. Bu nedenle yeniden yapılanmayı sadece sözde değil, düşünceden tutalım, örgütselliğimize kadar, tüm çalışmalarda artık somut adımlar haline getirmemiz gerekiyor.

Önder Apo'nun demokratik konfederalizmi ilan etmesiyle birlikte özgürlük hareketimiz genelde değişim sürecini tamamlayarak pratik politikaya adım attı. Paradigmal değişim sürecini politik-taktik düzeyde ele alıp yakın zaman ve olaylarla sınırlamak, izah etmek ciddi bir yanıftır. Paradigmal değişim süreci asıl olarak '90'lı yıllarda başlar. Atina, AHİM ve Bir Halkı Savunmak kitabıyla birlikte düşünsel bir sistem kazanır. Yaklaşık on beş yılı bulan bu süreç, demokratik- ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasının sistem kazandığı bir süreçtir. Bu süreçte tüm değerler sistemimiz, arkasındaki tarih ve toplumsal kültürel dokuyla birlikte yeniden ele alınarak oluşturuldu. Felsefi yaklaşımımızdan etiğe, siyasetten toplumsallığa ve doğaya bakışa kadar, birçok değer değişerek biçim kazandı. Geçmiş tüm paradigmasal birikimler özgürlükçü bir doğrultu içinde sentezlenerek yeni ve bütünlüklü bir paradigma haline getirildi.

Hemen belirtelim ki, bu yeni ve köklü bir ideolojik derinleşmedir. Sınıfa dayanan dar ideolojik bir tanımlamayı da aşan doğa, toplum ve insanın iç bütünlüğünü kapsayan bir ideolojik sistemdir. Öngördüğü toplumsal ve siyasal düzeni ise Önder Apo, demokratik sosyalizm ya da demokratik konfederalizm biçiminde tanımladı, ilan etti. Özgürlük hareketimiz, Önder Apo'nun diyalektiğini izleyerek bir tarafta ideolojik düzeltme yaparken, diğer taraftan pratik- politik ayaklarını oluşturarak hayat buldurmaya çalışıyor.

Önderlik, paradigmal değişim sürecini tamamlayarak pratik- politik hamleler başlatırken, bizler değişim sürecini tamamlayamamanın sancılarını yaşıyoruz. Dönemi karşılayacak önemli adımlar atılmasına rağmen, Önderlik paradigmasına tam katılım yapmama, eski değerlerle yeni çalışmalarını yürütme gibi değişimin özünü boşaltacak, boşa çıkartacak tehlikeli bir pozisyon yaratıyor. Kurumsal yapılarımız ve kadrolar ağırlıklı olarak halen böyle iki arada duran bir pozisyonudadır. Eski değerler üzerinden sistem kazanılmaya çalışılıyor. Önderlik paradigmasını özümseme ve bu doğrultuda düşünüş, yaşayış, üslup ve tarz edinme gelişmeyince, birçok kadro ya gelenekçi yürüyor ya da Önderliği anlamadan uçları seyrediyor.

Kadronun ideolojik sistem içerisine girmemesi, kurumsal düzeltme ve örgütselliğin sağlanamaması, beraberinde dağılma ve erime gibi bir erozyon getiriyor. Birçok kadronun inançsızlaşarak uzaklaşması, karşıtlaşıp çatışma ve didişme içinde güçten düşmesi bu nedenledir. Özgürlük mücadelemiz çözüm hamlesine hazırlanırken, kurumsal yapılar ve kadrolarda yaşanan bu darlık ve gerilik denilebilir ki en büyük tehlike olarak içimizde duruyor. Böyle her çalışmanın ayrı bir merkez, her kadrosal birikimin ayrı bir grup olduğu ve özgürlük mücadelemize bildiğince katılması, kazanımlarımız ne kadar büyük olursa olsun riske etmektedir. Bu nedenle, hem Önderliğin demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasına katılma, özümseme, ideolojik birliğin harcı yapma, hem de siyasal ve toplumsal bir sistem olarak hayata geçirme, bu sürecin en ertelenemez görevi olmaktadır.

Paradigmasal değişimin en önemli boyutunu bilinç ve zihniyet oluşturmaktır. Yeni değerler sistemimizin nasıl anlaşıldığı, nasıl algılandığı önemlidir. İdeolojik doğrultu kazanmadan, kadroda ideolojik birlik yaratmadan, pratik politika başarılı kılınmıyor. Parçalı duruşların kaynağı budur. Önderliğin zihniyet oluşturmayı değişim stratejisinin başına koyması bu nedenledir. Düşünsel aydınlanma olmadan, düşüncede yeni değerler sistemi oturmadan, kullandığımız kavramlardan tutalım, duygu dünyasına kadar bu değerler yansıtılmadan zihniyet oluşturulamaz. Demokratik- ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasının felsefe, etik, devlet, demokrasi, toplumsal ekoloji, toplumsal cinsiyet gibi belli başlı konularda getirdiği yorumu güçlü bir bakış açısı ve tarih anlayışına dönüşmesi gerekir.

Önderlik paradigması üç temel ayak üzerinde örülmüştür. Demokrasi, toplumsal ekoloji ve toplumsal cinsiyet. Her üç konu da kapsamlı ideolojik bir derinleşmeyi gerektirir. Burada devletçi ve sınıfsal yaklaşımları, felsefe ve etiğe yansımaları anlaşılmazsa ideolojik çerçevedeki farklılıklar ve yenilikler görülemez.

Sınıflı tarih boyunca istisnasız tüm paradigmlar devleti veri olarak almıştır. Dolayısıyla modern tarih anlayışında özgürlük ve demokrasi çözümlenmesi daha çok devlet ve sınıfla yorumlanmıştır. Oysa devlet ve demokrasi bir arada olamaz. Devletin olduğu ve güçlendiği yerde demokrasi ya yoktur ya da güdük bırakılmıştır. Daha çok görece "bir sınıf, bir zümre için demokrasi", sistemin temel çözümlenmesidir. Sonuçta öngörülen demokrasi biçimleri sınırlı özgürlük alanları açmakla birlikte toplumu değil, devlet düzenine işler kılmıştır. Toplum- devlet ikileminde modern demokrasi anlayışı devleti birinci, toplumu ikinci sırada veri olarak alır. Nihayetinde ulaştığı düzey temsili demokrasidir.

Aslında demokrasi, bir toplumun kendisini yönetme biçimi olarak devlet ve sınıfın bittiği yerde başlar. Devletin karşısında toplumun kendisini örgütlenme biçimidir demokrasi. Toplum örgütlendikçe devlet gereksiz hale geliyorsa, o zaman demokrasiyi devlet öncesi doğal toplum biçimlerine dayandırmak gerekir. Temsili demokrasi yerine toplumcu demokrasi ya da komünal demokrasi, bir sınıf yerine tüm toplum için demokrasi temel ölçü olmaktadır.

Toplumcu demokrasi anlayışına yöneltilen en önemli eleştiri ütöpik eleştirisidir. Yani böyle bir demokrasinin mümkün olmadığı, devlet sürdükçe toplumun böyle bir demokrasi içinde örgütlenilemeyeceği anlayışıdır. Bu ve benzeri eleştirilerin arkasında yine devleti meşru kılan zihniyet vardır. Sanki devlet olmadan yaşamın örülemeyeceği sanılır. Devlete dayalı paradigmlar devleti meşrulaştıran bir zihniyet şekillendirmiştir. Bu tür eleştirilerde devlet sızması vardır. Eğer demokrasi toplumun yönetimi değil, doğal örgütlülüğü ve yaşamı ise devlet olmadan da demokrasi var olabilir. Zaten böyle bir demokrasi devlete rağmen vardır. Toplum, devlete rağmen demokratikleştirebilir, böyle bir demokratik sistem oluşturulabilir. Toplumcu demokrasi, devleti demokrasiye duyarlı kılmayı da sistemin içine oturtur.

Devletçi sosyalizmde sınıfı ve toplumu kurtarmak öncelikliydi. Bu nedenle özgürlük ve demokrasi soyuttu. Sanki devleti ele geçirip kendi devletini kurunca demokrasi o zaman başlayabilir yanılığı vardı. Bunun nedeni kapitalist devletin demokrasiye izin vermeyeceği teziydi. Sorun, devlet biçimleri değil, devletin kendisi olunca devleti yıktıktan sonra oluşacak devlette de demokrasi sorununun devam ettiğini, devletçi sosyalizmin uygulamalarında gördük. Bu nedenle toplumu kurtarmak yerine, toplumu doğal örgütlenişi içinde kurmak toplumcu demokrasinin temel ölçüsüdür. Demokratik toplumu oluşturarak siyasal ve toplumsal sorunları çözebiliriz.

Devlete ve sınıfa dayalı paradigmalarda toplum nasıl ikinci plana itilmişse, doğa da itilmiştir. Hatta doğa üçüncü bir plandadır. Bu sıralanışın arkasında tanrısal ve mitolojik düşünüşün de etkisi vardır. Toprak bitkiler için, bitkiler hayvanlar için, hayvanlar insanlar için, insanlar ise mutlak ruh ya da devlet içindir. Doğa bu durumda yaşamın bir parçası değil, sadece insanın faydalanabileceği bir araçtır. Oysa biliyoruz ki, üretimde doğa- insan ilişkisi belirleyicidir. Devletçi sosyalist ekonomi politikasında da devlet ve dinsel paradigma yoğun olduğu için, doğa sadece emeğin konusu olarak ele alınır. Yani devletin doğaya yaklaşımını aşamaz. Doğanın insanın var oluş ve toplumsallaşmasında cansız bir öge olarak kabul görüşü toplumsallığı parçalayan hatta insanı bile kendi içinde parçalayan en önemli nedenlerden bir tanesidir. Bu parçalanmayı aşmak için insan merkezli doğa anlayışından vazgeçmek gerekir. İnsanın toplumsallaşmasında doğa, emekle eş değer bir yer tutar ve bir parçası olur. İnsan toplumsallaştıkça doğayı da toplumsallaştırır, doğaya katılır. İnsanın toplumsallığı doğada yaşar. Doğa da kendi var oluş canlılığını insana ve toplumsallığına katar. Bu toplumsal ekolojist bilinç geliştikçe, doğal diyalektik düşünüş ve yorum gelişir, devleti ve sınıfı aşan bir yorum gücü açığa çıkar. Ancak böyle bir bakış açısıyla toplumcu demokrasi kurulabilir.

Devlet ve sınıf tarihinde cins çelişkisi en temel çelişkidir. Toplum ve insanın parçalanması cins çelişkisinde örtülüdür. Doğa ve kadının köleleştirilmesi, sınıf sömürüsü ve kölelik tarihinin başlangıcı olarak değerlendirilir. Devlet kadının köleliği üzerinde kurumlaşmıştır. En küçük devlet ailedir. Ailenin Latince karşılığı 'familya', kölelik demektir. Tek başlı aile sisteminin devletle başlaması köleliğin aile biçiminde kurumlaşmasının somut halidir ve burada kadın, zihniyetten üremesine kadar kölelik bağlarıyla bağlanmıştır. Aile düzeninin ataerkil gelişimi doğal olarak toplumu da ataerkil kılar. Toplumsal parçalanma ve kölelik sistemi buna dayalı gelişir. Üretim bu sistemi besler tarzda sürer. Ve tüm bu düzeneği devlet çevirir.

Devlete dayalı paradigmada kadın yoktur. Kadının köleliği örtülüdür. İnsan ve doğanın parçalanması ardından kadın ve erkeğin parçalanması, hatta insanın kendi içinde bile ruh ve beden gibi parçalanması, tüm toplumsal parçalanmanın temelidir. Ve devlet bu toplumsal parçalanmanın hem sonucu, hem de nedeni olarak var olmuştur. Dolayısıyla modern tarih anlayışında hâkim olan bu ataerkil iktidar çözülmeyen, özgürlükçü bir düzen kurmak olası değildir. Bu nedendir ki, kadın özgürleşmeden toplum özgürleşmez denir. Toplumcu demokrasi paradigmasında kadının özgürlüğü, demokratik gelişmenin olmazsa olmaz koşulu kabul edilir. Toplumsal cinsiyet, kadın özgürlüğü ekseninde toplumun ve yaşamın yeniden en doğal haliyle örgütlü kılınmasını içerir. Toplumu demokratik örgütlenmeye çekerken, bu temel ölçünün önde tutulması gerekir. Yoksa toplumu demokrasiye çekmek olası değildir.

Her sistem geliştirdiği insan tipi ve toplum modeliyle başarı kazanır. Yeni insanı yaratma özgürlük mücadelesinin en temel sorunudur. Bilindiği gibi Önderlik yeni insan arayışını her zaman önde tutmuştur. Sınıflı ve devletli toplumda sınıfları ve devleti aşamayan kültürlerin yeni insanı yaratma mücadelesinde başarılı olmadıklarını biliyoruz. Devletçi sosyalizmin yarattığı kültür, özveri, kolektivizm,

adalet, özgürlük gibi birçok değeri önde tutmasına rağmen, iktidarı aşamadığı ve devletçi zihniyetin çeperlerine takıldığı için kendi kendisini öğüten bir sisteme dönüşmüştür.

Özgürlük mücadelesinin yeni insan arayışı demokratik- ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasıyla birlikte, eşit ve özgür yurttaşlık biçiminde somutlaşmıştır. Yurttaşlık tanımının doğru yapılması, sistem oluşturmada önemli bir halkadır. Sınıflı ve devletli toplumda yurttaşlık en son ulus-devlet ve imparatorluk yurttaşlığıdır. **Üçüncü bir yurttaşlık tanımı ise, sınıflı ve devletli toplum yurttaşlığını aşan demokratik toplum üyeliğidir ya da eşit ve özgür yurttaşlıktır. Eşit ve özgür yurttaşlığı alternatif bir toplum modeli olarak ele alıyoruz. Komala rejimi eşit ve özgür yurttaşlık sözleşmesi üzerinden geliştirecektir. Komunal yaşam ve komün üyeliği eşit ve özgür yurttaşlığın toplumsallaşma formudur.** Eşit ve özgür yurttaşlığın yeni değerler sistemimizdeki yeri nettir. Her şeyden önce devletçi değildir, devletten vazgeçmiştir. Toplumunu yönetmeyi değil, topluma katılmayı esas alır. Toplumsal ekolojistir. Doğaya insan merkezli yaklaşmaz, toplumsallığın bir parçası olarak görür. Yaşadığı yere -kültür ve coğrafya- bağlıdır. Üretim ilişkisinde ve değer üretiminde emeği kıstas alır. Üretimi salt maddi üretim olarak algılayan, manevi üretimi yok sayan anlayışlara karşıdır. Üretimde toplumsal ihtiyaç ve öz yeterlilik ilkesini geliştirir. Toplum-birey ilişkisi dengelidir. İnanç sistemlerini toplumsallaşmanın bir varlık biçimi olarak görür ve yaşamda yer verir. Kadının özgürlüğünden yanadır. Ataerkil aile düzenine ve siyasalitesine karşıdır. Toplumsal sorumluluk ve dayanışmayı önde tutar. Demokratik bilinç ve ahlakın gelişimini toplumcu demokrasi için ölçü sayar. Devletçi sosyalist değil, demokratik sosyalisttir.

Paradigmayı tartışırken düşünce sistemi yaratmak kadar, onun öznesini geliştirmekte önemlidir. Bizim nasıl bir toplum sözleşmesiyle yurttaşlığı tanımladığımız, paradigmaya katılıp katılmama noktasında önemli bir kıstastır. Geliştireceğimiz toplum modeli bu tanımın üzerine oturacaktır. Aynı şekilde çalışma sistemimiz de bunu içermek durumundadır. Özyönetim, öz yeterlilik, karşılıklı bağımlılık, paylaşımcılık gibi ilkelerle çalışmak bunun sonucu olarak gelişir. Dolayısıyla tartışmaları derinleştirirken bu eksende eşit ve özgür yurttaşlık tanımının güçlü yapılması gerekmektedir.

Eşit ve özgür yurttaşlık meclisleri, demokratik konfederal sisteminin temel karar organlarıdır. Geliştirmek istediğimiz toplumcu demokrasinin verili demokrasilerden ayrılan diğer bir yanı, eşit ve özgür yurttaşlık meclislerine dayanıyor olmasıdır. Toplumunu demokratikleştirme, demokratik siyaseti geliştirme ve devleti demokrasiye duyarlı hale getirme eşit ve özgür yurttaşlık meclislerinin gelişimine bağlıdır. Toplumun yaygın olarak komün, ocak ve meclislerde örgütlenmesi demokratik toplumu yaratacaktır.

Kavramsal benzerlik taşıdığı için meclis denince, daha çok mevcut demokrasilerdeki meclisler anlaşılmaktadır. Eşit özgür yurttaşlık meclisleri doğal toplumun içinde örgütlendiği yaşam alanlarıdır. Sokak, mahalle, kasaba ve şehirlerde oluşturulacak meclisler toplumu en küçük hücrelerine kadar örgütlü kılacak, kendi kendine yeten bir konuma getirecektir. Dolayısıyla eşit ve özgür yurttaşlık meclislerini salt karar alma organları olarak görmemek gerekir. Toplum, üretim başta olmak üzere tüm sorunlarını meclislerinde tartışıp çözecektir. Bu nedenle oluşturulacak meclislerimizin bu yetenekte olması gerekir.

Toplumun doğrudan katılacağı yönetim yeri olarak meclis geçerli olduğu yer açısından tek karar organıdır. Meclis yönetimi klasik yönetim biçiminde olmayacaktır. Her şeyden önce oradaki yaşamı koordine edecektir. Yaşamın ürettiği sorunlara, oradaki yurttaşları katarak çözüm bulacaktır. Bu nedenle ekonomik sorunlardan tutalım, sağlık ve eğitime kadar birçok sorunun çözümü için yerelden katılımcı modellerin oluşturulması önemlidir. Toplumun kendini savunma gücünü meclislerde bulmalıdır. Bio-

iktidarın ürettiği tüm saldırılara karşı toplumun kendisini savunması gerekir. Meclisler aynı zamanda bir savunma gücü olacaktır. Yine kendine ait bir hukuk sistemi de olacaktır.

Meclis girişim komiteleri oluşturmak elbette ki önemlidir. Ancak salt bir girişimle kalması sistemin oturması ve iş görmesini zamana sarkıtır. Bu nedenle meclislerin bir an önce ilan edilip çalışma düzeneğinin oluşturulmasıyla toplumu harekete geçirmesi gerekir. Meclis ilanı yapılmadan toplumu demokrasiye çekmenin olanağı yoktur. Yine kalıcı, kendi kendine yeten bir model ortaya çıkmaz. Meclis girişim komiteleri ve sokak komünlerinin yaygınca örgütlendirilmesi meclis ilanına engel değildir. En doğru çalışma sistemi pratik geliştikçe açığa çıkar.

Ocak örgütlülüğü meclislerden ayrı değildir. Meclislerin içinde çalışacağı, yine meclisin içinde yer alacak komisyonların çalışacağı demokrasi evi ya da halk evleridir. Yasal statüde olması dernekler yasası mevzuatıyla olduğu için sanki dernekmiş gibi yaklaşırsa doğru değildir. Ocaklar dernek değildir. Üretim alanlarıdır. Dolayısıyla meclislerin buraya dayanması demokrasinin işlemesi açısından önemlidir.

Aynı şekilde komünleri de bir isim değişikliği biçiminde meclislerle özdeşleştirmemek gerekir. Komün, elbette bir meclis işlevi görür. Yine her meclis bir komündür. Ancak her komün yurttaşlık meclisi değildir. En basitinden en karmaşığına kadar sorunların çözümü için oluşturulacak birliklere komün diyoruz. İnsanların doğrudan katılacakları ve sorunlarını çözecekleri ortaklaşma alanlarıdır. Bu nedenle ihtiyaca göre yaygın komün örgütlülüğünün yaratılması da gerekir. Örneğin sokağı güzelleştirme komününden tutalım, köprü yapma komününe kadar, birçok alanda komünler oluşturulabilir. Toplum komünlerin komünal ilişkisi ile demokrasiye katılacaktır. Yine yurttaşlık meclisleri de komünlere dayanarak varlık kazanacaktır.

Her meclis yurttaşlık meclisi değildir. Toplumsal alanda özgün kimi sorunlara ilişkin kurulan meclisler sadece o özgün alana ilişkin bir işlev kazanır. Örneğin kadın meclisi, kadın örgütlülüğü ve toplumcu demokrasiye katılımının bir biçimidir. Gençlik, emek alanı içinde aynı şey söylenebilir. Bütün bu alanlar konfederal örgütlülüklerin özgün ele alınması gereken alanlardır. Böyle olmakla birlikte bütün bu alanlar yurttaşlık meclislerine de katılacaklardır. Yurttaşlık meclislerinin olduğu alanlardaki sistemi ve işleyişi onlar içinde geçerli olacaktır. Tabi ki bu o özgün alanlara tersine müdahale etme, tabi olmayı da getirmez.

Paradigma doğru özümsemediği için komünal meclis sistemi doğru anlaşılmamaktadır. Her çalışmanın meclisini öngörmesi, ama toplumsal örgütlenme sistemiyle bağının kurulmaması bir karmaşa ve çatışma ortamı yaratıyor. Hemen belirtelim ki bunun nedeni her örgütsel yapının topluma dayanarak güç biriktirme, toplumu yönetme alışkanlığıdır. Bu devletçilikten kurtulmamadır.

Sorun sadece kimin komün ve meclis çalışması yapacağı değil, toplumun böyle bir örgüte nasıl kavuşturulacağı, kimin bu çalışmaya nasıl katılacağını ve tamamlayacağını netleştirmek olmalıdır. Eşit ve özgür yurttaşlık meclisleri sözleşmede netleştirilmiştir. Komalan sistemine dâhil tüm yapılar bu sisteme dayanacaktır. Demokratik siyaset gücünü bu meclislerden alacaktır. Kadın ve gençlik gibi özgün konfederal örgütlenmelerin, tabi ki komün meclisleri olacaktır. Sokak ve mahallerde kendi özgün meclislerini oluşturacaklardır. Bu, alternatif yurttaşlık meclisleri anlamına gelmemektedir. Özgün örgütlülüklerdir. Eşit ve özgür yurttaşlık meclisleriyle iç içe geçecektir. Her eşit ve özgür yurttaş meclisinin olduğu yerde kadın ve gençlik meclisleri de olacak, ama genel sorunlarda eşit ve özgür yurttaşlık meclislerinde birleşeceklerdir. Başta kadın ve gençlik olmak üzere, tüm konfederal yapılanmalar, komün ve birlikler eşit ve özgür yurttaşlık meclislerinden güç alacak ve vereceklerdir.

Önemli bir sorun da demokratik toplumcu siyasetin de meclis sistemine dayanıyor olmasıdır. Demokratik siyasetin meclis modelini esas alması sanki ayrı meclis kuracakmış gibi algılanıyor. Burada önemli olan

rol tanımlamasıdır. Demokratik siyaset elbette ki yurttaşlık meclis çalışmalarına katılacaklardır. Yine meclisler oluştuğunda o meclislere dayanacaklardır. Ancak bu rol, geçmişte oluşturulan mahalle komisyonlarının biraz daha genişletilmiş biçiminde olmayacaktır. Meclisler esas alınacaktır. Demokratik siyaset, meclislerin siyasal koordinatörlüğünü yapacaktır. Yani toplum ile devlet arasında, meclisler ile devlet arasında bir koordine işlevi görecektir. Meclislerle bağı ise, meclislerde oluşacak siyasi komisyonlar aracılığıyla olabilir. Böylece meclislerin demokrasi sorunlarını alacak, devleti, demokrasiye duyarlı hale getirmede neden yapacaktır. Keza toplumu demokratikleştirme çalışmasına da bu şekilde katılacaktır. Toplumu demokratikleştirme gibi bir görevi varsa, hem yurttaşlık meclisi çalışması, hem de toplumsal sorunların çözümüne katılımı olacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, bu çalışmanın ayrı, birbirine karşıt bir çalışma olmadığıdır.

Her şeyden önce demokratik konfederal sistemin bir bütünlük oluşturduğu, bunun tek bir çalışma alanıyla sınırlandırılmayacağı, bir çalışmanın eksik ve yetersiz kalması durumunda sistemsel bütünlüğün bozulacağını bilmek gerekir. Yine toplumu yönetmekten vazgeçip topluma katılma esas alınır, ihtiyaç ilişki ve çelişkisine dayalı bir çalışmayla herkes rolünü oynarsa, toplumsal sorunların çözümünde de birlik olunursa, bu parçalı duruş kısa sürede aşılabilecektir. Her çalışma bir ihtiyacın çözüm karşılığıdır ve diğer çalışmayı güçlendirmektedir. Bir çalışmanın zayıflatılması diğer çalışmaları da zayıflatacaktır. Topluma göre örgütlenme bunu zorunlu kılmaktadır. Burada esas ölçü, topluma göre örgütlenmektir, devlete göre değil.

Mehmet Boztaş

DEMOKRATİK SİYASET HALKIN SİYASETİDİR

Sınıfsal siyasetin ilk siyasal partileri, Sümerlerde çıkan gruplaşmalardır

Günümüz insanlığının en büyük bunalımı, hala ataerkilliğin, sınıfsallığın ve tek tanrılı dinciliğin (üçlü kutsal ittifak) el ele vermesiyle oluşturduğu değerler dünyasıyla yaşıyor olmasıdır. Bakış açımız, kavramlarımız, dil ve kültürümüz, ilişkilerimiz, evliliklerimiz, boşanmalarımız, devletlerimiz, partilerimiz, ota- taşa- hayvanlara yaklaşımımız, felsefemiz, siyasetimiz vb. kutsal ittifakın birinden veya birkaçından ya da üçlü ittifakın kendisinden etkilenerek oluşmuştur.

Siyaset de bu kavramlardan biri. Çeşitli toplumsal grupların çıkar ilişki ve örgütlülüğünü ifade eden siyaset çalışması, kurumsal olarak derin bir bunalımı yaşamaktadır. Hemen hemen tüm toplumlarda siyasete güven azalmıştır. Siyaset kurum ve ilişkileriyle sorunlarının çözüleceğini düşünmemektedirler. Bu kanı ve inanışlar objektif olarak bir gerçeğe de denk gelmektedir. Çünkü siyaset dar boğazdadır, çözümsüzdür. Bu nedenle tüm dünyada siyaset tartışmaları yapılmakta ve bu kavram yeni tanımlamalarına ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Siyasetin çözümsüzlüğünü yaratan o kavrama anlamını veren, bileşenlerin çözümsüzlüğüne dayandırılabilir. Çünkü sınıfsallık, ataerkillik ve din tartışmaları insanlık sorunlarına çözüm olmayan yönleriyle yoğunca tartışılıyor. Siyaseti kurumlaştıran bu yapıların bunalımı ve çözümsüzlüğü haliyle siyasal yaşama da yansıyor. Günümüz dünya ekonomik sisteminin sorgulanması tartışmalarının siyaset kurumunun tartışmalarıyla at başı gitmesi de bu nedenledir.

İlk profesyonel siyaset grubunun Sümer Rahipleri olduğu söylenebilir. Sınıflaşma eğilimindeki kent toplumsal ayrışmasının en bilinçli öğeleri olarak çıkarlarını örgütlemişlerdir. Artı-ürünün ziguratta birikmesi, bir siyasal organizasyon çerçevesinde örgütlenmiş kent sınıfsal işbölümü, ekonomik, sosyal yaşamı neticesinde olmuştur. Günümüzde ekonomik programların belirlenmesi ve uygulanması gibi ticaret, zanaat ve tarım düzenlenmiştir. Bütün bunların yanı sıra avcılıktan devşirme, askeri erkân sınıfı ile ilişkiler iyi tutulmuş, yer yer ittifaklar bile yapılmıştır. Yeni toplumsal yaşamın köy toplumundan ayrılan yanları ekonomiden inanca, askerlikten aile yaşamına, cinsiyet ilişkilerinden doğa ile ilişkilere kadar köklüce düzenlenmiştir. Bu düzenlemelerin yapılması yetmez, topluma da kabul ettirmek, hatta en doğrusunun böyle olacağı ve başka bir sistemin olamayacağını kanıksatmak gerekecektir. İşte bu noktadan sonra sistemin tüm güçleri devreye konulmalıdır. Devletin kendisi kamu güvenlik ve yararının örgütlenmesinin yanı sıra sınıfsallığın otorite gücü olarak bu noktadan sonra devreye girer. Din ideal bir meşrulaştırma aracıdır. Ataerkil yaşamın gerçek kaynağı, kadından yaşamı almak ve tüm toplumsal sistemi erkeğe dayandırmak için iyi bir araçtır. En kaba hatlarıyla tüm bu araçlar siyasetin birer aracı olarak devreye girince, binlerce yıl her biri kendini binlerce defa yeniden üreterek devam ettirdiler. Bu kısa anlatımda şu sonucu çıkarabiliriz ki, sınıfsal siyasetin ilk siyasal partileri Sümerlerde çıkan gruplaşmalardır. Yaşlı bilgeler, devlet bürokrasisi ve askeri erkân ilk siyasal partiler veya siyaset hizipleridir diyebiliriz. Hâkim siyaset de bu grupların faaliyetiyle başlar. Din, devlet, askeriye ne kadar işbirliği yapmış ise, o kadar da bu dönemin siyasetine yansıma fırsatı bulmuşlardır. Bunların karşısında etnisite partileşmeleri ana tanrıça kalıntısı gruplaşmalarda toplum yaşamında varlık bulmak veya yok olmamak çabasına girişmişlerdir. Doğal toplum değerlerinin ittifakına dayanmışlardır. Çok tanrılılık-tanrıçalık, ana tanrıça inancı ve toplumsal işbölümü anılarda ve yaşam içinde hala etkilidir. Kahramanlık çağı daha dün gibidir.

Sınıfsal siyaset ile toplumsal-demokratik siyasetin çekişmesi, bu döneme dayandırılabilir. Günümüzde sınıfsal siyasetin yoğun hâkimiyeti ve tanımı demokratik siyasetin köklerini her ne kadar yok gibi gösterse de, sınıfsallığın başında henüz böyle bir gerçeklik yoktur.

Demokratik siyasetin kökenini toplumsallaşmaya kadar dayandırmak mümkündür. İnsanın bir üretim ve kültürel birlik etrafında bir organizasyona kavuşması anlamında toplumsallaşma sosyal içerikli olmakla birlikte, siyasal yaşamın nüvelerini de barındırır. Grup düzenlenecek ve yaşam idame ettirilecektir. Korunma ve barınma sağlanacaktır. İç çelişkiler düzenlendiği kadar çevreyle ilişkiler de ayarlanacaktır. Soy sürdürme ağırlıkta alışkanlıklar ile yürütülse de, gittikçe toplumsal üretim ve farklılaşma da göz önünde bulundurularak ayarlanacaktır. Grup çıkarları hâkimdir, ayrışma daha fazla yaşanmamıştır. Herkes gördüğüne ve faydalı bulduğuna tapınmaktadır. İnancın farklı yansıtılması ve başkalarına farklı gösterilmesinde kimsenin çıkarı yoktur. Yaşamla en içli-dışlı bilge kadın toplumsal ortak ruh olarak görülür. Doğal toplumun böylesi özellikleri sonucunda oluşan işbölümü tamamlayıcılık, düzenleniş, gönüllük, yararlılık ağırlıklı toplumsal siyaseti oluşur. Bu siyasetin bir anlamda grupçu, homojen ve komünal olduğu söylenebilir. Partileşmesinin de komünal-toplumcu olduğu söylenebilir. Fakat bu siyasal organizasyon ve partileşmesinin daha sonra komünizm tarafından algılandığı gibi yüzey halindeki komünal ve homojenliğidir. Aslında altta yürüyen bir bütünüyle yaşam canlılığı ve çeşitliliğidir. İnandan cinsiyet ilişkilerine, toplumsal yaşamdan çevre-tabiat ilişkilerine kadar bütünüyle farklılığın zenginliği içinde tamamlayıcı bir bütünsellik görülür. Toplum çıkarının düzenlenişi anlamında bir siyaset yürümektedir. Fakat çıkarlarda önceliklere gerek duyulmamıştır. Erkek çıkarı kadın çıkarına hâkim kılınmadığı gibi, insan çıkarı tabiat çıkarına, erkek inancıyla çok tanrılı doğa-kadın inancına hâkim kılınmamıştır. Bu anlamda doğal toplum çıkarsal yaşamı -siyaseti - ne ilk anda görüldüğü gibi kaba-

homojen, ne de daha sonra sınıfsallıkla gelişeceği gibi “teklerin” çoklar-komünal- üzerinde hâkimiyetine dayanır. Bu anlamda siyaset mikro kozmozun -insan- yaşam örgütlülüğüdür. Yani yaşam ile siyaset kurumlaşması henüz ayrışmamıştır. Toplumsal organizasyon bire bir her bireyin yaşamına cevap vermektedir. Olan örgütlenmekte, hiçbir şey olduğundan farklı gösterilmemektedir. İşbölümü ve siyaseti bir tarafın diğer tarafa çıkarını hâkim kılmasına dayanmadığı anlayış hâkimdir. İnanışın siyasal yansıtılışına gerek duyulmaz. İnanışın kendisi doğal bir organizasyon sağlar. Hayvan ve bitkisiyle tüm doğa, başka bir çıkar grubu veya partileşmesi gibidir. Ama insan partileşmesinin hiçbir zararı yok gibidir. Karşılıklı çıkarlar ortaklaştırılmıştır. Birbirinden farklılaşan, ama birbirine çokça benzeyen büyük ve küçük dünyalar oldukları için üstünlük siyaseti gütmeyi düşünmezler.

Sınıflı toplum siyaseti, karşıtlıklar siyasetidir

Sınıflı toplum siyaseti, karşıtlıklar siyasetidir. İlk kavgasını toplumsal çıkara karşı vermiştir. Bu anlamda sınıfsal siyaset, genelin olanı azaltmak ve elinde biriktirmek, kendisinin olanı çoğaltmak olduğu söylenebilir. Devlet siyaseti de diyebileceğimiz sınıfsal siyaset bütünüyle komünal siyasal değerlere karşıtlık temelinde oluşmuştur. Genelin çıkarını bazılarının çıkarı haline getirmek ve bunu herkese kabul ettirmek siyaseti de diyebileceğimiz bir siyasettir. Bazıları için herkese hâkim olmak gerekir. Yine bazıları için herkese karşı partileşmek gerekecektir.

Sınıfsal siyasetin ilk işi kadını toplumsal yaşamdan düşürmek olacaktır. Kadın yaşamın kendisi ise ve yaşamın başını tutmuş ise, onu oradan uzaklaştırır, dibe iter. Bu ilk karşıtlaşma mücadelesi yapay ve çıkarıcıdır. İşte siyaset burada erkek tarafını tutacaktır. Eşitlikçi ortak yaşamın değerlerine göz dikince ilk yapılacak olan bu değerlerin yaratıcı güçlerini sınırlandırmak olacağı bir anlamda anlaşılırdır. Metalaştırma başlamıştır. Bu işe yaşamın kendisinden veya kaynağından başlamak gibi bir şeydir. Metalaştırma sadece kadınla sınırlı kalmayacak, insan gruplaşmalarına “etnisite, sınıfsallık” ve doğaya kadar yansıtılacaktır. Karşıtlar çoğalmıştır. Artık karşıtlıklar siyaseti ve örgütlülükleri –siyasal partiler- bütünü haşmetiyle devreye girebilir.

Demek ki devlet siyasetinin doğuş kökleri eşitsizlik, özgürlük yoksunluğu ve anti-demokrasiye dayanır. Cins ve doğa çelişmesini körükler. Yaşamın tüm özelliklerine artık birebir denk gelmediği gibi hep onu farklı gösterme eğilimini taşır. İlk yapılması gereken sınıf çıkarlarını herkesin, tüm toplumun çıkarlarıymış gibi göstermektir. Fakat bu zordur. Büyük bir güç ister. Çünkü toplumun çoğunluk kesimi kabul etmeyecektir. O zaman insanın toplumsallaşma köklerine dayanan doğal toplum özellikleriyle bütünüyle mücadele etmek ve insanlığın hafızasından silmeye çalışmak olmalıdır. İnsanlık sınıfsallık ile başlatılabilir. Sınıf çelişkisi her şeyin önünde görülmelidir. Bir sınıf diğerine hâkim olunca bütünüyle toplum çıkarlarını yansıttığının ve bunu diğerlerine hâkim kılmaya hakkı olduğunu belirtebilir. Tarih bile bundan ibarettir denilebilir. Aslında bunları gerçekleştirmek için devlet organizasyonu ideal gözükmemektedir. Sınıfsal çıkarlara göre düzenlenmiştir. Örgütlüdür ve gerektiğinde istediğini dışlayabilir, istediğiyle de ittifaka girebilir. Toplum cennetten, yani devletten kovulabileceği gibi askeri erkân ile de ittifak bu temelde yapılır. Tüm dünyayı sınıfsallıkla başlatmak için din ve ataerkil kültürel atmosfer iyi kullanılabilir. Çünkü din, erkeğin üstün yaratıldığını, kadının yaşamın düşük bir varlığı olduğunu ve sömürsünü vaaz edecektir. Kadının siyasetten sömürsü böylece dince de onanacaktır. Hatta kadına ait tüm değerler erkeğe mal edilerek, insanlığın bilincine o kadar sorgulamasız yerleştirilecektir ki, devlet bu toplumsal kesimin sömürsünü uzun yıllar garantilemiş gibidir. Kültürel yaşamda ataerkillik bu gerçeği toplumun hücrelerine kadar gelenekselleştirmeye çalışacaktır. Sonuçta sınıfsal siyasetin devlet –erkek-erkek olarak tek tanrı siyaseti olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu

siyasetin tüm çabası bu ittifakın çıkarlarını ebedi ve ezeli olmak ile bunu herkese meşru göstermek olmuştur.

İşte siyasetin yaşamdan kopması, kirlenmesi, hâkimiyet ve tahakküm mücadelesine dönüşmesi de kaynağını bu gerçeklikten alır. Tesadüf değildir ki, o günden bugüne tüm devletler, dinler, siyasal partiler erkek karakterlidir.

Toplumcu demokratik siyaset ise, köklerini aldığı komünal çıkarları farklı biçimlerde yansıtmaya devam etmek istemiştir. Sınıfsallığa geçerken ana tanrıçaların direnişi rahatlıkla bir siyaset olarak görülebilir. Kahramanlık çağı doğal toplumun meşru savunma örgütlülüğü gibidir. Tek tanrılı dinler karşısında mantar gibi mezhepler türemiştir. Ezen sınıfların karşısında ezilen sınıfların gruplaşmaları çıkmıştır. Daha da sıralayabileceğimiz tüm bu olgular devlet dışı toplumun kendi çıkarlarını gözetmesi ve gerektiğinde imkân buldukça parti gibi örgütlemesi anlamına geliyor. İlk çağ, orta çağ hep böyle geçmiştir. Modern toplum çağında ise, zaten sınıf-ulus siyasetleri ve partileşmeleri açıktan ve yoğunca yapılır olagelmıştır. İnsanlık tarihine bir de bu yönden, yani siyaset dışına itilmek istenen güçlerin kendi siyasetini ve bunun temsilini yapan partileşmelerini oluşturma deneyimi açısından da bakmak önemlidir. Biz, konumuz gereği değinmekle yetindik.

İnsanlığın uygarlık çağları boyunca sonuçta hâkim olan devletli siyaset gerçeği olmuştur. İnsanlığın daha eşitlikçi, daha özgürlükçü arayışları, gruplaşmaları, partileşmeleri çoğu kez devlet içinde erime ile karşı karşıya kalmıştır. Bu durum devletin siyasetini çok güçlü felsefi, cinsi, dinsel, askeri, ekonomik vb. öğeler ile iç içe oluşturmasından kaynaklanıyor.

20.yy devlete dayalı siyasetlerin birçok çeşidinin denemesiyle geçti. Hemen her çeşit sınıfsal, ulusal siyasetler denendi. Sonucun bir tıkanma olduğu herkesin hemfikir olduğu bir konu. Bu tarz bir siyasetin tıkanması ona dayalı ve ona destek veren tüm olguların da bunalımını doğurdu.

Günümüz siyasetinin sorunları nelerdir? Nereden kaynaklanıyor? Sınıf-ulus-devlet siyasetinin çıkmazları bu siyaseti oluşturan bileşenlerinin uzun süredir sorgulanıp gerçekliklerinin açığa çıkarılıyor olmasından kaynaklandı. Yine bu siyasetlerin çözüm üretme yeteneklerinin sonuna gelmiş olmalarından kaynaklandı. Bu hususlara kısaca değinirsek; 16. ve 17. yüzyıllardan itibaren aydınlanma ve reform ile tek tanrılı dinler sorgulanıyor. Devlet-din ilişkisi ayrıştırılmaya ve dünyevileştirilmeye çalışılıyor. Günümüze doğru tek tanrılı dinlerin ataerkilliğe ve sınıfsal iktidara verdiği güç artık kuşku ile karşılanır durumda.

Devlet sorgulanıyor. Devletin günümüz sorunlarına çözüm üretmediği, aksine birçok sorunun kaynağı haline geldiği belirtiler. Yine devlet odaklı siyasetlerin sonuna gelindiği yaygın bir düşüncedir. Klasik devlet siyasetlerinden kapitalist siyaset çıkmazda ve en çok tepkiyle karşılanan bir düzeye geldi. Liberal siyaset, en çok özgürlüğü, eşitliği ve adaleti vaat etti. Fakat pratikte çoğu zaman bunun tersini yaptı. Ya da istemlerini gerçekleştirecek bir pratik duruşa hiçbir zaman yönelmedi. Şimdilerde devlet siyasetinin bir yansıması olduğu daha iyi açığa çıkan sosyal devlet siyaseti ve reel sosyalist siyaset ise geriye dönüşü yaşamaktadır. Devlet siyasetinin ömrü bir yüzyıl uzatılarak, geri küresel devlet siyaseti içine dönüldü. Ulusal kurtuluş siyasetleri önemli başarılarla imza atar gibi gözükmesine rağmen onlar da devlet oluşumuna giderek tıpkı reel sosyalist yapılanmalar gibi vaat ettiklerinin tersi sonuçlara ulaştılar.

Toplumsal statüler ve cinsiyet arasındaki eşitsizlik ve karşıtlaşmaya dayalı siyaset demokrasinin, insan haklarının, feminizmin sürekli yükselişi sayesinde önemli bir dayanağını daha yitirdi.

Sonuç, dünya siyaset sisteminin geçmiş dayanaklarından uzaklaşması veya geçmiş dayanaklarına dayalı yürütülemeyeceği gerçeğidir. Yaşanan bir siyasal kaos ortamı olmakla birlikte yeninin siyasal argümanlarının da oluşturulması çabasıdır.

Devlet aşınmıştır, ama bütünüyle aşılammıştır. Ve hala da kamu yararı ve güvenliğine dayalı olarak sınırlandırılmış da olsa ihtiyaç duyulmaktadır. Dinde aydınlanma ve dünyevileşme önemli mesafeler kat etmekle birlikte sosyal dönüşümü bütünüyle sağlamış olmaktan uzaktır. Demokrasi, kadın hakları, insanlığın eşitlik ve özgürlük sistemleri kurma pratikleri önemli mesafeler kat etmekle birlikte, dünya sistemine ağırlık koymuş değildir. İşte demokratik siyasetin oluşma süreci tüm bu öğelerle yakın ilişkili olarak sürmektedir. Ve sürecin geçmiş ile yeni öğeler arasında bir geçiş süreci yaşadığı gözlemlenmektedir.

Buna göre demokratik siyasetin sorunlarına bakarsak, demokratik siyasetin birinci programı devletin reformasyonu olmalıdır diyebiliriz. Demokratik siyasetin çok farklı çıkar gruplarının çıkar ve örgütlülüklerini rahatça yansıtabilme imkânı bulabilmesidir. Örgütlülüğün büyüklüğüne ve küçüklüğüne bakılmaksızın eşit ve özgür yansıyabilmesidir. Birbirinin varlığına saygı esastır. Hoşgörü temelinde tüm çıkarlar birbirine tahakküm gütmeksizin zenginlik içerisinde bir arada olabilir. Birbirini güçlendirebilirler. Kamu otoritesi bu çıkar gruplarının ilişkilerini düzenliyor, koordine ediyor ve siyasete demokratik teamüller çerçevesinde yansıtıyor ise geliştirici oluyordur. İşte bu noktada klasik devlet yapılanmalarına bir kamu otoritesi olarak farklı yaklaşırlar. Bir sınıfın tahakkümünü oluşturmaya çalışırlar. Çıkar, amaç, örgütlülük egemen gruplar lehine homojenleştirilmeye çalışılır. Farklılıklar ya aşılır, ya da en aza indirgenmeye çalışılır. Bu nedenlerle demokratik siyaset gelişmek istiyor ise devleti kabul edilebilirlik sınırlarına çekmeli ve alanı kendisine açmalıdır.

İkinci program maddesi, dine yönelik köklü yaklaşım ve yapılar geliştirmek olmalıdır. Tek tanrılı dinlerin ticaret sınıfı ve erkek karakterli olmalarından kaynaklı devleti besledikleri ve devletle iç içeleşmiş sınıf hâkimiyetlerini meşrulaştıran yanları göz ardı edilmemelidir. Bu, entelektüel bir çaba kadar, dine doğru yaklaşım, dönüştürme ve yeni yapılanmalar ihtiyacını gerektirecektir. Bu konuda demokratik siyasetin yaklaşımı ne dini inkâr, ne de olduğu gibi kabul olabilir. Din olgusu, siyaset ve devletten uzaklaştırıldığı kadar sosyal bir olgu, fakat toplumsal çıkar gruplarının yaşamını düzenlediği kadar da modern siyasi ve sivil toplum örgütleri halinde temsile kavuşturulabilir. Dinin bazı çıkarları meşrulaştırması, bazılarını da örtbas etmesi yaşanmayacağı gibi dini inançlı kesimlerin çıkarlarının yansımalarına özen gösterilir. Mevcut tarikat ve mezhepleri böylesi bir yaklaşım gösterildiğinde demokrasiye çekmek mümkün olabilir. Çünkü demokratik siyasette kendini farklı formatlar altında ifadelendirme gereği duymadan açık çıkarlar ile örgütlemek mümkün olabilecektir.

Önemli bir demokratik siyaset ayağı da kadının katılımı olacaktır. Demokratik siyaset, eşitlikçi ve özgürlükçü siyaset ise en başta kadının katılımı ile belirleyici olacaktır. Kadının çıkarlarının yansımadağı, örgütlenmediği bir siyasetin eksik olacağı ve tahakkümü aşamayacağı açıktır. Karşıtlaşma siyaseti olarak klasik devlet siyasetini aşmanın en önemli yöntemi, ilk karşıtlaşma olan kadın-erkek karşıtlaşmasının eşitlik ve özgürlük temelli çözümünü siyasete yansıtmak olabilir. Kadının demokratik katılımı sadece bir farklılık ve zenginliğin katılımı değil, aynı zamanda da ataerkilliğin, tek tanrılı din meşruiyetinin ve devlet-sınıf tahakkümünün gerilemesini doğuracağı için hayattır. Kadın dışında başka hiçbir öge demokrasiye ve ona dayalı siyasete bu hizmeti yapamaz. Çünkü esasında kutsal üçlü ittifak kadın için yapılmıştı. Ve devlet siyaseti çok biçim değiştirse de özünde kadın sömürsünü koruyarak sürdürür.

Yine cins eşitliğiyle başlayan süreç, demokrasinin gelişimini doğuracağı için insan çevre-doğa eşitliğine, toplum içindeki çeşitli etnik, dilsel, mezhepsel vb. eşitliklerin de sağlanmasına hizmet eder. Aslında tüm bu eşitsizlikler devlete dayalı sınıflı eşitsizliğin parçalanarak, büyüyerek aşağıya yansması sonucu oluşmuş ise klasik sınıfsal karşıtlık siyasetinin aşılıp demokratik siyasetin gelişmesi bu farklılıkların özgür ifadesine imkân vereceği gibi eşitleşmeleri de sağlayacaktır. Bu eşitleşmeler sağlandıkça da demokratik siyasete güç verecektir. Yani aralarında doğru orantılı bir ilişki vardır. Günümüz çevre sorununu böyle uygulanan bir demokratik siyaset perspektifi çözebilir gözüküyor. Yine etnisite olduğu gibi kabul edilemeyeceği gibi gerçekliği görülerek, dönüşüme uğratılabilir. Mezhep çekişmelerinin önü alınabildiği gibi tutuculukları aşılmış yapılar olarak kültürel değer haline gelebilirler.

Her Parti, Bir Gölge Devletidir

Demokratik siyasetin belirleyici bir bileşeni de demokratik siyasal partiler olacaktır. Devlet odaklı olmayan toplumsal talepleri esas alan partiler olmadıkça siyaset demokratikleşmez. Sümerlerden bu yana partiler -Sümer rahip devletini oluşturan yaşlılar, askeri erkân ve bürokrasi sınıfı o dönemin devlet partileri olarak değerlendirilebilir- devlet için, devlet gibi örgütleniyor. Her grubun temel amacı, bir gün başa geçip devlet iktidarını kullanmak oluyor. Modern uygarlıktaki partiler incelendiğinde bu gerçeklik daha iyi görülecektir. İktidarı da, muhalefeti de devlet odaklıdır. Devlet odaklı olması iki gerçeklikten kaynaklanır. Bir; bir gün iktidar alınıp yürütülmeye koşullanılmıştır. İki; mademki bir gün devlet yönetimi alınacaktır o zaman zorlanmamak için şimdiden devlet gibi örgütlenmek gerekir. O nedenle nasıl ki devletin cumhurbaşkanından valisine ve en alta da köy muhtarına kadar bir zincirsel sıralanışı varsa, partilerin de genel başkanlarından il yöneticilerine ve en alta da mahalle, köy komisyonlarına kadar bir sıralanışı olur. Merkez ve yerel teşkilat, aynen devlet gibi örgütlenir. Hiyerarşik ve merkezi örgütlenme sistemi oturtulur. Yine devlet mantığı gibi toplumun tüm hücrelerine sızılıp örgütlenmek istenir. Aslında her parti bir gölge devlettir. Muhalefet partisi ile iktidar partisi arasında niteliksel, amaçsal bir fark yoktur. Çünkü ikisi de aynı amaç için ve aynı şekilde örgütlenmiştir. Mesele kimin daha önce kimin daha sonra iktidarı kullanacağıdır. **Sistem dâhilinde bir danışıklı dövüş yaşanır.**

Amaç ve örgütlülük sistemi böyle olan partilerin halk çıkarını ve demokrasi yaratmayı gerçekleştiremeyecekleri ortadadır. İster sağ, ister sol partiler olsun devlet partileri olmayı aşamayacaklardır. Aslında devlet, parti kuruluşlarını bu belirtilen çerçeveye sınırlı tutarak zaten başlarken partilerin devlet çıkarlı olmalarını garantilemiş gibidir. Bu tuzak iyi kurulmuştur. Bu nedendir ki birçok parti kurulur, fakat toplumsal talepleri gerçekleştirme, eşitlik ve özgürlüğü sağlama hep yerde kalır. Hatta devlete benzeyen yanlarıyla partiler, devlet tahakkümünün ve despotizminin birer yaygınlaştırıcı aracı haline gelirler. Muhalefette olan partiler bile kendilerini devlet çıkarlarını toplum çıkarları karşısında savunmak zorunda hissetmeleri doğar. İktidarda olsun, muhalefette olsun her parti devlet için kurulduğu bilincinde olduğu için devlet rantını yemeyi bir hak olarak görür. Bu işleyiş sonucunda aslında işleyen hiçbir zaman demokrasi değil, süreklileşen devlet iktidarı olur. Fakat parti adı bile özellikle çoklu bir sistemden de bahsediliyor ise hemen akla demokrasiyi getirir. Yani demokrasi olmadığı halde varmış gibi göstermek için parti sistemi iyi bir kamuflaj aracı olur.

İster liberal, ister sol, ister sağ olsun günümüz partilerinin çıkmazlarını devlet odaklı olmalarında görmek gerekir. Devletin sorunları çözmediği, eşitlik ve özgürlüğü getirmediğinin sorgulandığı bir dönemde devletin gölgeleri olarak partilerin de çıkmazı yaşayacağı beklenebilirdi ve öyle oldu. Fakat bu sürecin bedeli ağır oldu. Siyasetten ve onu yapan partilerden nefret etmeyen yok gibi. Politika denilince aldatma ve bastırma akla geliyor. Seçim sistemlerine güven çok az olmuştur. Politika ve araçları olarak partiler, topluma ve toplumsal yaşama oldukça yabancılaşmış durumda. Devletin küçültülmesinin düşünüldüğü

bir dönemde partilerin nasıl küçültüleceği ya da demokratikleştirileceği diyelim çokça tartışılır bir konu. Siyasetin bireyin ve toplumların boyun eğdirilmesinde ne kadar rolü olduğu araştırılıyor.

Demokratik parti, devlet partilerinden iki nitelik üzerinden ayrışacaktır. Bir; devlet odaklı değil, toplum odaklı olmak zorundadır. Başka bir şekilde söylersek, bir gün devleti yönetebilmek ancak ikinci bir hedef olabilir. Esas hedef toplumun demokratik inşasını sağlamak olmalıdır. Esas hedef, çok çeşitli toplumsal çıkar gruplarının çıkarlarını siyasete yansıtmak olmalıdır. Çıkar grupları ve örgütlülüklerinin koordinesi rolü oynanır. Kamu yönetimi olarak devletin reformasyonu programıdır. Eğer devletin iktidarını kullanma imkânını yakalar ise bunu da devletin küçültülmesi kadar, demokrasiye duyarlılığı oluşturan bir kamu yönetimini sağlamak için kullanır. Yine hükümet yapmayı kamu yönetimi ile demokrasi ilişkisini oturtmanın aracılığı yapmak için değerlendirir. **İkinci niteliksel değişme, partinin demokrasi amaçlı oluşumunu tamamlayacak bir nitelik olarak demokratik örgütlenişini sağlamaktır.** Demokratik bir parti, devlet gibi örgütlenemez. Örgütleniş ve işleyişi demokratik olmak durumundadır. Tüm kararlara halk dâhil edilir. Kuruluş ve işleyişine halkın aktif katılımının yöntemleri yaratılmıştır. Merkezi yapılar, en aza indirildiği kadar inisiyatif yerele kaydırılmıştır. Parti, çeşitli toplumsal kesimlerin kendi içinde örgütlenmesine açıktır. Bu açıdan bakıldığında aslında kollaşma ve komisyonlaşma deneyimlerinin yetersiz kalacağı sonucuna ulaşılabilir. Özerk veya bağımsız örgütlenmeler kadar –kadın ve gençlik için olabilir- birlik örgütlenmeleri –meslek grupları vb. için- denenmelidir. Merkezi yapılar, genelde meclis inisiyatifiyle çalışabilir ve işlevli olmasına özen gösterilir. Aşırı şişirilmiş, hantal, bürokrat merkezi yapılar yerine, koordine eden ve yereller ile sıkı eşgüdüm dâhilinde çalışan merkezlere geçiş yapılır. Daha da somutlaştıracak olursak; model önerisi için

1-PM yerine, Genel Meclis Sistemi: mevcut PM'nin iki katına yakın bir bileşimle oluşur. Partideki en üst demokratik organdır. Kısa, orta ve uzun dönem parti politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasının denetlenmesinden sorumludur. Aslında mantık olarak bir parti meclisi gibi değil, Kürt demokratik rejiminin halk meclisi gibi düşünülebilir ve öyle çalışır. Bileşimini geniş düşünülmesinin sebebi de budur.

MYK ve PM'nin ayrı ayrı iki organ olarak düzenlenebilir. MYK Genel Yürütme Kurulu şeklinde tanımlanabilir. Meclisin yürütme gücüdür, meclis denetimine tabidir. Burada hassas olan nokta, Genel Yürütme Kurulu'nun yetkilerinin hiçbir zaman meclisin üzerinde olmamasıdır. Meclisin yetkilerini gerekmedikçe kullanmaması gerektiğidir. Bu şekilde işleyen meclisin yürütme gücünün günümüz MYK'lerinin sayıca biraz daha üstünde tutulması düşünülebilir. Önemli olan bölgelere dağılıma göre yeterliliğin göz önünde bulundurulmasıdır.

Genel meclis ve genel yürütme kurulu için dikkat edilecek bir husus da bu yapıların merkezlerdeki konumlanmalarının yerele yaydırılmasıdır. Merkezde küçük bir merkez yürütme gücü işleri koordine etmek için kalabilir. Diğerleri partinin örgütlü olduğu tüm alanlara bir işbölümü dâhilinde dağılır. Yereldeki meclislerle birlikte çalışır. Genel meclisin de belli periyotlarla merkezde toplanacağı göz önünde bulundurulur ise ağırlıkta çalışmasını yerelde yapması mümkün olacaktır.

2-Kollaşma yerine, Özerk-Meclis Yapılanması: bu öneri kadın ve gençlik kollaşmaları içindir. Kol mantığı günümüz örgütlülüğüne cevap vermez. Bir bütünü tamamlayan parçalardan ziyade herkesin kendi özgülünde bir bütün olduğunu ve bu bütünlerin ittifakının kazandırdığının tartışıldığı günümüz siyasetinde özerk yapılanmalar daha doğrudur. Bu gücü bölmek değil, daha büyük güç biriktirmenin de doğru yöntemidir. Kadın ve gençliğe bir gün bu partiye oy vermeleri için gitmekten ziyade, kendi kimliklerinin temsili ve kimlikleri etrafındaki sorunların çözümüne dayalı bir yaklaşımla gidilmesinin daha güçlü bir örgütlülük yaratacağı açıktır.

Kadın ve gençlik meclisleri daha gerçekçidir. Kadın ve gençlik örgütlülüklerine denk bir bileşimle oluşur. Bu meclisler genel parti siyasetinin oluşturulmasında ve uygulanmasında söz sahibidir. Yapıların iç işleyişlerinde birinci derecede söz sahibi olan demokratik organlardır. Genel parti meclisine seçimle temsilcilerini gönderir. Merkezi üyelik yerine, koordine ya da dönem sözcülüğü mantığıyla çalışan yürütme organı vardır. İç işleyişinde bağımsız olan kadın ve gençlik meclisleri, Parti Genel Meclisi ve Genel Yürütme Kurulu kararlarına karşı sorumludur. Burada hassas olan nokta, gençlik ve kadın meclislerinin ne parti dışına çıkmış yapılar gibi ele alınması, ne de eskisi gibi merkezi hiyerarşik bir bağla merkez tarafından direkt yönetilmesidir. Daha önce parti yürütmesi ve meclisi için söylenen merkezin yerele dağıtılması ilkesi, gençlik ve kadın yapılanmaları için de geçerlidir.

3-İnanç, Emek, Meslek vb. gruplaşmalar için Komite, Kol veya Birlik örgütlenmeleri: sendikalar, çeşitli inanç yapıları, -örneğin Aleviler- işsizler, esnaf grupları vb. ihtiyaca göre bu örgütlenme gruplarına girer. Önemli olan demokratik bir işleyişle çalışmaları ve parti siyasetinin oluşturulmasına katılabilmeleridir.

4-Meclisler sistemi: bu konuda sizin belirttiğiniz mahalle-belde-ilçe-il-bölge meclisi sistemi uygulanabilir. Ama önemli olan mekanizma olarak bu meclislerin parti genel meclisine temsilliyetlerinin ve siyaset oluşturulmasına katılımlarının iyi düzenlenmesidir. Ayrıca mahalle ve köy meclis-komün örgütlülüğünün iyi oturtulmasıdır. Demokrasinin yerelde işleyen modelinin genel işleyiş açısından önemi büyük olduğundan mahalle ve köy örgütlülüğünü doğrudan demokrasinin en iyi işleyen unsurları olarak düzenlemeliyiz. Bu anlamda mahalle komisyonları yerine, meclisinin oluşturulması diğer çalışmalardan öncelikli olabilir.

Partinin tüm meclis ve yürütme organlarında görev alma süreleri iki yılla sınırlı tutulabilir. Yine en fazla iki dönem (seçimle olmuşsa 2+2) görev süresi olabilir. Görevli bulunan dönemde meclislerin işletebileceği veto hakkı saklı kalır ve gerektiğinde işletilmesinin önü açık tutulur.

Partilerin iktidarı hedefleyecekleri doğal olarak iktidar odaklı olacakları şeklinde yaygın, ama yanlış bir kanı vardır. Doğru, siyaset partileri iktidarı kullanmak isteyebilirler. Fakat burada mesele iktidarın bir amaç ve her şeyin ona uyarlandığı ve ona göre örgütlendiği bir durum olmaktan çıkarılmasıdır. Amaç ve demokratik örgütlülük doğru tanımlandığında iktidarı yararlı ve iş bölümünü organize edici bir temelde kullanmak hem sakıncalı değildir, hem de amaç içerisinde bir ayrıntıya inecektir. **Demokrasiyi amaç edinen ve demokratik örgütlenen bir parti, gerçek anlamda devlet partileşmeleri karşısında muhalefet edebileceği gibi siyaset ve kurumlaşmalarına da halkın güvenini sağlayabilecektir.** Politikayı toplumsal çıkarların yansıtılmasına dönüştürerek, politikaya olan güvensizliği aştıracaktır. Eşitsizlik ve özgülüksüzlüklerin derinleştiricisi olmaktan çıkıp sağlayıcısı olacaktır. Devlet despotizminin uzantısı değil, toplumsal örgütlülüğün bir parçası haline geldiği için devlet despotizminin sınırlandırıcısı olacaktır. Birey ve toplumun boyun eğdirme aracı olmaktan çıkıp partiyi birey ve toplumun irade ve söz sahibi olması haline getirecektir. Devlete odaklanmadıkları için devlet rantını kullanmayı da düşünmeyecek, topluma dayalı yaşayacaktır. Tüm yoğunlaşması devlet imkânlarını kullanmaya, birey ve toplumun devlete karşı yarattığı sorunları çözmeye endekslenmeyecek toplumsal sorunların çözümü birinci gündem maddesi olabilecektir.

Demokratik siyasetin oturmasının en önemli bir sonucu da, sahte meşruiyetler, yalanlar, aldatmalar, hileler yaratma ihtiyacı duyulmayacağından ahlakın bir ilke olarak yeniden inşası sağlanabilecektir. Toplumsal ahlak, sınıflaşmanın başı ile birlikte bozulmuştur. Yaşamı rayından çıkartıp tahakküm üzerine bindiren ve bazılarını öne çıkartıp bazılarını bastıran sınıfsallık yalan söylemek zorunda kalmıştır. Bozulan toplumsal ahlak, diğer tüm ahlakların bozulmasının da temel sebebidir. Dinin yalanı, annenin

çocuğuna karşı yalanı, erkeğin kadına yalanı, devletin tüm topluma yalanı, yönetilene karşı yalanlar vb. hep buradan gelir. Her yalanın toplumsal ahlakı rayından çıkarttığı düşünülür ise bugünkü sonuç daha iyi anlaşılacaktır. En organize yalan, devletli siyaset ile yapılmıştır. Demokratik siyaset, eşitlik, özgürlük, adalet, barış, kardeşlik değerleriyle tüm bu yalanları tersine çevirerek, yaşam ile birebir doğru bağı yeniden kurar.

Demokratik siyaset, halkın siyasetidir.

Sınıflı toplum uygarlıkları boyunca halklar ve birçok toplumsal kesim adına başkaları siyaset yapmıştır. Temsili siyasetler ortaya çıkmıştır. Hiçbir temsil iddiası farklı olsa da aslına uymamıştır. Dikkat edilirse, rejimler, devlet biçimleri hep egemen kliklerin niteliğine göre isim almıştır; krallık, monarşi, faşizm, şahlık, liberalizm vb. **Devlet eliyle yapılan veya sonucu devletleşmeye varan hiçbir siyasetin halkı temsil etmediği ortaya çıkmıştır.** O nedenle günümüz siyasetinde halkın doğrudan katılımı ve buna uygun rejimler tartışılıyor. Cumhuriyetin halk rejimi olarak halk yönetimi olan demokrasiye uygunluğu çokça dile geliyor. Demokratik siyasetin kendisi ile uyum içinde bir rejimle sonuçlanması, hem yapısı gereğidir, hem de o rejim tarafından destek görecektir. Burada önemli olan sabit, önceden belirlenmiş bir rejim için demokrasinin hareket etmesi değil, toplumsal grupların kendi adına direkt siyaset yapabilmelerini sağlayabilmektir. Herkes için doğrudan demokrasinin imkân ve araçlarını açık tutabilmektir. Çoğulcu sol, Gökkuşluğu ittifakı, Zeytin dalı projesi, Kongre rejimleri hep bu doğrudan demokrasi programlarının somutlaştırılması için tartışılıyor. Halkın doğrudan katılımı Yunan sitelerindeki gibi ortak bir meydanda toplanarak olamayacağı açık olduğuna göre, günümüz bilim-teknik çağında ve insanlık tecrübesinin model hafızasının zenginleştiği bir dönemde farklı arayışların hem yaşamsallaştığı hem de sürdüğü bir süreçten geçiyoruz. Devlet ve devlete dayalı siyasetin geriletilmesi yetmeyecek, gerçek halk demokrasisi ve onun her türlü katılım biçimlerinin kendini ispatlaması gerektiği bir süreç. Hiçbir zaman başarı veya başarısızlık demokrasi güçlerinin bu kadar elinde olmamıştı.

Atakan Mahir

19.06.2006

ORTADOĞU'DA DEMOKRATİKLEŞME FELSEFİK-İDEOLOJİK MÜCADELEYLE GERÇEKLEŞECEKTİR

Sekiz yüz yıldır bir başkadır, Ortadoğu. Bir başka bakar doğaya, topluma, insana. Bakar ama göremez, anlayamaz, tanımlayamaz. Duyguları bir başkadır; sevgileri, aşkları bir başkadır. Tarihine yaraşır bir başkalık değildir bu.

İnsanlığa analık eden bir tarihe sahiptir, Ortadoğu. Bu tarih toplumsallaşmayı yaratarak insanlığın var oluş değerlerini açığa çıkarmıştır. Tanrıça kültü eksenli neolitik toplum değerleri bu mekânlarda yaratılmıştır. Doğayla iç içe kendini doğanın bir parçası olarak gören insanın-bilinçlide olmasa-sevgileri ve duygularıyla emekle üretilerek yaratılmıştır. İnsanlık bu mekânlarda vücut buldu yaşayarak öğrendi, öğrenerek yaşadı. Hücrelerine kadar ilmik ilmik dokuyarak kendini var etti. Anamlı kıldı. Anamlı kıldıkça daha da büyüdü, büyüdüğü çoğaldı, giderek yayıldı. Başka alanlarda gelişti. Bir nehrin kolları gibi her yere akarak insanlığa taşındı. İlk düşünce biçimleri-animizm, fetişizm, totem-ilk mitolojiler Ortadoğu'da oluştu. Şiir diliyle, şiir tadında, akıcılığında oluştu. Tarımsal ilk çalışmalar ve ürünleriyle, hayvanların evcilleştirilmesi Ortadoğu'da yaşayan insanların emeklerinin sonucu açığa çıktı. Üretimle bağlantılı değerler-çömlek, balta, dokuma, köy mimarisi, heykel tıraşlık, yıldızları işaretleri olarak kabul

etme vb.-uygarlığı hazırlayan araçlar bu mekânlarda yaratıldı. Bilim ve teknikteki önemli gelişmeler olarak anlam kazandı. Farklı kültürler, diller, inançlar burada harmanlandı. Toplumsallaşmanın açığa çıkardığı manevi değerler bu toraklarda, kutsal törenler ve ritüellerde açığa çıktı. Resim, müzik, sanat bu topraklarda filizlendi. Yaratılan değerlerle ana rahim çocuğa beşiklik etmesi gibi Ortadoğu'da uygarlığa beşiklik etti.

Toplumsallaşmadan sapmayla bir yanıla insani değerlerden uzaklaşma, düşüş yaşanırken diğer yanıla insani değerleri sahiplenme, soylu direniş değerleri açığa çıktı. Artı ürün ve artı değer bu mekânlarda açığa çıktı ve ataerkillik bu bölgede oluştu. Hiyerarşi, sınıflar bu topraklarda oluştu. Ziggurat denilen tapınaklarda devlet mayalandı ve giderek kurumsallaştı. Uygarlıkla beraber köleci ve feodal devletçi toplum biçimleri açığa çıkarılarak haklar üzerinde sömürü, baskı, zor geliştirildi. Kadının bu topraklarda sesi kısıldı, düşürülmesi başarıldı. Bu topraklarda doğaya yabancılaşma başladı. İnsan ilk kez bu mekânlarda köleleştirildi. Savaşlar ilk kez bu bölgede yapıldı.

İlk kapsamlı mitoloji ve teolojiler uygarlıkla beraber açığa çıktı. Yazı, matematik ve takvim bölge insanın ürünleri olarak oluştu. Siyaset burada yaşamsallaştı. Yasalar ve yazılı hukuk bu bölgede oluşturuldu. Şehircilik, zanaat, ticaret bu topraklarda gelişti. Özel ve kolektif bu bölgede oluştu. Edebiyat, destanlar, müzik bu topraklarda kaleme alındı. Resim, mimari bu topraklarda gelişti. İlk kolonileşme ve emperyalizm bu topraklarda gerçekleştirildi.

Köleci ve feodal devletçi toplum karşısında ilk direnişler bu topraklarda oluştu. Eşitlik, özgürlük, kardeşlik, barış arayışları bu topraklarda dillendirildi. Baslıya sömürüye karşı insanlık vicdanı ilk olarak bu mekânlarda ayaklandı. İnsanlık onuru neolitik değerleri komünal demokratik özümüle bu topraklardaki direnişlerle yaşatılmaya çalışılarak çiğnetilmedi. İnsanlık var oluşuna ters düşmemenin mücadelesini bu en derinlikli yaşadı. Kafası kesilse de, kolları, ayakları budansa da, derisi yüzülse de yılmadı, yenilmedi. En görkemli direnişler bu mekânlarda yaşandı. Anasından kopmak insanı doğayla olan bütünselliği bu bölgede yüceleştirdi. Sevgi, aşk arayışçılar bu topraklarda ayaklandılar. Dağ demeden, çöl demeden, açlık-susuzluk demeden içlerindeki umudu halklara taşırmanın ışıkçıları oldular.

Eşitlik, özgürlük arayışçıları zaman oldu mitolojiyle söylediler, zaman oldu dinle söylediler, zaman oldu felsefeyle, zaman oldu bilimle ama bıkmadan usanmadan bu türküyü hep söylediler. Onlar yarattı üst toplum el koydu, kendine mal etti. Kurnazlıkla, yalanla daha fazla sömürmeye, daha fazla baskıya, katletmeye devam etti. Ama bu türkü hep söylene geldi.

Ninhursag'ın güzelliğine, sesine, üretkenliğine yaratıcılığına, kutsallığına, duygularına, hislerine, şefkatine, cömertliğine vb. birçok toplumsal değerine İnanna'ya, Tiamat'a saldırarak ele geçirilmeye çalışıldı. Hırsızladıkça şişti, şiştikçe toplumsallıktan uzaklaşıldı, uzaklaşıldıkça yalanlarla daha fazla çarpıklaştırıldı ve tarih tersyüz edilmeye başlandı. Kadın kendine yabancı kılındı, insanlık kendine yabancı kılındı ve doğa insanlığa yabancı kılındı.

Devletçi toplumun haklarlı inim inim inleyen gerçeği karşısında halkların vicdanı, ahlakı, dili olan peygambersel hareketler gelişti. İnsanlık var oluş değerlerine sahiplenişinin direnişini din'le ifade etti. Kimi zaman Eyüp oldu, insanın acı duyan bir canlı olduğunu anlattı Tanrı Krallara. Kimiz zaman İbrahim oldu putları kırarak; putlara tapınmanın anlam yitimine uğraması yaşandı. İnsanı, Tanrılar için kurban etmenin gereksizliğini anlattı. Düşünüşüyle, eylemiyle Tanrı Kral kültürünü sarstı. İbrahim " El " ile insanların Tanrı olamayacağını dile getirdi. Musa'la kavim dini oldu. İbrahim'in "El" i Yehova oldu. Kavmi birleştirici güce dönüştü. Kavmini üstün kılarak Yehova ile evlendirdi ve ayrıcalıklı kıldı. İsa'yla yoksulları, acı çekenlerin, toplumun düşürülmüşlüğüne tepkinin dile gelmesi oldu. Devletçi toplumun

ahlaksızlaştırıcı yaşam dayatmalarına karşı maddi yaşamdan uzaklaştırılarak insanlık vidanı, onuru korunmaya çalışıldı. Kolektif ve çileye dayalı manastır ve kilise yaşamlarıyla tohum oldu filizlendi, başaklaşarak gürleşti. Tüm insanlığın dini olarak yayıldı. İnsanlar Tanrının çocukları olarak baba-oğul-ruhul Kudüs şekillendi. Muhammet'te İslamiyet'le siyasi askeri bir güç olarak Arap kabilelerini birleştirdi. Allah oldu, insandan uzaklaştı; insanlar Allahın kulları oldu. Arap kabilelerin içinde bulunduğu yaşama ve parçalılığa bir tepki olarak anlam ve yaşam buldu. Siyasal a yanları da göz ardı edilmemekle beraber, sosyal yanları öne çıkan ve orta sınıfa dayalı olarak gelişen peygambersel hareketler insanlığın eşitlik, özgürlük, kardeşlik özlemlerini istemlerini dile getiren hareketler oldu. İktidarlaşmalarıyla toplumu en fazla etkileyen tek tanrılı dinler olarak Yahudilik, Hıristiyanlık, Müslümanlık giderek özünden sapmaya uğrasa da kendi dönemleri içinde insanlığı dinle haykırışı oldu. Ortadoğu halklarının orta sınıf Önderlikli kendi zaman ve mekân koşulları da dile gelişi oldu.

Devletçi toplumun erkek anlayışlı cennet misali yaşamı karşısın da haklar cehennem de yaşar gibi baskı ve zora dayalı olarak sömürdü. Bu sömürüye Neeolitik dönemi derinlikli yaşayan Ortadoğu halkları komünal demokratik değerleri koruyarak eşitlik-özgürlük ütopyalarına dayalı mücadelelerini açığa çıkardılar. Özünü Neolitikten alan, iktidar olmadıkları ve öyle bir çabaları olmadığı için yazılı tarihe egemenler tarafından farklı yansıtılan, yetersiz yansıtılan veya hiç yansıtılmayan sosyal mücadelelere dayalı hareketler Ortadoğu'da var oldu. Dağı-ovası, çölü-vahası, köyü- şehri, ağacı- kuşu, taşı-toprağı, kadını-erkeği, genci- yaşlısı ve çocuğu bunları hissetti, yaşadı. Bizimde aslında komünal demokratik değerler olarak tarihin haklar adına doğru ele alınması açısından en fazla araştırmamız gereken en fazla yansıtılmamız gereken değerler olmaktadır. Gizemliliğinin gücünün derinliğinde saklayan bu değerleri doğru ve yeterli sahiplenmemiz gerektiği açıktır. Bu nedenle yeniden yeniden canlandırılması gereken değerlerdir. Bu anlamda Zerdüşt halklar bugün kadar yakındır, halklar Zerdüşt'e dün gibi açıktır. İktidara göz dikmeyerek halklara ihanet etmeyen Mani halkların vicdanında hep canlıdır. Ortadoğu Rönesans'ın da önemli bir kilometre taşıyken erken doğumuyla iktidarın pençesine takılmıştır. Kendin satmayarak halklar cephesinde gülümseyerek onurlu yerini almıştır. Unutulmayacak bir değer olarak hep saklıdır. Mazdek, komünal demokratik değerlerle direnmenin en güçlü savunucularından olmuştur. Hürrem Sultan ve Babek bu zincirin diğer bir halkası olarak yaşam bulmuştur. Karmatilik, İsmailik, Alevilik vb. Batıni hareketlerle günümüze ışık tutan komünal demokratik değerlerin yaşam kaynağı olan, neolitiğe uzanan ve uygarlık tarihinde halka halka birbirine eklenerek gelen bu değerlerde günümüz kadar bize yakın olduğunu unutmamak gerekir. Ortadoğu'nun gücünü bu değerlerden aldığını, kaynağının gücünü iyi bilince çıkarmak gerekmektedir. Sürekli anlamak, yaşamak ve yaşatmak, çoğaltmak halklar adına mücadele edenler için en onurlu yaşam anlayışı, felsefesidir.

Ortadoğu'da sadece mitoloji, din değil; felsefe ve bilim de gelişti. Tümünden İlahiyattan kurtulamamış olsa a felsefenin ilk açığa çıktığı yerler yine Ortadoğu olmuştur. Thales, anaksimenes, phitegoras vb. filozoflar Babil ve Mısırdaki yetmişlerdir. Batı Anadolu birçok filozofa beşiklik etmiştir. İlk felsefik yorumlar bu mekânlarda yapılmıştır. Evren doğa üzerine yorumlar bu bölgelerde gelişmiştir. Bilim, tıp astronomi, geometri, matematik ve sosyal bilimde bu alanlarda önemli mesafeler almıştır. Kimiz zaman farabi olmuştur. Kimiz zaman İbni Sina, İbni Rüş, İbni Haldun olmuştur. Ama durmamış hep akmıştır. Üretmiş, yaratmış, beslemiştir. Yaratıklarını insanlığa taşımıştır. Bir yandan insanlığa büyük katkılar sunan peygamberler, düşün insanlar, filozoflar yaratırken, diğer yandan Eş arîyle, Gazeliyle bu gelişlere ket vurulmuştur. Giderek dogmatizme saplanılmış felsefeden, bilimden uzaklaşmıştır.

Devletçi toplum Tanrı Kralları, Kralları, sultanları ve oluşturdukları işbirlikçileriyle kendi sistemlerini korumaya çalışmışlardır. Düşünsel gelişmeleri önü alınarak halk ezilerek susturulmak istenmiştir. Ancak

durmamıştır. Kimisinin kellesi koparılmış, kimisinin derisi yüzülmüş, kimisi idam edilmiş ama bu direni devam etmiştir. Toplumun içinde bulunduğu yaşanmazlığa kimi zaman Demirci Kawa olarak v,cevap verilmiş, kimi zaman Sprateküs. Bazen Enel hak demiş Hallacı Mansur'da ifadesini bulmuş. Tasavvuf yoluyla Allaha ulaşmada kendisini bulmuş. Bu buluşunun kellesiyle ödemiş. Bazen Mevlana olmuş biyolojik, etnik, inançsal hiçbir fark gözetmeden herkese kucak açmış. Nesimi olmuş, derisi yüzülmüş. Bazen sührelerde olmuş, idam edilmiş. Ama insanlığa, özgürlüğe olan Sevgilerini, aşklarını yitirmemişlerdir. Bazen Yunus'ta dile gelmiş, bazen Bedrettin'de. Pir Sultan olmuş susmamış, susturulmamıştır. Köklerine sahip çıkmanın onurları olmuşlardır. Bilinenler bir yana bilinmeyenlerle görkemli bir tarih olmuştur. Dile gelenler bir yana dile gelmeyenlerle yaşayan bir gerçeklik olmuştur. Ortadoğu olmuştur. Hep yaşamış, yaşatmıştır, sürekli beslemiştir.

Ortadoğu bir ikilemdir. Bir yanda kahramanlıklar diğer yanda ihanetler. Bir yanda yiğitlikler diğer yanda düşkünlükler. Bir yanda güzellikler diğer yanda çirkinlikler. Bir yanda direnişler diğer yanda teslimiyetler. Bir yanda insanlığın en soylu çıkışları diğer yanda dibe vurmuş insanlık gerçeği. Bir yanda sevgi, aşkın en yücesi diğer yanda dibe vurmuş soysuzluklar.

Önder Apo, Ortadoğu gerçeğini AHİM'e sunulan savunmalarda çarpıcı bir biçimde dile getiriyor. " 15000 yıl analık yap, insanlık için gerekli olan her şeyi yarat, sonra en çaresiz bir kul durumuna düş! İlk Tanrıçaların doğduğu memleket ol, insanlık için gerekli her şeyi hem yarat ve doğurt hem de sonra bir bez parçası gibi kullanılıp bir köşeye atıl! Tüm Tanrıları ve büyüklükleri yarat, sonra hepsinin en çaresiz kulu ol! Tüm insanlığı doyurmanın zanaatlarını yarat sonra aç kal! Her tarafı barınaklı kıl sonra barınacak yurdun olmasın! Herkesi aydınlatan bir mum ol, sonra karanlıktan kurtulma! Herkes ses ol, müzik ve şiiri yarat; sonra dilsizlere, sağırlara dön! Herkes için bilimi, saygıyı ve tekniği yarat, sonra en cahili ve çaresizi kal! Herkese sarayı, hanı yarata, sonra yerleşecek bir avuç yere muhtaç ol! Ortadoğu uygarlığı işte bu büyük ve çok dramatik çelişkinin adıdır. Aşklarının neden yakıp kül ettiği bu çelişkilerde gizlidir. Bu kadar değerle büyü, sonra cüceleş! Bunu ancak yanma temizler. İlk Tanrı- Tanrıça kavuşmasını yarat, sonra en aşâğılık dilenci durumuna düşmüş kadın v erkeği ol! Bunu ancak yanma, yakılma temizler".

Evet, sekiz yüz yıldır bir başkadır Ortadoğu. Bu başkalık zihniyet olarak, felsefik- ideolojik alanda içine girilen değer yitimiyle başlamıştır. Olumlu ve olumsuz yanlarıyla insanlık için değerler üretimi, yaratımı olan Ortadoğu 12. yy. dan itibaren hep geriye düşmektedir. Canlılık adına bir ses, bir hareketin olmadığı, yaşayıp yaşamadığı belli olmayan kurumuş bir ormanı, vahasız bir çölü andırmaktadır. Dondurulan, durağanlaştırılan, dinsel dogmatizmle uyuşturulan beyinler, milliyetçilikle örtünüp reel sosyalizm sosuna da bulanınca yukarıdan aşağıya kaskatı kesilen, cilalanmış, merkezci bir devlet ve düşünemeyen bir güdülen bir toplumsal gerçeklik açığa çıkarmıştır. Yaşanılan aslında kadim bir tarihe sahip Ortadoğu'nun yaratılan değerleri tüketerek dibe vurmuş sürecidir. Ne devleti temsil eden üst toplumun açığa çıkardığı bir toplum, ne halkları temsi eden komünal demokratik güçlerin mücadelesi nede orta sınıfların sesi soluğu. Deprem sonra sı yaşanan sessizlik gibi Ortadoğu'nun yaşadığı zihniyet depremi de öyle bir sessizliği andırmaktadır. Zihniyetteki tıkanıklık bütün topluma olduğu kadar bütün doğaya sinmiş bir hava estirmektedir.

15. yy. da yaşanan ayrışmayla Avrupa, Ortadoğu değerlerinden beslenip tarihte Grek uygarlığıyla felsefeyi geliştirip, sınıf demokrasisini oluşturduğu gibi bu yy. da aynı kanallardan beslenerek kendi özgünlüğüyle sentezleyerek Rönesans, Reformasyon ve Aydınlanma hareketleriyle bilim, edebiyat, sanat, kültür, mimari alanlarında önemli gelişmeler yaratıp, bireyin gücünü açığa çıkarıp Neolitik toplumun canlı doğa anlayışına ulaşmıştır. Feodal devletçi toplumun zihniyet çitleri aydınlanma süreciyle parçalanarak birey-doğa-toplum bütünselliğine, anlam derinliğine ulaşılan bir süreç açığa çıkmıştır. Ortadoğu ise dinsel

dogmatizme boğularak Tanrı Kralların yeniden hortladığı zorba devletlerin, despotik kişiliklere mahkûm kılmıştır. Düşüş her yönlü bir düşüştür. Kültürel, sosyal, sanatsal, siyasal, ekonomik vb bir düşüştür. Düşüşü en ağırdan ve en derinden yaşayan, hisseden kadın gerçeğidir. Kapkara çarşafa büründürülerek dünyası karartılan kadın, toplumun aynası olurken düşen aile gerçeği de toplumun kara deliği olmaktadır. Kadın üzerinde kendini güç olarak gören kof erkeklik güdülerıyla yaşayan hayvanlaşmanın eşiğine indirmiş durumdadır. Kadın-aile-erkek bermuda üçgeni toplumsal değerlerin yitirdiği mikro devleti ifade etmektedir. Kadın-erkek-devlet üçgeninde yaratılan uçurum toplumsal sorunların ne kadar ağırlaştığını ve toplumsal değerleri ne kadar dibe vurduğunu göstermektedir.

Ortadoğu'da uygarlıkla yaratılan değerlerin 12. yy.da sonra en gerici tarzda kendisini vurduğu, kurumsallaşarak halklar üzerinde tam bir bela olmaktan öteye gitmediği acı bir gerçek olarak açığa çıkmaktadır. Dolayısıyla yaratılan değerleri kavramsal olarak çözümlenmesi önem taşımaktadır. Mitoloji v edin eksenli gelişen kavramların ve oluşan kurumsallaşmaların düşünsel olarak yetkin çözümünün topluma taşırılması v pratikte nasıl aşılacağı önemli bir ihtiyaç olarak doğmaktadır. Devlet, iktidar, sınıf, hiyerarşi, mezhep, tarikat, Allah, Peygamber, monarşizm, despotizm vb. kavramların Ortadoğu gerçeğini aydınlatılması günümüzde yarattığı tahribatların aşılması açısından doğru ele alınıp, çözümlenerek sağlıklı yapılanmalara kavuşturulmaları acil ve giderilmesi gereken bir ihtiyaç durumundadır.

Neolitik dönem, köleci ve feodal devletçi toplum gibi binlerce yıllık değerlerin düşünsel- maddi, üretim ve yaratım gücü olan Ortadoğu, kaynağının gücüyle dıştan gelecek zihniyet ve yapılanmalara karşı kapalı olma gerçeğiyle beraber, yaşanan çürüme düzeyiyle dıştan gelecek saldırılara karşı kendini savunabilecek durumda değildir. Zihniyet alanında yaşadığı tıkanıklık batıda gelişen bilim v teknik alanındaki yaratımları alarak doğru bir senteze ulaşamamasına da yol açmaktadır. Aydınlanma sürecinin Batıda yarattığı değerlere burjuva sınıfının el koyup kapitalizmi bir sistem haline getirerek, insanlığın yaratımı olan değerler çarpıtılarak topluma mal edilip günümüzde ABD öncülüğünde iktidarlarını küreselleştirmektedirler. Kapitalist sistemin dıştan dayattığı değerler- ulus, cumhuriyet, vatan, reel sosyalizm vb. - bir cila olarak alıp kullanmaktan, Ortadoğu'yu kadavralara ayırmaktan öte anlam taşımamaktadır. Tarihse-toplumsal var oluşuna, evrimsel gelişimi içinde doğuran, üreten ve geliştiren gerçeğine ters düşmektedir. Bu değerler Ortadoğu için bir elbise olmaktan taşımamaktadır. Oysa Ortadoğu binlerce yıllık tarihiyle toplumların kök hücreci durumdadır. Dıştan gelen sosyal dokuyu evrimsel oluşumunu gerçekleştirmeden özümseyebilecek durumda değildir. Toplumsal hafızası böyle bir birleşmeyi kabul edemeyecek kadar köklü ve güçlüdür. Kökleri üzerinde kendini yeniden yeşertme, çıkışını öz değerleriyle yaratamadığı müddetçe daha ucube bir gerçeklik oluşmaktadır. Ortadoğu mevcut durumuyla iki arada bir derede kalan gerçeğine, gittikçe sıkışan devlet ve toplum yapısıyla kendini aşamamanın, çağa ve zamana uyarlayamamanın handikabını yaşamaktadır. Batının üst topluma dayalı değer taşıyıcı, halkları daha fazla yanıltmakta, toplumsal değerlerden uzaklaştırmakta ve kendine yabancı kılmaktadır. Bir yandan özünden boşaltılan kavramlarla- demokrasi, özgürlük, eşitlik vb.- topluma giderken, diğer yandan cilanmış devlet biçimleriyle toplumu kandırmaktadır. Halklar kendi var oluş değerlerinden, felsefesinden, kültüründen, ahlakından koparılarak medyanın gücüyle yoğun bombardımanlarla sistem içine çekilmeye çalışılmaktadır. Popüler kültür-arabesk, pop türü müzikler, pembe diziler, sinema, sanat, spor Vb- etkinliklerle toplum manipüle edilmekte, ideolojisiz kılınarak bireycilik şahlandırılmaktadır. Bireyi- toplumu ruhta, duyguda, düşüncede sistem içi etmeye yönelik yoğun bir kültür emperyalizmi dayatmaktadır. Duygularda yaşanan çarpıklaşmayla toplumsal değerlerden yitik sevgi ve aşkın en ucube biçimleri açığa çıkmaktadır. Ortadoğu, böyle bir kültüre saldırıyla sistem içi edilmek istenmektedir. Ortadoğu'nun dinsel dogmatizmle, milliyetçi, reel sosyalist

söylemlere bandırılmış gerçeğine dayatılan böyle bir kültürel emperyalizmle, boşlukta yaşayan ve sıkışmış insan gerçeği nasıl bir savrulmayı yaşayacağı ayrı bir oldu olarak açığa çıkmaktadır. Bu gerçekliği halklar açısından doğru ele alınıp doğru kanalize edilmesi zihniyet alanında yürütülecek mücadelelerle gerçekleşecektir.

Ortadoğu'nun tarihsel toplumsal gerçekliğinden de açığa çıktığı gibi kazanımların ve kaybedişlerin altında yatan temel olgu zihniyet durumudur. Aslında insanlık için geçerli olan bir doğrudur. Zihniyette yaşanan tıkanıklık, gerilenmeler toplumu bir bütün iflasa götürmektedir. Bu yönüyle kazanım zihniyetteki kazanımlar mümkündür. Zihniyette kazanım gerçekleşmedikçe, çağın zihniyet gücüne ulaşılmadıkça açığa çıkan kazanımların aslında yanıltıcı olduğunu, kısa vadede açığa çıkacağı yaşanan tarihsel tecrübeden bilinmektedir. Çünkü zihniyette kazanım stratejik kazanımdır ve bütün gelişimler bu kazanıma göre şekillenir. Ortadoğu gerçeği bu yönüyle öğretici derslerle doludur. Binlerce yıllık neolitik ve uygarlık yaratımları içine girilen süreç bunu iyi göstermektedir. Düşünsel olarak kaybedildikçe kültürel, sosyal, sanatsal, siyasal, ekonomik vb. kaybedişler, gerilemeler açığa çıkmıştır. Ortadoğu'nun mevcut gerçekliğinden çıkış yolu zihniyette, felsefik-ideolojik olarak kendini çağa uyarlamasıyla bilime dayanmasıyla gerçekleşebilir. Zihniyette yaşanan tıkanıklık bölgeyi sorunların kördüğüm olduğu, labirentli bir sahaya dönüştürmüştür. Felsefik-ideolojik yaklaşımla komünal demokratik değerlere dayanarak sorunlar ele alınmadıkça sağlıklı bir yaklaşım geliştirilemez. Yaşanan çatışmalı sürecin, güncel sorunların içinde çözümleyici yaklaşmak, çıkış sağlamak oldukça zordur. Çünkü Ortadoğu'da yaşanan bilimsel yaklaşma açık olmama, aklını kullanamamadır. Bilime, felsefeye dayanmamadır. Dolayısıyla felsefeye dayanarak, aklın duyguyla bağını yitirmeden evren, doğa ve toplumu ele alarak olay ve olguların felsefik boyutları olduğunu bilerek yaklaşmak büyük önem taşımaktadır. Ortadoğu açısından da en acil ihtiyaç böyle bir bakış açısına ulaşarak sistemin bütünlüklü çözümleyebilme gücünü göstererek sağlam bir duruşa ulaşabilmektir. Sistemin her türlü yalan ve çarpıklaştırıcı gerçeği karşısında sapmamak, yanılmamak için felsefik bakış açısıyla ideolojik yaklaşmak gerekmektedir. Gerçeğin ve sahteliğin, doğrunun ve yalanın, iyinin ve kötünün, sevgi ve aşkın bu kadar iç içe girdiği, bu kadar muğlâk kılındığı bir ortamda güncellik içinde boğulmadan mücadele yürütebilmek felsefik bakış açısına ulaşmakla mümkündür.

Felsefik ve ideolojik olarak sistemi aşabilme gücü topluma mal edile bildiği ölçüde, Ortadoğu içinde bulunduğu kaostan halklar adına, komünal demokratik güçler adına kazanımlı çıkabilir. Bunun yolu da halkları aydınlatmakla gerçekleşebilir. Dolayısıyla tarihsel toplumsal yapılanmaların dayandığı anlam zemininin düşünce bombardımanı ile aşılması acil bir olmaktadır. Böyle bir bombardımana tabi tutulmadan Ortadoğu'da Rönesans, Reformasyon ve aydınlanma hareketleri gerçekleşemez. Felsefik, bilimsel ve ideolojik olarak böyle bir mücadeleyle kendi özgünlüğüyle aydınlanmasını yaratabilir ve toplumsal dönüşümü açığa çıkabilir.

Önder Apo'nun tarihsel ve toplumsal gerçekliği bütünlüklü çözümleyerek halklara çıkış yolu yarattığı bir halkı savunmak adlı eseri ve diğer savunmaları Ortadoğu için olduğu kadar insanlık açısından da büyük önem taşımaktadır. Karanlıkta adım atmaya ve yürümeye çalışan Ortadoğu için önemli bir ışık olmaktadır. Ortadoğu gerçeğini doğru çözümlenerek, toplumsal aydınlanmanın yaratılması v kapitalist sistemin dıştan dayattığı çözümlerin açığa çıkardığı çözümsüzlüklerin aşılması, kültürel emperyalizme karşı mücadele gücü böyle bir felsefik-ideolojik mücadeleyle yaratıla bilir. Felsefeye bilime dayanmadan güçlü bir ideolojik bilince ulaşamayacağı gibi pratikte bunun yetkin politik mücadelesi yürütülemez. Ortadoğu gibi bir bölgede politikada başarılı olabilmekte, felsefik bilimsel ve ideolojik yetkinlikle bağlantılıdır. Zihniyette yaşanan boşlukların sistem tarafından doldurulacağı, sistem içi edileceği açıktır.

Felsefik- ideolojik mücadeleye dayanmadan toplumsal dönüşümün gerçekleşemeyeceği, aydınlanma hareketlerinin yaşanmayacağı bu tür hareketler olmadan da demokratikleşmenin yaşamsallaşmayacağı bilinmelidir. Ortadoğu'da demokrasi mücadelesini geliştirebilmek komünal demokratik değerlere dayanarak her yönüyle bir donanımı gerekli kılmaktadır. Buda öncelikli olarak dinsel dogmatizm bataklığından çıkmakla mümkündür. Sekiz yüzyıldır aklını kullanamayan düşünce tembelliği içinde nasıl yaşadığını bile farkında olmayan toplumu, aklını kullanır hale getirmek zor ama en önemli ve yaşamsal çalışma olmaktadır. Einstein'ın " alışkanlıkların gücünü kırmak, atomu parçalamaktan daha zordur" sözündeki anlamı bilerek düşünce tembelliğini bir alışkanlık olmaktan da öteye yaşamsallaşmış ve içerilmiş bir gerçeklik olduğunu görerek doğru tanımlaya bilmek önemli olmaktadır.

Felsefik ve ideolojik bilince dayalı pratik uygulayabilme gücü açığa çıkarılabildiği oranda toplumun iflas etmiş gerçeğini önüne geçilebilir. Toplumsal yeşerme açığa çıkarılabilir. Başta kadın-erkek-devlet üçgeninde oluşan uçurumlar kapatılabilir. Cinsiyet özgürlükçü topluma ulaşmada temel güç olan kadın ayağa kaldırılabilir. Kadının özgürlük arayışının geliştiği oranda demokrasinin, insan haklarının, çevre bilincinin gelişerek cinsiyet özgürlükçü demokratik ekolojik topluma ulaşılacağı iyi bilinmelidir. Bu yönüyle kadın özgürlük çalışmasının önemi demokratikleşmedeki rolü görülerek yaklaşım gösterilmelidir. Tarihine yaraşır duygu yüceliğine ulaşılarak toplumsal değerlere dayanan sevgi ve aşk yaratımları açığa çıkabilir.

Ortadoğu demokratikleşmesinde zihniyet aydınlığı kadar, bu zihniyete dayalı kendini oluşturmuş kişiliklere ihtiyaç vardır. felsefik, bilimsel, ideolojik olarak zihniyetini yetkin kılmış buna dayalı ahlakını oluşturmuş ve bunu politik olarak pratikte uygulama gücüne sahip kadrolara ihtiyaç vardır. Ortadoğu gerçeğinde bilmenin tek başına anlam taşımadığı, sorunun çok bilmede olmadığı, bilme kadar ona dayalı yaşam anlayışı, yaşam felsefesi olduğu iyi bilinmelidir. İnsanın yaptığı kadar olduğu bilinerek pratiğe dönüşmeyen bilmenin aslında lafazanlık, demagogluk olduğu açıktır. Söz ve eylem bütünselliği, düşünsel ve davranışsal bütünsellik yaratıldığı oranda var oluşun sağlıklı ve sürekli olacağı bir gerçektir. Dogmatizmden kurtulmanın yolu da "konuşulduğu kadar yapılması, yapıldığı kadar konuşulması" olduğunu akıldan çıkarmamak gerekir. Sözün anlam ve değerini yitirmemesi, kişilikte anlam açılmasına uğramaması için gerektiği kadar konuşmanın önemini bilmek gerekir. Boş konuşmanın, boş sohbetçiliğin anlam yitimi ve kişilik bozulması olacağı açıktır. Ne kadar çok bilinirse o kadar çok sorumlu yaşanması gerektiği ve bunun ahlakı bütünselliğiyle yaşam felsefesi haline getirilmesi önemli olmaktadır. Önder Apo, bir halkı savunmak adlı eserinde zihniyet-ahlak-politika bütünselliğini şöyle değerlendiriyor: "zihniyet devrimi ile kast edilen özgür toplum bilinci ve inancıdır. Bilinç sadece olup biteni bilme değildir. Nasıl yapılacağını da bilmektir. İnanç ise bildiğine inanmak ve gereklerini yapmaktır. Uygulama gücünü, özgür karalığını ifade eder. Ortadoğu toplumuna egemen kılınan zihniyet yapılarını iyi tanımadan, açılması gereken yanlarıyla miras alınması gereken yanları ayırt etmeden, yine karşı mücadele verilmesi gereken zihniyet kalıplarını tanımadan doğru, yetkin bir ideolojik mücadele verilemez. Zihniyeti kazanmak demek, donanmamız gereken toplumsal bilinci ve inancı büyük bir emek ve ahlaki duruşla elde etmektir. Zihniyet dünyasını büyük kılmayan, uzun süreli özgürlük mücadelesini yürütemez. Yozlaşmanın başladığı an ve yer, zihniyetin boşaldığı ve bittiği yer ve andır. Ortadoğu'nun tüm bilge ve peygamberlerinin yaptığı özünde zihniyet savaşıdır. Zihniyet ahlakla bağlantılı kılınmadıkça değersizdir. Ahlak, bilincin aydınlattığı rotada tüm engellere ve yetersizliklere rağmen yürüme gücüdür. Toplumun olmazsa olmaz vicdani değerlerinde ısrardır. Bilinçle ahlak arasında bağın kopması, serseriliğin, avareliğin kol gezmesidir. Zihniyetimiz karşı tarafın zihniyetini de yakalamalı ve ihtiyacı kadar ondan beslenmelidir. Devlet gücünün zihniyeti her zaman güçlü örgütlenmiştir. Küçümsenemez. Bu zihniyeti

kuşatmadan, başarılı bir çıkış, çözüm geliştirilemez. Zihniyet ve ahlaktan kopuk, politika ve eylem-askeri olanı da dahil- her zaman serseri bir mayın gibi altımızda patlayabilir. Politika ve eylemlerimiz her zaman zihnimizin aydınlığında ve ahlaki tutumumuzun keskinliğinde seyretmelidir. Aksi halde karşı zihniyetlerin politik hamlelerini aleti olmaktan kurtuluş sağlanamaz. Zihniyet savaşları bu ana başlıklar altında başarıyla yürütülmeden, politik hamlelere girişmenin sakıncalarını sürekli belirtiyoruz. Tarihin büyük çilecileri biraz da insanlığa ders vermek için, bu sakıncaların tekrarını önlemek için büyük inzivalara çekilerek gerekli zihin gücünü kazanmaya çalışırlar”.

Bu değerlendirmeden de anlaşılıyor ki Ortadoğu demokratikleşmesini yüzeysel düşünce yapılarıyla, sıradan duruşlar ve sıradan yürüyüşlerle gerçekleştiremeyeceğidir. Dünyayı hiçbir bölgesine benzemeyen Ortadoğu’da zihniyet aydınlanması ve buna dayalı mücadele gücü büyük bir ustalık, sanatçılık istemektedir. Eyüp, İbrahim, Musa ve Muhammed’deki peygambersel çıkışları yeniden canlandırmak Zerdüş, Mani, Hallacı, Bedrettin’e akmak onlarda buluşarak yeşermek gerekmektedir. Bunun yolunun da önder Apo’nun yarattığı çizgide yürüme gücü ve kararlılığını göstermekten geçtiği açıktır.

Sosyal Bilimler Akademisi

TOPRAK ANANIN ÇİÇEK ÇOCUKLARI...

Meçhul Asker Anıtı üzerine tartışıyorlar.

”Kürdistan`ın her yerine bir Meçhul Asker Anıtı dikilmeli” diyenlere karşı,

“Ne gerek var, hangi yana baksan, orada, toprağa katık olmuş bir can olduğunu bilirsin zaten.

Dağıyla, taşıyla, toprağıyla, çeşmesiyle, çiçeğiyle bu coğrafya zaten baştan başa bir Meçhul Asker Anıtı değil mi?” diyorlar.

Onlar, toprağı içindeki canla algılıyorlar hep. Onlara göre toprak, içinde can saklı bir dost, anı dolu bir bellektir. Hatırlamak için özel bir işarete gerek yoktur.

Toprağa bakınca, toprağa verdikleri canları hatırlıyorlar.

Ve toprağa bakınca kendilerinin de toprak olacakları zamanların ötesine geçip, bir aynada kendilerine bakar gibi bakıyorlar.

Toprağı güzelleştirmeyi seviyorlar.

İlle de bir sembolü olacaksa canların; gül olmalı, çiçek olmalı dercesine toprağa gömdüklerinin yanı başlarına çiçek ekiyorlar. Toprağın en çok güzelleştirilen, en çok özenilen parçası, can gömülü parçası oluyor.

Ve güzellik şaşırtıcı bir titizlikle yaratılıyor.

Dağ başında görmeyi en son bekleyeceğiniz görüntülerle karşı karşıya getiriyor bu titizlik.

Her yan zaten verilmiş adıyla bir canı temsil ediyor.

Her canın ayrı bir hikayesi var.

Bu hikayeleri dinleye dinleye bir süre sonra etrafınızdaki her şey yeni yeni biçimler kazanmaya başlıyor.

Bir çeşmeye adını vermiş bir gerillanın gülümsemesini avucunuza alıp içer gibi içiyorsunuz suyunu.

Bir tepeye bakınca, gün batımını izleyen bir siluet görüyorsunuz karşınızda.

Adı var, hikayesi var.

Sanki seslenseniz, size cevap verecek Şehit Sarya Tepesi.

Lelikan Tepesi`ne bakıyorsunuz, "Heval" desen, sana el sallayacak gibi duruyor karşında.

Ve karşıdan Goşinê`ye seslenseniz; "pismam" deseniz, size cevap verecek sanki, "Pismam değil, heval" diyecek gibi duruyor oracıkta.

Aşağıda akan dere, çatışma mevzisinde ıslık çalmayı seven Bermal`ın ıslık sesinde akıp gidiyor.

Biraz kulak verseniz; ıslığında Berivanê`nin melodisini hemen anlayacaksınız.

Bir de canların toplanıp çiçek bahçesi içinde sohbet durmuş olduğu ziyarete açık, sembolik anlamı olan özel mekanlar var dağ başında.

Dağ başının en özenilen, en güzel mekanları Şehitliklerdir.

Neden bu kadar büyük bir özen ve çaba sarf edilmiş bu yerler için, diye sormadan edemiyorsunuz.

Kendisi baştan başa bir Şehitlik olan bu coğrafyada, bu Şehitlikler neyi anlatıyor?

"Bir mezarı bile yok demesinler diye.

Biz, mezar arayışında değildik, ama madem 'bir mezarları olsun' dedik, onlar her şeyin en güzeline layık.

Yapılacaksa, en güzeli onlar için yapılmalı," diye yapılmış şehitlikler.

Ad bırakmak, kendini hatırlanır kılmak, amaç değildir hiç bir zaman.

Can vermek, can olmak ölümsüzleştirir insanı.

Ad olsan, başka ad gelir, sen silinirsin.

Hatıra olsan, başka bir hikayenin hatırasında silinir gidersin hafızalardan.

Ama can olsan toprakta; adın değişir, hikayen değişir, sen hep yaşayan bir can olursun.

Bir de cana can katmak, can katılan toprağa yüz sürmek vardır.

Şehitlikler, "can katılan toprağın yüz sürülesi sembolleri," diye yapılmış.

'Ne istiyorlardı acaba,' diye sormaya gerek yok; bir şehitliğe ziyarete gittiğinizde çiçek eken, çiçek sulayan, toprağı avuçlayıp koklayan bir gerillaya, 'ne istiyorsun,' diye sorsanız; toprak konuşur, çiçek konuşur ve siz toprağın altındakinin konuştuğunu hissedersiniz.

Onlar birbirinden hiç ayrılmayan, birisinin yarım bıraktığı hikayeyi devam ettiren, bir sonrakinin anlatacağı hikayeyi başlatan, birisinin bıraktığı adı taşıyan bir sonrakine ad bırakanlar olarak yaşıyorlar.

Bitmez bir hikayenin, silinmez bir adın, toprakla bütünleşmiş canları olarak hep canlılar.

Şehitlik, canın hep canlı olduğu bir mekandır.

Özellikle son yıllarda, savaş zamanında şehit düşmüş gerillaların farklı yerlerdeki cenazeleri toplanıp, büyük bir özenle yapılmış Şehitliklerde bir araya getiriliyor.

Hangi alana giderseniz, o alanın en güzel ve ulaşılabilir yerinde ve çoğunlukla bir çiçek bahçesi görünümündeki Şehitliklerle karşılaşıyorsunuz.

Kendileri topraktan, taştan, kerpiçten yapılmış barakalarda yaşayan gerillalar, istisnasız bütün Şehitlikleri doğanın renkleriyle boyanmış duvarlarla örüyorlar.

Tek tek her şehidin mezarını, mermerle süslüyorlar.

Her tarafa ağaç ve çiçek ekiyorlar.

Gelecek ziyaretçiler için oturma ve barınma yerleri yapıyorlar.

İnsanı şaşırtacak kadar büyük bir özen ve emekle çok güzel mekanlar halinde inşa ediliyor Şehitlikler.

Her Şehitlikte, o bölgenin bütün şehitlerinin elde edilebilen bilgileriyle bir arşiv oluşturuyor.

Son yıllarda çok geniş bir çalışmayla, çok zengin bir arşiv merkezi oluşturulmuş.

Bu konuda sürekli bir araştırma çalışması yapılıyor.

Tek tek her şehitle ilgili en küçük bilgiler bile toplanıp bir araya getiriliyor ve bu bilgilerden bütünlüklü bir arşiv oluşturulmaya çalışılıyor.

Şehitlerin aile ve yakınlarına ulaşılmaya, bilgi alıp vermeye yine sürekli bir diyalog içinde olunmaya çalışılıyor. Şehitlikler bu anlamda birer bellek, birer arşiv, birer ilişkilene merkezi görevi görüyorlar.

Bu çerçevede bir kurumlaşmaya gidilmiş. Buna Şehitlikler Kurumu deniliyor.

Henüz yeni yeni oluşmaya başlamış bir kurumlaşma.

İleriye dönük bir çok projesi var.

Bu konuda kapsamlı bir çalışma içinde oldukları görülüyor.

Gerçi Apocu hareketin, şehitlere ve şehitlik olgusuna yaklaşımı başından beri çok farklı bir yere sahip.

PKK'nin kuruluşu anlatılırken, sürekli "şehidin anısına verilmiş bir cevap" olarak tanımlanıyor.

Yine PKK, kendisini "bir şehitler partisi" olarak tanımlıyor.

Şehitler, hep yaşayan değerler olarak algılanıyor.

Savaş zamanında şehitlerle ilgili sürekli bir arşiv çalışması yapılmaya çalışılmış; şehitlerin yaşamı kitaplara, şiir, edebiyat ve basın yoluyla canlı tutulmaya çalışılmış.

Ancak savaşın zorlukları içinde bir çok şehitle ilgili yeterli bilgi arşivlenememiş, ya da, arşivlenmiş bir çok bilgi, çeşitli nedenlerle kaybolup gitmiş.

Örneğin, bir eyalet ve bölgenin arşivleri toprağa gömülerek saklanmış.

Bu tür gömmeler güvenlik nedeniyle yeri en fazla 2 kişi tarafından bilinen yerlerde yapılmış.

Ve savaş zamanında çoğu arşiv saklayanların kendilerinin de şehit düşmesi nedeniyle kaybolup gitmiş.

Sadece şehitlerle ilgili bilgiler değil, çoğu zaman gerillaya katılan kişilerle ilgili ilk bilgiler ve örgütün o alanla ilgili çalışma belgeleri, örgüt merkezine daha ulaştırılmadan kaybolmuş.

İşte, son yıllarda bu kaybolan belgelere ulaşmak, ya da, o dönemlerde yaşayan gerillalara ulaşarak bu bilgiler tekrar derlenip toparlanmaya çalışılıyor.

Ailelerin bu yönlü taleplerini karşılayabilmek amacıyla yoğun bir çaba görülebiliyor.

Özellikle son yıllarda hareketin bu konudaki imkanları sonuna kadar kullanılarak bir tarih bilgisi ve bilinci oluşturulmaya çalışılıyor.

Şimdilik yetersiz olsa da ileriye dönük bir çalışma olarak sürekli gündemde tutuluyor.

Şehitlik Kurumu, bu çalışmanın merkezi olarak örgütlenmiştir. Ve Şehitlikler bunun sembolü olarak geliştiriliyor.

Şehide bağlılık, şehidi yaşamak ve yaşatmak, insanın toprakla ve tarihle bağını en iyi ifade eden sembol oluyor. Zaten yapılan Şehitlikler de bu yaklaşımın ürünü.

Şehitlikler, sadece gerillanın kendi arkadaşlarının anısına bağlılığın bir gereği değil, aynı zamanda, bütün Kürt halkının bu konudaki duyarlılığına cevap olmak amacıyla geliştiriliyor.

Bu yüzden de dağlardaki Şehitlikler olabildiğince halkın rahatlıkla ulaşabileceği yerlerde yapılıyor.

Yine halkın ziyaretine açık olan bu Şehitlikler gelen ziyaretçileri her yönüyle tatmin edebilecek bir biçimde örgütleniyor.

Son yıllarda özellikle Güney Kürdistan sahasında bir çok Şehitliğin yapıldığı görülüyor.

Kandil`de, Xinêrê`de, Zağroslarda, Behdinan`da, Garê`de ziyaret ettiğim Şehitlikler, gerçekten de çok etkileyiciydi.

Hem buralarda kalan gerillalar ile hem de ziyarete gelen ailelerle bir çok sohbetimiz oldu.

Şehide verilen değer ve duyulan bağlılık, bölge halkını çok derinden etkiliyor.

Kendi çocuklarının mezarını ziyarete gelen aileler, hem onların anılarının yaşatıldığını görüyor, hem de çocuklarının yoldaşları tarafından temsil edildiğini görüyorlar.

Şehitliğe gelen ailelerin çocukları, artık sadece kendi oğulları ve kızları olmaktan çıkıyor.

Kendi çocuklarından, 'heval' diye bahsetmeye başlıyorlar. Ve her hevalı kendi çocukları olarak görüyorlar.

Toprağa bir veriyorlar, bin alıyorlar.

Toprağa can vermek, dağda çok bereketli ürünler veriyor.

Verilen can ölümsüzleşiyor.

Toprak, canlı bir çiçek bahçesine dönüşüyor Kürdistan dağlarında.

Toprağa çocuklarını verenler, heval alıyorlar.

Hevallere heval verenler, binlerce çocuk sahibi oluyorlar.

Bir oğlunu, bir kızını toprağa veren ana, binlerce oğul ve kız sahibi oluyor.

Şehitliklerde hevallere oğul ve kız diye sarılan şehit anaları gördüm.

Her birisi bereketli bir toprak gibi bakıyordu yeni çocuklarına.

Zaten toprak, ANA değil mi?

Dağ, en doğurgan ANA.

Ve dağda bütün analar toprak bereketinde heval oğullar ve kızlar doğuruyorlar gözlerinin pınarlarından.

Her damla yüreğine akıp bir ananın, yüreğinde çiçek bahçesi güzelliğinde evlatlar yeşertiyor.

Dağın evlatları can evlatlar.

Hayırlı oğullar ve kızlar doğuruyor can toprak.

Onlara sorsanız; kendileri bir dağı, bir ülkeyi, bir dünyayı mesken edinmişler.

Onlar dağın, ülkenin, toprağın canı olmaya gelmişler.

Topraktaki canla, can olmaya gelmişler.

Nerede vurulup düşseler toprağa, çiçek olup yeşerecekler gibi yaşıyorlar.

Onlar, yaşamı canlı olmak olarak anlamıyorlar; onlar, yaşamı can olmak olarak anlıyorlar.

Canlı olan, ölü de olur.

Can olan, sadece suret değiştirir.

Dağda insan, en çok da çiçek oluyor.

Bundan olsa gerek, kim bir şehitliğe giderse çiçek ekiyor.

Kim ziyarete giderse, yanına çiçek alıp götürüyor.

Şehitlikler, hep çiçeklerin çoğaldığı yerler oluyor.

Çiçeklerle konuşulan, çiçeklere söz verilen, çiçeklere ant içilen yerlerdir dağlarda Şehitlikler.

Yeni katılan gerillalar, ilk ziyaret edip söz verdiği, eğitimini bitiren gerillanın yemin törenini yaptığı, bayramlarda ilk ziyaret edilip sevincin ilk paylaşıldığı yerlerdir bu çiçek bahçeleri.

Askeri törenlerin mekanı oluyor kimi zaman bu çiçek bahçeleri; En disiplinli, en derli toplu törenlerin huzurlarında yapıldığı komutanlardır toprağın canları, çiçek komutanlar.

Şehitlikler, semboldür çiçekle ifade edilen.

Sembollerden yaşama indiğimizde ise bütün dağ bir çiçek bahçesidir.

Bir gerilla, hüzünlenip bir yoldaşıyla konuşmak istediğinde, karı delip fıskıran bir berfin`in yanı başına oturur.

Bir karanfil koklar.

Bir papatyayla sohbeta dalar.

Dağlarda toprak, candır.

Can ise çiçektir.

Ve dağlarda her çiçek bir Meçhul Asker`dir...

HALKLARIMIZIN TEMMUZ BEREKETİNE KATTIĞI CANLARDAN,

"YÜREK İŞÇİSİ" AHMET ARİF'İN ANISINA

KALBİM DİNAMİT KUYUSU

Kalbim dinamit kuyusu
Şafakları;
Taaa şafakları
Nice bir
Yangınları düşer alın çatıma
Gencecik ölüme gitmenin.
Yıgılır boşkovanlar, dumanlı
Ve susar mitralyözler kuytulara.
Suskundur,
Karanlıktır,
Kayıtsızdır,
Her namlu.
Beni kurşunlar götürür
Kollarım vurulu
Gözlerim açık.
Şafakları,
Taaa şafakları,
Kınalı tavşanlar suya inmeden,
İlk çığlıklarındayken martılar,
Kamplarda idamcılar
Azgın ve manyak
Tan yerinde kızartılar...

Tan yerinde kızartılar
Hey canım,
Orada,
Sularla
Sınırlarla
Uzaklar uzağında
Ve benim şuncağızımda hemencecik
Göğüs kafesimin altında, solda,
Barajlar, yeşeren çöller,
Katarlar, traktörler,
Yani her vidasynda bin sevda,
Her civatasında bin saygı,
Bin ustalıkla,
İşlenen ve yaratılan dünyaların kımıldanışı
Ve hayatı pırıl pırıl çarktan çıkaranların

Deliksiz uykularından uyanışı..
Kutlu ve saygındır bir daha
Berrak çelik,
Renkli pamuk
Ve sütlü buğday.
Kutludur, saygındır kuşkusuz
Çimentosu ninnilerle karılan
Çeliğine su diye
Öpücükler verilen
Çatılarında köpürmüş güvercin uğultusu
Bahçelerinde güneş sağnaklarıyla
Görkemli çocuk saraylarının
Cana can katan nuru.
Yani, yaratan ve adaletli olan insan gücünün
O her yerde geçerli
Kesenkes haklı onuru.
Kutlu ve saygın olacak elbet...

Beni yiğitler götürür
Katlarına sevda ile varılan
Yiğitler ki,
Dişlerini tükürmüş
Yiğitler ki,
Hayaları burulan.

Yan yana, upuzun, boylu boyunca
Tepeden tırnağa kan
Yiğitler ki,
Her biri bir parça vatan.
Gözlerinde
Bir küfür kasırgası
Ana-avrat
Ah ulan...

.....

Canımda damıttım seni ey zulüm,
Sancısını
İnceden
Kum gibi taşıdığım.
Kasığında Amerikan kemendi
Bağıra bağıra geceler boyu
Kaskatı kesilip
Kan işediğim.

Beni baskınlar götürür
Gerillanın şah damarı halkıma
Korkunç ve soylu bir tutkudur dayatma
Yalnız bu kadar da değil,
Yarin hayâli gibi üstelik
Nazlıdır,
Usuldur,
İnce,
Bilgedir,
Biz ki, ustasıyız
Vatan sevmenin
Umut, saklımızda ölümsüz bayrak
Kırmızı-kırmızı
Dalga-dalgadır...

Beni gözlerin götürür
Gözlerin, aşkla, acıyla...
Kuşatmışlar sesimi, soluğumu.
Kesilmiş tuz-ekmek payım.
Vurgunum
Ve darda,
Gözaltındayım.
Dal, kor keser pencerede açarsa;
Kuş, vurulur üzerimden uçarsa,
Ve hal böyle böyle,
Yol bu yöndeyken.
Gelir,
Ki, her gelişinde daha da içten
Gelir,
Soluk soluğa benim olursun.
Amansız sarmasında kollarımın
Esrik, çılgık çılgına
Erir, tükenir vücudun.

.....

Nicedir,
Kahpe ağzında
Bir salgın,
Bir deprem gibi künyemiz
Nicedir,
Başımıza zından dünyamız
Biz ki, yarınıyız halkın

Umudu, yüzakınız
Hıncı, namusu...
Şafakları,
Taaa şafakları
Hey canım,
Kalbim, dinamit kuyusu...

.
Ahmed Arif

HİLESİZ SEVENLERE

Gözlerimizden sakladık umutlarımızı
Dokundurtmamak için kirli elleri
Acılarımızla sağalttık yaralarımızı
Gözbebeklerimizin devinimleriyle
Hilesiz öğrendik, sevmeleri
Kendi doğallığında
Sade ve yalın
Temmuz bereketinde serpiyen

Bir yerlere bağlanmıştı zaman.
Öylesine suskun ve durgundu ki her şey
Ölü toprağıyla örtülmüştü sesler ve herkes
Gündüzler gecelere eklenmişti.
Gökyüzü küskün,
Zarin ve zulüm dahi mahzun
'Düşüncelerinizi kusacaksınız' diyordu.
Bir cehennem zebanisi
Kanamalı bir yaraydı AMED
Genç bedenlerimiz eriyorken
Dirhem dirhem AMED Temmuzunda
Kurumak için bağlılığın ahdını
Yüreğimize kazdık sevgilerimizin adına
Dirilen yeni kürdün belleğinde

Erişilmez kıldık sevdamızı
O sevda ki
Hilafsız ve kifayetsiz
Bir derya bilgeliğinde Hayri'ce
Yarin bakışlarınca duru ve temiz
Mağrur ve erdemlice
Ve Kemal'ce
Hırçın dalgaların coşkusuyla
Uğruna ölünen yaşam üzere
Dopdolu ve yiğitçe
Ve Akif'ce Serhat zozanların da
Akıcı ve berrak
Doğaçlama bir Türkü tadında
Ve Ali misali
Tomurcuklanan bir çiçek
Ruha iklimince dupduru
Ölümüne koşarken
İkirciksiz ve deli dolu

Temmuz 2006